2022
މާ އަ ތޮޅު ގާ ރު މެ ސް ޓް ރޭޓް ކޯ ޓު ގެ މަ ނީ އި ރާއަ ތުގެ ޤަ ވާޢި
ލެ ފަ ޖި ދަ ޖު ދު
ހުރިސް ތު
ފި
1
ރަތަމަ ބަ އި ....
ފު
1
އިބް ތި އީ ކަންކަން..
ދާ
1
ތަޢާރަފު...
1
ނަން ....
1
ގަ ވާއި ގެ މަ ޤު ޞަ ....
ދު ދު
1
މާނަކު ރުމާ އި ތަން ޒު ކު ރުން..
ފީ
1
ޤާނޫނަށް އިސްކަން ދިނުން ....
1
ރަ ....
ދީފް
3
ވަނަ ބަ އި ....
ދެ
3
ކޯ ތަކު ގެ އިޚްތިޞާ ޞް ....
ޓު
3
މަ އު ޟޫޢީ އިޚްތިޞާ ޞް ....
3
ކޯ ޓު ގެ މަ އު ޟޫޢީ އިޚްތިޞާ ޞް ....
4
ސަރަޙައް އިޚްތިޞާ ޞް ....
ދީ
8
ވަގު ތީ ރުވާގެ ޔަވަޅު އެޅި މަ އްސަލަ ކޯ ޓަށް ހުށަހެޅުން ....
ފަ ފި
8
އެއް ކޯ ޓަކަށްވުރެ ގިނަ ކޯ ޓަށް ހުށަހެޅޭ މަ އްސަލަ..
9
އިޚްތިޞާ ޞްއާމެ ގޮ ތެއް ކަނޑަ އެޅުމު ގެ މު އް ތު...
ދު ދަ
10
ތިންވަނަ ރާތަކުން ހުށަހަޅާ ދަޢުވާ..
ފަ
10
ތިންވަނަ ބަ އި ....
10
ޢުވާކު ރުމު ގެ މު އް ތުތައް ....
ދަ ދަ
10
ދަޢުވާކު ރުމު ގެ މު އްދަތު ....
10
ތަރިކަ އާބެ ހޭ ޢުވާގެ މަ އްސަލަ..
ދަ
ޝަ 10
ޖު ޑި ލް ރިވިއު ގެ ޢުވާ ހުށަހެޅުމު ގެ މު އް ތު ....
ދަ ދަ
10
ހަތަރުވަނަ ބަ އި ....

10
ޚަ ޞްމުން އަ ޚަ ޞްމުން ތަމްސީލުކު ރުން..
ދި
10
ޢުވާ ކު ރުމު ގެ ހައިސިއްޔަތު..
ދަ
11
ޑި ޝަލް ރިވިއު ގެ މަ އްސަލަތަކު ގަ އި ޢުވާކު ރުމު ގެ ހައިސިއްޔަތު ....
ޖު ދަ
11
ގިނަ ޚަ ޞްމުން މަ އްސަލަ ހުށަހެޅުން ....
12
ދައުލަތް ތަމްސީލުކު ރުން..
12
ނަޝި ....
ޕާޓް ޕް
12
ކުން ނި...
ފު
12
ޖަމް ޢިއްޔާ ނުވަތަ ޖަމާ އަތެއް ނުވަތަ ކް ލަބް ....
13
ސިޔާސީ ....
ޕާޓީ
13
ކޮ މި ޝަން ....
ޤާނޫނީ ޝަޚް ޞު 13
13
ޤާނޫނަކުން ޢައްޔަންކު ރެވޭ މަ ޤާމު ތައް ....
14
ކަ ކަ އުންސި ....
ލޯ ލް ލް
14
ޓްނަޝި ކުން ދަޢުވާކު ރުމާ އި ދަޢުވާ ލިބި ގަ ތުން ....
ޕާ ޕަ
14
ސޯ ރޮ ރައިޓަ ރޝި ....
ލް ޕް ޕް ޕް
14
ކު ޑަ ކު އްޖެ އް ނުވަތަ ރައްކާ ތެރިކަން ލިބި ގެންވާ ރާތްތައް ....
ފަ
15
ތަރިކަ އާއި މު ގެ މަ އްސަ ތަކު ގަ އި އެއް ޚަ ޞްމަ ކު އެހެން ޙަ ޞްމެ އް ތަމްސީ ކު ރުން ....
ދަލު ލަ ލު
16
އެކު ގަ އި މަ ޞްލަޙަތު ހިމެނޭ ޚަ ޞްމަކު އެހެން ޙަ ޞްމެ އް ތަމްސީލުކު ރުން ....
16
މަ ޞްލަޙަތު ހިމެނޭ ހުރިހާ ރާތެއް ޚަ ޞްމުންގެ ގޮ ތުގަ އި ހިމެނުން ....
ފަ
17
މަ އްސަލައެއް ގެ ތެރެއަށް ތަ އްޚުލުވުމަށް އެ ހުށަހެޅުން...
ދަ ދި
18
ތަދައްޚުލުވުމަށް އެ ދި ހުށަހެޅުމު ގެ މު އްދަތު ....
18
ތަދައްޚުލުވާ ފަރާތް ޙާ ޟިރުނުވުން..
18
އެކު ގަ އި އަދި ވަކިން ދަރަންޏަށް ޒިންމާ ވުން ....
18
ޤަ ޟިއްޔާއެއް ގަ އި ހިމެނޭ ޚަ ޞްމަ ކު ވަކި ކު ރުން ....
19
ޤަ ޟިއްޔާ އެކީ ޙުކު މް ކު ރުން ....
ދެ
19
ގު ޅުންހުރި ޤަ ޟިއްޔާ ....
ދެ
19
ޤާނޫނީ ވަކީ ލުން ޢައްޔަންކު ރުން ....

22
ކުން ނި، މް ޢިއްޔާ، ޤާނޫނީ ޝަޚް ޞުން ތަމްސީލުކު ރުން ....
ފު ޖަ
25
ޢައްޔަންވެވޭ ރާތް ވަކި ލިޔުމަ ކުން އެއްބަސް ވުން...
ފަ
25
ތަމްސީލު ކު ރަމުން މަ އްސަލައަކުން ތަނާޒު ލުވުން...
ދާ
26
ވަކީ ލުން ސުލޫކީ މިންގަނޑާ ޚިލާ ވުން..
ފު
27
ޚަ ޞްމަ ކު ތަމްސީލުކު ރުމަށް ޤާނޫނީ ވަކީ ލަކު ޢައްޔަންކު ރާނޭ ވަގު ތު...
ތިން އްކަ ރު ޔާއަށްވުރެ ކު މަ ނީ މަ އްސަ .... Error !Bookmark not defined.
ލަ ފި ދި ދަ ލަ
28
ވަކީ ލު ނުވަތަ ޚަ ޞްމަ ކު ތަމްސީލުކު ރާ ރާތެއް ވަކި ކު ރުން ....
ފަ
28
ޚަ ޞްމަ ކު ނިޔާވުން..
29
ޑި ޕްލޮމެ ޓިކް އިމް ތިޔާޒު ލިބި ގެންވާ ފަރާތްތައް ....
30
ސް ވަނަ ބަ އި ....
ފަ
30
ދަޢުވާ ހުށަހެޅުން ....
30
ޢުވާކު ރުމު ގެ ކު ރިން ނޯޓިސް ނުން ....
ދަ ދި
31
ދަޢުވާ..
31
ޢުވާ މު އި ޞްލާޙުކު ރުން ....
ދަ ފޯ
32
ދަޢުވާ ގެ ތަފްސީލު ....
32
ޢުވާ ބިނާކު ރާ ސަބަ ބު ބަ ޔާންކު ރުން ....
ދަ
33
އިޚްތިލާ އޮންނަ ބާ ވަތުގެ މަ އްސަލަތައް ހުށަހަޅާ މު ....
ފު ފޯ
34
އިޚްތިލާ އް ނެތް ބާ ވަތުގެ މަ އްސަލަ ހުށަހަޅާ މު ....
ފެ ފޯ
36
ތަރިކަ އި ގެ މަ އްސަ ....
ލަ
36
ތަރިކަ އި ގެ މަ އްސަލަ ހުށަހަޅާ މު ގަ އި ހުށަހަޅަން ހޭ މަ ޢުލޫމާ ތު ....
ފޯ ޖެ
37
ވާރުތަ މު ދަލުން ލިބޭ ބަ އި ވާރިޘުން އެކަ ކު އަނެކަ ކަށް ހަ ދިޔާކު ރުން ....
37
މިލްކު ވެރިކަން ސާބި ތުކު ރުން ....
37
ތަރިކަ އި ގެ މަ އްސަލަ ރައް ކު ރުން ....
ދު
ގޯ ތި ބަ އިކު ރުމު ގެ މަ އްސަލަ ތަރިކަ އި ގެ ޤަ ޟިއްޔާ ނިމުމުން ހުށަހެޅުން... 37
38
ގޯ ތި ބަ އިކު ރުމަށް ހުށަހަޅާ މާ އެކު ހުށަހަޅަންޖެ ހޭ މަ ޢުލޫމާ ތު ....
ފޯ
38
ހިބަ އިން ނުވަތަ ވަ ޞިއްޔަތުން ދިނުމަށް ހުށަހެޅުން..
39
ހިބަ އާއި ވަ ޞިއްޔަތުގެ މަ އްސަލައި ގަ އި ޢުވާ ރައް ކު ރާ ރާތް ....
ދަ ދު ފަ

39
ބި މެ އް ނުވަތަ ތަނެއް..
39
ވިއްކު މު ގެ މަ އްސަ ....
ލަ
40
ހޮވައި ގެން ގެނެވޭ ތަކެ ތި ....
40
ޙައް ޤެ އް ކޮށްލުން ....
ދޫ
41
ހަވަނަ ބަ އި ....
41
ކޯ ޓު ގެ ރަޖިސްޓް ރަރ ....
41
ކޯ ޓު ގެ ރަޖިސްޓް ރަރ ....
41
ކޯ ޓު ގެ ރަޖިސްޓް ރަރގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާ އި ޒިންމާ ތައް ....
43
ރަޖިސްޓް ރަރގެ ނިންމުން އަލުން ބަ ލައިދިނުމަށް ހުށަހެޅުން ....
43
ހަތްވަނަ ބަ އި ....
43
ޢުވާއާއި މަ އްސަ އި ގެ މު ބަ އި ގަ ތުން ....
ދަ ލަ ފޯ ލަ
43
ޢުވާއެއް ހުށަހެޅުމުން ކޯ ޓުން ރިހަމަ ކު ރަންޖެ ހޭ އިޖު ރާއަތުތައް ....
ދަ ފު
44
ރަޖިސްޓް ރޭޝަން ފީ..
45
މު ބާ ޠިލުކު ރުމަށް ރަޖިސްޓް ރަރ ނިންމި ނިންމުން އަލުން ބެ ލުން ....
ފޯ
45
އިލެކް ޓް ރޯނިކް ވަސީލަތް މެ ވެރިކޮށް މަ އްސަލަ ހުށަހެޅުން...
ދު
46
އަށްވަނަ ބަ އި...
46
މަ އްސަލަ ބަ ލައި ގަ ތުމަށް ހު ޢަމަލުކު ރާ ގޮ ތް ....
ފަ
46
މަ އްސަލަ ރަޖިސްޓް ރީވުން މަ އްސަލަ ބަ ލާ މެ ޖިސްޓް ރޭޓް ޢައްޔަންކު ރުން..
46
މަ އްސަލަ ބަ ލަމުންދާ ގޮ ތް ކަށަވަރުކު ރުން..
47
ކޯ ޓު ގަ އި އެއް އު ޞޫ ކުން އަމަ ކު ރުން ....
ލަ ލު
47
މަ އްސަލައި ގެ ލިޔެކި ޔުންތައް ދަޢުވާލިބޭ ރާތާ ޙަވާލުކު ރުން..
ފަ
48
ނުވަވަނަ ބަ އި ....
48
އިޚްތިލާ އޮންނަ މަ އްސަލަތަކު ގެ ބަ ޔާން ބަ ލުކު ރުމު ގެ މަ ރުޙަލާ...
ފު ދަ
48
ބަ ޔާން ބަ ކު ރުން ....
ދަލު
49
ކޯ ޓު ގެ އިޚްތިޞާ ޞްއާމެ ސުވާލު އު އް ން ....
ދު ފެ ދު
50
ކޯ ޓުން ލިޔެ ކި ޔުންތައް ބަ ލައި ގަ ތުން..
50
ކޯ ޓުން ލިޔެކި ޔުންތައް ދަޢުވާކު ރާ ރާތަށް ރައްދުކު ރުން...
ފަ

51
މު ޅި ޢުވާއަށް އެއްބަސް ވުން..
ދަ
ޝަ ރީޢަތް ހިންގު މެ އް ނެތި ޙުކު މް ކޮށް ނުމަށް އެ ން 52
ދި ދު
55
ސާބި ތު ރަނީގެ ރެކޯ ޑު ބެ ލެހެއްޓުން ....
ދަ
55
ޢުވާލިބޭ ރާތުން ޢުވާއަށް އެއްބަސް ވި ނަމަ ވެސް ޙުކު މް ކު ރުމަށް ކޯ ޓު ގަ އި އެ އިނުވާ މަ އްސަލަތައް.................................
ދަ ފަ ދަ ދިފަ
55
ޢުވާ ގެ ބަ ޔަކަށް އެއްބަސް ވުން ....
ދަ
56
މަ އްސަލަ ނިންމަ އި ނުމަށް އެ ން..
ދި ދު
57
ދަޢުވާ ގެ ދިފާޢު ....
57
ދިފާޢުއަށް ޖަ ވާބު ދިނުން ....
57
ދިފާޢު ގެ ޖަ ވާބަށް ރައް ދު ދިނުން ....
58
ރައް ދު ދަޢުވާ...
58
ހުން ރައް ޢުވާއެއް ހުށަހެޅުން ....
ފަ ދު ދަ
58
ޚަ ޞްމަ ކު އިތުރުކު ރަން އެ މު ....
ދޭ ފޯ
58
އިތުރު ދަޢުވާ ....
58
ހުން އިތުރު ޢުވާއެއް ހުށަހެޅުން ....
ފަ ދަ
59
ޢު ހުށަހަޅާއިރު ރައް ޢުވާއެއް ނުވަތަ އިތުރު ޢުވާއެއް ހުށަހެޅުން ....
ދިފާ ދު ދަ ދަ
60
ބަ ޔާން ހުށަހެޅުމު ގެ މު އް ތު އިތުރުކު ރަން އެ ހުށަހެޅުން ....
ދަ ދި
60
ހަވަނަ ބަ އި ....
ދި
ޣައިރު ޙާ ޟި ރުގަ އި ކު ރާ ޙުކު މް 60
60
ޣައިރު ޙާ ޟި ރުގަ އި ޙުކު މް ކު ރުން ....
60
ޢު ހުށަހެޅުމަށް އިވާ މު އް ތު އިތުރުކު ރުން ....
ދިފާ ދީފަ ދަ
61
ޣައިރު ޙާ ޟި ރުގަ އި ޙުކު މް ކޮށް ނުމަށް ހުށަހެޅުން...
ދި
62
އަމު ރު ރައްދުނުވުން ....
62
ޣައިރު ޙާ ޟި ރުގަ އި ކު ރާ ޙުކު މް ބާ ޠިލު ކު ރުމާ އި ބަ ލުކު ރުން ....
ދަ
62
އެ ގާ ރަވަނަ ބަ އި ....
62
ޝަ ރީޢަތުގެ އަ ޑު އެހުމެ އް ނުބާ އް ވައި މަ އްސަލަ ނިންމުން..
ޝަ ރީޢަތް ނުހިންގަ އި މަ އްސަލަ ނިންމުން 62
63
ޝަ ރީޢަތް ނުހިންގަ އި މަ އްސަލަ ނިންމަ އި ދިނުމަށް އެ ދުން...

63
ބާ ރަވަނަ ބަ އި ....
63
އިޚްތިލާ އް ނެތް ބާ ވަތުގެ މަ އްސަލަތަކު ގަ އި ދަޢުވާއަށް ރައްދު ދިނުން...
ފެ
63
މަ އްސަލައި ގެ ލިޔެކި ޔުން ރައް ކު ރުން..
ދު
63
އިޚްތިލާ އް ނެތް ބާ ވަތުގެ ޢުވާ މާ ޙަވާލުވިކަން އަންގާ ލިޔުން ހުށަހެޅުން ....
ފެ ދަ ފޯ
64
ތޭރަވަނަ ބަ އި ....
އިޚްތިލާ އޮންނަ ބާ ވަތުގެ މަ އްސަލަތަކު ގެ ޝަރީޢަތުގެ މަ ރުޙަލާ.. 65
ފު
ޝަރީޢަތުގެ މަ ރުޙަލާއަށް ނުވާ މަ އްސަލަތައް 65
ފޮ
ޝަރީޢަތަށް ނުވޭ މަ އްސަލަތައް ބެ ހި ގެންވާ ބަ އިތައް 65
ފޮ
66
ސާ ވަނަ ބަ އި ....
ދަ
66
އިޚްތިލާ އޮންނަ މަ އްސަލަތަކު ގެ އިބް ތި އީ އަ ޑު އެހުން ....
ފު ދާ
66
އިބް ތި އީ އަ ޑު އެހުން..
ދާ
66
އިބް ތި އީ އަ ޑު އެހުމު ގަ އި ކު ރަން ހޭ ކަންކަން ....
ދާ ޖެ
67
ކޯ ޓުން ބޭ ރުގަ އި މަ އްސަލަ ހައްލުކު ރަން އެ ހުށަހެޅުން ....
ދި
67
ކޯ ޓުން ބޭ ރުގަ އި މަ އްސަލަ ޙައްލުކު ރެވުނުކަން ނުވަތަ ނޫންކަން އެންގުން ....
68
ކޯ ޓު މަ ރުޙަލާގަ އި މަ އްސަލަ ހައްލުކު ރަން އެ ހުށަހެޅުން ....
ދި
68
ކޯ ޓު މަ ރުޙަލާގަ އި މަ އްސަލަ ހައްލުކު ރުމު ގެ އިޖު ރާއަތު ....
68
ކޯ ޓު މަ ރުޙަލާގަ އި މަ އްސަލަ ހައްލުކު ރުމު ގަ އި ޢަމަލުކު ރާނެ ގޮ ތް..
69
މަ އްސަލަ ޙައްލުކު ރުމު ގެ ބަ އް ލުވުމު ގެ ނޯޓިސް ނުން...
ދަ ދި
71
މަ އްސަލަ ހައްލުކު ރުމު ގެ މަ ރުޙަލާ ނިމުން..
71
ޚު ޞޫމަ ތު ނިންމުމަށް އެއްބަސްވުން ....
72
ޓް ރެކް ކަނޑަ އެޅުން ....
ޝަރީޢަތުގެ ބޭ ރުން ބޭ އްވޭ ބަ އް ލުވުންތައް 72
ދަ
73
ނަރަވަނަ ބަ އި ....
ފަ
އިޚްތިލާ އޮންނަ މަ އްސަލަތަކު ގެ ޝަރީޢަތުގެ އަ ޑު އެހުންތައް.. 73
ފު
ޝަ ރީޢަތްކު ރެވޭ ބަސް... 73
74
ސޯޅަވަނަ ބަ އި ....
އިޚްތިލާ ނެތް ބާ ވަތުގެ މަ އްސަލަތަކު ގެ އިބް ތި އީ އަ ޑު އެހުމާ އި ޝަރީޢަތް 74
ފު ދާ

އިޚްތިލާ އް ނެތް މަ އްސަލަތަކު ގެ އިރުޝާ ނުމު ގެ އަ ޑު އެހުން 74
ފެ ދު ދި
76
ތަރިކަ އި ގެ މަ އްސަލަ ކު ރިއަށް ގެން ނެ ގޮ ތް ....
ދާ
79
ވާރިޘުން ސާބި ތުކު ރިގޮ ތުގެ ސެޓް ކެ ޓް ....
ފި
79
ތަރިކަ އިން ލިބޭ ބަ އި ހަ ޔާކު ރުން ....
ދި
79
އަމު ރުތައް ނެރުމު ގެ ބާ ރު...
80
ތަރިކަ އިން ލިބުނުގޮ ތް ބަ ޔާންކު ރުން ....
80
ގޯ ތި ބަ އިކު ރުމު ގެ މަ އްސަލަތައް ....
80
ގޯ ތި ނުވަތަ ތަން ބަ އިކު ރުމު ގެ މަ އްސަލަތަކު ގަ އި ކޯ ޓުން ޢަމަ ލުކު ރާނެ ގޮ ތް ....
ޗާ 80
ބިމާބެ ހޭ ޓު ހޯ ން ....
ދު
80
ދަޢުވާ މާ ޙަވާލުވިކަން އަންގާ ލިޔުން ހުށަނޭޅުން..
ފޯ
81
ހެކި ބަސް ކަށަވަރުކު ރުން ....
81
އިއުތިރާޒު ކު ރުމު ގެ ހައްޤު ލިބި އިވާ ރާތްތަކު ގެ ބަސް ހުށަހެޅުން..
ފަ ފަ
81
ޣައިރު ޙާ ޟިރުގަ އި ޙުކު މްނުކު ރުން..
82
ދަޢުވާ އަނބު ރާ ނުގެންދެވުން ....
82
ޞައްޙަކަން ކަނޑަ އެޅުން...
82
ދަޢުވާކު ރާ ރާތެއް ހުރިތޯ ބެ ލުމަށް އިޢުލާނުކު ރުން..
ފަ
83
ދަރަންޏެ އް އޮތްތޯ ބެ ލުން...
84
އިއުތިރާޒު ނެތްކަ މު ގެ ލިޔުމެ އް ހޯ ން ....
ދު
84
ސަ ތާރަވަނަ ބަ އި ....
84
ކޯ ޓު އަމު ރު...
84
ކޯ ޓު އަމު ރު ....
85
އަށާރަވަނަ ބަ އި ....
85
ވަ ގު ތީ ރުވާ އާއި ރައްކާ ތެރިކަ މު ގެ އަމު ރު ....
ފަ
85
ވަ ގު ތީ އަމު ރު...
86
މު ބަ ލައި ސްކު ރުމު ގެ އަމު ރު ....
ދާ ފާ
86
އިސާ އްކު މު ގެ ވަގު ތީ އަމު ރު..
ފަ ދެ
86
ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދުތަކަށް ސެކި އުރިޓީ ހޯ ދުމު ގެ އަމު ރު ....

86
އެއް ޚަ ޞްމު ގެ ޣައިރު ޙާ ޟި ރުގަ އި އަމު ރު ނެރުން ....
89
ނަވާރަވަނަ ބަ އި ....
89
ޢުވާ އަނބު ރާ ގެނައުން ....
ދަ
89
ޢުވާ އަނބު ރާ ގެން އުމަށް ހުށަހެޅުން ....
ދަ ދި
91
ޢުވާ އަނބު ރާ ގެނައުމަށް ހު އަލުން އެ ޢުވާ ކު ރުމު ގެ ހުއް ހޯ ން..
ދަ ފަ ދަ ދަ ދު
91
ޢުވާލިބޭ ރާތުން ޚަރަ ނަގަ އި ނުމަށް އެ ން ....
ދަ ފަ ދު ދި ދު
92
ވިހިވަނަ ބަ އި ....
92
ޙުކު މް ކު ރުން ....
92
ޙުކު މް ކު ރުން ....
94
ޙުކު މު ގެ ތަން ޒީ ބާ ރު ހިނގަން ށުން ....
ފީ ފެ
95
ޙުކު މް ނުވަތަ އަމު ރު ރައް ކު ރުން..
ދު
ޝަ 95
ރީޢަތް ނިމުނުގޮ ތުގެ ރި ޓު ކު ރުން...
ޕޯ ދޫ
95
އެކާ ވީސް ވަނަ ބަ އި ....
95
އިސް ތިއުނާ ....
ފު
95
އިސް ތިއުނާ ކު ރުން އަ އިސް ތިއުނާ ކު ރުމަށް އެ ހުށަހެޅި ނެ ރާތްތައް ....
ފު ދި ފު ދި ދާ ފަ
96
އިސް ތިއުނާ ކު ރެވިދާނެ ނިންމުންތައް ....
ފު
96
އިސް ތިއުނާ ކު ރުމަށް އެ ހުށަހެޅުން ....
ފު ދި
97
އިސް ތިއުނާ ކު ރުމުން ޙުކު މް ތަން ޒު ކު ރުން ސްނުވުން ....
ފު ފީ ފަ
97
ބާ ވީސް ވަނަ ބަ އި ....
97
ނިހާއީ ޙުކު މް މު ރާޖަ ޢާ ކު ރެވޭނެ ޙާލަތްތައް ....
97
ނިހާއީ ޙުކު މެ އް އަލުން މު ރާޖަ ޢާކު ރުން ....
98
ނިހާއީ ޙުކު މެ އް މު ރާ ޢާ ކު ރުމަށް އެ ހުށަހެޅޭނެ މު އް ތު..
ޖަ ދި ދަ
99
ނިހާއީ ޙުކު މެ އް މު ރާޖަ ޢާ ނުކު ރުމަށް ނިންމާ ނިންމުން އިސް ތިއުނާ ނުކު ރެވުން ....
ފު
100
ތޭވީސް ވަނަ ބަ އި ....
100
ޝަ ރީޢަތުގެ ޚަރަ ނަގަ އި ނުން ....
ދު ދި
ޝަ ރީޢަތުގެ ޚަރަ ނަގަ އި ނުން 100
ދު ދި
101
ޝަ ރީޢަތުން ޚަރަދު ނަގަ އިނުދެވޭނެ މަ އްސަލަތައް ....

101
ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދާމެ ދު މު ވައްކި ލަށް ލަ ދިނުން ....
ފާ
101
ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދު ލިބޭނެ ޚާލަތްތައް ....
101
ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަ ހޯ ން އެ ގޮ ތް ....
ދު ދަ ދޭ
102
ޚަރަ މެ ކޯ ޓުން ނިންމާ ގޮ ތް..
ދާ ދު
102
ޚަރަ ނަގަ އި ވޭނެ ގޮ ތް...
ދު ދެ
ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަ ގެ އަމު ރެއް ނެރުމާ އެކު ލަސްނުކޮށް އެކަން މު ވައްކި ލަށް އެންގުން 105
ދު
105
ކު މަ އްސަލަތަކު ގަ އި ޚަރަ ނަގަ އި ވި ނެ ހާލަތްތައް ....
ދި ދު ދެ ދާ
106
މު ވައްކި ލުގެ ޚަރަދާއި ވަކީ ލު ޒިންމާކު ރުވުން...
107
ޚަރަ އްކު މު ގެ މު އް ތު ....
ދު ދެ ދަ
107
ކޯ ޓު ގެ އަމު ރަކާ ނުވަތަ އެންގުމަ ކާ ޚިލާ ވުމުން ޚަރަދު ނަގަ އިދިނުން ....
ފު
107
އަޅައިކަނޑާ ލުން ނުވަތަ ސްކު ރުން..
ފަ
108
ޢުވާ އަނބު ރާ ގެން މަ އްސަލަތަކު ގަ އި ޚަރަ ނަގަ އި ނުން ....
ދަ ދާ ދު ދި
108
ޚަރަ އްކުން ސްކު ރުމަށް އެންގުން..
ދު ދެ ފަ
ޝަ ރީޢަތުގެ ޚަރަ ގެ ބާ ވަތްތައް 108
ދު
ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަ ހޯ މަށް އެ މު 109
ދު ދު ދޭ ފޯ
110
ކޯ ޓުން ޚަރަދު ބަ ލައި ވަޒަންކު ރުން ....
110
ޚަރަ ގެ އަމު ރު މު ރާ ޢާ ކޮށް ނުމަށް އެ ން ....
ދު ޖަ ދި ދު
110
ޙުކު މް ތަން ޒު ކު ރުމު ގެ މަ ރުޙަލާގަ އި ހިނގާ ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަ ތައް ....
ފީ ދު
111
އިޚްތިޞާ ޞް ގެ މަ އްސަ ތަކު ގެ ޚަރަ ....
ލަ ދު
ޝަ 111
ރީޢަތުގެ ޚަރަދުދިނުމަށް ކަނޑަ އަޅާ ގޮ ތް...
111
ސައުވީސް ވަނަ ބަ އި ....
111
ހެކި ހާމަ ކު ރުން ....
111
އިޚްތި އް ނެތް މަ އްސަ ތަކާ އި ކު މަ އްސަ ތަކު ގަ އި ހެކި ހާމަ ކު ރުން ....
ލާފެ ލަ ދި ލަ
111
ހެކި ހާމަކު ރުމު ގެ އިސްތިސްނާ ޙާލަތް..
112
ހެކި ހާމަކު ރުމު ގެ އިޖު ރާއަތު ....
113
ޚަ ޞްމުންނަށް ލިޔުންތަކު ގެ ލިސްޓު ކޯ ޓުން ރައްދުކު ރުން ....
113
ހެކި ހާމަކު ރުމު ގެ ޚާއް ޞަ އު ޞޫލުގެ އި ރާއަތު..
ޖު

ޗަް 113
ޚަ ޞްމަ ކަށް ނުވާ ރާތެއް ގެ މަ އް ށ ހެކި ހާމަކު ރުމަށް ކު ރާ އަމު ރު ....
ފަ
114
ޢުވާއެއް ހުށަހެޅުމު ގެ ކު ރިން ހެކި ހާމަ ކު ރުމު ގެ އަމު ރަކަށް އެ ހުށަހެޅުން ....
ދަ ދި
114
ބޮ ޑެ ތި މަ އްސަލަތަކު ގެ ޓް ރެކުން ބަ ލާ މަ އްސަލަތަކު ގަ އި ހެކި ހާމަކު ރުމާބެ ހޭ ޚާއް ޞަ އި ރާއަތު ....
ޖު
114
ލިޔުމެ އް ހުއްޓު ވުމު ގެ އަމު ރަކަށް އެ ން ....
ދު
114
ންސަވީސްވަނަ ބަ އި ....
ފަ
114
ހެއްކާ ގު ޅޭ ޢާންމު އު ޞޫލުތައް ....
114
ހެކި ބަ ހާބެ ހޭ ޢާންމު އު ޞޫލު..
114
ހެކި ބަ ހު ގެ ބަ ޔާން އޮންނަންވީ ގޮ ތް..
115
ވީ ޑި އޯ ކޮން ފަރެންސިން މެ ދުވެރިކޮށް ދެވޭ ހެކި ....
116
ދޮގު މަ ޢުލޫމާ ތު ދިނުން ....
116
އިވުނުކަ މަށް ބުނާ ހެކީ ގެ ގޮ ތުގަ އި ރިޢާޔަތްކު ރެވޭ ހެކި ....
117
އެ ޑަ ވިޓަކުން ހެކި ބަސް ހުށަހެޅުން ....
ފި
117
އެ ޑަ ވިޓް ގެ ބޭނުމަށް ހުވާކު ރުން ....
ފި
117
ހެކި ބަސް މީ ހާ ގެ ޝަރުޠު ރިހަމަ ވުން ....
ދޭ ފު
117
ހެކި ބަސް ނުމު ގެ ކު ރިން ހުވައިކު ރުން ....
ދި
118
ސައްބީސްވަނަ ބަ އި ....
118
ހެއްކާ ގު ޅޭ ޚާއް ޞަ އު ޞޫ ތައް ....
ލު
118
ވަކި ކަ މެ އް އިވުނުކަ މަށް ބުނެ ހެކި ....
ދޭ
118
އިތުރު ހެއްކެ އް ހުށަހެޅުމަ ކާ ނުލައި ހެކީ ގެ ގޮ ތުގަ އި ބަ ލައި ގަނެވޭނެ ލިޔެކި ޔުން ....
119
ހަތާވީސްވަނަ ބަ އި ....
119
ޚަބީ ރުން ....
119
ޚަބީ ރުންގެ ހެކި ބަސް ނެގުމު ގަ އި ޢަމަލުކު ރާނެ ގޮ ތް...
/ 119
ޚަބީ ރުގެ ޝަ ރުޠު އިލްމީ ސަނަ ....
ދު
120
ކު މަ އްސަލަތަކު ގެ ނުވަތަ އަވަސްނިޔާގެ މަ އްސަލަތަކު ގަ އި ޚަބީ ރުން ހެކި ބަސް ނެގުން...
ދި
120
ޚަބީ ރުގެ ރި ޓު ގަ އި ހިމަނަން ހޭ ބަ އިތައް ....
ޕޯ ޖެ
120
އަށާވީސްވަނަ ބަ އި ....
120
ޙުކު މް ތަން ޒު ކު ރުން ....
ފީ

120
ތަން ޒީ ޑި ވި ޝަން..
ފީ
122
ތަން ޒު ކޮށްދިނުމަށް އެދުން ....
ފީ
122
ތަން ޒު މާ އެކު ހުށަހަޅަންޖެ ހޭ ލިޔުންތައް ....
ފީ ފޯ
123
މާމެ ގޮ ތެއް ނިންމުން ....
ފޯ ދު
123
މެ އް ހުށަހެޅުމެ އްނެތި ތަން ޒު ކު ރަންޖެ ހޭ ޙުކު މް ތަކާ އި އަމު ރުތައް ....
ފޯ ފީ
123
ތަން ޒު ކު ރަން ހުށަހެޅިކަން އެންގުން ....
ފީ
124
ތަން ޒު ކު ރުމު ގެ ނޯޓިސް ރައް ކު ރުން ....
ފީ ދު
ޤާނޫނީ ޝަޚް ޞެއް ގެ މަސްއޫ ވެރިން ކަ މު ގަ އި ބަ ނެ މީ ހުން 125
ލު ލާ
126
ޙުކު މް ނުވަތަ އަމު ރު ތަން ފީޒު ކު ރާނެ ގޮ ތް...
126
ޙުކު މް ތަން ޒު ކު ރުމު ގެ މަ އްސަލަތައް ބެ ހި ގެންވާ ގޮ ތް...
ފީ
126
ތަން ޒު ކު ރުމު ގަ އި ޢަމަ ލުކު ރާނެ ޢާންމު އު ޞޫލު..
ފީ
127
ޢުވާކު ރާ ރާތުން ން ބޭނުންނުވާ ރުޞަތެއް ކޯ ޓުން ނު ނުން ....
ދަ ފަ ދޭ ފު ދި
127
ޙުކު މް ތަން ޒު ކު ރުން ސްކު ރުން ....
ފީ ފަ
128
ރަހުނު ހިމެނޭ އިސާ ގެ ޙުކު މް ތަން ޒު ކު ރުމު ގެ މަ އްސަލަ ....
ފަ ފީ
129
ރަހުނު ހިމެނޭ މަ އްސަލައެއް ގަ އި ޢުވާލިބޭ ރާތާމެ އެހެން ޔަވަޅެއް ނޭޅުން ....
ދަ ފަ ދު ފި
130
ދަރަންޏަށް ޒިންމާ ކު ރުވުން..
130
ރަހުނު ވިއްކާ ލުމު ގެ ހުއް ނުން ....
ދަ ދި
131
މު ކުން ބޭ ކު ކޯ ށް އްކުން ....
ދަލަ ލި ލި ޓަ ދެ
132
ރަހުނު ތަން ޒު ވަންދެން ޤަ ޟިއްޔާގަ އި ޙުކު މެ އް ނުކު ރުން ....
ފީ
132
ރަހުނު ވިއްކާ ލުމު ގެ ހުއް ވުނު މު އް ތު އިތުރުކު ރުން ....
ދަ ދެ ދަ
133
ރަހުނު ވިއްކާ ލައި ގެން ދަރަނި އަދާވުން ....
133
ރަހުނު ވިއްކާ ލައި ގެން ދަރަނި އަދާ ނުވުން ....
133
އިންޓް ރެސްޓް ނިމުން ....
134
ރަހުނު ނުހިމެނޭ އިސާ ގެ ޙުކު މް ތަން ޒު ކު ރުމު ގެ މަ އްސަލަ..
ފަ ފީ
134
އަޅަންވާނެ ޔަވަޅުތައް ....
ފި
136
ޙުކު މާ އެއް ގޮ ތަށް އިސާ ނު އްކު މު ގެ އަ ބު ....
ފަ ދެ ދަ
137
ދަރަނި އަދާނުކު ރެވޭ ހާލަތުގަ އި ކުން ނި އުވާލުން ....
ފު

ޗުި 137
ޙުކު މް ތަން ޒު ކު ރުމަށް އަންގާ ޓ ....
ފީ
137
އަ ބު ކަނޑަ އަޅާ އިވަނިކޮށް ޙުކު މާ އެއް ގޮ ތަށް ޢަމަލުކު ރުން ....
ދަ ފަ
138
ސް ކޮށް ން...
ޕާ ޕޯޓު ދޫ ލު
138
ޙުކު މް ތަން ޒު ކު ރުމު ގެ މަ ރުޙަލާގަ އި ނިވާ ތްގަނޑު ނެގުމު ގެ މަ އްސަލަ ނުބެ ލުން ....
ފީ ފަ
ޝަ 138
ރީޢަތުން މު ދާ ވިއްކުން...
139
މު ވިއްކު މު ގެ ނޯޓިސް ....
ދާ
140
ރަނިވެރިންގެ އިސާ ހި ހެއްޓުން..
ދަ ފަ ފެ
140
ކޯ ޓަށް ގެނެވޭ ފައިސާ އަރަނިވެރިންނަށް ދޫކު ރުން..
141
ދަރަނިވެރިޔާގެ މާނަ...
141
ބޭ ރު ޤަ އުމު ތަކު ގެ ޙުކު މް ތައް ތަން ޒު ކު ރުން ....
ފީ
141
ކުށުގެ މަ އްސަ ތަކު ގެ ރުމާނާގެ އިސާ އާއި ޙުކު މު ގެ އިސާ ....
ލަ ޖު ފަ ފަ
141
ނަވާވީސްވަނަ ބަ އި ....
141
ލިޔެކި ޔުން ތައްޔާރުކު ރުމާ އި ކޯ ޓަށް ހުށަހެޅުން ....
141
ކޯ ޓަށް ހުށަހަޅާ ލިޔުންތައް ....
143
ޝަ ރީޢަތް ނިމުނުގޮ ތުގެ ރި ޓަށް އިލެކް ޓް ރޯނިކް ގޮ ތަކުން އެ ން ....
ޕޯ ދު
143
ތިރީސްވަނަ ބަ އި ....
143
ކޯ ޓުން ޚަ ޞްމުންނަށް ލިޔެކި ޔުން ރައްދުކު ރުން ....
143
ލިޔެކި ޔުން ރައް ކު ރުން ....
ދު
143
އެއްތިރީސް ވަނަ ބަ އި ....
ޗުް 143
ޚަ ޞްމުންނާއި ވަކީ ލުންގެ އޓީ ....
143
ޚަ ޞްމު ނުވަތަ ޤާނޫނީ ވަކީ ލު ރަށުން ރުމު ގެ ކު ރިން ރިހަމަ ކު ރަންޖެ ހޭ ކަންކަން...
ފު ފު
144
ބަ އްތިރީސްވަނަ ބަ އި ....
މަ އްސަ ބަ މެ ސްޓް ރޭޓް ، މަ އްސަ އި ގެ އި އަ ޔެ ޔުން 144
ލަ ލާ ޖި ލަ ފަ ލު ދި ލި ލި
144
މަ އްސަލަ ބަ ލާނެ މެ ޖިސްޓް ރޭޓުންގެ އަ ....
ދަދު
144
މަ އްސަލައި ގެ އަ ޑު އެހުންތަކު ގެ އޯ ޑި އޯ ވީޑި އޯ ރެކޯ ޑި ން ބެ ލެހެއްޓުމާ އި އަރުޝީ ކު ރުން...
ފު
145
އިސްމެ ސްޓް ރޭޓް ގެ މަސްއޫ އްޔަތު ....
ޖި ލި
146
މަ އްސަލައި ގެ އިލް އަރުޝީ ކު ރުން ....
ފަ ފު

146
ބާ ތިލު ލިޔުމެ އް ހޯ މަށް އެ ން...
ދު ދު
146
ތަހުވީލުކު ރެވޭ މަ އްސަލަތައް ....
146
ތެއްތިރީސް ވަނަ ބަ އި ....
146
ލިޔެކި ޔުން ރަޖިސްޓަ ރީ ކު ރުމާ އި ތަޞް ޤު ކު ރުން ....
ދީ
146
އެއްބަސް ވުންތަކާ އި އެހެނިހެން ލިޔެކި ޔުންތައް ކޯ ޓު ގަ އި ރަ ސްޓް ރީ ކު ރުން..
ޖި
146
ސައުރަތިރީސް ވަނަ ބަ އި ....
146
އެހެނިހެން ކަންކަން ....
146
ކޯ ގެ ....
ޓު ޒެ ޓް
147
ކޯ ގެ ވެބްސަ އި ....
ޓު ޓް
147
ވަލު އަ އެ ންޑި ކްސް ....
ޖަ ދު ދި ޕެ
147
ގަ ވާއިދަށް ޢަމަ ލުކު ރަން ފެށުން ....
147
މި ގަ ވާއި މު ރާޖަ ޢާކު ރުން...
ދު

މާލެއަތޮޅު ގާފަރު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓު ގެ މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤަ ވާ ޢި ދު 2022
ފުރަތަމަ ބައި
އިބްތިދާއީ ކަންކަން
ތަޢާރަފު 1. (ހ) މިއީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު)
ގެ 425 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ދަށުން ބާރު ލިބިގެން މާލެއަތޮޅު
ގާފަރު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުން އެކުލަވާލާފައިވާ ގަވާއިދެކެވެ.
ނަން (ށ) މި ޤަވާޢިދަށް ކިޔާނީ، " މާލެއަތޮޅު ގާފަރު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ
މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤަވާޢިދު "2022 މި ގޮތަށެވެ.
ގަވާއިދުގެ މަޤުޞަދު 2. މި ގަވާއިދުގެ މަޤުޞަދަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021
(މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ތަންފީޒުކޮށް ހިންގުމުގެ ކަންކަން
އިންތިޒާމުކޮށް، އެ ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރުމުގައި ޢަމަލުކުރާ ނޭ ގޮތްތަކުގެ
ތަފްސީލުތަކާއި އިރުޝާދުތައް ބަޔާންކުރުމެވެ.
މާނަކުރުމާއި ތަންފީޒުކުރުން 3. މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނާއި މި ގަވާއިދު ކޯޓުން މާނަކޮށް ތަންފީޒު ކުރާނީ
އަދި، މަދަނީ މައްސަލަތައް ބެލުމުގައި ކަންކުރާނީ މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ
ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ
އެންމެ އަސާސީ މަޤުޞަދުތައް ހާސިލުކުރެވޭނެ ގޮތަށެވެ.
ޤާނޫނަށް އިސްކަން ދިނުން 4. މި ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ކަމަކާއި މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެއްވެސް ކަމެއް ފުށުއަރާނަމަ، އެކަމެއް މާނަކޮށް ތަންފީޒު
ކުރާނީ މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތަށް އިސްކަންދީގެންނެވެ.
ރަދީފް 5. މި ގަވާއިދުގައި ކަނޑައެޅިގެން އެހެންގޮތަކަށް ދޭހަވާ ގޮތަށް އެ ލަފްޒެއް
ނުވަތަ އެ އިބާރާތެއް ބޭނުންކޮށްފައިނުވާނަމަ؛
ޞަފްޙާ 147 ގެ 1

(ހ) "މި ގަވާއިދު" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ
ދަށުން ހަދާފައިވާ މި ގަވާއިދަށާއި، މި ގަވާއިދަށް ގެނެވޭ
އިޞްލާޙުތަކަށެވެ.
(ށ) "މައްސަލައިގެ ބަޔާންތައް" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ ޚަޞްމުންގެ
ފަރާތުން ހުށަހަޅާ ދަޢުވާ ފޯމާއި، ދިފާޢު ފޯމާއި، ދިފާޢުގެ ޖަވާބު
ފޯމާއި، ދިފާޢަށްދޭ ޖަވާބަށް ރައްދުދޭ ފޯމާއި، ރައްދު ދަޢުވާފޯމާއި،
ރައްދު ދަޢުވާގެ ދިފާޢުގައި ހުށަހަޅާ ދިފާޢުއާއި، އިތުރު ދަޢުވާ އާއި،
އިތުރު ދަޢުވާގެ ދިފާޢު އާއި، ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ދަޢުވާއާބެހޭ
ގޮތުން ނުވަތަ ދިފާޢުއާބެހޭ ގޮތުން ލިޔުމުން ބަދަލުކުރެވޭ އެންމެހައި
ބަޔާންތަކަށެވެ.
(ނ) "މައްސަލައިގެ ބަޔާން ބަދަލުކުރުމުގެ މަރުޙަލާ" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ
މައްސަލައިގެ އިބްތިދާއީ އަޑުއެހުމުގެ މަރުޙަލާ ފެށުމުގެ ކުރިން،
މައްސަލައިގައި ޚަޞްމުންގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ ދަޢުވާ ފޯމާއި، ދިފާޢު
ފޯމާއި، ދިފާޢުގެ ޖަވާބު ފޯމާއި، ދިފާޢަށްދޭ ޖަވާބަށް ރައްދުދޭ ފޯމާއި،
ރައްދު ދަޢުވާފޯމާއި، ރައްދު ދަޢުވާގެ ދިފާޢުގައި ހުށަހަޅާ ދިފާޢުއާއި،
އިތުރު ދަޢުވާއާއި، އިތުރު ދަޢުވާގެ ދިފާޢު އާއި، ދެ ފަރާތުގެ
ދެމެދުގައި ދަޢުވާއާބެހޭ ގޮތުން ލިޔުމުން ބަދަލުކުރެވޭ އެންމެހައި
ބަޔާންތައް ޚަޞްމުންގެ މެދުގައި ބަދަލުކުރެވޭ މަރުޙަލާއަށެވެ.
(ރ) "ހިންގުމުގެ އިސް މަޤާމެއްގައި ހުރި މީހެއް" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ
އެ ތަނެއްގެ ޑިޕާޓްމަންޓުތަކުގެ އެންމެ އިސްވެރިންއިން ފެށިގެން
މަތީގެ އިދާރީ މަޤާމުތައް ފުރާ މީހުންނާއި އެ ތަނެއްގެ ސިޔާސަތު
ކަނޑައަޅައި ތަންފީޒުކުރާ ގުނަވަނުގެ ޑިރެކްޓަރުންނާއި މެންބަރުންގެ
ތެރޭގައި ހިމެނޭ މީހުންނަށެވެ.
(ބ) "ޤާނޫނީ ވަކީލަކު ޢައްޔަންކުރާ ލިޔުން" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ ކޯޓުގެ
މަރުޙަލާތަކުގައި ޚަޞްމަކު ތަމްސީލު ކުރުމަށް އެ ޙަޞްމެއްގެ
ފަރާތުން ޤާނޫނީ ވަކީލަކު ޢައްޔަންކުރުމަށް
ޞަފްޙާ 147 ގެ 2

މި ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަން ފުރިހަމަވާ ގޮތަށް
ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ޕަވަރ އޮފް އެޓާރނީ އާއި ޤަރާރާއި، އެ ނޫން
ވެސް ލިޔުމަށެވެ.
(ޅ) "ކޯޓުގެ ރަޖިސްޓްރަރ" ކަމަށް ބުނެފައި އެ ވަނީ ކޯޓުގެ
ރަޖިސްޓްރަރގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ހަވާލުކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކާއި،
ރަޖިސްޓްރަރގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ހަވާލުކޮށްފައިވާ ފަރާތް ނެތް
ހާލަތެއްގައި ރަޖިސްޓަރަރގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމަށް
ހަވާލުކުރެވިފައިވާ ފަރާތްތައް ވެސް ހިމެނޭ ގޮތަށެވެ.
(ކ) "މައްސަލަ ބަލާ މެޖިސްޓްރޭޓް" ކަމަށް ބުނެފައި އެ ވަނީ
އެ މައްސަލަ ބަލާ މެޖިސްޓްރޭޓާއި އެ މައްސަލަ ބަލާ މެޖިސްޓްރޭޓުގެ
ބަދަލުގައި އެ މައްސަލަ ބެލުމަށް ވަގުތީގޮތުން ހަވާލުވެފައިވާ
މެޖިސްޓްރޭޓް ވެސް ހިމެނޭ ގޮތަށެވެ.
(އ) "ކޯޓު" ކަމަށް ބުނެފައި އެ ވަނީ މާލެއަތޮޅު ގާފަރު މެޖިސްޓްރޭޓް
ކޯޓެވެ.
ދެވަނަ ބައި
ކޯޓު ގެ އިޚްތިޞާޞް
މައުޟޫޢީ އިޚްތިޞާޞް 6. މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 2 ވަނާ މާއްދާ އާއި އެ ޤާނޫނުގެ 46 ވަނަ
މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން މަދަނީ މައްސަލަ ބެލުމުގެ އިޚްތިޞާޞް ކޯޓަށް
ލިބިގެންވެއެވެ.
ކޯޓުގެ މައުޟޫޢީ އިޚްތިޞާޞް 7. (ހ) އަންނަނިވި ބާވަތުގެ މައްސަލަތައް ބެލުމުގެ އިޚްތިޞާޞް
މި ކޯޓަކަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
(1) ޢާންމު މަދަނީ ދަޢުވާތައް؛
ޞަފްޙާ 147 ގެ 3

(2) ޤާނޫނުއަސާސީގެ 43 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހެޅޭ
ޖުޑިޝަލް ރިވިއުގެ މައްސަލަތައް؛
(3) ޤާނޫނުއަސާސީގެ 65 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހެޅޭ
މަދަނީ މައްސަލަތައް؛
(4) މި ނޫން ވެސް މަދަނީ އިޖުރާއަތާބެހޭ ޚާއްޞަ
ޤާނޫނެއްގައި ފުރަތަމަ މަރުޙަލާގައި މަދަނީ މައްސަލަތައް
ބެލުމުގެ އިޚްތިޞާޞް ލިބިދޭ ޙާލަތުގައި އެ ޤާނޫނެއްގެ
ދަށުން ބެލޭނެކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ މައްސަލަތައް.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ޖުޑިޝަލް ރިވިއުގެ މައްސަލަތައް ކަމަށް
ބުނެފައިވަނީ ދައުލަތުގެ މުއައްސަސާއަކުން ނިންމާ ނިންމުމެއް ނުވަތަ
އެއިން ފަރާތަކުން އަޅާ އިދާރީ ފިޔަވަޅެއްގެ ޞައްޙަކަން ނުވަތަ
ނޫންކަން ކޯޓުން ކަނޑައަޅައިދިނުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ
މައްސަލަތަކަށެވެ.
ސަރަޙައްދީ އިޚްތިޞާޞް 8. (ހ) މަދަނީ ދަޢުވާއެއް ބެލުމުގެ ސަރަޙައްދީ އިޚްތިޞާޞް މި ކޯޓަށް
ލިބިގެންވަނީ ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތް ޢާންމު ގޮތެއްގައި ދިރިއުޅޭ ތަން
ނިސްބަތްވާ ދާއިރާގެ ކޯޓަކީ، މި ކޯޓު ކަމުގައި ވާނަމައެވެ.
(ށ) ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތް ޢާންމު ގޮތެއްގައި ދިރިއުޅޭ ތަން ނިސްބަތްވާ
ދާއިރާގެ ކޯޓު ކަމަށް ކޯޓު ބަލާނީ، ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުގެ ދިރިއުޅުމުގެ
ކަންކަން ހަމަޖެހިފައިވާ ރަށަށް ނިސްބަތްވާ ފުރަތަމަ މަރުޙަލާގެ
މަދަނީ މައްސަލަތައް ބެލުމުގެ އިޚްތިޞާޞް ލިބިގެން ވާނީ މި ކޯޓަށް
ކަމަށް ވާނަމައެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތް ދިރިއުޅޭ ތަން
ކަނޑައެޅުމުގައި ، ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތް އެ ތަނެއްގައި ވަކި މުއްދަތަކަށް
ދިރިއުޅުން ލާޒިމެއް ނޫނެވެ.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 4

(ރ) ވަޒީފާ އަދާކުރުމުގައި ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތް ކައިބޮއި ނިދަނީ
އުޅަނދެއްގައި ކަމަށްވާނަމަ، އޭނާ ޢާންމު ގޮތެއްގައި ދިރިއުޅޭ ތަން
ކަމަށް ބަލާނީ އެ އުޅަނދެއް ހިންގާ ފަރާތް ގާއިމުވެފައިވާ ރަށެވެ.
(ބ) ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތް ޢާންމު ގޮތެއްގައި ދިރިއުޅޭ ތަން ބަލާނެ ގޮތް މި
މާއްދާގެ (ށ) ގައި އެގޮތަށް ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، ވަޒީފާގެ
ބޭނުމަށް ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތް ދިރިއުޅެނީ ކޯޓެއް ގާއިމުވެފައިނުވާ ރަށެއް
ނުވަތަ ސަރަހައްދެއްގައި ކަމަށް ވާނަމަ، އެ މީހަކު ޢާންމު ގޮތެއްގައި
ދިރިއުޅޭ ރަށް ކަމަށް ބަލާނީ އެ މީހަކު އެ ވަޒީފާއަދާކުރާ ތަނުގައި
ނުހުންނައިރު، ޢާންމުކޮށް ދިރިއުޅޭ ރަށެވެ.
(ޅ) ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތަކީ ޤާނޫނީ ޝަޚްޞެއްނަމަ، ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތް
ޢާންމު ގޮތެއްގައި ދިރިއުޅޭ ތަނަކީ ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުގެ މައި އޮފީސް
ހުރި ނުވަތަ މައިގަނޑު މަސައްކަތް އިންތިޒާމުކޮށް ހިންގަމުންގެންދާ
ތަން ހުރި ރަށެވެ.
(ކ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުން ޢާންމު އުޞޫލެއްގެ ގޮތުން މަދަނީ
ދަޢުވާއެއް ބެލުމުގެ ސަރަޙައްދީ އިޚްތިޞާޞް ލިބިގެންވަނީ
ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތް ޢާންމު ގޮތެއްގައި ދިރިއުޅޭ ރަށުގެ ކޯޓަށް ކަމަށް
ބުނެފައިވީނަމަވެސް، އަންނަނިވި ބާވަތްތަކުގެ މައްސަލަތައް ބެލުމުގެ
އިޚްތިޞާޞް މި ކޯޓަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
(1) އެހެންގޮތަކަށް މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގައި ނުވަތަ މި
ގަވާއިދުގައި ނުވަތަ ކޮންޓްރެކްޓުގައި ބުނެފައި ނުވާނަމަ،
ކޮންޓްރެކްޓުގެ މައްސަލަތަކުގައި، ކޮންޓްރެކްޓުގެ އެންމެ
އަސާސީ އިލްތިޒާމުތައް އަދާކުރަންޖެހޭ ތަން ނިސްބަތްވާ
ރަށުގެ ކޯޓަށް، މި ކޯޓު ވުން؛
ޞަފްޙާ 147 ގެ 5

(2) ފައިސާގެ މައްސަލަތަކުގައި ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން
އަދާކުރަންޖެހޭ ދަރަންޏެއް އަދާކުރަންޖެހޭ ތަން ހުރި
ނުވަތަ ފަރާތް ހުރި ރަށުގެ ކޯޓަށް، މި ކޯޓު ވުން؛
(3) ޓޯޓްގެ މައްސަލަތައް ހާދިސާ ހިނގި ރަށުގެ ކޯޓަށް، މި
ކޯޓު ވުން، ނަމަވެސް އެ ހާދިސާ ހިނގީ ކަނޑުމަތީގައި
ނުވަތަ ކޯޓެއް ނެތް ރަށެއް ނުވަތަ ސަރަހައްދެއްގައި
ކަމުގައި ވާނަމަ، ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތް ޢާންމުކޮށް ދިރިއުޅޭ
ރަށުގެ ކޯޓަށް، މި ކޯޓު ވުން؛
(4) ބިމާބެހޭ ނުވަތަ އެ ނޫން ވެސް ނުއުފުލޭ މުދަލަކާގުޅޭ
މައްސަލައެއްނަމަ، އެ ބިމެއް ނުވަތަ މުދަލެއް ހުރި ރަށުގެ
ކޯޓަށް، މި ކޯޓު ވުން، ނަމަވެސް އެ ބިން ނުވަތަ މުދާ
ހުރީ، ކޯޓެއް ނެތް ރަށެއް ނުވަތަ ސަރަހައްދެއްގައި
ކަމުގައި ވާނަމަ، ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތް ޢާންމުކޮށް ދިރިއުޅޭ
ރަށުގެ ކޯޓަށް، މި ކޯޓު ވުން؛
(5) ދަޢުވާއެއްގެ އަސާސް ބިނާވެފައިވަނީ ކުންފުނިތަކާއި
ޖަމްޢިއްޔާތަކާއި އެހެނިހެން ޤާނޫނީ ޝަޚްޞުތަކުގެ
ޞައްޙަކަން ބެލުމާ ގުޅޭގޮތުން ނުވަތަ އެފަދަ ތަންތަން
އުވާލުމާ ގުޅޭގޮތުން ކަމަށް ވާނަމަ، ނުވަތަ އެ ތަންތަނުގެ
ގުނަވަންތަކުން ނިންމާ ނިންމުންތަކުގެ ޞައްޙަކަން ބެލުމާ
ގުޅޭގޮތުން ކަމަށް ވާނަމަ، އެ ތަނެއް ރަޖިސްޓަރީ
ކޮށްފައިވާ ނުވަތަ މައި އޮފީސް ގާއިމުކޮށްފައިވާ ކޯޓަށް،
މި ކޯޓު ވުން؛
(6) ދަޢުވާއެއްގެ އަސާސް ބިނާވެފައި ވަނީ ޢާންމު
ރަޖިސްޓަރީއެއްގައި ލިޔެފައި އޮންނަ އެއްޗެއްގެ
ޞައްޙަކަން ކަނޑައެޅުމާ ގުޅޭގޮތުން ކަމަށް ވާނަމަ،
ޞަފްޙާ 147 ގެ 6

އެ ރަޖިސްޓަރީއެއް އޮންނަ ތަން ހުރި ރަށުގެ ކޯޓަށް،
މި ކޯޓު ވުން؛
(7) ދަޢުވާއެއްގެ އަސާސް ބިނާވެފައިވަނީ ވަކި ތަނަކަށް
ހުށަހަޅަންޖެހޭ ނުވަތަ ވަކި ތަނެއްގައި ރަޖިސްޓަރީ
ކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ފިކުރީ މުދަލާގުޅޭ ޙައްޤުތައް
ރަޖިސްޓަރީ ކުރުމާއި، އޭގެ ޞައްޙަކަން ކަނޑައެޅުމާގުޅޭ
ގޮތުން ކަމަށް ވާނަމަ، އެ އެއްޗެއް ރަޖިސްޓަރީ ކުރުމަށް
ހުށަހެޅި ތަން ހުރި ރަށުގެ ކޯޓަށް، މި ކޯޓު ވުން؛
(8) ޙުކުމެއް ތަންފީޒުކުރުމާގުޅޭ މައްސަލައެއްނަމަ، ފުރަތަމަ
މަރުޙަލާގައި އެ ޙުކުމެއް ކުރި ކޯޓަށް، މި ކޯޓު ވުން ؛
(9) އުފުލޭ މުދާ ވިއްކުމުގެ ނުވަތަ ޚިދުމަތް ހޯދުމުގެ
އެއްބަސްވުމަކާގުޅޭ މައްސަލައެއްނަމަ، މުދާ ގަންނަ ނުވަތަ
ޚިދުމަތް ހޯދާ ފަރާތް ޢާންމު ގޮތެއްގައި ދިރިއުޅޭ ރަށުގެ
ކޯޓަށް، މި ކޯޓު ވުން ؛
(10) ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ އިޚްތިޞާޞްގައި ނުހިމެނޭ
ވަޒީފާގެ މައްސަލަތައް ވަޒީފާއަދާކުރާ ފަރާތް ޢާންމު
ގޮތެއްގައި ދިރިއުޅޭ ރަށުގެ ކޯޓަށް، މި ކޯޓު ވުން؛
(11) އިފްލާސްކުރުމުގެ މައްސަލަތައް ދަރަނިވެރިޔާގެ މައިގަނޑު
މަޞްލަޙަތުތައް ގާއިމުވެފައި ހުރި ރަށުގެ ކޯޓަށް، މި ކޯޓު
ވުން؛ ނުވަތަ ދަރަނިވެރިޔާގެ މައިގަނޑު މަޞްލަޙަތުތައް
ގާއިމުވެފައިވާ ތަނެއް ނެތްނަމަ، ދަރަނިވެރިޔާގެ ވިޔަފާރީގެ
ގޮތްޕެއް ނުވަތަ އެޖެންސީއެއް ނުވަތަ އެ ނޫން ވެސް
ތަނެއް ހުރި ރަށުގެ ކޯޓަށް، މި ކޯޓު ވުން.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 7

(އ) މި މާއްދާގެ (ކ) ގެ)1(ގައި ބުނެފައިވާ 'ކޮންޓްރެކްޓުގެ އެންމެ
'
އަސާސީ އިލްތިޒާމުތައް އަދާކުރަންޖެހޭ ތަން ކަނޑައަޅާނީ
އަންނަނިވި ގޮތަށެވެ.
(1) ކޮންޓްރެކްޓުގެ އަސާސީ އިލްތިޒާމުތައް އަދާކުރާ ތަން
ކޮންޓްރެކްޓުގައި ބުނެފައިވާނަމަ، ނުވަތަ އެކަން
ކޮންޓްރެކްޓުން އެނގެން އޮތްނަމަ އެ ތަނެއް؛
(2) ކޮންޓްރެކްޓުގެ ދަށުން އަދާކުރަންޖެހޭ އިލްތިޒާމަކީ ފައިސާ
ދެއްކުން ކަމަށް ވާނަމަ، ފައިސާ ލިބެންޖެހޭ ފަރާތް
ދިރިއުޅޭ ނުވަތަ އެ ފަރާތުގެ މައިގަނޑު މަސައްކަތް
އިންތިޒާމުކޮށް ހިންގަމުންގެންދާ ތަން؛
(3) ކޮންޓްރެކްޓުގެ ދަށުން އަދާކުރަންޖެހޭ އިލްތިޒާމަކީ ފައިސާ
ދެއްކުން ފިޔަވައި އެހެން ބާވަތެއްގެ އިލްތިޒާމެއްނަމަ،
އެ ކަމެއް ކުރަންޖެހޭ ފަރާތް ދިރިއުޅޭ ތަން.
(ވ) އެ ފަރާތެއްގެ މައިގަނޑު މަސައްކަތްތައް އެއް ރަށަށްވުރެ ގިނަ
ރަށުގައި ގާއިމުވެފައިވާނަމަ، މި މާއްދާގެ (ކ) ގެ)2(އަދި)3(
ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި އެ ކޮންޓްރެކްޓުގެ މައިގަނޑު އިލްތިޒާމު
އަދާކުރަންޖެހޭ ތަން ކަމުގައި ބަލާނީ އެ ކޮންޓްރެކްޓާ އެންމެ
ގާތްގުޅުމެއް އޮތް ތަނެވެ.
ވަގުތީ ފަރުވާގެ ފިޔަވަޅު އެޅި 9. މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 243 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން،
މައްސަލަ ކޯޓަށް ހުށަހެޅުން
ދަޢުވާއެއް ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުގެ ކުރިން ވަގުތީ ފަރުވާގެ އަމުރަކަށް އެދި
މި ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ ޙާލަތުގައި، އެ މައްސަލައިގެ ދަޢުވާ ހުށަހަޅަން ވާނީ
ވެސް މި ކޯޓަށެ ވެ.
އެއް ކޯޓަކަށްވުރެ ގިނަ ކޯޓަށް 10. (ހ) މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 49 (ހ) ގެ މަޤުޞަދު
ހުށަހެޅޭ މައްސަލަ
ހާސިލުކުރުމަށްޓަކައި، ދަޢުވާ ބިނާކުރާ އަސާސްގެ މައްޗަށް، އެއް
ޚަޞްމުންތަކެއް ހިމެނޭ މައްސަލައެއް ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެހެން ކޯޓަކަށް
ޞަފްޙާ 147 ގެ 8

ހުށަހަޅާފައި ނުވާކަން ކަށަވަރުކުރުމަށް، ކޯޓަށް ހުށަހެޅިފައިވާ
މައްސަލަތަކުގެ ރަޖިސްޓަރީ ، ޢާންމުކޮށް އެންމެންނަށް ބެލެނޭ ގޮތަށް
ކޯޓުގެ ވެބްސައިޓުގައި ޝާއިޢުކޮށް އަދާހަމަކުރަންވާނެއެވެ.
(ށ) ދަޢުވާ ބިނާކުރާ އަސާސްގެ މައްޗަށް ، އެއް ޚަޞްމުންތަކެއް ހިމެނޭ
މައްސަލައެއް ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެހެން ކޯޓަކަށް ހުށަހަޅާފައިވާކަން
ނުވަތަ ނޫންކަން އެނގޭނަމަ، ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ
ދަޢުވާ ފޯމުގައި އެކަން ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
އިޚްތިޞާޞްއާމެދު ގޮތެއް 11. (ހ) ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައަކީ، މި ކޯޓަކަށް ބެލުމުގެ އިޚްތިޞާޞް
ކަނޑައެޅުމުގެ މުއްދަތު
ލިބިގެންވާ މައްސަލައެއް ނޫން ކަމަށް ބުނެ ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން
މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 110 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ގޮތުގެމަތިން ކޯޓުގެ އިޚްތިޞާޞްއާމެދު އިއުތިރާޒުކޮށް ހުށަހެޅުމެއް
ހުށަހަޅައިފިނަމަ، އެ އިއުތިރާޒަކީ ކޯޓަށް ބަލައިގަނެވޭނެ
އިއުތިރާޒެއްކަން ނުވަތަ ނޫންކަން، އެ ހުށަހެޅުން ހުށަހަޅާ ތާރީޚުން
ފެށިގެން 10 (ދިހައެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މައްސަލަ ބަލާ
މެޖިސްޓްރޭޓް ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ. އަދި ، މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ
ޤާނޫނުގެ 49 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އެ ހުށަހެޅުމާމެދު އެންމެ
ލަސްވެގެން އެ ހުށަހެޅުމެއް ހުށަހެޅުނުތާ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ
ތެރޭގައި ކޯޓުން ގޮތެއް ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.
(ށ) ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައަކީ ކޯޓުން ބެލުމުގެ އިޚްތިޞާޞް
ލިބިގެންނުވާ މައްސަލައެއް ކަމަށް ކަނޑައަޅާނަމަ، އެކަން
ކަނޑައަޅަންވާނީ މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 110 ވަނަ މާއްދާއާ
އެއްގޮތަށް މި ކޯޓުން ނިންމާ ނިންމުމަކުންނެވެ. އިޚްތިސާސްއާމެދު
ކޯޓުން ނިންމާ ނިންމުން އޮންނަންވާނީ މި ގަވާއިދުގެ އެޕެންޑިކްސް
I ގައިވާ ނަމޫނާއާ އެއްގޮތަށެވެ.
(ނ) މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 49 ވަނަ މާއްދާ އާއި 110 ވަނަ
މާއްދާގެ ދަށުން ކޯޓުން އިޚްތިޞާޞްއާމެދު ގޮތެއް ނިންމުމުން،
ޞަފްޙާ 147 ގެ 9

އެ ނިންމުމަކީ ފުރަތަމަ މަރުޙަލާގެ އެންމެހައި ކޯޓުތަކުން
ޢަމަލުކުރުން ލާޒިމު ނިންމުމެކެވެ. އިޚްތިޞާޞްއާމެދު ކޯޓުން ނިންމި
ނިންމުން ބަދަލުކުރުމުގެ ބާރު ލިބިގެން ވަނީ ހަމައެކަނި އިސްތިއުނާފީ
ކޯޓުތަކަށެވެ.
ތިންވަނަ ފަރާތަކުން ހުށަހަޅާ 12. މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 53 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހާލަތުގައި
ދަޢުވާ
ތިންވަނަ ފަރާތަކުން ހުށަހަޅާ މައްސަލަ ބަލާނީ ފުރަތަމަ ހުށަހެޅުނު މައްސަލަ
ބަލަމުންދާ ޤަޟިއްޔާގެ ތެރޭގައެވެ.
ތިންވަނަ ބައި
ދަޢުވާކުރުމުގެ މުއްދަތުތައް
ދަޢުވާކުރުމުގެ މުއްދަތު 13. މި ގަވާއިދުގެ ބޭނުމަށް ދަޢުވާކުރުމުގެ މުއްދަތުތައް ގުނާނީ މަދަނީ
އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިންނެވެ.
ތަރިކައާބެހޭ ދަޢުވާގެ މައްސަލަ 14. މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 68 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދަރަނީގެ
ތެރޭގައި ކޮންޓްރެކްޓުތަކުގެ ދަށުން އުފެދިފައިވާ އިލްތިޒާމުތަކާއި މުދަލުގެ
މައްޗަށް އުފެދިފައިވާ ދަރަނިތަކެއް ނުހިމެނެއެވެ.
ޖުޑިޝަލް ރިވިއުގެ ދަޢުވާ 15. މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 64 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ހުށަހެޅުމުގެ މުއްދަތު
އިދާރީ ފިޔަވަޅަކީ ވަކި ފަރާތެއްގެ މައްޗަށް އެޅި އިދާރީ ފިޔަވަޅެއް
ކަމުގައިވާނަމަ، އެ ފިޔަވަޅު އެޅި ތާރީޚު ކަމުގައި ބަލާނީ އެ ފިޔަވަޅު އެޅިކަން
އެ ފަރާތަށް އެނގުނު ތާރީޚެވެ.
ހަތަރުވަ ނަ ބައި
ޚަޞްމުން އަދި ޚަޞްމުން ތަމްސީލުކުރުން
ދަޢުވާ ކުރުމުގެ ހައިސިއްޔަތު 16. (ހ) މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގައި ބުނެފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ކޮންމެ
ތަބީއީ ޝަޚުޞަކަށް، އަދި ޤާނޫނީ ޝަޚުޞަކަށް އެ ފަރާތެއް
އަމިއްލައަށް ނުވަތަ އެ ފަރާތުން ޢައްޔަންކޮށް ކަނޑައަޅާ ޤާނޫނީ
ޞަފްޙާ 147 ގެ 10

ވަކީލަކު މެދުވެރިކޮށް، ދަޢުވާއެއް އުފުލައި ނުވަތަ ދަޢުވާއެއް
ދިފާޢުކޮށް ހެދިދާނެއެވެ. ނަމަވެސް، ކޯޓަށް ދަޢުވާއެއް ހުށަހެޅޭނީ
އެ މައްސަލައެއްގައި އެ ފަރާތުގެ މަޞްލަޙަތު އޮތްނަމައެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދަޢުވާގެ މާނައިގެ ތެރޭގައި
އަމުރެއް ހޯދަން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމާއި މައްސަލައިގެ ތެރެއަށް
ތަދައްޚުލުވުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުން ވެސް ހިމެނެއެވެ.
ޖުޑިޝަލް ރިވިއުގެ 17. (ހ) ދަޢުވާކުރުމުގެ ހައިސިއްޔަތު އަންނަނިވި ގޮތަށް ލިބިފައިވާ
މައްސަލަތަކުގައި ދަޢުވާކުރުމުގެ
ފަރާތަކަށް ޖުޑިޝަލް ރިވިއުގެ މައްސަލައެއްގައި
ހައިސިއްޔަތު
ދަޢުވާކުރެވިދާނެއެވެ.
(1) ދައުލަތުގެ މުއައްސަސާއަކުން ނިންމާ ނިންމުމުއް ނުވަތަ
އަޅާ އިދާރީ ފިޔަވަޅެއްގެ ސަބަބުން އެ ފަރާތެއްގެ ޙައްޤެއް
ގެއްލިފައިވާ ފަރާތެއް ؛ ނުވަތަ
(2) ދައުލަތުގެ މުއައްސަސާއަކުން ނިންމާ ނިންމުމުއް ނުވަތަ
އަޅާ އިދާރީ ފިޔަވަޅެއްގެ ސަބަބުން މުޖުތަމަޢުގެ ޙައްޤަކަށް
އުނިކަމެއް ލިބިއްޖެކަމަށް ފެނިއްޖެ ކޮންމެ ފަރާތެއް؛
ނުވަތަ
(3) ދައުލަތުގެ މުއައްސަސާއަކުން ނިންމާ ނިންމުމުއް ނުވަތަ
އަޅާ އިދާރީ ފިޔަވަޅެއްގެ ސަބަބުން އެ މީހަކަށް ނުވަތަ އެ
ބަޔަކަށް ނުވަތަ އެކަމުން ސީދާގޮތެއްގައި ނުވަތަ ނުސީދާ
ގޮތެއްގައި އަސަރު ފޯރައިފާނެ ކޮންމެ ފަރާތެއް.
ގިނަ ޚަޞްމުން މައްސަލަ 18. އެއް އަސާސެއްގެ މައްޗަށް ބިނާވެގެންވާ ދަޢުވާއެއް ނުވަތަ ދަޢުވާތަކެއް
ހުށަހެޅުން
ހިމެނޭ މައްސަލަތަކުގައި އެއް ފަރާތަށްވުރެ ގިނަ ފަރާތުން އެކުވެގެން، އެއް
މައްސަލައެއްގެ ގޮތުގައި މި ކޯޓަށް މައްސަލައެއް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ. އަދި،
ޞަފްޙާ 147 ގެ 11

އެއް ފަރާތަށްވުރެ ގިނަ ފަރާތުގެ މައްޗަށް މައްސަލަ ރައްދުވާ ގޮތަށް ވެސް
އެފަދަ މައްސަލަތައް މި ކޯޓަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.
ދައުލަތް ތަމްސީލުކުރުން 19. (ހ) ދައުލަތުން ދަޢުވާކުރާ މަދަނީ މައްސަލަތަކުގައި އަދި ދައުލަތުގެ
މައްޗަށް ދަޢުވާ ރައްދުވާގޮތަށް ހުށަހެޅޭ މަދަނީ މައްސަލަތަކުގައި
ކޯޓުތަކުގައި ދައުލަތް ތަމްސީލުކުރާނީ ބަންޑާރަ ނައިބު ނުވަތަ އޭނާ
ޢައްޔަންކުރާ ޤާނޫނީ ވަކީލެކެވެ.
(ށ) ދައުލަތް ތަމްސީލުކުރުމަށް ބަންޑާރަ ނާއިބުގެ ފަރާތުން ޤާނޫނީ
ވަކީލުން ޢައްޔަންކުރާނީ މި ގަވާއިދުގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (އ)
ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޝަރުޠުތައް ފުރިހަމަވާ ގޮތަށް
ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ލިޔުމަކުންނެވެ.
(ނ) ބަންޑާރަ ނާއިބުގެ މަޤާމު ހުސްވެފައިވާ ވަގުތުތަކުގައި ބަންޑާރަ
ނާއިބުގެ އޮފީސް ހިންގަން ހަވާލުވެފައިވާ ވެރިއަކު ޢައްޔަންކުރާ
ބަންޑާރަ ނާއިބު އޮފީހުގެ ޤާނޫނީ ވަކީލުންނަށް ކޯޓުގައި ދައުލަތް
ތަމްސީލުކުރެވޭނެއެވެ.
ޕާޓްނަޝިޕް 20. ޕާޓްނަޝިޕެއް ކޯޓުގައި ތަމްސީލުކުރާނީ އެ ޕާޓްނަޝިޕަކުން ޢައްޔަންކުރާ
ޕާޓްނަރަކު ނުވަތަ އެ ޕާޓްނަޝިޕަކުން ޢައްޔަންކުރާ ޤާނޫނީ ވަކީލެކެވެ.
ކުންފުނި 21. ކުންފުންޏެއް ކޯޓުގައި ތަމްސީލުކުރާނީ އެ ކުންފުނީގެ ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުން
ޢައްޔަންކުރާ އެ ކުންފުނީގެ ހިންގުމުގެ އިސް މަޤާމެއްގައި ހުރި މީހެއް ނުވަތަ
އެ ކުންފުނީގެ ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުން ޢައްޔަންކުރާ ޤާނޫނީ ވަކީލެކެވެ.
ޖަމްޢިއްޔާ ނުވަތަ ޖަމާއަތެއް 22. ރަޖިސްޓަރީ ކުރެވިފައިވާ ޖަމްޢިއްޔާއެއް ނުވަތަ ޖަމާޢަތެއް ނުވަތަ ކްލަބެއް
ނުވަތަ ކްލަބް
ކޯޓުގައި ތަމްސީލުކުރާނީ އެ ތަނެއްގެ ހިންގާ ކޮމިޓީން ޢައްޔަންކުރާ
އެ ތަނެއްގެ ހިންގުމުގެ އިސް މަޤާމެއްގައި ހުރި މީހެއް ނުވަތަ އެ ތަނެއްގެ
ހިންގާ ކޮމިޓީން ޢައްޔަންކުރާ ޤާނޫނީ ވަކީލެކެވެ.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 12

ސިޔާސީ ޕާޓީ 23. ރަޖިސްޓްރީކުރެވިފައިވާ ސިޔާސީ ޕާޓީއެއް ކޯޓުގައި ތަމްސީލުކުރާނީ
އެ ސިޔާސީ ޕާޓީއެއްގެ ދަފްތަރުގައި އެ ޕާޓީއެއް ތަމްސީލުކުރުމުގެ
މަސްއޫލިއްޔަތު ހަވާލުކޮށްފައިވާ ފަރާތެއް ނުވަތަ އެ ޕާޓީގެ ފަރާތުން
ޢައްޔަންކުރާ ޤާނޫނީ ވަކީލެކެވެ.
ކޮމިޝަން 24. ޤާނޫނަކުން ވަކި ޤާނޫނީ ޝަޚުޞެއްގެ ގޮތުގައި އުފައްދާފައިވާ ކޮމިޝަނެއް
ކޯޓުގައި ތަމްސީލުކުރާނީ އެ ކޮމިޝަނުން ޢައްޔަންކުރާ އެ ކޮމިޝަނެއް
ހިންގުމުގެ އިސް މަޤާމެއްގައި ހުރި މީހެއް ނުވަތަ އެ ކޮމިޝަނުން
ޢައްޔަންކުރާ ޤާނޫނީ ވަކީލެކެވެ.
ޤާނޫނީ ޝަޚްޞު 25. ޤާނޫނަކުން ވަކި ޤާނޫނީ ޝަޚްޞެއްގެ ގޮތުގައި އުފައްދާފައިވާ އޮތޯރިޓީއެއް
ނުވަތަ އިދާރާއެއް ނުވަތަ މުއައްސަސާއެއް ހިންގަނީ ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑަކުން
ނުވަތަ ގަވަރނިންގ ބޯޑަކުން ކަމުގައިވާނަމަ، ކޯޓުގައި ތަމްސީލުކުރާނީ
އެ އޮތޯރިޓީގެ ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުން ނުވަތަ ގަވަރނިންގ ބޯޑުން ޢައްޔަންކުރާ
އެ ތަނެއް ހިންގުމުގެ އިސް މަޤާމެއްގައި ހުރި މީހެއް ނުވަތަ
އެ ބޯޑުން ޢައްޔަންކުރާ ޤާނޫނީ ވަކީލެކެވެ. މިގޮތަށް އުފައްދާފައި ވާ
އޮތޯރިޓީއެއް ނުވަތަ އިދާރާއެއް ނުވަތަ މުއައްސަސާއެއްގެ ހިންގުމުގެ ބާރު
ދީފައިވަނީ، އެފަދަ ތަނަކަށް ޢައްޔަންކުރެވިފައިވާ އެންމެ އިސް ފަރާތަކަށް
ކަމުގައިވާނަމަ، އެ ތަނެއް ކޯޓުގައި ތަމްސީލުކުރާނީ އެ އިސްފަރާތުން
ޢައްޔަންކުރާ އެ ތަން ހިންގުމުގެ އިސް މަޤާމެއްގައި ހުރި މީހެއް ނުވަތަ
އެ ފަރާތުން ޢައްޔަންކުރާ ޤާނޫނީ ވަކީލެކެވެ.
ޤާނޫނަކުން ޢައްޔަންކުރެވޭ 26. ދަޢުވާކުރުމާއި ދަޢުވާ ލިބިގަތުމުގެ ބާރު ލިބިދޭގޮތަށް ޤާނޫނުއަސާސީއިން
މަޤާމުތައް
ނުވަތަ ޤާނޫނަކުން މަޤާމެއް އުފައްދައި އެ މަޤާމު ފުރާނޭ މީހަކު ޢައްޔަން
ކޮށްފައިވާނަމަ، އެ މީހަކު ކޯޓުގައި ތަމްސީލުކުރާނީ އޭނާ އަމިއްލައަށް ނުވަތަ
އޭނާ ޢައްޔަންކުރާ ޤާނޫނީ ވަކީލެކެވެ.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 13

ލޯކަލް ކައުންސިލް 27. ލޯކަލް ކައުންސިލުތައް ކޯޓުގައި ތަމްސީލުކުރާނީ އެ ކައުންސިލަކުން
ޢައްޔަންކުރާ އެ ކައުންސިލެއްގެ ހިންގުމުގެ އިސް މަޤާމެއްގައި ހުރި މީހެއް
ނުވަތަ އެ ކައުންސިލުން ޢައްޔަންކުރާ ޤާނޫނީ ވަކީލެކެވެ.
ޕާޓްނަޝިޕަކުން ދަޢުވާކުރުމާއި 28. (ހ) ޕާޓްނަޝިޕަކުން ދަޢުވާކުރާނަމަ އަދި ޕާޓްނަޝިޕެއްގެ މައްޗަށް
ދަޢުވާ ލިބިގަތުން
ދަޢުވާލިބޭނަމަ އެކަން ކުރަންވާނީ ޕާޓްނަޝިޕްގެ ނަމުގައެވެ.
ޕާޓްނަޝިޕްގެ ނަން ބަދަލުވެފައިވާނަމަ، ދަޢުވާ ބިނާކުރާ ސަބަބު
މެދުވެރިއިރު ޕާޓްނަޝިޕްގެ ނަން ކަމުގައި އޮތް ނަން މައްސަލަ
ހުށަހަޅާ ފޯމުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
(ށ) ޕާޓްނަޝިޕަކުން ދަޢުވާކުރާ ހާލަތުގައި ނުވަތަ ޕާޓްނަޝިޕެއްގެ
މައްޗަށް ދަޢުވާލިބޭ ހާލަތުގައި، އަނެއް ޚަޞްމު ލިޔުމަކުން
އެދިއްޖެނަމަ، ދަޢުވާގައި ހިމެނޭ ޙައްޤު އުފެދުނުއިރު
އެ ޕާޓްނަޝިޕްގެ މެންބަރުންގެ ގޮތުގައި ތިބި މީސްމީހުންނާއި
އެ މީސްމީހުންގެ އެޑްރެހާއި ގުޅޭނޭ ތަފްސީލުތައް އެނގޭނޭ
ބަޔާނެއް ކޯޓަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
ސޯލް ޕްރޮޕްރައިޓަރޝިޕް 29. ސޯލް ޕްރޮޕްރައިޓަރޝިޕްއެއްގެ މައްޗަށް ދަޢުވާކުރާނަމަ ދަޢުވާ ކުރާނީ
އަދި އެފަދަ ފަރާތަކުން ދަޢުވާކުރާނަމަ ދަޢުވާ ކުރަންވާނީ
އެ ސޯލް ޕްރޮޕްރައިޓަރޝިޕްގެ ވެރިފަރާތުގެ ނަމުގައެވެ.
ކުޑަކުއްޖެއް ނުވަތަ 30. (ހ) އެހެން ގޮތަކަށް ކޯޓުން އަމުރުކޮށްފައި ނުވާނަމަ، މަދަނީ
ރައްކާތެރިކަން ލިބިގެންވާ
މައްސަލަތަކުގައި ކުޑަކުއްޖެއް ނުވަތަ ރައްކާތެރިކަން ލިބިގެންވާ
ފަރާތްތައް
ފަރާތެއް ކޯޓުގައި ތަމްސީލުކުރާނީ އެ ކުޑަކުއްޖާ ނުވަތަ އެ ފަރާތުގެ
ޝަރުޢީ ބަލަދުވެރިޔާ ނުވަތަ ޝަރުޢީ ބަލަދުވެރިޔާ ޢައްޔަންކުރާ
ޤާނޫނީ ވަކީލެކެވެ. ނަމަވެސް، ކުޑަކުއްޖާގެ ނުވަތަ ރައްކާތެރިކަން
ލިބިގެންވާ މީހާގެ ޤާނޫނީ ބަލަދުވެރިޔަކު ޢައްޔަނުކުރެވިފައިވާނަމަ
ކޯޓުގައި އެ ފަރާތެއް ތަމްސީލުކުރާނީ އެ ފަރާތުގެ ޤާނޫނީ
ޞަފްޙާ 147 ގެ 14

ބަލަދުވެރިޔާ ނުވަތަ ޤާނޫނީ ބަލަދުވެރިޔާ ޢައްޔަންކުރާ ޤާނޫނީ
ވަކީލެކެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެހެން އޮތްނަމަވެސް އަމިއްލަ މަޞްލަޙަތު
ފުށުއަރާ މައްސަލަތަކުގައި އެފަދަ ފަރާތަކަށް ނުވަތަ އެފަދަ
ފަރާތަކުން ޢައްޔަންކުރާ ޤާނޫނީ ވަކީލަކަށް ކޯޓުގައި ކުޑަކުއްޖަކު
ނުވަތަ ރައްކާތެރިކަން ލިބިގެންވާ ފަރާތެއް ތަމްސީލުނުކުރެވޭނެއެވެ.
މި ހާލަތުގައި ކުޑަކުއްޖާ ނުވަތަ ރައްކާތެރިކަން ލިބިގެންވާ
ފަރާތް ކޯޓުގައި ތަމްސީލުކުރާނޭ އެހެން ފަރާތެއް ކޯޓުން
ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.
(ނ) ކުޑަކުއްޖެއް ނުވަތަ ރައްކާތެރިކަން ލިބިގެންވާ ފަރާތެއް
ތަމްސީލުކުރާ ފަރާތުގެ މައިގަނޑު މަސްއޫލިއްޔަތު އޮންނަންވާނީ
އެ ކުޑަކުއްޖާ ނުވަތަ ރައްކާތެރިކަން ލިބިގެންވާ ފަރާތުގެ
މަޞްލަޙަތު ރައްކާތެރިކުރުމަށެވެ.
(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ނުވަތަ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަރާތެއް
ތަމްސީލުކުރާ މީހަކު، ކުޑަކުއްޖެއްގެ މައްޗަށް ނުވަތަ
ރައްކައުތެރިކަން ލިބިގެންވާ ފަރާތެއްގެ މައްޗަށް ދަޢުވާލިބޭ
މައްސަލައެއްގައި އިޢުތިރާފުވެ، ނުވަތަ ޞުލްޙައިގެ ހައްލަކަށް
އެއްބަސްވެ ޤަބޫލުކުރަންވާނީ ކޯޓުގެ ހުއްދައާއެކުގައެވެ.
ތަރިކަ އާއި މުދަލުގެ 31. މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 83 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ތަރިކައިގެ
މައްސަލަތަކުގައި އެއް ޚަޞްމަކު
މައްސަލަތަކުގައި އާއި، މުދަލާއި ބިން ބައިކުރުމުގެ މައްސަލަތަކުގައާއި ހިބަ
އެހެން ޙަޞްމެއް ތަމްސީލުކުރުން
އާއި ވަޞި އްޔަތުގެ މައްސަލަތަކުގައި، އެ މައްސަލައެއްގެ އެއް ޚަޞްމަކަށް
އެ މައްސަލައިގެ އެހެން ޚަޞްމަކު ކޯޓުގައި ތަމްސީލުކުރެވިދާނެ އެވެ.
އެހެންނަމަވެސް، ޢައްޔަންކުރެވޭ ޚަޞްމުގެ މަޞްލަޙަތު ފުށުއަރާނަމަ، އެއް
ޚަޞްމަކަށް އަނެއް ޚަޞްމު ތަމްސީލުނުކުރެވޭނެއެވެ. މި މާއްދާގެ ދަށުން
އެއް ޚަޞްމަކު އެ މައްސަލައިގެ އެހެން ޚަޞްމަކު ތަމްސީލުކުރާނަމަ، މި
ގަވާއިދުގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (އ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޝަރުޠުތައް
ޞަފްޙާ 147 ގެ 15

ފުރިހަމަވާ ގޮތަށް ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ލިޔުމެއް ފުރިހަމަކޮށް ކޯޓަށް
ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
އެކުގައި މަޞްލަޙަތު ހިމެނޭ 32. މި ގަވާއިދުގެ 83 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މައްސަލަތަކުގެ އިތުރުން
ޚަޞްމަކު އެހެން ޙަޞްމެއް
އެހެނިހެން މަދަނީ މައްސަލަތަކުގައި ވެސް އެއް ފަރާތަށްވުރެ ގިނަ ފަރާތުގެ
ތަމްސީލުކުރުން
މަޞްލަޙަތު އެކުގައި ހިމެނޭނަމަ، އޭނާ އެ މައްސަލައިގައި ކޯޓުގައި
ތަމްސީލުކުރުމަށް އޭނާއާއެކު އެ މައްސަލައިގައި އެއް މަޞްލަޙަތެއް ހިމެނޭ
އެހެން މީހަކު ޢައްޔަނުކުރެވިދާނެ އެވެ. މި މާއްދާގެ ދަށުން އެއް ޚަޞްމަކު
އެ މައްސަލައިގެ އެހެން ޚަޞްމަކު ތަމްސީލުކުރާނަމަ، މި ގަވާއިދުގެ 42
ވަނަ މާއްދާގެ (އ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޝަރުޠުތައް ފުރިހަމަވާ ގޮތަށް
ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ލިޔުމެއް ފުރިހަމަކޮށް ކޯޓަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
މަޞްލަޙަތު ހިމެނޭ ހުރިހާ 33. (ހ) ކޯޓަށް ހުށަހެޅިފައިވާ ދަޢުވާ ނުވަތަ މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ހުރިހާ
ފަރާތެއް ޚަޞްމުންގެ ގޮތުގައި
ކަމެއް ފުރިހަމައަށް އަދި މުޅިން ނިންމުމަށްޓަކައި އެ ޤަޟިއްޔާގެ
ހިމެނުން
ޚަޞްމުންގެ ގޮތުގައި ކޮންމެހެން ބައިވެރިވާންޖެހޭނޭ އެންމެހައި
ފަރާތްތައް އެ ޤަޟިއްޔާގެ ޚަޞްމުންގެ ގޮތުގައި ހިމަނަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ މަޤުޞަދަށްޓަކައި، ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ކުރާ
ދަޢުވާގައި ހިމެނޭ ޙައްޤަކީ އެ ފަރާތާއެކު ނުވަތަ އެ ފަރާތުގެ
އިތުރަށް އެހެން ފަރާތަކަށް ނުވަތަ ފަރާތްތަކަކަށް ލިބެންވާ ޙައްޤެއް
ނުވަތަ ޙައްޤުތަކެއް ހިމެނޭ ދަޢުވާއެއްނަމަ ، އެ ޤަޟިއްޔާގައި
ދަޢުވާކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ގޮތުގައި އެފަދަ ހުރިހާ ފަރާތްތަކެއް
ހިމަނަންވާނެއެވެ. ޤަޟިއްޔާގެ ޚަޞްމުންގެ ގޮތުގައި ހިމަނަންޖެހޭ
ކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ މީހަކު ދަޢުވާކުރާ ފަރާތެއްގެ ގޮތުގައި އެ
ޤަޟިއްޔާގައި ހިމެނުމަށް އިޢުތިރާޟުކުރާނަމަ، އެ މީހަކު އެ
ޤަޟިއްޔާގެ ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތެއްގެ ގޮތުގައި ހިމެނިދާނެއެވެ.
(ނ) ކޯޓަށް ހުށަހެޅިފައިވާ ދަޢުވާ ނުވަތަ މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ހުރިހާ
ކަމެއް ފުރިހަމައަށް އަދި މުޅިން ނިންމުމަށްޓަކައި ޤަޟިއްޔާގެ
ޙަޞްމެއްގެ ގޮތުގައި ހިމަނަންޖެހޭ ފަރާތެއް ކަމަށް ކޯޓަށް ފެންނަ
ޞަފްޙާ 147 ގެ 16

ފަރާތްތައް ޚަޞްމެއްގެ ގޮތުގައި ޤަޟިއްޔާގައި ހިމެނުމަށް ކޯޓުން
ދަޢުވާކުރާ ފަރާތަށް އަމުރުކުރަންވާނެއެވެ.
(ރ) މައްސަލައެއްގެ ޚަޞްމެއްގެ ގޮތުގައި ހިމަނާފައިވާ މީހަކު
އެ ޤަޟިއްޔާގެ ޚަޞްމެއްގެ ގޮތުގައި ހިމެނުމަކީ ކޮންމެހެން ބޭނުން
ކަމެއް ނޫން ކަމަށް ކޯޓަށް ޤަބޫލުކުރެވޭނަމަ، އެފަދަ ފަރާތެއް އެ
ޤަޟިއްޔާއިން އުނިކުރުމުގެ ބާރު ކޯޓަށް ލިބިގެންވެއެވެ. މިގޮތުން
ޚަޞްމަކު އުނިކުރުމަށް ނިންމައިފިނަމަ، އެގޮތަށް ނިންމި ސަބަބު
ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގައި ހިމަނަންވާނެއެވެ.
މައްސަލައެއްގެ ތެރެއަށް 34. (ހ) ކޯޓުގައި ހިނގަމުންދާ މައްސަލައަކާ ގުޅިގެން މަޞްލަޙަތު އޮތް
ތަދައްޚުލުވުމަށް އެދި ހުށަހެޅުން
އެއްވެސް ފަރާތަކުން އެ މައްސަލައަކަށް ތަދައްޚުލުވުމަށް އެދި
ހުށަހަޅައިފިނަމަ، އެ ފަރާތަކަށް އެ މައްސަލައިގައި ތަދައްޚުލުވުމުގެ
ހުއްދަ ދިނުމުގެ އިޚްތިޔާރު މައްސަލަ ބަލާ މެޖިސްޓްރޭޓަށް
ލިބިގެންވެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަރާތަކުން މައްސަލައަކަށް
ތަދައްޚުލުވުމަށް އެދި ހުށަހަޅާނީ މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލުގައިވާ ފޯމު
23 އިންނެވެ.
(ނ) މައްސަލައަކަށް ތަދައްޚުލުވުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފަރާތުން
ތަދައްޚުލުވުމަށް އެދި ހުށަހަޅަނީ ދަޢުވާކުރާ ފަރާތެއްގެ ގޮތުގައިކަން
ނުވަތަ ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތެއްގެ ގޮތުގައިކަން ތަދައްޚުލުވުމަށް އެދި
ހުށަހަޅާ ފޯމުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަރާތަކުން ތަދައްޚުލުވުމަށް
އެދި ހުށަހެޅުމުން އެ މައްސަލައަށް ތަދައްޚުލުކުރެވޭނީ ، މި
ގަވާއިދުގެ އެޕެންޑިކްސް D ގައި އެކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ރަޖިސްޓްރޭޝަން ފީ ދެއްކުމުންނެވެ.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 17

ތަދައްޚުލުވުމަށް އެދި ހުށަހެޅުމުގެ 35. ޤަޟިއްޔާއެއްގައި ޚަޞްމަކު ހިމެނުމަށް ނުވަތަ ޤަޟިއްޔާއަށް އެއްވެސް
މުއްދަތު
ފަރާތެއް އިތުރުކުރުމަށް ނުވަތަ ތަދައްޚުލުވުމަށް އެދޭނަމަ އެފަދަ ހުށަހެޅުމެއް
ހުށަހެޅޭނީ އެ މައްސަލައިގެ އިބްތިދާއީ އަޑުއެހުމުގެ މަރުޙަލާތައް ނިމުމުގެ
ކުރިންނެވެ. މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާ ފެށުމަށްފަހު އެފަދަ
ހުށަހެޅުމެއް ބަލައިގަނެވޭނީ އޭގެ ކުރިން އެ ހުށަހެޅުން ހުށަނޭޅުނީ މަޤުބޫލު
ސަބަބެއް އޮވެގެންކަން ކޯޓަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ މިންވަރަށް ސާބިތުކޮށް
ދިނުމުންނެވެ.
ތަދައްޚުލުވާ ފަރާތް 36. މައްސަލައަކަށް ތަދައްޚުލްވުމަށް އެދި ހުށަހެޅުމުން ތަދައްޚުލްވުމުގެ
ޙާޟިރުނުވުން
ހުއްދަދެވި، އެ ފަރާތެއް ކޯޓުން އަންގާ ގޮތެއްގެ މަތިން ކޯޓަށް
ޙާޟިރުނުވެއްޖެނަމަ، ޢަމަލުކުރާނީ ދަޢުވާކުރާ ފަރާތް ނުވަތަ ދަޢުވާލިބޭ
ފަރާތް ކޯޓަށް ޙާޟިރުނުވުމުން ޢަމަލުކުރުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ އިޖުރާއަތާ
އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތިންނެވެ.
އެކުގައި އަދި ވަކިން ދަރަންޏަށް 37. ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ދަޢުވާގައި ހިމެނޭ ދަޢުވާލިބޭ
ޒިންމާވުން
ފަރާތްތަކަކީ އެކުގައި އަދި ވަކިން ވެސް ދަރަންޏަށް ޒިންމާވާންޖެހޭ
ފަރާތެއްނަމަ، އެ ދަޢުވާއެއް ހުށަހަޅާނީ އެ ހުރިހާ ފަރާތްތަކެއް ހިމެނޭ ގޮތުގެ
މަތިންނެވެ.
ޤަޟިއްޔާއެއްގައި ހިމެނޭ 38. (ހ) ޤަޟިއްޔާއެއްގައި ، ޚަޞްމެއްގެ ގޮތުގައި ހިމެނިފައިވާ ފަރާތެއް
ޚަޞްމަކު ވަކިކުރުން
ހިމެނިފައި އޮތުމުގެ ސަބަބުން ޝަރީޢަތް ހިންގުން ލަސްވާނެ
ކަމަށް ކޯޓަށް ޤަބޫލުކުރެވޭނަމަ، ނުވަތަ އެކަމުގެ ސަބަބުން
ޤަޟިއްޔާގައި ހިމެނޭ ޚަޞްމެއްގެ ޙައްޤަކަށް އުނިކަން ލިބޭކަމަށް
ކޯޓަށް ޤަބޫލުކުރެވޭނަމަ ، އެ ޚަޞްމަކު އެ ޤަޟިއްޔާއިން ވަކިކޮށް،
އެ ގޮތުން ވަކިކުރެވޭ ޚަޞްމުގެ ބައި ވަކި ޤަޟިއްޔާއެއްގެ ގޮތުގައި
ބެލުމަށް އަމުރުކުރުމުގެ ބާރު ކޯޓަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
(ށ) ޤަޟިއްޔާގައި ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތެއްގެ ގޮތުގައި ނުވަތަ މައްސަލަ
ރައްދުވާ ފަރާތެއްގެ ގޮތުގައި ހިމަނާފައިވާ ފަރާތެއްގެ ބައި،
އެ ޤަޟިއްޔާގައި ހިމެނޭ އެހެނިހެން ދަޢުވާލިބޭ ނުވަތަ މައްސަލަ
ޞަފްޙާ 147 ގެ 18

ރައްދުވާ ފަރާތް ނުވަތަ ފަރާތްތަކުގެ ބައި ނިމެންދެން ފަސްކުރުމަކީ
ކޯޓުގެ ނަޒަރުގައި އެންމެ ރަނގަޅުގޮތް ކަމަށްވާނަމަ، އެ ބައެއް
ފަސްކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ކޯޓަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
ދެ ޤަޟިއްޔާ އެކީ ޙުކުމްކުރުން 39. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، ދެ ޤަޟިއްޔާއަކުން ކޯޓަށް
ހުށަހެޅިފައިވާ ދެ މައްސަލައެއް ނުވަތަ ދެ ދަޢުވާއެއް ބަލައި
ޙުކުމްކުރަންވާނީ ދެ ޤަޟިއްޔާ އެއްކޮށް ، އެކުއެކީގައެވެ.
(1) ދެ ދަޢުވާގައި ނުވަތަ ދެ މައްސަލައިގައި ވެސް ހިމެނޭ
ސުވާލަކީ އެއް ސުވާލެއް ކަމަށް ވުން؛ ނުވަތަ
(2) އެއް ޤަޟިއްޔާގައި ކުރާ ޙުކުމުން އަނެއް ޤަޟިއްޔާގެ
ޙުކުމަށް އަސަރުކުރާނެނަމަ ނުވަތަ އެއް މައްސަލަ
ނިމުމުން އަނެއް މައްސަލަ ވެސް ނިމޭނެ ކަމަށް ވުން.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ހާލަތުގައި މައްސަލަ ހުށަހަޅާ
ނުވަތަ މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުގެ ރުހުން އޮންނަން ނުޖެހޭނެއެވެ.
ގުޅުންހުރި ދެ ޤަޟިއްޔާ 40. ކޯޓަށް ހުށަހެޅިފައިވާ ދެ ޤަޟިއްޔާއަކީ ކޯޓުގެ ނަޒަރުގައި ގުޅުންހުރި
ދެ ދަޢުވާއެއް ނުވަތަ ދެ މައްސަލައެއް ޝާމިލުވާ ދެ ޤަޟިއްޔާ
ކަމުގައިވާނަމަ، ދެ ޤަޟިއްޔާ ބަލާނޭ ތަރުތީބު ކަނޑައެޅުމުގެ ބާރު ކޯޓަށް
ލިބިގެންވެއެވެ.
ޤާނޫނީ ވަކީލުން ޢައްޔަންކުރުން 41. (ހ) މި ގަވާއިދުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ކަނޑައެޅިފައިނުވާނަމަ، ޚަޞްމުން
ތަމްސީލުކުރުމަށް ޤާނޫނީ ވަކީލުން ޢައްޔަންކުރުމުގައި ، ޤާނޫނީ
ވަކީލުން ކަމުގައި ޤާނޫނު ނަންބަރު 5/2019)ދިވެހިރާއްޖޭގެ
ޤާނޫނީ ފަންނުގެ ޤާނޫނު(ގެ ދަށުން ހުއްދަ ލިބިފައިވާ އަންނަނިވި
ފަރާތްތައް ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.
(1) ލީގަލް ޕްރެކްޓިސް؛
ޞަފްޙާ 147 ގެ 19

(2) ލޯ ފަރމް؛
(3) ކުންފުންޏެއްގެ ނުވަތަ މުއައްސަސާއެއްގެ އިން-ހައުސް
ލީގަލް ކައުންސެލް ؛
(4) ޤާނޫނީ ޚިދުމަތް ދިނުމަށް ހިލޭ ސާބަހަށް މަސައްކަތްކުރާ
އަމިއްލަ ޖަމްޢިއްޔާއަކުން ޢައްޔަންކުރާ، ޤާނޫނީ ވަކީލުން ؛
(ށ) ކުންފުންޏެއްގެ ނުވަތަ އެހެން މުއައްސަސާއެއްގެ އިން-ހައުސް
ލީގަލް ކައުންސެލްއަށް އެ ހައިސިއްޔަތުން ކޯޓަށް ޙާޟިރުވެވޭނީ
ހަމައެކަނި އޭނާ ވަޒީފާއަދާކުރާ ކުންފުނީގެ ނުވަތަ މުއައްސަސާގެ
ފަރާތުންނެވެ.
(ނ) ޙަޞްމެއްގެ ޤާނޫނީ ވަކީލުންގެ ގޮތުގައި ލޯ ފާރމްއެއް ނުވަތަ
ލީގަލް ޕްރެކްޓިސްއެއް ޢައްޔަން ކުރެވިފައިވާނަމަ، ޤާނޫނީ ވަކީލުން
ކޯޓަށް ޙާޟިރުވާނީ އެ ލޯ ފަރމްގެ ފަރާތުން ނުވަތަ ލީގަލް
ޕްރެކްޓިސްގެ ފަރާތުންނެވެ.
(ރ) މަދަނީ މައްސަލައެއްގައި ޙަޞްމެއްގެ ފަރާތުން ޤާނޫނީ ވަކީލަކު
ކޯޓަށް ޙާޟިރުވާއިރު މުވައްކިލު ނުވަތަ މުވައްކިލުގެ ޤާނޫނީ
ވަކީލު(ން) ފިޔަވައި އެހެން މީހަކު ކޯޓަށް ޙާޟިރުވުން ލާޒިމެއް
ނޫނެވެ.
(ބ) ޚަޞްމަކު ތަމްސީލުކުރަން ލީގަލް ޕްރެކްޓިސެއް ޢައްޔަންކުރާނަމަ
ކޯޓަށް ޙާޟިރުވާނީ އެ މީހެއްގެ ނަމުގައި އެ ލީގަލް ޕްރެކްޓިސް
ރަޖިސްޓްރީ ކޮށްފައިވާ ޤާނޫނީ ވަކީލެވެ.
(ޅ) ޚަޞްމެއް ތަމްސީލުކުރަން ޢައްޔަންކުރަނީ ލޯ ފަރމެއްނަމަ، ކޯޓަށް
ޙާޟިރުވާނީ އެ ލޯ ފަރމަކުން ޢައްޔަންކުރާ ޤާނޫނީ ވަކީލެކެވެ.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 20

(ކ) ލޯ ފަރމްތަކުންނާއި ލީގަލް ޕްރެކްޓިސްތަކުންނާއި ޤާނޫނީ
ވަކީލުންނަށް ކޯޓުގައި ޚަޞްމުން ތަމްސީލުކުރެވޭނީ އަންނަނިވި
ގޮތްތަކުންކުރެ ކޮންމެ ވެސް އެއް ގޮތަކަށް ބާރުލިބިގެންނެވެ.
(1) ޕަވަރ އޮފް އެޓަރނީ ލިބިފައި އޮތުން؛
(2) މި މާއްދާގެ)އ(ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މަޢުލޫމާތު ހިމެނޭ
ލިޔުމަކުން ލޯ ފަރމް ނުވަތަ ލީގަލް ޕްރެކްޓިސް ނުވަތަ
ޤާނޫނީ ވަކީލު ޢައްޔަންކޮށްފައި އޮތުން؛
(3) މުއައްސަސާއެއްގެ ނުވަތަ ޤާނޫނީ ޝަޚްޞުގެ ޤަރާރަކުން
ޢައްޔަންކޮށްފައި އޮތުން؛
(އ) މި މާއްދާގެ (ކ) ގެ)1(،)2(، އަދި)3(ވަނަ ނަންބަރުގައި
ބުނާ ޕަވަރ އޮފް އެޓަރނީ ނުވަތަ ޢައްޔަންކުރުމުގެ ލިޔުމުގައި
ނުވަތަ ޤަރާރުގައި އަންނަނިވި ބައިތައް ފުރިހަމަވާންވާނެއެވެ.
(1) ޢައްޔަންކުރާ ފަރާތުގެ ނަން؛
(2) ޢައްޔަންކުރެވޭ ފަރާތުގެ ނަން؛
(3) ޢައްޔަންކުރެވޭ ފަރާތަށް ދީފައިވާ ބާރުތަކުގެ ތަފްސީލު؛
(ގަވާއިދުގެ އެޕެންޑިކްސް J ގައިވާ ގޮތަށް)
(4) ޢައްޔަންކުރެވޭ ފަރާތުން ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުންތަކާއި،
އެ ފަރާތުން މައްސަލައާއި ގުޅިގެން ކުރާ ކަންކަމާއި
ކޯޓުގައި ދައްކާ ވާހަކަތައް އޭނާ އަމިއްލައަށް އެ ކަންކަން
ކުރުމެކޭ އެއްފަދައިން، އޭނާ އެކަންކަން ޤަބޫލުކޮށް
ތަސްދީޤުކުރާކަން؛
(5) ޢައްޔަންކުރި ތާރީޚް؛
ޞަފްޙާ 147 ގެ 21

(6) ޢައްޔަންކުރި ފަރާތުގެ ސޮއި އަދި އިނގިލީގެ
ނިޝާން/ރަސްމީ ތައްގަނޑު ؛
(7) ހެކިންގެ ނަން، ދާއިމީ އެޑްރެސް، އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު،
އުމުރު އަދި އިނގިލީގެ ނިޝާނާއި ސޮއި ނުވަތަ، ނޯޓަރީ
ޕަބްލިކުގެ ފަރާތުން ނޯޓަރައިސް ކޮށްފައި އޮތުން.
(8) ޢައްޔަންކުރެވޭ ޤާނޫނީ ވަކީލުގެ ތަފްސީލު، ސޮއި އަދި
އިނގިލީގެ ނިޝާން.
(ވ) ޤާނޫނީ ވަކީލު ޢައްޔަންކުރަނީ ނުވަތަ ޕަވަރ އޮފް އެޓަރނީ ދެނީ
ޤާނޫނީ ޝަޚްޞަކުން ކަމަށް ވާނަމަ، ޕަވަރ އޮފް އެޓާރނީ ނުވަތަ
ޢައްޔަންކުރުމުގެ ލިޔުމާއެކު މި ގަވާއިދުގެ 49 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)
ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަން އެނގޭނެ ގޮތަށް އެ އެ ތަނެއްގެ
ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުން ނުވަތަ ކޮމިޝަނުން ނުވަތަ ކައުންސިލުން
އެކަމަށްޓަކައި ފާސްކޮށްފައިވާ ޤަރާރު ކޯޓަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
ކުންފުނި، ޖަމްޢިއްޔާ، ޤާނޫނީ 42. (ހ) ކޯޓުގައި އެ ފަރާތެއް ތަމްސީލުކުރުމަށް ޤާނޫނީ ވަކީލަކު
ޝަޚްޞުން ތަމްސީލުކުރުން
ޢައްޔަންކުރުމުގެ ބަދަލުގައި އެ ޝަޚުޞަކުން އަމިއްލައަށް ކޯޓަށް
ޙާޟިރުވުމަށް އެ ޝަޚުޞުގެ ހިންގުމުގެ އިސް މަޤާމެއްގައި ހުރި
މީހަކު ޢައްޔަން ކުރާނަމަ، ނުވަތަ އެ ޝަޚުޞެއް ކޯޓުގައި
ތަމްސީލުކުރުމަށް ޤާނޫނީ ވަކީ ލަކު ޢައްޔަންކުރާނަމަ، އެ ފަރާތެއް
ޢައްޔަންކުރާނީ އެ ޤާނޫނީ ޝަޚްޞަކުން ފާސްކޮށްފައިވާ
ޤަރާރަކުންނެވެ. އަދި ހުއްދަކުރާ ޤަރާރުގައި އަންނަނިވި މަޢުލޫމާތު
ހުންނަންވާނެއެވެ.
(1) ޤާނޫނީ ޝަޚްޞުގެ ފުރިހަމަ ނަން؛
(2) ރަޖިސްޓްރީކުރެވިފައިވާ އެޑްރެސް އަދި ރަޖިސްޓްރީ
ނަންބަރު؛
ޞަފްޙާ 147 ގެ 22

(3) ކުންފުންޏެއްނަމަ ޑިރެކްޓަރުންގެ ޖުމުލަ އަދަދު؛
(4) ޕާޓްނަރޝިޕެއްނަމަ ޕާޓްނަރުންގެ ޖުމުލަ އަދަދު؛
(5) މިނިވަން މުއައްސަސާއެއްނަމަ މެންބަރުންގެ ޖުމުލަ
އަދަދު؛
(6) ކުލަބު ނުވަތަ ޖަމްޢިއްޔާއެއްނަމަ ހިންގާ ކޮމިޓީގެ
މެންބަރުގެ ޖުމުލަ އަދަދު؛
(7) ކޯރަމް ހަމަވާ ޢަދަދު؛
(8) ބައްދަލުވުމުގެ ބައިވެރިންގެ އަދަދު؛
(9) ޖަލްސާ ބޭއްވުނު ތާރީޚާއި، ތަނާއި، ވަގުތު ، އޮންލައިން
ޕްލެޓްފޯމެއްގައި ކޯލް އިނީޝިއޭޓްކުރި ފަރާތާއި
އިންތިޒާމުކުރި ތަން؛
(10) ކަނޑައެޅި ނިމިފައިވާ ގޮތް؛
(12) މި ޤަރާރުގެ ދަށުން ކޯޓަށް ޙާޟިރުވާ ފަރާތަށް ދީފައިވާ
ބާރުތަކުގެ ތަފްސީލާއި، އެ ފަރާތުން ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ
ހުށަހެޅުންތަކާއި، އެ ފަރާތުން މައްސަލައާއި ގުޅިގެން ކުރާ
ކަންކަމާއި ކޯޓުގައި ދައްކާ ވާހަކަތައް އޭނާ އަމިއްލައަށް
އެ ކަންކަން ކުރުމެކޭ އެއްފަދައިން، އޭނާ އެ
ކަންކަން ޤަބޫލުކޮށް ތަސްދީޤުކުރާކަން؛)ގަވާއިދުގެ
އެޕެންޑިކްސް J ގައިވާ ގޮތަށް(
(13) ޙާޟިރުވި މެންބަރުންގެ ނަމާއި ސޮއި؛
(14) ސިއްކަ ؛
(15) ފާސްކުރި ތާރީޚު؛
ޞަފްޙާ 147 ގެ 23

(16) ޢައްޔަންކުރެވޭ މީހާގެ މަޤާމް.
(ށ) ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ ޤާނޫނީ
ޝަޚްޞަކުން ކޯޓުގެ ޤަޟިއްޔާއަކަށް ޙާޟިރުވާނެ ފަރާތެއް
ހަމަޖެއްސުމަށް ފާސްކުރާ ރިޒޮލިއުޝަން ނުވަތަ ޤަރާރު ނުވަތަ
އެކަށައަޅާ ލިޔުން ކޯޓުން ޤަބޫލުކުރެވޭނީ މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ މަޢުލޫމާތު ފުރިހަމަވާގޮތަށް އެ ލިޔުމެއް
އޮތްނަމައެވެ. އަދި، އެ ޚަޞްމަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގައި
ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ޤާނޫނީ ޝަޚްޞެއްކަމުގައި ނުވާނަމަ، އެފަދަ
ފަރާތެއް ތަމްސީލުކުރުމަށް ކަނޑައަޅާ ޤަރާރު ނުވަތަ ނިންމުން
އޮންނަންވާނީ އެ ލިޔުން ދޫކުރި ޤައުމުގެ ނޯޓަރީއަކު
ނޯޓަރައިޒްކޮށްފައެވެ.
(ނ) ފަރުދެއް ނުވަތަ ޤާނޫނީ ޝަޚްޞަކުން ކޯޓަށް ޙާޟިރުވުމަށް
ޢައްޔަންކޮށްފައިވާ ފަރާތަށް ކޯޓަށް ޙާޟިރުވުމަށް އެހެން ފަރާތެއް
ހަމަނުޖެއްސޭނެއެވެ. އަދި ފަރުދެއް ނުވަތަ ޤާނޫނީ ޝަޚްޞެއް
ތަމްސީލުކުރުމަށް ޢައްޔަންކުރާނެ ފަރާތެއް ހަމަޖެއްސުމުގެ ބާރު
ލިބިފައިވާ މީހަކަށް އެ ބާރު އެހެން މީހަކާ ހަވާލެއް ނުކުރެވޭނެއެވެ.
ނަމަވެސް، ޚަޞްމަކު ތަމްސީލުކުރުމަށް ލޯ ފާރމްއެއް ނުވަތަ
ލީގަލް ޕްރެކްޓިސްއެއް ނުވަތަ ހިލޭ ސާބަހަށް ޤާނޫނީ ޚިދުމަތްދޭ
ޖަމްއިއްޔާއެއް ޢައްޔަންކޮށްފައިވާ ހާލަތުގައި އެ ފަރމްއެއްގެ ނުވަތަ
ޕްރެކްޓިސްއެއްގެ ނުވަތަ ޖަމްއިއްޔާގެ ފަރާތުން ޙާޟިރުވާނޭ
ވަކީލަކު އެ ތަނުން ކަނޑައެޅުމަކަށް ހުރަހެއް ނެތެވެ.
(ރ) ޕަވަރ އޮފް އެޓަރނީއަކުން ނުވަތަ އެ މީހެއްގެ ޤަރާރަކުން ކޯޓަށް
ޙާޟިރުވުމަށް ޤާނޫނީ ވަކީލަކު ހަމަޖެއްސުމުގެ ބާރު އެ ތަނުގެ
މަޤާމެއްގައި ހުންނަ މީހަކަށް، އެ ތަނެއް އުފެއްދި ޤާނޫނުގައި
ނުވަތަ އެ ތަނެއްގެ ދުސްތޫރުގައި ނުވަތަ ހިންގާ ގަވާއިދުގައި
ޞަފްޙާ 147 ގެ 24

ލިބިދީފައިވާނަމަ، އެ ބާރުގެ ދަށުން ޤާނޫނީ ވަކީލުން
ޢައްޔަންކުރުމަކަށް މި މާއްދާ ހުރަހެއް ނާޅައެވެ.
ޢައްޔަންވެވޭ ފަރާތް ވަކި 43. ޤާނޫނީ ވަކީލު ޢައްޔަންކުރާ ލިޔުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކޯޓުގައި
ލިޔުމަކުން އެއްބަސްވުން
ޚަޞްމު ތަމްސީލުކުރުމަށް ޤާނޫނީ ވަކީލު ޤަބޫލުކުރާކަމަށް އެ ލިޔުމުގައި
ބަޔާންކޮށް، އެ ލިޔުމުގައި ސޮއިކުރުމުގެ ބަދަލުގައި، ޚަޞްމު ތަމްސީލުކުރަން
ޤާނޫނީ ވަކީލު ޤަބޫލުކުރާކަން ވަކި ލިޔުމަކުން ކޯޓަށް އެންގުމުގެ އިޚްތިޔާރު
ޤާނޫނީ ވަކީލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
ތަމްސީލު ކުރަމުންދާ 44. (ހ) ޤާނޫނީ ވަކީލަކު ނުވަތަ މި ގަވާއިދާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން
މައްސަލައަކުން ތަނާޒުލުވުން
ޚަޞްމަކު ތަމްސީލުކުރުމަށް ހަމަޖައްސާފައިވާ ފަރާތެއް
އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް ނެތި އަދި އެކަށީގެންވާ މުއްދަތެއްގެ ނޯޓިސް
ދިނުމަކާ ނުލައި އެ މައްސަލައަކުން ތަނާޒުލުވެގެން ނުވާނެއެވެ .
އަދި، މައްސަލައަކުން ތަނާޒުލުވާން ޖެހިއްޖެނަމަ، އެ މައްސަލައިގެ
އަޑުއެހުން ތާވަލުކުރެވިފައިވާ ދުވަހުގެ މަދުވެގެން ރަސްމީ
7 (ހަތެއް) ދުވަސް ކުރިން ތަނާޒުލުވުމުގެ ނޯޓިސް ޚަޞްމަށާއި
ކޯޓަށް ފޮނުވަންވާނެއެވެ.
(ށ) ކޯޓަށް ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައެއްގައި ތަމްސީލުކުރަމުންދާ
ވަކީލަކު މައްސަލައިން ތަނާޒުލުވާނަމަ، މި ގަވާއިދުގެ
ޖަދުވަލުގައިވާ ފޯމު 24 ފުރިހަމަކޮށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
(ނ) ކޯޓަށް ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައެއްގައި ޚަޞްމަކު
ތަމްސީލުކުރަމުންދާ ވަކީލަކު މައްސަލައިން ތަނާޒުލުވާނަމަ،
އެ ޚަޞްމުއަށް ނުވަތަ އެ ޚަޞްމު ކޯޓުގައި ތަމްސީލުކުރުމަށް
އަލުން ޢައްޔަން ކުރެވޭ ޤާނޫނީ ވަކީލާއި މައްސަލައިގެ ފައިލު
ހަވާލުކުރަންވާނީ ޖަދުވަލުގައިވާ ފޯމު 25 ގައިވާ ލިޔުމުންނެވެ.
އަދި މައްސަލައިގައި އެހާ ތަނަށް ކަން ހިނގާފައިވާ ގޮތުގެ
ތަފްސީލީ ލިޔުމެއް ފައިލުގައި ހިމަނަންވާނެއެވެ. އަދި އެ ލިޔުމުގައި
ޞަފްޙާ 147 ގެ 25

މައްސަލައިގެ ހުރިހާ ލިޔުންތައް ހަމައަށް ހުރިކަމަށް ތަނާޒުލުވާ
ވަކީލު ބަޔާންކޮށް ސޮއިކުރަންވާނެއެވެ.
ވަކީލުން ސުލޫކީ މިންގަނޑާ 45. (ހ) ކޯޓަށް ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައެއްގައި ޚަޞްމަކު ތަމްސީލުކުރުމަށް
ޚިލާފުވުން
ޢައްޔަންކޮށްފައިވާ ޤާނޫނީ ވަކީލަކު، ވަކީލުންގެ ސުލޫކީ މިންގަނޑާ
ޚިލާފުވެއްޖެ ކަމަށް ބެލެވޭނަމަ، މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ
421 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން
ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ ބާރު ކޯޓަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
(ށ) ހިނގަމުންދާ ޝަރީޢަތެއްގައި މައްސަލަ ހިންގުމަށް ޤާނޫނީ ވަކީލަކު
ދަތިކުރާނަމަ ނުވަތަ މައްސަލަ ލަސްކުރާނަމަ، ނުވަތަ މައްސަލައިގެ
އެކިއެކި އިޖުރާއަތުތައް ހިންގުމަށް ކޯޓުން ކަނޑައަޅާ ސުންގަޑިތަކާ
އެއްގޮތަށް ކަންކަން ނުކުރާނަމަ، ނުވަތަ ކޯޓުގައި އަދަބާ ޚިލާފު
ޢަމަލެއް ހިންގާނަމަ ނުވަތަ އެކަށީގެންނުވާ ބަސްމަގު
ބޭނުންކުރާނަމަ، ނުވަތަ ޝަރީޢަތުގެ ނިޒާމް ނަހަމަ ގޮތުގައި
ބޭނުންކުރަމުންދާކަން މައްސަލަ ބަލާ މެޖިސްޓްރޭޓަށް
ފާހަގަވެއްޖެނަމަ، ކަނޑައެޅޭ ވަކި މުއްދަތަކަށް އެ ވަކީލު އެ
މައްސަލައެއްގައި ކޯޓަށް ޙާޟިރު ނުވެވޭ ގޮތް ހެދުމާއި އެ ވަކީލު
ބަދަލުކުރުމަށް އެންގުމުގެ އިޚްތިޔާރު އެ މައްސަލަ ބަލާ
މެޖިސްޓްރޭޓަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އަދި އެ ފަރާތަކާމެދު މަދަނީ
އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 45 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ
އިޚްތިޔާރު މައްސަލަ ބަލާ މެޖިސްޓްރޭޓަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
(ނ) މި ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ވަކީލުންގެ ސުލޫކީ މިންގަނޑު
ބެލުމުގައި ކޯޓުތަކުން ޢަމަލުކުރާނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބާ ކައުންސިލުން
އެކަށައަޅާފައިވާ ގަވާއިދު ނަންބަރު)2021/R-118 ޤާނޫނީ
ވަކީލުންގެ ސުލޫކީ ގަވާއިދު) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހަމަތަކަށެވެ.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 26

ޚަޞްމަކު ތަމްސީލުކުރުމަށް 46. (ހ) މަދަނީ މައްސަލަތަކުގައި ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ޤާނޫނީ ވަކީލަކު
ޤާނޫނީ ވަކީލަކު ޢައްޔަންކުރާނޭ
ޢައްޔަންކުރާ ލިޔުން ހުށަހަޅާނީ ދަޢުވާ ފޯމާއެކުގައެވެ. ދަޢުވާލިބޭ
ވަގުތު
ފަރާތުން ޤާނޫނީ ވަކީލަކު ޢައްޔަންކުރާ ލިޔުން ކޯޓަށް ހުށަހަޅާނީ
ދަޢުވާގެ ރައްދު ހުށަހަޅާ ފޯމާއެކުގައެވެ. އަދި މައްސަލައަކަށް
ތަދައްޚުލުވާ ފަރާތްތަކުން ނުވަތަ އެ ނޫން ވެސް ގޮތަކުން
މައްސަލައަށް އިތުރުކުރެވޭ ޚަޞްމުން ޤާނޫނީ ވަކީލަކު
ޢައްޔަންކުރާނަމަ، އެކަމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފޯމު ކޯޓަށް ހުށަހަޅާއިރު،
ޤާނޫނީ ވަކީލު ޢައްޔަންކުރާ ލިޔުން ކޯޓަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
(ށ) ޚަޞްމަކު ތަމްސީލުކުރާނެ ފަރާތެއް ކަނޑައެޅިފައިނުވާނަމަ، ކޯޓުގެ
އެންމެހައި މަރުޙަލާތަކަށް އެ ޚަޞްމަކު އަމިއްލައަށް
ޙާޟިރުވުމަށްޓަކައި ކޯޓަށް ޙާޟިރުވުމުގެ އަމުރު ފޮނުވާނީ ސީދާ
އެ ޚަޞްމަށެވެ. ޤާނޫނީ ވަކީލަކު ޢައްޔަންކޮށްފައިވާނަމަ
ޙާޟިރުވުމުގެ އަމުރު ފޮނުވާނީ ހަމައެކަނި ޤާނޫނީ ވަކީލަށެވެ.
ނަމަވެސް، ޤާނޫނީ ވަކީލަށް ޙާޟިރުވުމުގެ އަމުރު
ރައްދުނުކުރެވިއްޖެނަމަ، ޙާޟިރުވުމުގެ އަމުރު ސީދާ ޚަޞްމަށް
ފޮނުވުމަށް މި މާއްދާ ހުރަހެއް ނާޅައެވެ.
(ނ) ޚަޞްމަކު ތަމްސީލުކުރުމަށް ޤާނޫނީ ވަކީލަކު
ޢައްޔަންކޮށްފައިވާނަމަ، ޚަޞްމުގެ ފަރާތުން ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ
އެންމެހައި ލިޔުންތަކުގައި ސޮއިކުރާނީ ޤާނޫނީ ވަކީލެވެ.
ޚަޞްމުން ތަމްސީލު ކުރުމުގައި 47. ކޯޓުތަކަށް ހުށަހެޅޭ މަދަނީ މައްސަލަތަކުގެ ތެރެއިން 300,000)ތިން
އިސްތިސްނާ ޙާލަތު
ލައްކަ(ރުފިޔާއަށްވުރެ ކުޑަ އަދަދެއްގެ ފައިސާ ހިމެނޭ މައްސަލަތަކުގައާއި
ޚަޞްމެއްގެ ބަލި ހާލަތު ހުރިގޮތުން ކޯޓަށް ޙާޟިރުވުމަށް އުޒުރުވެރިވާ ސިއްހީ
ހާލަތެއް ހުރިކަމަށް ޑޮކްޓަރަކު ބަޔާންކުރާ ހާލަތުގައި، އެ ޚަޞްމެއްގެ
ދަރިއަކަށް ނުވަތަ މަންމައަށް ނުވަތަ ބައްޕައަށް ނުވަތަ އެއްބަނޑުއެއްބަފާ
އުޚްތަކަށް ނުވަތަ އަޚަކަށް އެ ޚަޞްމެއް ކޯޓުގައި ތަމްސީލުކުރެވިދާނެއެވެ .
މިގޮތަށް ޚަޞްމަކު ތަމްސީލުކުރާނޭ ފަރާތެއް ޢައްޔަންކުރާނަމަ، އެ ފަރާތެއް
ޞަފްޙާ 147 ގެ 27

ޢައްޔަންކުރާނީ މި ގަވާއިދުގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (އ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
މަޢުލޫމާތު ހިމެނޭ ލިޔުމަކުންނެވެ.
ވަކީލު ނުވަތަ ޚަޞްމަކު 48. (ހ) ޚަޞްމަކު ތަމްސީލުކުރަން ޢައްޔަންކޮށްފައިވާ ފަރާތް އަންނަނިވި
ތަމްސީލުކުރާ ފަރާތެއް ވަކިކުރުން
ޙާލަތްތަކުގައި ވަކިކުކުރުމުގެ ބާރު ކޯޓަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
(1) ޝަރީޢަތުގެ ނިޒާމާ ޚިލާފުވެގެން ފިޔަވަޅެއް އަޅަންޖެހުން؛
(2) ކޯޓުގެ ޙުރުމަތް ކެނޑުން ؛
(3) މުވައްކިލުގެ ފަރާތުން ޝަރީޢަތަށް ދޭންޖެހޭ މަޢުލޫމާތެއް
ދީފައިނުވާކަމަށް ތަމްސީލުކުރާ ފަރާތަކުން ބުނުން؛
(4) ތަމްސީލުކުރާ ފަރާތެއް ނުވަތަ ވަކީލު ކެންސަލްކުރުމަށް
މުވައްކިލު އެދުން.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތަށް ތަމްސީލުކުރާ ފަރާތެއް ނުވަތަ
ވަކީލު ވަކިކޮށްފިނަމަ ވަކިކުރި ސަބަބާއެކު މައްސަލައިގެ ފައިލުގައި
އެކަން ނޯޓުކުރަންވާނެއެވެ.
ޚަޞްމަކު ނިޔާވުން 49. (ހ) ކޯޓަށް ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައެއްގެ ޚަޞްމަކު ނިޔާވެއްޖެނަމަ
އެކަން ލަސްނުކޮށް އެ ފަރާތް ތަމްސީލުކުރާ ފަރާތުން ލިޔުމުން
ކޯޓަށް އަންގަންވާނެއެވެ.
(ށ) ޚަޞްމަކު ނިޔާވެއްޖެކަން ކޯޓަށް އެނގޭ ދުވަހުން ފެށިގެން
7 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތްތައް
މެދުކަނޑާލުމަށްޓަކައި އަޑުއެހުމެއް ބާއްވަންވާނެއެވެ. އަދި
މި އަޑުއެހުމަށް ނިޔާވި ޚަޞްމުގެ ވާރިޘަކު ޙާޟިރުކުރުމަށް ކޯޓުން
މަސައްކަތްކުރަންވާނެ އެވެ.
(ނ) މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 84 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން
މައްސަލައެއްގެ ޚަޞްމަކު ނިޔާވެއްޖެނަމަ، މަރުހޫމުގެ ވާރިޘުންގެ
ޞަފްޙާ 147 ގެ 28

ފަރާތުން ވާރިޘުން ސާބިތުކުރުމުގެ މައްސަލަ ކޯޓަށް ހުށަހަޅައި އެ
މައްސަލަ ކޯޓުން ނިންމާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 07 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ
ތެރޭގައި އެކަން ކޯޓަކަށް އަންގަންވާނެ އެވެ.
(ރ) ހިނގަމުންދާ މައްސަލައިގައި ޚަޞްމަކު ނިޔާވެއްޖެނަމަ، މަދަނީ
އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 84 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ވާރިޘުން ކަނޑައެޅުމުގެ އިޖުރާއަތު އެ މައްސަލައެއް ބަލަމުން
ގެންދާ މެޖިސްޓްރޭޓް އެ މައްސަލައިގެ ތެރޭގައި ފުރިހަމަކުރުމަކީ
ހުއްދަކަމެކެވެ.
ޑިޕްލޮމެޓިކް އިމްތިޔާޒު ލިބިގެންވާ 50. (ހ) ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން މަދަނީ ދަޢުވާތަކުން އިމްތިޔާޒް ލިބިގެންވާނަމަ
ފަރާތްތައް
ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޑިޕްލޮމެޓިކް އިމްތިޔާޒު ލިބިގެންވާނަމަ،
އެފަދަ ފަރާތެއްގެ މައްޗަށް މަދަނީ އެއްވެސް ދަޢުވާއެއް
އުފުލައިގެންނުވާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ޑިޕްލޮމެޓިކް އިމްތިޔާޒު
ލިބިގެންވާ ފަރާތްތަކުގެ މައްޗަށް މަދަނީ ދަޢުވާ އުފުލައިގެން
ނުވާނެކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައި ވީނަމަވެސް އަންނަނިވި
ޙާލަތްތަކުގައި ޑިޕްލޮމެޓިކް އިމްތިޔާޒް ލިބިގެންވާ ފަރާތްތަކަށް
ލިބިފައިވާ
ޑިޕްލޮމެޓިކް އިމްތިޔާޒު ދޫކޮށްލާފައިވާ ކަމަށް ބެލެވިދާނެއެވެ.
(1) ކުރިން ލިޔުމުން އެއްބަސްވެފައި އޮތުން؛
(2) ޑިޕްލޮމެޓިކް އިމްތިޔާޒު ބޭނުންނުކޮށް ކޯޓަކަށް ދަޢުވާއެއް
ހުށަހެޅުން؛
(3) އެ ފަރާތުގެ މައްޗަށް ކޯޓަކަށް ހުށަހެޅިފައިވާ
މައްސަލައެއްގައި ކޯޓުގެ އިޚްތިޞާޞް ޤަބޫލުކޮށް
ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުގެ ގޮތުގައި ޖަވާބުދިނުމަށް ޤަބޫލުކުރުން؛
ޞަފްޙާ 147 ގެ 29

(4) އިމްތިޔާޒު ލިބިގަތުމަށް އަޅާ ފިޔަވަޅެއް ފިޔަވައި، އެހެން
އެއްވެސް ގޮތަކަށް އެ މައްސަލައަށް ތަދައްޚުލުވުންފަދަ
ގޮތަކަށް އެ މައްސަލައިގައި ބައިވެރިވުން.
ފަސްވަނަ ބައި
ދަޢުވާ ހުށަހެޅުން
ދަޢުވާކުރުމުގެ ކުރިން ނޯޓިސް 51. (ހ) ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ކޯޓަށް ދަޢުވާ ހުށަހަޅާ ތާރީޚުގެ މަދުވެގެން
ދިނުން
ރަސްމީ 7 (ހަތެއް) ދުވަސް ކުރިން ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
މަޢުލޫމާތު ހިމެނޭގޮތުން ދަޢުވާ ކުރަން އެދޭކަން ހާމަކޮށް
ސިޓީއަކުން ދަޢުވާ ރައްދުކުރަން ގަސްތުކުރާ ފަރާތަށް ނޯޓިސް
ދޭންވާނެއެވެ. މުއާސަލާތް ނުކުރެވޭ ޙާލަތުގައި ދަޢުވާއެއް ކުރުމަށް
ހުރަސްއަޅާ މާއްދާއެއް ކަމުގައި މި މާއްދާ މާނަކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.
އަދި އަވަސް މައްސަލައެއް ކަމަށް ވާނަމަ މިފަދަ ނޯޓިހެއް ދިނުން
ލާޒިމު ނުވާނެއެވެ.
(1) ހުށަހަޅަން ގަސްތުކުރާ ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ؛
(2) ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުގެ ކިބައިން
އެދޭގޮތް؛
(3) މައްސަލަ ކޯޓުން ބޭރުގައި ހައްލުކުރުމުގެ ނިޔަތް އޮތްކަން.
(ށ) ކޯޓުގެ ވަގުތީ ފަރުވާގެ ފިޔަވަޅެއް އަޅައިދިނުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ
މައްސަލަތައް ހުށަހަޅުމުގެ ކުރިން ނުވަތަ ދުސްތޫރީ މައްސަލައެއް
ހުށަހެޅުމުގެ ކުރިން ނުވަތަ އިޚްތިލާފެއް ނެތް ބާވަތުގެ
މައްސަލަތަކާ ގުޅިގެން ދަޢުވާކުރުމުގެ ކުރިން ފޮނުވަންޖެހޭ ނޯޓިސް
ފޮނުވަން ނުޖެހޭނެއެވެ.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 30

(ނ) ދަޢުވާ ރައްދުކުރަން ގަސްތުވެފައި އޮތް ފަރާތުން މި މާއްދާގެ (ހ)
ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ނޯޓިހަށް ދޭ ޖަވާބުގައި މުޅި ދަޢުވާއަށް
ނުވަތަ ދަޢުވާގެ ބަޔަކަށް އެއްބަސް ވެވިދާނެއެވެ.
(ރ) ދަޢުވާ ކުރަން އެދޭކަން ހާމަކޮށް ފޮނުވާ ނޯޓިސް އާއި އޭގެ ޖަވާބާއި
އެ ނޯޓިސްއާ ގުޅިގެން ދެ ފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ބަދަލުކުރެވޭ
މުވާސަލާތުތަކަކީ އިމްތިޔާޒު ލިބިގެންވާ ލިޔުންތަކެކެވެ. އަދި
އެ މުވާސަލާތުތައް އެއްވެސް މަރުޙަލާއެއްގައި ކޯޓަށް ހުށަހަޅައި،
އެއާމެދު ކޯޓުގައި ބަހުސްކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.
ދަޢުވާ 52. (ހ) ކޮންމެ ދަޢުވާއެއްގައި ދަޢުވާ ބިނާކުރާ ސަބަބެއް ނުވަތަ ދަޢުވާ
ބިނާކުރާ ސަބަބުތަކެއް ހުންނަންވާނެއެވެ. ދަޢުވާ ބިނާކުރާ ސަބަބަކީ
އެއް ޚަޞްމަކު އަނެއް ޙަޞްމެއްގެ މައްޗަށް ކޯޓުގައި ދަޢުވާ
އުފުލުމުގެ ޙައްޤު ލިއްބައިދޭ ނުވަތަ އަނެއް ޚަޞްމު ޒިންމާ
އުފުލުން ލާޒިމުކުރުވާ ވާޤިޢާ ނުވަތަ ވާޤިޢާތަކެވެ.
(ށ) އަންނަނިވި ދެ ޝަރުޠު ފުރިހަމަވާނަމަ، ކޮންމެ ދަޢުވާއެއްގައި
ދަޢުވާ ބިނާކުރާ ސަބަބު އޮތް ކަމަށް ކޯޓުން ބަލަންވާނެއެވެ.
(1) އަނެއް ފަރާތުން ވެފައިވާ ޚިލާފު؛ އަދި
(2) ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ހޯދަން އެދޭ ޤާނޫނީ ފަރުވާ.
(ނ) އެއް ވާޤިޢާތަކެއްގެ މައްޗަށް ބިނާވެފައިވާ ނުވަތަ އެއް ހާލަތަކުން
އުފެދިފައިވާ ދަޢުވާތައް އެއް ފޯމަކުން ހުށަހެޅުމަށް އިސްކަން
ދޭންވާނެއެވެ.
ދަޢުވާ ފޯމު އިޞްލާޙުކުރުން 53. ދަޢުވާ ފޯމަށް ނުވަތަ މައްސަލައިގެ ބަޔާންތަކަށް އެއްވެސް
އިޞްލާޙެއް ގެންނަނަމަ އެ ފޯމެއް ނުވަތަ ބަޔާނެއް ކޯޓަށް ފޮނުވާ
ތާރީޚުން ފެށިގެން 7 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ އިޞްލާޙެއް
ގެންނަން ކޯޓަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. އެ މުއްދަތަށްފަހު ދަޢުވާއަށް
ޞަފްޙާ 147 ގެ 31

ނުވަތަ ދަޢުވާ ގެ ބަޔާނަކަށް އިޞްލާޙެއް ނުވަތަ ބަދަލެއް ގެނެވޭނީ
މައްސަލަ ބަލާ މެޖިސްޓްރޭޓް އެގޮތަށް ހުއްދަދީފިނަމައެވެ.
ދަޢުވާގެ ތަފްސީލު 54. ކޮންމެ ދަޢުވާއަކާ އެކުގައި އެ މައްސަލައިގައި ކަންހިނގާފައިވާ ގޮތް ފޯމުގައި
ހިމަނަންވާނެއެވެ. މައްސަލައިގައި ކަންހިނގާފައިވާ ގޮތުގެ ތަފްސީލު
ލިޔަންވާނީ ކަން ހިނގި ތާރީޚުތަކުގެ ތަރުތީބުން އަންނަނިވި މަޢުލޫމާތުތައް
ހިމެނޭ ގޮތަށެވެ.
(ހ) ދަޢުވާ ބިނާކޮށްފައިވާ ސަބަބު އެ މައްޗަށް ބަރޯސާވާ ނުވަތަ
އެ މައްޗަށް ދަޢުވާ ބިނާކުރާ ހުރިހާ ވާޤިޢާތަކެއް؛
(ށ) ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ދިފާޢު ކުރަންޖެހޭ ދަޢުވާ ނުވަތަ ދަޢުވާތައް
ދެނެގަތުމަށް މަގުފަހިކޮށްދިނުމުގެ ގޮތުން ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތަށް
ތުހުމަތުކުރެވޭ ވާޤިޢާތަކާބެހޭ އެކަށީގެންވާ މަޢުލޫމާތު.
ދަޢުވާ ބިނާކުރާ ސަބަބު 55. (ހ) ދަޢުވާ ބިނާކުރާ ސަބަބު ބަޔާންކޮށްފައި ނެތް ދަޢުވާއެއް ކޯޓުން
ބަޔާންކުރުން
ކުރިއަށް ނުގެންދެވޭނެއެވެ.
(ށ) ދަޢުވާގެ ދިފާޢު ނުވަތަ މައްސަލައިގެ ޖަވާބު ތައްޔާރު ކުރުމަށް
ބޭނުންވާ ވަރަށް މަޢުލޫމާތު ނެތްނަމަ ނުވަތަ ދަޢުވާއަކީ ކޮބައިކަން
ވިސްނައި ނުގަނެވޭހާ ސާފުނޫންނަމަ ނުވަތަ ކޯޓުން ގޮތެއް
ކަނޑައަޅަންޖެހޭ ޚުޞޫމަތެއް އޮތްކަމަށް ނުފެންނަނަމަ، އެ
ދަޢުވާއަކީ ހިންގައި ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމަށް އެކަށީގެންނުވާ ދަޢުވާއެއް
ކަމުގައި ކަނޑައަޅައި، ދަޢުވާ ބާޠިލުކުރުމުގެ ބާރު ކޯޓަށް
ލިބިގެންވެއެވެ.
(ނ) ދަޢުވާ ބިނާކުރާ ސަބަބެއް ބަޔާންކޮށްފައި ނެތް ދަޢުވާއެއް ކަމަށް
ނުވަތަ މި މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ދަޢުވާއަކީ ހިންގައި
ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމަށް އެކަށީގެންނުވާ ދަޢުވާއެއް ކަމުގައި
ޞަފްޙާ 147 ގެ 32

ޝަރީޢަތުން ނިންމަންވާނީ އެ މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާ
ފެށުމުގެ ކުރިންނެވެ.
(ރ) އެ ދަޢުވާއަކީ ހިންގައި ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމަށް އެކަށީގެންނުވާ
ދަޢުވާއެއް ކަމުގައި ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތަށް ޤަބޫލުކުރެވޭނަމަ، ނުވަތަ
ދަޢުވާ ބިނާކުރާ ސަބަބެއް ދަޢުވާގެ ލިޔުންތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައި
ނެތްނަމަ، ނުވަތަ އެ ދަޢުވާއެއް ކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިވަނީ ޖެއްސުމެއް
ނުވަތަ ތުރާލެއް ކުރުމުގެ ގޮތުން ކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވޭނަމަ، ނުވަތަ
އެ ދަޢުވާކޮށްފައިވަނީ ކޯޓުގެ އިޖުރާއަތު ނަހަމަގޮތުގައި
ބޭނުންކުރުމަށް ކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވޭނަމަ، އެ ދަޢުވާ ބާޠިލުކުރުމަށް
އެދި އިބްތިދާއީ އަޑުއެހުމުގައި ލިޔުމުން ނުވަތަ އަނގަބަހުން
ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ކޯޓަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ. މިފަދަ
ހުށަހެޅުމަކާމެދު ކޯޓުން ގޮތެއް ނިންމަންވާނީ އެ ނުކުތާއާބެހޭ
ގޮތުން ވާހަކަދެއްކުމުގެ ފުރުޞަތު ޚަޞްމުންނަށް
ދިނުމަށްފަހުގައެވެ.
(ބ) ފައިސާ ހޯދުމުގެ ދަޢުވާއެއްގައިނަމަ މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ
92 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ތަފްސީލާއި، ޚާއްޞަ ބާވަތުގެ
ދަޢުވާތަކުގެ ތެރެއިން މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 94 ވަނަ
މާއްދާއިން 98 ވަނަ މާއްދާގައި ނިޔަލަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ދަޢުވާތަކުގައި އެ މާއްދާތަކުގައި ބަޔާންކުރާ ތަފްސީލުތައް
ދަޢުވާގައި ހިމަނަންވާނެއެވެ. އެފަދައިން ތަފްސީލުތައް ބަޔާން
ނުކޮށް ހުށަހެޅޭ ދަޢުވާތައް ބެލެވޭނީ މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި
ބަޔާންކުރާ އެކަށީގެންނުވާ ދަޢުވާއެއް ކަމުގައެވެ.
އިޚްތިލާފު އޮންނަ ބާވަތުގެ 56. (ހ) އިޚްތިލާފު އޮންނަ ބާވަތުގެ ޢާންމު މަދަނީ ދަޢުވާ ހުށަހަޅާނީ
މައްސަލަތައް ހުށަހަޅާ ފޯމު
މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލުގައިވާ ފޯމު 01 އިންނެވެ. މި ފޯމުގައި
މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 91 ވަނަ މާއްދާއާއި 92 ވަނަ
ޞަފްޙާ 147 ގެ 33

މާއްދާ އަދި 93 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މަޢުލޫމާތު
ހިމަނަންވާނެއެވެ.
(ށ) މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 97 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
އެހެން މީހެއްގެ އިހުމާލުން ހަށިގަނޑަށް ލިބޭ ޖިސްމާނީ އަނިޔާގެ
ދަޢުވާ ހުށަހަޅަނީ މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލުގައިވާ ފޯމު 14 އިންނެވެ.
މި ފޯމުގައި މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 97 ވަނަ މާއްދާގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ މަޢުލޫމާތާއި މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 91
ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ މަޢުލޫމާތު ހިމަނަންވާނެއެވެ.
(ނ) މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 96 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ޖުޑިޝަލް ރިވިއުގެ މައްސަލަތައް ހުށަހަޅަނީ މި ގަވާއިދުގެ
ޖަދުވަލުގައިވާ ފޯމު 15 އިންނެވެ. މި ފޯމުގައި މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ
ޤާނޫނުގެ 96 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މަޢުލޫމާތާއި މަދަނީ
އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 91 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ މަޢުލޫމާތު
ހިމަނަންވާނެއެވެ.
(ރ) މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 94 ވަނަ މާއްދާގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ޤާނޫނުއަސާސީގެ ދެވަނަ ބާބުގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ އަސާސީ ޙައްޤެއް ނުވަތަ މިނިވަންކަމެއް އެއްވެސް
މީހެއްގެ ކިބައިން ނިގުޅައިގެންފިނަމަ ނުވަތަ ހިފަހައްޓައިފިނަމަ އެ
މައްސަލައަށް އިންސާފުވެރި ޙައްލެއް ހޯދުމަށްޓަކައި
ޤާނޫނުއަސާސީގެ 65 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކުރާ ދަޢުވާ ކޯޓަށް
ހުށަހަޅަނީ މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލުގައިވާ ފޯމު 01 އިންނެވެ. މި
ފޯމުގައި މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 91 މާއްދާ އާއި މަދަނީ
އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 94 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ މަޢުލޫމާތު ހިމަނަންވާނެއެވެ.
އިޚްތިލާފެއް ނެތް ބާވަތުގެ 57. މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 15 ވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިޚްތިލާފެއް
މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފޯމު
ނެތް ބާވަތުގެ މައްސަލަތަކުގެ ތެރެއިން އަންނަނިވި ބާވަތުގެ މައްސަލަތައް
ޞަފްޙާ 147 ގެ 34

ހުށަހަޅާނީ ތިރީގައި މި ބަޔާންކުރާ ފޯމުތަކުންނެވެ. އަދި މައްސަލަ ހުށަހަޅާ
ފޯމުގައި މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 169 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ މަޢުލޫމާތާއި މި ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މަޢުލޫމާތު
ހިމަނަންވާނެއެވެ.
(ހ) ތަރިކައިގެ މައްސަލަތައް މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލުގައިވާ ފޯމު 16
އިން؛
(ށ) ބިންބައިކުރުމާއި މުދާ ވަކިކުރުމުގެ މައްސަލަތައް މި ގަވާއިދުގެ
ޖަދުވަލުގައިވާ ފޯމު 17 އިން؛
(ނ) ހިބަ ނުވަތަ ވަޞި އްޔަތުން ދިނުމުގެ މައްސަލަތައް މި ގަވާއިދުގެ
ޖަދުވަލުގައިވާ ފޯމު 18 އިން؛
(ރ) މިލްކުވެރިކަން ސާބިތުކުރުމުގެ މައްސަލަތައް މި ގަވާއިދުގެ
ޖަދުވަލުގައިވާ ފޯމު 19 އިން؛
(ބ) ބިން (ބިމުގެ މާނައިގެ ތެރޭގައި އެއްމެދު އިމާރާތާއި އެއްމެދު
އިމާރާތުގެ ފްލެޓްތައް ހިމެނޭ(ވިއްކުމާއި ބިމުގެ މިލްކުވެރިކަން
ބަދަލުކުރުމުގެ މައްސަލަތައް މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލުގައިވާ
ފޯމު 20 އިން؛
(ޅ) ތަރިކަ މުދަލެއްގެ ނުވަތަ ވިޔަފާރިއެއްގެ ނުވަތަ އެ ނޫން ވެސް
މުދަލެއްގެ އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރަކު ޢައްޔަން ކުރުމުގެ މައްސަލަތައް
މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލުގައިވާ ފޯމު 21 އިން؛
(ކ) މަތީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބާވަތްތަކުގެ މައްސަލަތައް ފިޔަވައި
އިޚްތިލާފެއް ނެތް ބާވަތުގެ އެހެނިހެން މަދަނީ މައްސަލަތައް
ހުށަހެޅުމަށާއި، އަމުރުތައް ހޯދުމަށާއި، ކޯޓުގެ ނިންމުމެއް
އޮންނަންޖެހޭ ކަންކަން ނިންމައިދިނުމަށް އެދި ކޯޓަށް ހުށަހަޅާނީ
މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލުގައިވާ ފޯމު 22 އިންނެވެ.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 35

ތަރިކައިގެ މައްސަލަ 58. (ހ) މަޤުބޫލު އުޒުރެއް ނެތްނަމަ، މުވައްރިސު ނިޔާވި ތާރީޚުން ފެށިގެން
180 (ސަތޭކަ އަށްޑިހައެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ތަރިކައިގެ
މައްސަލަ ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމަށް ވާރިޘުން މަސައްކަތްކުރަންވާނެއެވެ.
(ށ) ތަރިކައިގެ މައްސަލަ ހުށަހެޅޭނީ ވާރިޘަކަށް ނުވަތަ މަޞްލަޙަތު
އޮތް ފަރާތަކަށެވެ. ތަރިކައިގެ މައްސަލަ ހުށަހަޅަނީ ވާރިޘުންގެ
ތެރޭގައި ހިމެނޭ ކުޑަކުއްޖެއްގެ ފަރާތުންނަމަ، އެ ކުޑަކުއްޖާގެ
ޝަރުޢީ ނުވަތަ ޤާނޫނީ ބަލަދުވެރިޔާއަށް ތަރިކައިގެ މައްސަލަ
ކޯޓަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.
ތަރިކައިގެ މައްސަލަ ހުށަހަޅާ 59. (ހ) ތަރިކައިގެ މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފޯމުގައި އަންނަނިވި މަޢުލޫމާތު
ފޯމުގައި ހުށަހަޅަންޖެހޭ މަޢުލޫމާތު
ހިމަނަންވާނެއެވެ.
(1) މަރުހޫމުގެ ނަމާއި، އެޑްރެހާއި އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު؛
(2) ވާރިޘުންގެ ނަމާއި އެޑްރެސް)އެނގިހުރި މިންވަރަކުން(؛
(3) މަރުހޫމުގެ މަރު ސާބިތުވާ ލިޔުމެއް ނުވަތަ ހެކި؛
(4) ތަރިކައިގައި ހުރި މުދަލާއި ފައިސާ އަދި ޙައްޤުތައް
(އެނގިހުރި މިންވަރަކުން)
(5) ތަރިކައިގައި ހިމެނޭ ލިބެން ހުރި ދަރަނި އަދި ދައްކަން
ހުރި ދަރަނި (އެނގިހުރި މިންވަރަކުން)؛
(6) މަރުހޫމު ހިމެނޭގޮތުން ކޯޓެއްގައި ހިނގަމުންދާ ދަޢުވާއެއް
ނުވަތަ މައްސަލައެއް އޮތްކަން އެނގޭނަމަ އެކަން؛
(7) ތަރިކައިގައި ހުރި މުދާ ހުރި ތަންތަނާއި އެ މުދާ
ބަލަހައްޓަމުން ގެންދާ ފަރާތް (އެނގިހުރި މިންވަރަކުން)؛
ޞަފްޙާ 147 ގެ 36

(8) ތަރިކައިގައި ހުރި މުދަލުގެ ތެރެއިން ރަހުނެއް ނުވަތަ އެ
ނޫން ވެސް އިލްތިޒާމެއް އުފެދިފައިވާ މުދަލެއް ހުރިނަމަ
އެ މަޢުލޫމާތު (އެނގިހުރި މިންވަރަކުން)؛
(9) ތަރިކައިގައި ހިމެނޭ މުދަލުގެ ތެރެއިން އާމްދަނީ ލިބިލިބި
ހުރި މުދަލެއް ހުރިނަމަ، އެ މުދަލަކާއި، އެ މުދަލެއް
ބަލަހައްޓާ ފަރާތާއި، ލިބެމުންދާ އާމްދަނީގެ ތަފްސީލު
(އެނގިހުރި މިންވަރަކުން).
ވާރުތަ މުދަލުން ލިބޭ ބައި 60. (ހ) ތަރިކައިގެ މައްސަލައިގެ ތެރޭގައި އެއް ވާރިޘުކަށް ތަރިކައިން ލިބޭ
ވާރިޘުން އެކަކު އަނެކަކަށް
ބައި އެ ތަރިކައިގައި ހިމެނޭ އެހެން ވާރިޘަކަށް ހަދިޔާ ކުރާނަމަ،
ހަދިޔާކުރުން
އެ ޤަޟިއްޔާގެ ތެރޭގައި ހަދިޔާކުރުމުގެ އިޖުރާއަތު ހިންގައި
ޝަރީޢަތުން ގޮތެއް ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ތަރިކައިގެ މައްސަލައިގެ
ތެރޭގައި އެއް ވާރިޘަކު އަނެއް ވާރިޘަކަށް ހަދިޔާކުރާނަމަ، ހަދިޔާދޭ
ފަރާތުގެ ދަރަންޏެއް އޮތްތޯ ޝަރީޢަތުން ބަލަން ނުޖެހޭނެއެވެ.
މިލްކުވެރިކަން ސާބިތުކުރުން 61. އަސްލު މިލްކުވެރިޔާ މަރުވެ، އޭނާގެ ތަރިކަ ނުބަހައި ހުރުމާއެކު އެ ތަކެއްޗަކީ
ވާރުތަވެރިންގެ ތަކެތިކަން ސާބިތުކުރަން އެދި ހުށަހަޅާ ޤަޟިއްޔާތައް
ބެލެވޭނީ، އަސްލު މިލްކުވެރިޔާގެ ތަރިކައިގެ މައްސަލަ ބެލުމަށް ފަހުގައެވެ.
ތަރިކައިގެ މައްސަލަ ރައްދުކުރުން 62. ތަރިކައިގެ މައްސަލަތަކުގައި ދަޢުވާ ރައްދުކުރާނީ ތަރިކައިގެ އެންމެހައި
ވާރިޘުންނަށެވެ.
ގޯތި ބައިކުރުމުގެ މައްސަލަ 63. ތަރިކައިން ލިބޭ މުދަލުގެ ތެރޭގައި ބަންޑާރަ ގޯތި ނުވަތަ އަމިއްލަ ގޯތި ނުވަތަ
ތަރިކައިގެ ޤަޟިއްޔާ ނިމުމުން
އެއްމެދު އިމާރާތުގެ ބައެއް ހިމެނިގެން އެ ތަނެއް ބެހެނިވެރިންގެ މެދުގައި
ހުށަހެޅުން
ބައިކުރުމުގެ މައްސަލަ ކޯޓަށް ހުށަހެޅޭނީ، އަދި ގޯތި ނުވަތަ ތަން ބައިކުރުމުގެ
އިޖުރާއަތު ކޯޓުން ހިންގަންވާނީ، ތަރިކައިގެ މައްސަލަ ޝަރީޢަތުން ނިންމައި
ޞަފްޙާ 147 ގެ 37

އެ ގޯއްޗެއް ރަޖިސްޓަރީކޮށްދޭ މީސްމީހުންގެ ނަމުގައި އިމާރާތާއި ގޯތީގެ
ރަޖިސްޓަރީ ނުވަތަ ތަނުގެ ރަޖިސްޓަރީ ހަދައި ދިނުމުންނެވެ.
ގޯތި ބައިކުރުމަށް ހުށަހަޅާ 64. ތަރިކައިން ލިބޭ މުދަލުގެ ތެރޭގައި ބަންޑާރަ ގޯތީގައި ހުންނަ އިމާރާތްތައް
ފޯމާއެކު ހުށަހަޅަންޖެހޭ މަޢުލޫމާތު
ލިބިގެން ބިމާބެހޭ އިދާރާއިން ބަންޑާރަ ގޯތި ރަޖިސްޓަރީ ކޮށްދީފައިވާ
ފަރާތްތަކުގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ގޯއްޗާއި ތަރިކައިން އަމިއްލަ
ގޯއްޗެއް ނުވަތަ ތަނެއް ލިބިގެން ބިމާބެހޭ އިދާރާއިން އެ ތަނެއް
ރަޖިސްޓްރީކޮށްދީފައިވާ ފަރާތްތަކުގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްދީފައިވާ ގޯތި
ނުވަތަ ތަން ބެހެނިވެރިންގެ މެދުގައި ބައިކުރުމަށް، ނުވަތަ ބިން
ޢައްޔަންކުރުމަށް ނުވަތަ ބިން އެއްކުރުމަށް ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ ފޯމާއެކު
އަންނަނިވި ލިޔެކިޔުމާއި މަޢުލޫމާތު ކޯޓަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
(ހ) ގޯތީގެ ނުވަތަ ތަނުގެ ރަޖިސްޓަރީގެ ޞައްޙަ ކޮޕީ؛
(ށ) ބެހެނިވެރިންގެ ތެރެއިން ކޯޓަށް މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފަރާތުން ގޯތި
ނުވަތަ ތަން ބައިކުރަން އެދޭ ގޮތުގެ ޗާޓު؛
(ނ) ގޯތި ނުވަތަ ތަން ބައިކުރަން ހުރިހާ ބެހެނިވެރިން އެއްބަސްވާ
ގޮތެއް އޮތްނަމަ އެ މަޢުލޫމާތު.
ހިބައިން ނުވަތަ ވަޞި އްޔަތުން 65. ހިބައިން ނުވަތަ ވަޞިއްޔަތުން ދިނުމުގެ މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފޯމުގައި
ދިނުމަށް ހުށަހެޅުން
އަންނަނިވި މަޢުލޫމާތު ހިމަނަންވާނެއެވެ.
(ހ) ހިބައިން ނުވަތަ ވަޞި އްޔަތުން ދޭ މުދަލުގެ ތަފްސީލު؛
(ށ) ހިބައިން ނުވަތަ ވަޞިއްޔަތުން ދޭ މުދަލުގެ މައްޗަށް އެއްވެސް
ދަރަންޏެއް ނުވަތަ އެ ނޫން ވެސް އިލްތިޒާމެއް އުފެދިފައިވާ ކަން
ނުވަތަ ނޫންކަން، އަދި އެއިން ކަމެއް އުފެދިފައިވާނަމަ އެކަމެއްގެ
ތަފްސީލު؛
ޞަފްޙާ 147 ގެ 38

(ނ) ހިބައިން ނުވަތަ ވަޞިއްޔަތުން ދޭ މުދަލުގެ އަތުގެވެރިކަން އޮތް
ފަރާތެއް؛
(ރ) ހިބައިން ނުވަތަ ވަޞިއްޔަތުން ދޭ މީހާގެ 18 (އަށާރަ) އަހަރު
ނުފުރޭ ދަރިއަކު އަދި ޝަރުޢީގޮތުން ބަލަންޖެހޭ އެ ނޫން ވެސް
މީހަކު ހުރިނަމަ އެކަން؛
(ބ) ހިބައިން ނުވަތަ ވަޞި އްޔަތުން ލިބޭ ފަރާތާ އޮތް ގުޅުން؛
(ޅ) ހިބައިން ނުވަތަ ވަޞި އްޔަތުން ދޭ މީހާގެ އެހެން ބިމެއް ނުވަތަ
ދިރިއުޅޭނެ ތަނެއް ހުރިކަން ނުވަތަ ނެތްކަން؛
(ކ) ހިބައިންދޭ ފަރާތާއި ހިބައިން ލިބޭ ފަރާތުގެ މަޢުލޫމާތު؛
(އ) ހިބައިގައި ނުހިމެނޭ އަނބި، ފިރި، މަންމަ، ބައްޕަ، ދަރިން އަދި
މަރުވެފައިވާ ދަރިންގެ އުފަންދަރިންގެ މަޢުލޫމާތު.
ހިބަ އާއި ވަޞި އްޔަތުގެ 66. ހިބައާއި ވަޞިއްޔަތުގެ މައްސަލައިގައި ދަޢުވާ ރައްދު ކުރަންވާނީ ހިބައާއި
މައްސަލައިގައި ދަޢުވާ ރައްދުކުރާ
ވަޞިއްޔަތުން ލިބޭކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކަށެވެ.
ފަރާތް
ބިމެއް ނުވަތަ ތަނެއް 67. (ހ) ބިމެއް ނުވަތަ ތަނެއް ވިއްކުމުގެ މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފޯމާއެކު
ވިއްކުމުގެ މައްސަލަ
އަންނަނިވި ލިޔުންތައް ހިމަނަންވާނެއެވެ.
(1) ވިއްކާ ބިމުގެ ނުވަތަ ތަނުގެ ރަޖިސްޓަރީގެ ޞައްޙަ
ކޮޕީއެއް ؛
(2) ވިއްކުމުގެ ލިޔުން ؛
(ށ) ބިމެއް ނުވަތަ ތަނެއް ވިއްކުމުގެ މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފޯމުގައި
އަންނަނިވި މަޢުލޫމާތު ހިމަނަންވާނެއެވެ.
(1) ވިއްކާ ތަނުގެ ތަފްސީލު؛
ޞަފްޙާ 147 ގެ 39

(2) ވިއްކާ ތަނުގެ މައްޗަށް އެއްވެސް ދަރަންޏެއް ނުވަތަ
ރަހުނެއް ނުވަތަ އެ ނޫން ވެސް އިލްތިޒާމެއް އުފެދިފައިވާ
ކަން ނުވަތަ ނޫންކަން، އަދި އެއިން ކަމެއް
އުފެދިފައިވާނަމަ އެކަމެއްގެ ތަފްސީލު؛
(3) ވިއްކާ ތަނުގެ އަތުގެވެރިކަން އޮތް ފަރާތެއް؛
(4) ވިއްކާ މީހާގެ 18)އަށާރަ(އަހަރު ނުފުރޭ ދަރިއަކު އަދި
ޝަރުޢީގޮތުން ބަލަންޖެހޭ އެ ނޫން ވެސް މީހަކު ހުރިނަމަ
އެކަން؛
(5) ވިއްކާ މީހާގެ އެހެން ބިމެއް ނުވަތަ ދިރިއުޅޭނެ ތަނެއް
ހުރިކަން ނުވަތަ ނެތްކަން.
ހޮވައިގެން ގެނެވޭ ތަކެތި 68. (ހ) ކަނޑުން ނުވަތަ އެއްގަމުން އެ އެއްޗެއްގެ ވެރިފަރާތެއް އެނގެން
ނެތް އެއްޗެއް މީހަކު ހޮވައިފިނަމަ، އެ އެއްޗެއްގެ ވެރިފަރާތް
ކޯޓުން ހޯދައި އެ އެއްޗެއް އޭގެ ވެރިފަރާތާ ހަވާލުކުރުމުގެ
މައްސަލަތައް މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލުގައިވާ ފޯމު 22 އިން ކޯޓަށް
ހުށަހެޅިދާނެއެވެ. އެ ފަދަ މައްސަލަތަކުގައި ކޯޓުން ވެރިފަރާތް
ހޯދުމަށްޓަކައި ޢާންމުކޮށް އިޢުލާންކޮށްގެން ވެސް ވެރިއަކު
ނުފެނިއްޖެނަމަ، އެ އެއްޗެއް ކޯޓުގެ ތަންފީޒީ ޑިވިޝަނުން
ނީލަމުގައި ވިއްކާލުމަށްފަހު، އެ ފައިސާ މިނިސްޓްރީ އޮފް
ފިނޭންސް އިން ކަނޑައަޅާ ފަރާތަކާ ހަވާލުކުރާނީއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މައްސަލަ ހުށަހެޅޭނީ ހޮވައިގެން
ގެނެވޭ އެއްޗަކީ އަގެއް ހުރި އެއްޗެއް ކަމަށްވާނަމައެވެ.
ޙައްޤެއް ދޫކޮށްލުން 69. އެއްވެސް ޤަޟިއްޔާއެއްގައި ތިމާއަށް ލިބިފައިވާ ޙައްޤެއް ދޫކޮށްލައިފިނަމަ،
އެ ޙައްޤު ހޯދުމަށް އަލުން ހުށައެއް ނޭޅޭނެއެވެ.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 40

ހަވަނަ ބައި
ކޯޓުގެ ރަޖިސްޓްރަރ
ކޯޓުގެ ރަޖިސްޓްރަރ 70. (ހ) މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ރަޖިސްޓްރަރގެ
މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރާނީ، ކޯޓުގެ ރަޖިސްޓްރަރގެ
މަސްއޫލިއްޔަތު ހަވާލުކުރެވޭ މުވައްޒަފެވެ. ނުވަތަ ރަޖިސްޓަރަރގެ
މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމަށް ހަވާލުކުރެވިފައިވާ ފަރާތެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ބުނާ ކޯޓުގެ ރަޖިސްޓްރަރ ނުވަތަ ކޯޓުގެ
ރަޖިސްޓްރަރގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމަށް ހަވާލުކުރެވޭ
މުވައްޒަފަކަށް ފިޔަވައި އެހެން މުވައްޒަފަކަށް ރަޖިސްޓްރަރގެ
މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާނުކުރެވޭނެއެވެ.
ކޯޓުގެ ރަޖިސްޓްރަރ ގެ 71. ކޯޓުގެ ރަޖިސްޓްރަރ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކުގެ ތެރޭގައި އަންނަނިވި ކަންތައްތައް
މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ޒިންމާތައް
ހިމެނެއެވެ.
(ހ) ކޯޓަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލަތަކުގެ ރަޖިސްޓަރީ ބަލަހައްޓައި،
އަދާހަމަކޮށް، އެ ރަޖިސްޓަރީ ޢާންމުންނަށް ބެލޭނެ ގޮތަކަށް
އިންތިޒާމުކުރުން.
(ށ) ކޯޓުން ނިންމާ ނިންމުންތަކާއި ޝަރީޢަތް ނިންމި ގޮތުގެ ރިޕޯޓުތައް
ޚަޞްމުންނަށް ދޫކޮށް، މައްސަލަތަކުގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް
ޢާންމުންނަށް ބެލޭނެ ގޮތަކަށް އިންތިޒާމުކުރުން.
(ނ) ކޯޓުން ބަލާ މައްސަލަތަކުގެ ފައިލުތަކާއި، އަޑާއި މަންޒަރުގެ
ރެކޯޑިންތައް ޑިޕާޓްމެންޓް އޮފް ޖުޑިޝަލް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަނުން
ކަނޑައަޅާ އުޞޫލަކުން އަރްޝީފްކުރުމުގެ އިންތިޒާމް
ހަމަޖެއްސޭކަން ކަށަވަރުކުރުން.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 41

(ރ) ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތްތަކުގެ ރެކޯޑުތައް ލިޔެ ބަލަހައްޓާ ފޮތްތަކާއި،
ކޭސް މެނޭޖްމަންޓުގެ އިލެކްޓްރޯނިކް ވަސީލަތްތަކާއި،
މައްސަލަތަކާގުޅޭ އިލެކްޓްރޯނިކް ލިޔެކިޔުންތައް ބަދަލުކުރުމުގެ
ނިޒާމު ބެލެހެއްޓުމާއި، ޝަރީޢަތާގުޅޭ އެންމެހައި ލިޔެކިޔުންތަކާއި،
އިލެކްޓްރޯނިކް ނިޒާމުތައް ހަމަޖެހިފައިވާ އުޞޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް
ބަލަހައްޓަމުން ގެންދޭތޯ ބެލުން.
(ބ) ޤަޟިއްޔާތަކުގެ ޙުކުމްތަކުން ޚަޞްމުންނަށް ނަގައިދޭ ޝަރީޢަތުގެ
ޚަރަދުތައް ހިސާބުކުރުމުގައި މެޖިސްޓްރޭޓުންނަށް އެހީތެރިވެދިނުން.
(ޅ) ޙުކުމް ތަންފީޒު ކުރުމުގެ ވަކި ޑިވިޝަނެއްގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ
ވަކި މުވައްޒަފުންތަކެއް ނެތްނަމަ، ކޯޓުތަކުގައި ޙުކުމް
ތަންފީޒުކުރުމުގައި މެޖިސްޓްރޭޓުންނަށް އެހީތެރިވެދިނުން.
(ކ) އަގުކުރާނޭ ޚާއްޞަ މުވައްޒަފުން ނެތް ކޯޓުތަކުގައި އަގުކުރުމުގެ
މަސައްކަތް އިންތިޒާމުކުރުން.
(އ) އެއް މައުޟޫޢުއެއްގައި ނުވަތަ ޤާނޫނީ އެއް ސުވާލަކާ ގުޅިގެން
ކޯޓަށް ނުވަތަ އެހެން ކޯޓުތަކަށް އެއް މައްސަލައަށްވުރެ ގިނަ
މައްސަލަ ހުށަހެޅިފައިވޭތޯ ބަލައި، އެފަދަ މައްސަލަތަކެއް
ހުށަހެޅިފައިވާނަމަ، އެކަން އިސްމެޖިސްޓްރޭޓްގެ ނުވަތަ
މެޖިސްޓްރޭޓްގެ ސަމާލުކަމަށް ގެނައުން.
(ވ) މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 404 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައިވާ
ގޮތުގެ މަތިން، ޚަޞްމަކު ތަމްސީލުކުރުމަށް ޤާނޫނީ ވަކީލަކު
ޢައްޔަންކޮށްފައިނުވާ ޙާލަތެއްގައި، ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމަށްޓަކައި
ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ ފޯމުތައް ފުރުމުގައާއި އެހެނިހެން ކަންކަމުގައި
ޚަޞްމުންނަށް ކޯޓުގެ އިޖުރާއީ މަޢުލޫމާތު ދިނުމަށް ކޮންމެ ކޯޓުން
މުވައްޒަފަކު ކަނޑައަޅައި ، އެ މުވައްޒަފުގެ މަޢުލޫމާތާއި ގުޅޭނެ
ގޮތް ޢާންމުކޮށް އެންމެންނަށް އެނގޭނެ ގޮތަށް ހަމަޖެއްސުން.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 42

ރަޖިސްޓްރަރގެ ނިންމުން އަލުން 72. (ހ) ކޯޓުގެ ރަޖިސްޓްރަރގެ މަސްއޫލިއްޔަތަކީ ޝިބުހު ޤަޟާއީ
ބަލައިދިނުމަށް ހުށަހެޅުން
މަސްއޫލިއްޔަތެއް ކަމަށް ވާތީވެ، ރަޖިސްޓަރަރ ނިންމާ ނިންމުމަކީ،
ދާއިރާގެ އިސްމެޖިސްޓްރޭޓަށް އަލުން ބަލައިދިނުން އެދި
ހުށަހެޅިދާނެ ނިންމުމެކެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އަލުން ބަލައިދިނުމަށް އެދި
ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމާމެދު ރަސްމީ 7 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި
މެޖިސްޓްރޭޓް ގޮތެއް ނިންމަންވާނެއެވެ.
ހަތްވަނަ ބައި
ދަޢުވާއާއި މައްސަލައިގެ ފޯމު ބަލައިގަތުން
ދަޢުވާއެއް ހުށަހެޅުމުން ކޯޓުން 73. (ހ) ކޯޓަށް ދަޢުވާ ނުވަތަ މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފޯމު ނުވަތަ
ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ އިޖުރާއަތުތައް
އެ ނޫން ވެސް ފޯމުތަކާއި ބަޔާންތަކުގެ ލިޔުންތައް ލިބުމުން
އެ ފޯމުގައި މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 99 ވަނަ މާއްދާ އާއި
އެ ޤާނޫނުގެ އެހެން މާއްދާތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމާއި
މި ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަން ފުރިހަމަވޭތޯ ކޯޓުގެ
ރަޖިސްޓްރަރ ބަލަންވާނެއެވެ.
(ށ) ދަޢުވާ ފޯމާއި މައްސަލަތަކުގެ އެހެނިހެން ލިޔުންތައް ކޯޓަށް
ލިބުމާއެކު އެ ފޯމު ނުވަތަ ލިޔުން ލިބުނު ތާރީޚާއި ގަޑި އެނގޭނެ
ގޮތަކަށް ކޯޓުން އެ ފޯމުގައި ނުވަތަ ލިޔުމުގައި ތައްގަނޑެއް
ޖަހަންވާނެއެވެ.
(ނ) ދަޢުވާ ފޯމު ހުށަހަޅާ ދުވަހުން ފެށިގެން ރަސްމީ މަސައްކަތު
5 (ފަހެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ހުށަހެޅިފައިވާ ދަޢުވާ ފޯމު،
މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ފުރިހަމަވާކަން ނުވަތަ
ނޫންކަން އެ ފޯމު ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ކޯޓުގެ ރަޖިސްޓްރަރ
އަންގަންވާނެއެވެ.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 43

(ރ) ދަޢުވާ ފޯމު އިޞްލާޙުކުރަންޖެހޭނަމަ އެކަން ކުރަން ނުވަތަ އިތުރު
ލިޔުމެއް ހުށަހަޅަންޖެހޭނަމަ ވަކި މުއްދަތެއްގައި އެކަމެއް ކުރަން
ކޯޓުގެ ރަޖިސްޓްރަރ ލިޔުމަކުން އަންގަންވާނެއެވެ. ކަމެއް ކުރަން
ކޯޓުގެ ރަޖިސްޓްރަރ ދޭ މުއްދަތަކީ އެކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ކުރުމަށް
އެކަށީގެންވާ މުއްދަތެއް ކަމަށް ވާންޖެހޭނެއެވެ.
(ބ) ފޯމު އިޞްލާޙުކޮށް ހުށަހެޅުމަށް ދޭ މުއްދަތުގައި އެ ފޯމު އިޞްލާޙު
ނުކޮށްފިނަމަ، ނުވަތަ ފުރިހަމަކުރަން އަންގާ ކަމެއް ފުރިހަމަ
ނުކޮށްފިނަމަ އެ ފޯމު ބާޠިލުކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ކޯޓުގެ
ރަޖިސްޓްރަރއަށް ލިބިގެންވެއެވެ. މި ބަޔާންކުރި ގޮތަށް ކޯޓުގެ
ރަޖިސްޓްރަރ ފޯމެއް ބާޠިލުކުރުމަކީ އަލުން ދަޢުވާ ފޯމެއް
ހުށަހެޅުމަށް އޮތް ހުރަހެއް ނޫނެވެ.
(ޅ) މި މާއްދާގެ (ހ)، (ށ)، (ނ)، (ރ) އަދި (ބ) ގައި އެހެން
ބަޔާންކޮށްފައި ވީނަމަވެސް ، ކޯޓުގެ ވަގުތީ ފަރުވާގެ އަވަސް
ފިޔަވަޅެއް އަޅައިދިނުމަށް އެދި ހުށަހަޅާފައިވާނަމަ، އެފަދަ
ފޯމުތަކާމެދު ލަސްވެގެން 24 (ސައުވީސް) ގަޑިއިރުގެ ތެރޭގައި
ކޯޓުގެ ރަޖިސްޓްރަރ ގޮތެއް ނިންމައި، އަދި އިތުރަށް
ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ އެހެނިހެން އިދާރީ ކަންކަން
ފުރިހަމަކުރުމަށްފަހު، އެ މައްސަލައިގެ ފައިލާއެކު އެ ފޯމު ކޯޓުގެ
އިސް މެޖިސްޓްރޭޓަރއާ ނުވަތަ އެ ކޯޓަކީ އެއް މެޖިސްޓްރޭޓަކު
މަސައްކަތްކުރާ ކޯޓެއްނަމަ އެ މެޖިސްޓްރޭޓާ ހަވާލުކުރަންވާނެއެވެ.
ރަޖިސްޓްރޭޝަން ފީ 74. ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ ދަޢުވާ ފޯމު ނުވަތަ އަމުރަކަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފޯމު ނުވަތަ އެ
ނޫން ވެސް ފޯމެއް ކޯޓުގައި ރަޖިސްޓަރީ ކުރުމަށްޓަކައި މި ގަވާއިދުގެ
އެޕެންޑިކްސް D ގައިވާ ފީ ދައްކަންޖެހޭނަމަ، އެ ފީ ޚަޞްމުގެ ފަރާތުން
ކޯޓަށް ދައްކަންވާނެއެވެ. މި ފީއަކީ ދަޢުވާ ފޯމު ފަހުން ބާޠިލުކުރިނަމަވެސް،
ނުވަތަ މައްސަލަ އަނބުރާ ގެންދިޔަނަމަވެސް، އަނބުރާ ލިބޭނެ ފައިސާއެއް
ނޫނެވެ.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 44

ފޯމު ބާޠިލުކުރުމަށް 75. (ހ) މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގައި ނުވަތަ މި ގަވާއިދުގައި
ރަޖިސްޓްރަރ ނިންމި ނިންމުން
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސަބަބަކަށްޓަކައި ދަޢުވާ ފޯމު ނުވަތަ މައްސަލަ
އަލުން ބެލުން
ހުށަހަޅާ ފޯމު ބަލައި ނުގަތުމަށް ނުވަތަ ބާޠިލުކުރުމަށް ކޯޓުގެ
ރަޖިސްޓްރަރ ނިންމާ ނިންމުމަކީ ޤާނޫނާ އެއްގޮތަށް ނިންމާފައިވާ
ނިންމުމެއް ކަމަށް ނުދެކޭނަމަ، ސަބަބު ބަޔާންކޮށް އެ ނިންމުމެއް
އަލުން ބަލަން އެދި ދާއިރާ އިސްމެޖިސްޓްރޭޓަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ހުށަހަޅާނަމަ،
އެ ނިންމުން ނިންމިތާ 07 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި
މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލުގައިވާ ފޯމު 22 އިން ހުށަހަޅަން ވާނެއެވެ.
އިލެކްޓްރޯނިކް ވަސީލަތް 76. (ހ) މި ގަވާއިދަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާ ދުވަހުން ފެށިގެން އިލެކްޓްރޯނިކް
މެދުވެރިކޮށް މައްސަލަ ހުށަހެޅުން
ވަސީލަތެއް މެދުވެރިކޮށް، އެންމެ ކުޑަމިނުން އީމެއިލްގެ
ޒަރީއާއިން، މަދަނީ މައްސަލަ ހުށަހެޅޭނެ އިންތިޒާމު މަދަނީ
މައްސަލަ ބަލާ ކޮންމެ ކޯޓެއްގައި ހަމަޖައްސަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ވަސީލަތަކުން ހުށަހަޅާ
ދަޢުވާ ފޯމެއް އެ ތާރީޚުގައި ކޯޓަށް ހުށަހެޅި ކަމުގައި ބަލާނީ ކޯޓުގެ
ރަސްމީ މަސައްކަތު ދުވަހު ކޯޓު ބަންދުކުރާ ގަޑީގެ ކުރިން އެ
ފޯމެއް ފޮނުވާފައިވާނަމައެވެ. ކޯޓު ބަންދުކުރާ ގަޑީގެ ފަހުން ފޮނުވާ
ފޯމުތައް ފޮނުވި ތާރީޚު ކަމުގައި ބަލާނީ ޖެހިގެން އެންމެ އަވަހަށް
އަންނަ ރަސްމީ ބަންދު ނޫން ދުވަހުގެ ތާރީޚެވެ.
(ނ) ވަގުތީ ފިޔަވަޅެއް އެޅުމަށް ނުވަތަ އަވަސް އަމުރަކަށް އެދިފައިވާ
މައްސަލަތަކުގައި މި މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން
ޢަމަލުކުރުން ލާޒިމުވެގެންނުވެ އެވެ.
(ނ) އިލެކްޓްރޯނިކް ވަސީލަތެއް މެދުވެރިކޮށް ދަޢުވާ ފޯމާއި އެހެނިހެން
ލިޔެކިޔުން ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުގެ އިންތިޒާމު ހަމަޖެހިފައި
ޞަފްޙާ 147 ގެ 45

އޮތްނަމަވެސް، ކޯޓަށް ޙާޟިރުވެ ފޯމާއި ލިޔެކިޔުން ކޯޓަށް
ހުށަހެޅުމަށް ހުރަހެއް ނެތެވެ.
(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ ފޯމަށް
ފައިސާ ދެއްކުމުގައި އިލެކްޓްރޯނިކް ވަސީލަތްތައް މެދުވެރިކޮށް
ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ފައިސާ ދެއްކިދާނެއެވެ.
އަށްވަނަ ބައި
މައްސަލަ ބަލައިގަތުމަށްފަހު ޢަމަލުކުރާ ގޮތް
މައްސަލަ ރަޖިސްޓްރީވުން 77. (ހ) ކޯޓުގެ ރަޖިސްޓްރަރ މައްސަލައެއްގެ ދަޢުވާ ފޯމު ބަލައިގަނެ
މައްސަލަ ބަލާ މެޖިސްޓްރޭޓް
އެ މައްސަލައެއް ރަޖިސްޓްރީކުރުމާއެކު ކޮންމެ މައްސަލައަކަށް
ޢައްޔަންކުރުން
ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރެއް ދޭންވާނެއެވެ. އަދި މައްސަލައިގެ ފައިލު
ހެދުމަށްފަހު، ވީ އެންމެ އަވަހަކަށް މައްސަލައިގެ ފައިލު ކޯޓުގެ
މެޖިސްޓްރޭޓްއާ ހަވާލުކުރަންވާނެއެވެ.
(ށ) ކޯޓަށް ދަޢުވާ ނުވަތަ މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގެ ކުރިން
މައްސަލައެއްގައި ވަގުތީ އަމުރެއް ހޯދުމަށް އެދި ޚަޞްމަކު ކޯޓަށް
ހުށަހަޅައިފިނަމަ، އެ އަމުރުގެ މައްސަލަ ވެސް ހިންގަންވާނީ ކޯޓުގެ
ޤަޟިއްޔާއެއްގެ ގޮތުގައި ގަވާއިދުން ރަޖިސްޓަރީކޮށް، ޤަޟިއްޔާ
ނަންބަރެއް ދީގެންނެވެ.
މައްސަލަ ބަލަމުންދާ ގޮތް 78. މައްސަލަ ބަލާ މެޖިސްޓްރޭޓް ޢައްޔަންކުރުމަށްފަހު، އެ މައްސަލަ ބަލާ
ކަށަވަރުކުރުން
މެޖިސްޓްރޭޓް މައްސަލަ ބަލަމުންދާ ގޮތް ދުރާލައި ކަނޑައެޅިފައިވާ
އުޞޫލަކުން ބަލައި، މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނާއި މި ގަވާއިދުގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިޖުރާއަތުތަކާ މަޤުޞަދުތަކާ އެއްގޮތަށް މައްސަލަ ބަލާ
މެޖިސްޓްރޭޓް ކަންކަން ކުރަމުން ގެންދޭތޯ ދާއިރާގެ އިސްމެޖިސްޓްރޭޓް
ބަލަމުން ގެންދަންވާނެއެވެ.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 46

ކޯޓުގައި އެއް އުޞޫލަކުން 79. ކޯޓުގައި މަސައްކަތްކުރާ އެންމެހައި މެޖިސްޓްރޭޓުން މައްސަލަތައް
އަމަލުކުރުން
މެނޭޖުކުރުމުގައި އަދި ލިޔެކިޔުންތައް ފުރިހަމަކުރުމާއި އެއްކަމަކާ ގުޅޭގޮތުން
އިޖުރާއަތުތައް ހިންގުމުގައި ޢަމަލުކުރަނީ އެއް އުޞޫލުތަކަކުންކަން
ކަށަވަރުކުރުމަކީ ޖުޑިޝަލް ދާއިރާގެ އިސްމެޖިސްޓްރޭޓްގެ މަސްއޫލިއްޔަތެކެވެ .
އަދި އެކަމަށްޓަކައި ހަދަންޖެހޭ އުޞޫލުތައް ދާއިރާގެ އިސްމެޖިސްޓްރޭޓް ހަދައި
ހިންގަންވާނެއެވެ.
މައްސަލައިގެ ލިޔެކިޔުންތައް 80. (ހ) މައްސަލަ ބަލާ މެޖިސްޓްރޭޓަށް މައްސަލައިގެ ފައިލު ލިބުމުން،
ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތާ ޙަވާލުކުރުން
މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 34 ވަނަ ބާބު)ކޯޓުގެ
ލިޔެކިޔުންތައް(ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތްތަކުގެ ތެރެއިން،
އެ މައްސަލައިގައި ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތަށް ދަޢުވާ ފޯމާއި ލިޔުންތައް
ރައްދުކުރާނެ ގޮތެއް މެޖިސްޓްރޭޓް ނުވަތަ މެޖިސްޓްރޭޓްގެ އިދާރީ
ސެކްޝަނުން ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ. އެއަށްފަހު، ކަނޑައެޅުނު
އިޖުރާއަތާ އެއްގޮތަށް، ވީހާ އަވަހަކަށް ދަޢުވާ ފޯމާއި
އެ ފޯމާއެކުގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ލިޔެކިޔުންތަކާއި މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ
ޤާނޫނުގެ 101 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފަ އިވާ ލިޔުންތައް
ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތަށް ރައްދުކުރަންވާނެއެވެ.
(ށ) ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތާ ގުޅޭނެ މޮބައިލް ފޯނު ނަންބަރެއް ނުވަތަ އެ
ނޫން ވެސް އެހެން އިލެކްޓްރޯނިކް ޒަރީއާއެއް އެނގެން އޮތްނަމަ،
ކޯޓުން އެ ފަރާތަކަށް ފޮނުވާ ޓެކްސްޓް މެސެޖަކުން ނުވަތަ ފޯނުން
ގުޅައިގެން އެ ފަރާތެއް ކޯޓަށް ޙާޟިރުކޮށް ދަޢުވާ ފޯމާއި
ލިޔުންތައް ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތާ ހަވާލުކުރަން ކޯޓުން
އިސްކަންދޭންވާނެއެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް އިލެކްޓްރޯނިކް
ވަސީލަތަކުން ޓެކްސްޓް މެސެޖެއް ފޮނުވާނަމަ، އެ މެސެޖުގެ
ޞައްޙަކަން ކަށަވަރުކުރެވޭނެ ކޯޑެއް ނުވަތަ ވެބް ލިންކެއް
ފޮނުވުމުގެ ވަސީލަތް ހުރިނަމަ އެކަން އެގޮތަށް އިންތިޒާމު
ޞަފްޙާ 147 ގެ 47

ކުރަންވާނެއެވެ. މި ގޮތުގެމަތިން، ކަށަވަރުކުރެވޭނެ ގޮތަކަށް ފޯނުން
ނުވަތަ އެ ނޫން ވެސް އިލެކްޓްރޯނިކް ޒަރީއާއަކުން ކޯޓުން އަންގާ
އެންގުމަކީ ނުވަތަ ފޮނުވާ ޙާޟިރުވުމުގެ އަމުރަކީ ކޯޓަށް
ޙާޟިރުވުމަށް އަންގައި އަތުން އަތަށް ރައްދުކުރާ އެންގުމަކާ ނުވަތަ
ކޯޓަށް ޙާޟިރުވުމުގެ އަމުރަކާ އެއްފަދައިން ޤާނޫނީ ބާރު
ލިބިގެންވާ، އަދި ޤާނޫނީ ގޮތުން ތަންފީޒުކުރެވޭނެ އެންގުމެއް
ނުވަތަ އަމުރެކެވެ.
(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ބޭނުމަށް، ކޯޓުގެ ކޮންމެ މެޖިސްޓްރޭޓެއްގެ
ސެކްޝަނަކަށް ސްމާޓް ފޯނަކާއި ކޯޓުގެ ނަމުގައި
ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ނަންބަރެއް ނުވަތަ ނަންބަރުތަކެއް
ހުންނަންވާނެއެވެ. އަދި ކޯޓުގެ މޮބައިލް ފޯނު ނަންބަރުތަކާއި ކޯޓާ
ގުޅޭނެ އެހެން އިލެކްޓްރޯނިކް ޒަރީއާތަކުގެ މަޢުލޫމާތު ކޯޓުގެ
ވެބްސައިޓުގައި ޢާންމުކޮށް ފެންނަން ހުންނަންވާނެއެވެ.
ނުވަވަނަ ބައި
އިޚްތިލާފު އޮންނަ މައްސަލަތަކުގެ ބަޔާން ބަދަލުކު ރުމުގެ މަރުޙަލާ
ބަޔާން ބަދަލު ކުރުން 81. (ހ) އިޚްތިލާފު އޮންނަ ބާވަތުގެ ކޮންމެ މައްސަލައެއްގެ ދަޢުވާ ފޯމާއި،
މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 101 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ
ފޯމުތަކާއި ލިޔެކިޔުންތައް ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތަށް ލިބުމުން،
އެ ލިޔުންތައް ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތަށް ލިބޭ ތާރީޚުން ފެށިގެން
14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ
108 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނެފައިވާ ކަންކަން ފުރިހަމަކޮށް ދަޢުވާ
ފޯމާ ހަވާލުވިކަން އަންގައިދޭ ލިޔުން)މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލުގައިވާ
ފޯމު (2 ކޯޓަށް ފޮނުވަންޖެހޭނެއެވެ.
(ށ) ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތަކީ ކުންފުންޏެއް ނުވަތަ އެ ނޫން ވެސް ޤާނޫނީ
ޝަޚްޞެއްނަމަ، މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 107 ވަނަ
ޞަފްޙާ 147 ގެ 48

މާއްދާގެ ބޭނުމަށް ދަޢުވާ ފޯމާ ޙަވާލުވިކަން އަންގައިދޭ ލިޔުމުގައި
ސޮއިކުރަންވާނީ އަންނަނިވި ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން ފަރާތެކެވެ.
(1) ކުންފުނީގެ ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުގެ ނުވަތަ އެ ތަނެއް ހިންގާ
ފަރާތުގެ ޤަރާރަކުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ޤާނޫނީ ވަކީލެއް؛
ނުވަތަ
(2) ކުންފުނީގެ ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުގެ ނުވަތަ އެތަނެއް ހިންގާ
ފަރާތުގެ ޤަރާރަކުން ކަނޑައަޅާފައިވާ އެ ކުންފުނީގެ
ހިންގުމުގެ އިސް މަޤާމެއްގައި ހުރި މީހެއް.
(ނ) ދަޢުވާ ފޯމާއި، މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 101 ވަނަ
މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ފޯމުތަކާއި ލިޔެކިޔުން ލިބުމުން، ދަޢުވާލިބޭ
ފަރާތަށް ދަޢުވާ ފޯމު ރައްދުކުރެވޭތާ 14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި
ދަޢުވާއަށް ރައްދުދޭންވާނެއެވެ.
ކޯޓުގެ އިޚްތިޞާޞްއާމެދު 82. (ހ) ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ކޯޓުގެ އިޚްތިޞާޞްއާމެދު ސުވާލު
ސުވާލު އުފެއްދުން
އުފައްދާނަމަ، މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 101 ވަނަ މާއްދާގައި
ބަޔާންކުރާ ފޯމުތަކާއި ލިޔެކިޔުން ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތަށް
ރައްދުކުރެވޭތާ 14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އަންނަނިވި ގޮތަށް
ޢަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.
(1) ދަޢުވާ ފޯމާ ހަވާލުވިކަން އަންގައިދޭ ލިޔުން
(މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލުގައިވާ ފޯމު)2 ފުރިހަމަކޮށް ކޯޓަށް
ފޮނުވުން؛
(2) ކޯޓުގެ އިޚްތިޞާޞްއާމެދު ގޮތެއް ކަނޑައަޅައި ދިނުން
އެދޭ ފޯމު (މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލުގައިވާ ފޯމު)3
ފުރިހަމަކޮށް ކޯޓަށް ފޮނުވުން.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 49

(ށ) ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ކޯޓުގެ އިޚްތިޞާޞްއާމެދު ސުވާލު
އުފައްދާފައިނުވާނަމަ މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 101 ވަނަ
މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ފޯމުތަކާއި ލިޔެކިޔުން ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތަށް
ރައްދުކުރެވޭތާ 14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ދަޢުވާއަށް
ރައްދުދޭންވާނެއެވެ.
ދަޢުވާއަށް ރައްދު ދިނުމަށް ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތަށް ދަޢުވާފޯމާއެކު
ހަވާލުކޮށްފައިވާ ފޯމުތަކާއި ލިޔުންތަކުގައި އިރުޝާދު ދީފައިވާ
ގޮތަކުން ކުރެ ގޮތެއް އިޚްތިޔާރު ކުރެވިދާނެއެވެ. މިގޮތުން
(1) ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުގެ މުޅި ދަޢުވާއަށް އެއްބަސްވުން ؛
(2) ދަޢުވާގެ ބަޔަކަށް އެއްބަސްވެ އަނެއް ބަޔަށް
އިންކާރުކުރުން ؛
(3) މުޅި ދަޢުވާއަށް އިންކާރުކުރުން.
ކޯޓުން ލިޔެ ކިޔުންތައް 83. ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ދަޢުވާގެ ރައްދުގައި ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ ފޯމުތަކާއި
ބަލައިގަތުން
ލިޔެކިޔުންތައް ބަލައިގަތުމަށްފަހު، އެ ލިޔުންތައް ކޯޓަށް ހުށަހެޅި ތާރީޚާއި
ގަޑި އަދި ހަވާލުވި މުވައްޒަފެއް އެނގޭނޭ ގޮތަށް އޭގައި ކޯޓުގެ ތައްގަނޑެއް
ޖަހަންވާނެއެވެ.
ކޯޓުން ލިޔެކިޔުންތައް ދަޢު ވާކުރާ 84. ދަޢުވާއަށް ރައްދުދިނުމުގެ ގޮތުން ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ
ފަރާތަށް ރައްދުކުރުން
ލިޔުންތައް ރަސްމީ ބަންދު ނޫން 2 (ދޭއް) ދުވަސްތެރޭގައި ދަޢުވާކުރާ
ފަރާތަށް ރައްދުކުރަންވާނެއެވެ.
)1(
މުޅި ދަޢުވާއަށް އެއްބަސްވުން
ޞަފްޙާ 147 ގެ 50

މުޅި ދަޢުވާއަށް އެއްބަސްވުން 85. (ހ) ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން މުޅި ދަޢުވާއަށް އެއްބަސްވާނަމަ ދަޢުވާގެ
ލިޔުންތައް ލިބޭ ތާރީޚުން ފެށިގެން 14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި
މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 104 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ
ގޮތަށް ޢަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.
(ށ))1(މުޅި ދަޢުވާއަށް އެއްބަސްވާނަމަ އެއްބަސްވާކަން
ބަޔާންކުރާނީ މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލުގައިވާ ފޯމު 4 ގައި
ބަޔާންކުރާ މުޅި ދަޢުވާއަށް އެއްބަސްވާ ފޯމުންނެއެވެ.
ނުވަތަ ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ކޯޓަށް ފޮނުވާ ސިޓީއަކުންނެވެ.
(2) މުޅި ދަޢުވާއަށް އެއްބަސްވަނީ ސިޓީއަކުން ކަމަށްވާނަމަ،
މުޅި ދަޢުވާއަށް އެއްބަސްވެ ކޯޓަށް އެކަން އަންގާއިރު،
އެ ދަޢުވާއަކީ ފައިސާ ހޯދުމުގެ ދަޢުވާއެއްނަމަ ،
އެ ފައިސާ ދައްކައި ޚަލާޞްކުރާނެ ތާރީޚެއް ދަޢުވާލިބޭ
ފަރާތުން ކޯޓަށް އަންގަންވާނެއެވެ. ދަޢުވާއަށް
އެއްބަސްވާކަން ކޯޓަށް އަންގާއިރު، އެ ލިޔުމުގައި އޭނާގެ
ޣައިރު ޙާޟިރުގައި އެ މައްސަލައިގައި ޙުކުމްކުރުމަށް
އެދެވިދާނެއެވެ.
(3) މުޅި ދަޢުވާއަށް އެއްބަސްވަނީ ސިޓީއަކުން ކަމަށްވާނަމަ،
ސިޓީ އޮންނަންވާނީ ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ސޮއިކޮށް
އިނގިލީގެ ނިޝާން ޖަހާފައެވެ. އަދި އެފަރާތާ ގުޅޭނޭ
މަޢުލޫމާތު ސިޓީގައި ހިމަނަންވާނެއެވެ. މި ސިޓީ
އެޓޭޗްމެންޓެއްގެ ގޮތުގައި އީމެއިލްއިން ފޮނުވިދާނެއެވެ.
(ނ) ސިޓީ ލިބުމުން، ސިޓީ ފޮނުވީ ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުންކަން ކޯޓުން
އޭނާއަށް ގުޅައި ކަށަވަރުކުރަންވާނެއެވެ.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 51

(ރ) ސިޓީގައިވާ އިބާރާތުން މުޅި ދަޢުވާއަށް މުޠުލަޤުކޮށް
އެއްބަސްވާކަން ކަށަވަރު ނުކުރެވޭނަމަ، އަންނަނިވި ދެގޮތުންކުރެ
ގޮތަކަށް ޢަމަލުކުރެވިދާނެއެވެ.
(1) ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތް ކޯޓަށް ޙާޟިރުކޮށް އޭނާއާ ސުވާލުކޮށް
ބަޔާނެއް ނެގުން؛
(2) އިޢުތިރާފުވެފައި ނެތް ކަމަށް ބަލައި މައްސަލަ ޝަރީޢަތުގެ
މަރުޙަލާއަށް ފޮނުވުން.
(ބ) ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތަށް ދަޢުވާއަށް އެއްބަސްވެވޭނީ، ދަޢުވާކުރާ
ފަރާތަށް ޙައްޤުވާ އަދި ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތަށް އެއްބަސްވުމުގެ
އިޚްތިޔާރު އޮތް ފަރުވާއެއް ހިމެނޭ ގޮތަށެވެ. ކުޑަކުއްޖެއްގެ
ފަރާތުން ނުވަތަ ރައްކާތެރިކަން ލިބިގެންވާ ފަރާތެއް ތަމްސީލުކުރާ
ފަރާތަކަށް ދަޢުވާއަށް އެއްބަސްވެވޭނީ ކޯޓުގެ ހުއްދައާ އެކުގައެވެ.
(ޅ) މި މާއްދާގައި ދަޢުވާއަށް އެއްބަސްވުމަށް ވަކިގޮތެއް ބަޔާންކޮށްފައި
އޮތް އޮތުމަކީ އޭގެ ފަހުގެ މަރުޙަލާއެއްގައި ދަޢުވާއަށް
އެއްބަސްވުމަށް އޮތް ހުރަހެއް ނޫނެވެ.
ޝަރީޢަތް ހިންގުމެއް ނެތި 86. (ހ) ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން މުޅި ދަޢުވާއަށް އެއްބަސްވެއްޖެނަމަ،
ޙުކުމްކޮށްދިނުމަށް އެދުން
އެ އެއްބަސްވުމުގެ މައްޗަށް ބަލައި އަޑުއެހުމެއްނެތި
ޙުކުމްކޮށްދިނުމަށް އެދި ދަޢުވާކުރާ ފަރާތަށް ނުވަތަ ދަޢުވާލިބޭ
ފަރާތަށް ކޯޓުގައި އެދެވިދާނެއެވެ. އެގޮތަށް ކޯޓަށް އެދި ހުށަހަޅާނީ
މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލުގައިވާ ފޯމު 05 އިން ނުވަތަ އެގޮތަށް
ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި އެދިއްޖެނަމައެވެ. އެ ދަޢުވާއަކީ ފައިސާ
ހޯދުމުގެ ދަޢުވާއެއްނަމަ، އެ ފައިސާ ދައްކައި ޚަލާޞްކުރުމަށް
ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތަށް ދިނުމަށް އެއްބަސްވާ
މުއްދަތު ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 52

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތަށް ޙުކުމްކޮށްދިނުން އެދި ދަޢުވާކުރާ
ފަރާތުން ނުވަތަ ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ހުށަހަޅައިފިނަމަ، ޝަރީޢަތް
ހިންގުމެއް ނެތި ދަޢުވާގެ މައުޟޫޢުގެ މައްޗަށް އެ މައްސަލައިގައި
މެޖިސްޓްރޭޓް ޙުކުމްކުރަންވާނެއެވެ. މިގޮތަށް ޙުކުމްކުރާއިރު
ޚަޞްމުން ކޯޓަށް ޙާޟިރުކުރާނީ ހަމައެކަނި މައްސަލައިގެ ޙުކުމް
އިއްވުމަށެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ ގޮތަށް ޙުކުމްކުރާއިރު، އެއްވެސް
ޚަޞްމަކު އެ ޙަޞްމެއްގެ ޣައިރު ޙާޟިރުގައި ޙުކުމްކުރަން އެދި
ކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިވާނަމަ، އެ މައްސަލައިގެ ޙުކުމްކުރާނީ އެގޮތަށް
އެދިފައިވާ ޚަޞްމުގެ ޣައިރު ޙާޟިރުގައެވެ.
(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ޙުކުމްކުރަނީ ފައިސާ ދެއްކުމަށް
ކަމުގައިވާނަމަ، ދަޢުވާކުރާ ފަރާތާއި ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތް އެހެން
ގޮތަކަށް އެއްބަސްވެފައިނުވާނަމަ، ފައިސާ ދައްކަން ޙުކުމްކުރާނީ
އަންނަނިވި ގޮތަށެވެ.
(1) ފައިސާގެ އަދަދަކީ 300,000)ތިން ލައްކަ(
ރުފިޔާއަށްވުރެ ކުޑަ އަދަދެއްނަމަ، އެ ފައިސާ
3 (ތިނެއް) ބަޔަށް ބަހާލުމުން ކޮންމެ މަހަކަށް ޖެހޭވަރަށް
ވަރު މަދު ނޫން އަދަދެއް ކޮންމެ މަހަކު ކޯޓަށް ނުވަތަ
ސީދާ ދަޢުވާކުރާ ފަރާތަށް ދައްކަމުން ގޮސް އެ ފައިސާ
3 (ތިނެއް) މަސްދުވަހަށްވުރެ ދިގު ނޫން މުއްދަތެއްގެ
ތެރޭގައި ދައްކައި ޚަލާޞް ކުރާ ގޮތަށް؛
(2) ފައިސާގެ އަދަދަކީ 300,000)ތިން ލައްކަ(ރުފިޔާ އާއި
1,000,000 (އެއް މިލިއަން) ރުފިޔާ އާ ދެމެދުގެ
އަދަދެއްނަމަ، އެ ފައިސާ 6 (ހައެއް) ބަޔަށް ބަހާލުމުން
ކޮންމެ މަހަކަށް ޖެހޭވަރަށްވުރެ މަދު ނޫން އަދަދެއް ކޮންމެ
މަހަކު ކޯޓަށް ނުވަތަ ސީދާ ދަޢުވާކުރާ ފަރާތަށް
ޞަފްޙާ 147 ގެ 53

ދައްކަމުންގޮސް އެ ފައިސާ 6 (ހައެއް) މަސްދުވަހަށްވުރެ
ދިގު ނޫން މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި ދައްކައި ޚަލާޞް ކުރާ
ގޮތަށް؛
(3) ފައިސާގެ އަދަދަކީ 1,000,000)އެއް މިލިއަން(
ރުފިޔާއަށްވުރެ ބޮޑު އަދަދެއްނަމަ، އެ ފައިސާ 12 (ބާރަ)
ބަޔަށް ބަހާލުމުން ކޮންމެ މަހަކަށް ޖެހޭ ވަރަށްވުރެ މަދު
ނޫން އަދަދެއް ކޮންމެ މަހަކު ކޯޓަށް ނުވަތަ ސީދާ
ދަޢުވާކުރާ ފަރާތަށް ދައްކަމުން ގޮސް އެ ފައިސާ
12 (ބާރަ) މަސްދުވަހަށްވުރެ ދިގުނޫން މުއްދަތެއްގެ
ތެރޭގައި ދައްކައި ޚަލާޞް ކުރާ ގޮތަށް؛
(ބ) މި މާއްދާ (ރ) ގެ)1(، ( )2، އަދި)3(ގެ ދަށުން ކުރާ
ޙުކުމެއްގެ ދަށުން އެއްވެސް މަހަކު ދައްކަންޖެހޭ
އިންސްޓޯލްމެންޓެއް ދައްކަންޖެހޭ ތާރީޚުގައި ނުދައްކައިފިނަމަ،
އަދި ދެ ފަރާތުން އެހެން ގޮތަކަށް އެއްބަސްވެފައިނުވާނަމަ، ނުވަތަ
ޤާނޫނަކުން ނުވަތަ ގަވާއިދަކުން ނުވަތަ ޙުކުމަކުން އެހެން އަދަދެއް
ކަނޑައަޅާފައިނުވާނަމަ، ޙުކުމާ އެއްގޮތަށް ނުދައްކައި އޮތް އަދަދުގެ
މައްޗަށް ސިމްޕަލް އިންޓްރެސްޓުގެ އުޞުލުން އަހަރަކަށް 8%
(އަށެއް އިންސައްތަ) ގެ މަގުން ޖަޖްމެންޓް އިންޓްރެސްޓް ދައްކަން
ޖެހޭނެއެވެ. މި ބަޔާންކުރެވުނު ޖަޖްމެންޓް އިންޓްރެސްޓް އެރުން
ހުއްޓޭނީ ޙުކުމުގެ ދަށުން ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާގެ ތެރެއިން
ލަސްވެފައިވާ ފައިސާ އެކުގައި ދެއްކުމުން ނުވަތަ ޙުކުމް
ތަންފީޒުކުރުމުގެ ގޮތުން ދަރަނިވެރިޔާގެ މުދާ ވިއްކުމަށް ކޯޓުން
ނިންމުމުން ނުވަތަ ދަރަނިވެރިޔާ ނިޔާވުމުންނެވެ.
(ޅ) މި މާއްދާގެ (ރ) އަދި (ބ) ގައި ބުނެވުނު އުޞޫލުތައް ފައިސާ
ދައްކަން އަންގައި މަދަނީ މައްސަލަތަކުގައި ކުރާ އެންމެހައި
ޙުކުމްތަކާ ގުޅިގެން ހިނގާނެއެވެ.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 54

ސާބިތު ދަރަނީގެ ރެކޯޑު 87. ދަރަނި ސާބިތުކޮށް ފައިސާ ދައްކަން އަންގައި ކޯޓުން ކުރާ ކޮންމެ ޙުކުމެއްގެ
ބެލެހެއްޓުން
ސާބިތު ދަރަނީގެ ރެކޯޑު ކޯޓުން ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.
ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ދަޢުވާއަށް 88. ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން މުޅި ދަޢުވާއަށް އެއްބަސްވި ނަމަވެސް، ދެ ފަރާތުންކުރެ
އެއްބަސްވި ނަމަވެސް
ފަރާތަކުން އެ މައްސަލައިގައި ޙުކުމްކޮށްދިނުމަށް އެދިފައިނުވާނަމަ،
ޙުކުމްކުރުމަށް ކޯޓުގައި
އެ މައްސަލައެއްގައި ޙުކުމްކުރާނީ އެކަމަށްޓަކައި އަޑުއެހުމެއް
އެދިފައިނުވާ މައްސަލަތައް
ބޭއްވުމަށްފަހުއެވެ. މި ހާލަތުގައި ބާއްވާނީ އެންމެ އަޑުއެހުމެކެވެ.
މި އަޑުއެހުމުގަ އި ދެ ޚަޞްމުންކުރެން އޮޅުންފިލުވާނީ ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން
ދަޢުވާއަށް އެއްބަސްވެފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ މައްޗަށް ބަލައި ޙުކުމްކުރަން
ހުރަސްއަޅާ ސަބަބެއް އެބައޮތްތޯއެވެ. އެފަދަ ހުރަހެއް ނެތްނަމަ
އެ އަޑުއެހުމުގައި އެ މައްސަލައިގެ ޙުކުމް އިއްވާނީއެވެ. ޙުކުމްކުރަން ހުރަހެއް
އޮތްނަމަ އެ މައްސަލައެއް ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާއަށް ފޮނުވާނީއެވެ.
)2(
ދަޢުވާގެ ބަޔަކަށް އެއްބަސްވުން
ދަޢުވާގެ ބަޔަކަށް އެއްބަސްވުން 89. (ހ) ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ދަޢުވާގެ ވަކި ބަޔަކަށް އެއްބަސްވާނަމަ،
ދަޢުވާގެ ލިޔުންތައް ލިބޭ ތާރީޚުން ފެށިގެން 14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ
ތެރޭގައި މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 104 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)
ގައިވާގޮތަށް ޢަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.
(ށ) ދަޢުވާގެ ވަކި ބަޔަކަށް އެއްބަސްވާނަމަ އެއްބަސްވާކަން
ބަޔާންކުރާނީ މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލުގައިވާ ފޯމު 06 ގައި
ބަޔާންކުރާ ދަޢުވާގެ ވަކި ބަޔަކަށް އެއްބަސްވާ ފޯމުންނެއެވެ.
(ނ) ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ދަޢުވާގެ ބަޔަކަށް އެއްބަސްވާނަމަ،
އެ މައްސަލައިގައި ނިންމުމެއް ނިންމައިދިނުމަށް ދަޢުވާކުރާ
ފަރާތުން ހުށަހަޅާގޮތް ގިނަވެގެން 14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި
ކޯޓަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. އެގޮތަށް ކޯޓަށް އެދި ހުށަހަޅާނީ
މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލުގަ އިވާ ފޯމު 05 އިންނެވެ. މިގޮތުން
ޞަފްޙާ 147 ގެ 55

ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމުގައި އަންނަނިވި ކަންކަން
ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
(1) އެއްބަސްވި ޢަދަދު ޤަބޫލުކޮށް ޙުކުމް ކޮށްދިނުން އެދޭކަން.
(2) އެއްބަސްވި ޢަދަދު ޤަބޫލު ނުކުރާކަން.
(3) އެއްބަސްވި ޢަދަދު ޤަބޫލުކުރިނަމަވެސް، ފައިސާ ދައްކަން
ޖެހޭ މުއްދަތު ޤަބޫލު ނުކުރާކަން.
މައްސަލަ ނިންމައިދިނުމަށް 90. (ހ) ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ދަޢުވާގެ ބަޔަކަށް އެއްބަސްވެފައިވާނަމަ، އަދި
އެދުން
ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން އެއްބަސްވި ބަޔަށް ކޯޓުން ގޮތެއް
ކަނޑައަޅައިދިނުމަށް އެދި ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާނަމަ،
ނުވަތަ ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން އެއްބަސްވި ގޮތް ޤަބޫލުކޮށް މުޅި
މައްސަލަ ނިންމައިދިނުމަށް ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން
ހުށަހަޅާފައިވާނަމަ، ޝަރީޢަތް ނުހިންގައި އެ މައްސަލައިގައި
ކޯޓުން ނިންމުމެއް ނިންމަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތަށް ދަޢުވާގެ އެއްބަސްވި ބަޔާމެދު
ކޯޓުން ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމަށްފަހު، އެ ދަޢުވާގައިވާ ކަންތައްތަކުގެ
ތެރެއިން ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން އެއްބަސްނުވާ ބައިގެ ޝަރީޢަތް
ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށްޓަކައި އެ މައްސަލަ ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާއަށް
ފޮނުވާނީއެވެ. ދަޢުވާގެ އެއްބަސްވި ބައިގެ މައްޗަށް ގޮތެއް
ކަނޑައަޅާނީ އެ ޤަޟިއްޔާގައި ނެރޭ އަމުރެއްގެ ގޮތުގައެވެ.
އެއަށްފަހު، އެ ދަޢުވާގެ އެއްބަސްނުވާ ބައިގެ ޝަރީޢަތް ކުރިއަށް
ގެންދާނީ ހަމަ އެ ޤަޟިއްޔާއަށް ކުރިން ވެސް ދީފައިވާ ޤަޟިއްޔާ
ނަންބަރުގެ ދަށުންނެވެ.
)3(
މުޅި ދަޢުވާއަށް އިންކާރުކުރުން
ޞަފްޙާ 147 ގެ 56

ދަޢުވާގެ ދިފާޢު 91. (ހ) ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން މުޅި ދަޢުވާއަށް އިންކާރުކުރާނަމަ،
ޢަމަލުކުރާނީ މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 105 ވަނަ މާއްދާ
އާއި 106 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތަށެވެ. ދަޢުވާގެ ދިފާޢު
އޮންނަންވާނީ މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލުގައިވާ ފޯމު 07 ގައިވާ
ނަމޫނާއާ އެއްގޮތަށެވެ.
(ށ) ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުގެ މުޅި ދަޢުވާއަށް އިންކާރު
ކުރާނަމަ، ދަޢުވާގެ ލިޔުންތައް ލިބޭ ތާރީޚުން ފެށިގެން
14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ދަޢުވާގެ ދިފާޢު ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
އަދި ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުގެ ދިފާޢު ހުށަހެޅުމަށް ލިބިފައިވާ 14
(ސާދަ) ދުވަހަށް ވުރެ ދިގު މުއްދަތެއް ދަޢުވާގެ ދިފާޢު ހުށަހެޅުމަށް
ބޭނުންވާނަމަ، އިތުރުކުރަން އެދޭ މުއްދަތު ދަޢުވާ ފޯމާ ހަވާލުވިކަން
އަންގައިދޭ ފޯމުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ. މުއްދަތު އިތުރުކޮށް
ދިނުމަކީ ކޯޓުގެ އިޚްތިޔާރުގައި އޮތް ކަމެކެވެ. ނަމަވެސް މުއްދަތު
އިތުރުކޮށްދެވޭނީ ، ދަޢުވާގެ ލިޔުންތައް ލިބޭ ތާރީޚުން ފެށިގެން
ޖުމުލަ 28 (އަށާވީސް) ދުވަހަށްވުރެ އިތުރު ނުވާނެގޮތަކަށެވެ.
މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދެވޭނީ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް ދެ ފަރާތުން
އެއްބަސްވާނަމައެވެ.
ދިފާޢުއަށް ޖަވާބުދިނުން 92. ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ ދަޢުވާގެ ދިފާޢު ދަޢުވާކުރާ ފަރާތަށް ކޯޓުން
ފޮނުވަންވާނެއެވެ. ދަޢުވާގެ ދިފާޢު ދަޢުވާކުރާ ފަރާތަށް ލިބުމުން ދިފާޢުގެ
ރައްދު 14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލުގައިވާ
ފޯމު 08 އިން ކޯޓަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
ދިފާޢު ގެ ޖަވާބަށް ރައްދު ދިނުން 93. (ހ) ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ ދަޢުވާގެ ދިފާޢުގެ ރައްދުގައި ދޭ
ޖަވާބު ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތަށް ފޮނުވައި، އެކަމަށް ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން
ހުށަހަޅާ ޖަވާބު ދިނުމަށް 14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ މުއްދަތެއް ކޯޓުން
ދީ އަންގަންވާނެއެވެ. ދަޢުވާގެ ދިފާޢުގެ ރައްދުގައި ދޭ ޖަވާބަށް
ޞަފްޙާ 147 ގެ 57

ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ރައްދު ދޭނީ މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލުގައިވާ
ފޯމު 09 އިންނެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ދިފާޢުގެ ރައްދުގައި ޖަވާބު
ހުށަހަޅަނީ ރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ދިރިއުޅޭ ފަރާތަކުންނަމަ،
ދިފާޢުއަށް ޖަވާބު ދިނުމުގެ މުއްދަތު، ދަޢުވާގެ ލިޔުންތައް ލިބޭ
ތާރީޚުން ފެށިގެން ޖުމުލަ 28 (އަށާވީސް) ދުވަހަށް ވުރެ އިތުރު
ނުވާނެ ގޮތުގެމަތިން އިތުރު ކުރެވިދާނެއެވެ.
ރައްދު ދަޢުވާ 94. ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުގެ މައްޗަށް ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ރައްދު ދަޢުވާއެއް
ހުށަހަޅާނަމަ، އެގޮތުން ހުށަހަޅާ ރައްދު ދަޢުވާ ހުށަހަޅާނީ މި ގަވާއިދުގެ
ޖަދުވަލުގައިވާ ފޯމު 10 އިންނެވެ. ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ ރައްދު
ދަޢުވާ ގެ ފޯމު ހުށަހަޅާނީ ދަޢުވާގެ ދިފާޢުއާ އެކުގައެވެ.
ފަހުން ރައްދު ދަޢުވާއެއް 95. ދަޢުވާގެ ދިފާޢު ހުށަހެޅުމަށްފަހު، ރައްދު ދަޢުވާއެއް ހުށަހަޅާނަމަ، ރައްދު
ހުށަހެޅުން
ދަޢުވާ ހުށަހެޅުމުގެ ހުއްދައަށް އެދި މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލުގައިވާ ފޯމު 11
އިން ހުށަޅަންވާނެއެވެ. މިފަދަ ރައްދު ދަޢުވާއެއް ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ކޯޓުން
ހުއްދަ ދޭނީ، ދަޢުވާގެ ދިފާޢު ހުށަހެޅިއިރު އެފަދަ ރައްދު ދަޢުވާއެއް
ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު އޮތް ކަމަށް ބެލެވޭނެ ސަބަބެއް ނެތްނަމައެވެ.
ޚަޞްމަކު އިތުރުކުރަން އެދޭ ފޯމު 96. ރައްދު ދަޢުވާގައި ދަޢުވާކުރާ ފަރާތް ނޫން އެހެން ފަރާތެއްގެ މައްޗަށް
އެ ދަޢުވާއެއް ރައްދު ކުރަން އެދޭނަމަ، ރައްދު ދަޢުވާ ހުށަހެޅުމަށްފަހު،
ޚަޞްމު އިތުރު ކުރުމަށް ޖަދުވަލުގައިވާ ފޯމު 12 ފޮނުވަންވާނެއެވެ.
އިތުރު ދަޢުވާ 97. ދަޢުވާލިބޭ ގިނަ ފަރާތްތަކެއް ތިބެފައި، އެއިން ފަރާތަކުން ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތަށް
ދީފައިވާ ގެއްލުމެއްގެ ބަދަލު ދިނުމަށް އެއްބަސްވާނަމަ، އިތުރު ދަޢުވާއެއް
ކޯޓަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ. އިތުރު ދަޢުވާ ހުށަހަޅަންވާނީ މި ގަވާއިދުގެ
ޖަދުވަލުގައިވާ ފޯމު 13 އިންނެވެ.
ފަހުން އިތުރު ދަޢުވާއެއް 98. (ހ) ދަޢުވާގެ ދިފާޢު ހުށަހަޅާ ވަގުތު ފިޔަވާ އެހެން ވަގުތެއްގައި އިތުރު
ހުށަހެޅުން
ދަޢުވާއެއް ހުށަހަޅާނަމަ، އެކަމުގެ ހުއްދައަށް އެދެންވާނެއެވެ.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 58

އިތުރު ދަޢުވާ ހުށަހެޅުމުގެ ހުއްދައަށް އެދޭނީ މި ގަވާއިދުގެ
ޖަދުވަލުގައިވާ ފޯމު 11 އިންނެވެ. މިފަދަ ދަޢުވާއެއް ކުރިއަށް
ގެންދިއުމަށް ކޯޓުން ހުއްދަ ދޭނީ، ދަޢުވާގެ ދިފާޢު ހުށަހެޅިއިރު،
އިތުރު ދަޢުވާއެއް ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު އޮތްކަމަށް ބެލެވޭނެ
ސަބަބެއް ނެތްނަމައެވެ.
(ށ) އިތުރު ދަޢުވާއެއް ކޯޓުން ބަލައިގަންނާނީ ނުވަތަ މައުޟޫޢީ
ދަޢުވާއާއެކު ކުރިއަށް ގެންދާނީ މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ
159 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެ މައްސަލައަކީ އަސްލު
މައުޟޫޢީ މައްސަލައާއެކު ހިންގެން އޮތް މައްސަލައެއް
ކަމަށްވާނަމައެވެ.
(ނ) ހިނގަމުންދާ މައުޟޫޢީ މައްސަލައިގައި އިތުރު ދަޢުވާއެއް
ކޮށްފައިވާނަމަ، އަދި އެ ދަޢުވާއަކީ މައުޟޫޢީ މައްސަލައާއެކު
ހިންގުމަށް ނިންމާ މައްސަލައެއްނަމަ، މައްސަލަ ހިންގާނެ ގޮތުގެ
އިރުޝާދު ކޯޓުން ދޭންވާނެއެވެ.
ދިފާޢު ހުށަހަޅާއިރު ރައްދު 99. (ހ) ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ދިފާޢު ހުށަހަޅާއިރު، ދިފާޢު ފޯމާއެކު ރައްދު
ދަޢުވާއެއް ނުވަތަ އިތުރު
ދަޢުވާއެއް ނުވަތަ އިތުރު ދަޢުވާއެއް ހުށަހަޅައިފިނަމަ، އެ ރައްދު
ދަޢުވާއެއް ހުށަހެޅުން
ދަޢުވާއަށާއި އިތުރު ދަޢުވާއަށް ދިފާޢު ހުށަހެޅުމަށް އެ ރައްދު
ދަޢުވާ އަދި އިތުރު ދަޢުވާ ރައްދުވާ ޚަޞްމަށް އަންގައި، މަތީގައި
ބުނެވުނު ތަރުތީބުން އެ ރައްދު ދަޢުވާއަށާއި އިތުރު ދަޢުވާއަށް
ދިފާޢު ހުށަހަޅައި އެ ދިފާޢުއަށް ޖަވާބު ދިނުމަށާއި އަދި
އެ ޖަވާބަށް ރައްދު ދިނުމުގެ މަރުޙަލާ، ކޯޓުން ކުރިއަށް
ގެންދަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަން ފުރިހަމަވުމުން
މައްސަލައިގެ ބަޔާން ބަދަލުކުރުމުގެ މަރުޙަލާ ނިމުނީއެވެ.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 59

ބަޔާން ހުށަހެޅުމުގެ މުއްދަތު 100. ބަޔާން ބަދަލުކުރުމުގެ މަރުޙަލާގައި އެއްވެސް ޚަޞްމެއްގެ ފަރާތުން
އިތުރުކުރަން އެދި ހުށަހެޅުން
ހުށަހަޅަންޖެހޭ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް އެދި ކޯޓަށް ހުށަހަޅައިފިނަމަ، މުއްދަތު
އިތުރުކޮށްދޭކަން ނުވަތަ ނޫންކަން އަދި އިތުރުކޮށްދޭ މުއްދަތު އެގޮތަށް
ޚަޞްމު އެދޭ ދުވަހުން ފެށިގެން 2 (ދޭއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ކޯޓުން
ކަނޑައަޅައި އެގޮތަށް އެދި ހުށަހެޅި ޚަޞްމަށާއި މައްސަލައިގެ އަނެއް
ޚަޞްމަށް އެކަން ލިޔުމުން އަންގަންވާނެއެވެ.
ދިހަވަނަ ބައި
ޣައިރު ޙާޟިރުގައި ކުރާ ޙުކުމް
ޣައިރު ޙާޟިރުގައި ޙުކުމްކުރުން 101. ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 100 ވަނަ މާއްދާގެ
ދަށުން، ދަޢުވާ އާއި ދަޢުވާއާގުޅޭ އެހެނިހެން ލިޔެކިޔުންތަކާ ޙަވާލުވުމަށްފަހު،
މި ޤާނޫނުގެ 103 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ މުއްދަތުގައި، ދަޢުވާއަށް އެއްބަސްވެފައިނުވާނަމަ އަދި
ދަޢުވާއަށް ދިފާޢެއް ހުށަހަޅާފައި ނުވާނަމަ، ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތާ ދެކޮޅަށް
މައްސަލަ ނިންމައި، މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ ދިހަވަނަ ބާބުގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ޣައިރު ޙާޟިރުގައި ޙުކުމެއް ކޮށްދިނުމަށް
ދަޢުވާކުރާ ފަރާތަށް އެދެވިދާނެއެވެ. ޣައިރު ޙާޟިރުގައި ކުރާ
ޙުކުމްކޮށްދިނުމަށް އެދި ހުށަހަޅާނީ މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލުގައިވާ ފޯމު 26
އިންނެވެ.
ދިފާޢު ހުށަހެޅުމަށް ދީފައިވާ 102. (ހ) ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ދަޢުވާއަށް ދިފާޢެއް ހުށަހެޅުމަށް ލިބިފައިވާ
މުއްދަތު އިތުރުކުރުން
14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް ކޯޓަށް ހުށަހަޅައި،
އެ ހުއްދަ ކޯޓުން ދީފައިވާނަމަ، ޣައިރު ޙާޟިރުގައި
ޙުކުމްކޮށްދިނުމަށް ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ކޯޓަށް ހުށަހެޅޭނީ އެގޮތުން
އިތުރުކުރެވުނު މުއްދަތު ހަމަވިއިރު ދަޢުވާގެ ދިފާޢު ހުށަހަޅާފައި
ނުވާނަމައެވެ.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 60

(ށ) ބަޔާން ބަދަލުކުރުމުގެ މަރުޙަލާގައި އެއްވެސް ޚަޞްމަކު
ހުށަހަޅަންޖެހޭ ބަޔާން ހުށަހަޅަންޖެހޭ މުއްދަތުގައި، ބަޔާން ކޯޓަށް
ހުށަނާޅައި، މުއްދަތަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ ވާޖިބާ ޚިލާފުވެއްޖެނަމަ،
މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ ދިހަވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ގޮތުގެމަތިން، މި ގަވާއިދުގެ 105 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ފޯމުން ޣައިރު ޙާޟިރުގައި އެ މައްސަލައިގައި ޙުކުމް ކޮށްދިނުމަށް
އެދި ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުގެ ޙައްޤު، ކޯޓުގެ އެންގުމާ ޚިލާފުނުވާ
ޚަޞްމަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ޣައިރު ޙާޟިރުގައި މައްސަލަ
ނިންމަންވާނީ، ހުށަހެޅިފައިވާ ލިޔުންތަކުގެ މައްޗަށް ބަލައި އަދި
އެ މައްސަލައެއްގައި ޙާޟިރުވާ ފަރާތެއްގެ ވާހަކަ އަޑުއެހުމަށް
ފަހުގައެވެ.
ޣައިރު ޙާޟިރުގައި ޙުކުމްކޮށް 103. (ހ) މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 117 ވަނަ މާއްދާގައި
ދިނުމަށް ހުށަހެޅުން
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބާވަތްތަކުގެ ދަޢުވާތަކާ ގުޅިގެން ޣައިރު
ޙާޟިރުގައި ޙުކުމްކޮށް ދިނުމަށް ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާނަމަ،
އެ ހުށަހެޅުމެއް ހުށަހަޅާނީ މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލުގައިވާ ފޯމު 26
އިންނެވެ.
(ށ) މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 117 ވަނަ މާއްދާގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބާވަތްތަކުގެ ދަޢުވާތަކާ ގުޅިގެން ޣައިރު
ޙާޟިރުގައި ޙުކުމްކޮށް ދިނުމަށް އެދި ހުށަހެޅޭނީ އެ ދަޢުވާގައި
މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 117 ވަނަ މާއްދާ އާއި، 118
ވަނަ މާއްދާ އާއި، 119 ވަނަ މާއްދާ އާއި، 120 ވަނަ މާއްދާ
އަދި 121 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނާ ޝަރުޠުތައް ފުރިހަމަވެ، އަދި
ދަޢުވާ ފޯމާއި ދަޢުވާއާގުޅޭ އެހެނިހެން ލިޔެކިޔުންތަކާ
ޙަވާލުވުމަށްފަހު ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން 14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ
ޞަފްޙާ 147 ގެ 61

ތެރޭގައި ދަޢުވާ ފޯމާ ހަވާލުވިކަން އަންގައިދޭ ލިޔުން ނުވަތަ އެ
ދަޢުވާއަށް ދިފާޢެއް ހުށަހަޅާފައި ނެތްނަމައެވެ.
އަމުރު ރައްދުނުވުން 104. (ހ) މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 409 ވަނަ މާއްދާގެ (އ) ގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހާލަތުގައި ޣައިރު ޙާޟިރުގައި ޙުކުމްކުރުމުގެ
ބާރު ކޯޓަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އަދި އެފަދަ މައްސަލަތަކުގައި
ޣައިރު ޙާޟިރުގައި ޙުކުމްކުރާނީ، މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ
409 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިޖުރާއަތާ އެއްގޮތަށެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ޣައިރު ޙާޟިރުގައި މައްސަލަ
ނިންމަންވާނީ، ހުށަހެޅިފައިވާ ލިޔުންތަކުގެ މައްޗަށް ބަލައި އަދި
އެ މައްސަލައެއްގައި ޙާޟިރުވާ ފަރާތެއްގެ ވާހަކަ އަޑުއެހުމަށް
ފަހުގައެވެ.
ޣައިރު ޙާޟިރުގައި ކުރާ ޙުކުމް 105. ޣައިރު ޙާޟިރުގައި ކުރާ ޙުކުމް ބާޠިލުކުރަން ނުވަތަ ބަދަލުކުރުމަށް
ބާޠިލު ކުރުމާއި ބަދަލުކުރުން
މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 124 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހަޅާނަމަ،
އެގޮތަށް ހުށަހަޅާނީ މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލުގައިވާ ފޯމު 27 އިންނެވެ. މިގޮތަށް
ބެލެވޭ މައްސަލަތައް ބަލާނީ އައު ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރެއް ދީގެންނެވެ. އަދި
އައު ޤަޟިއްޔާގައި މުރާޖަޢާކުރެވުނު މައްސަލައިގެ ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރަށް
ހަވާލާދޭންވާނެއެވެ.
އެގާރަވަނަ ބައި
ޝަރީޢަތުގެ އަޑުއެހުމެއް ނުބާއްވައި މައްސަލަ ނިންމުން
ޝަރީޢަތް ނުހިންގައި މައްސަލަ 106. އެ މައްސަލައަކީ ކޮންމެ ބާވަތެއްގެ މަދަނީ މައްސަލައެއް ކަމަށް ވީނަމަވެސް،
ނިންމުން
މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 164 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބުނެފައިވާ
ހާލަތްތަކުގައި ޝަރީޢަތް ނުހިންގައި ދަޢުވާކުރާ ފަރާތާ ދެކޮޅަށް ނުވަތަ
ޞަފްޙާ 147 ގެ 62

ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތާ ދެކޮޅަށް މައްސަލައެއް ނިންމުމުގެ ބާރު ކޯޓަށް
ލިބިގެންވެއެވެ.
ޝަރީޢަތް ނުހިންގައި މައްސަލަ 107. ޝަރީޢަތް ނުހިންގައި މައްސަލަ ނިންމައި ދިނުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ
ނިންމައި ދިނުމަށް އެދުން
މައްސަލަތައް ކޯޓުން ނިންމާނީ މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 165 ވަނަ
މާއްދާއާއި، 166 ވަނަ މާއްދާއާއި 167 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން
ޚަޞްމަކު އެދި ހުށަހެޅުމުންނެވެ. މައްސަލައިގެ އަޑުއެހުމެއް ނެތި މައްސަލަ
ނިންމައިދިނުމަށް އެދި ޚަޞްމަކު ހުށަހަޅާނަމަ ހުށަހަޅަންވާނީ، މި ގަވާއިދުގެ
ޖަދުވަލުގައިވާ ފޯމު 5 އިންނެވެ.
ބާރަވަނަ ބައި
އިޚްތިލާފެއް ނެތް ބާވަތުގެ މައްސަލަތަކުގައި ދަޢުވާއަށް ރައްދު ދިނުން
މައްސަލައިގެ ލިޔެކިޔުން 108. މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 15 ވަނަ ބާބުގައި ބުނެފައިވާ އިޚްތިލާފެއް
ރައްދުކުރުން
ނެތް ބާވަތުގެ މައްސަލަތަކުގެ ފޯމާއި ލިޔުންތައް ކޯޓަށް ލިބުމުން، އެ ފޯމާއި
ލިޔުންތައް ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތް ނުވަތަ ފަރާތްތަކަށް ކޯޓުން
ރައްދުކުރަންވާނެއެވެ. އެ ލިޔުންތަކާއެކު "އިޚްތިލާފެއް ނެތް ބާވަތުގެ ދަޢުވާ
"
ފޯމާ ޙަވާލުވިކަން އަންގާ ލިޔުން ދަޢުވާ ފޯމާއެކު ނުވަތަ މައްސަލަ ހުށަހަޅާ
ފޯމާއެކު ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތަށް ނުވަތަ ފަރާތްތަކަށް ކޯޓުން ހަވާލުކުރަންވާނެއެވެ.
"އިޚްތިލާފެއް ނެތް ބާވަތުގެ ދަޢުވާ ފޯމާ ޙަވާލުވިކަން އަންގާ ލިޔުން"
އޮންނަންވާނީ މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލުގެ ފޯމު 28 ގައިވާ ނަމޫނާއާ
އެއްގޮތަށެވެ.
އިޚްތިލާފެއް ނެތް ބާވަތުގެ ދަޢުވާ 109. (ހ) މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 15 ވަނަ ބާބުގައި ބުނެފައިވާ
ފޯމާ ޙަވާލުވިކަން އަންގާ ލިޔުން
އިޚްތިލާފެއް ނެތް ބާވަތުގެ މައްސަލަތަކުގައި ނުވަތަ ދަޢުވާތަކުގައި
ހުށަހެޅުން
ދަޢުވާގެ ދިފާޢެއް ނުވަތަ ރައްދެއް ވަކި ފޯމަކުން ހުށަހަޅާކަށް
ނުޖެހޭނެއެވެ. އޭގެ ބަދަލުގައި، ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތަށް ދަޢުވާގެ
ލިޔުންތައް ލިބުމުން، 14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި "އިޚްތިލާފެއް
ޞަފްޙާ 147 ގެ 63

"
ނެތް ބާވަތުގެ ދަޢުވާ ފޯމާ ޙަވާލުވި ކަން އަންގާ ލިޔުން
އެ ފަރާތުން ކޯޓަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. އެ ލިޔުމުގައި، ދަޢުވާލިބޭ
ފަރާތުން ދަޢުވާއަށް އިންކާރުކުރާނަމަ އެ ކަމާއި، ދަޢުވާ ފޯމުގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަރުވާ ނޫން އެހެން ފަރުވާއެއް ހޯދުމަށް އެދޭނަމަ
އެ ފަރުވާއަކީ ކޮބައިކަން ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
(ށ) ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ކިތާބީ ހެކި ހުށަހަޅަން އެދޭނަމަ، އެފަރާތުން
"އިޚްތިލާފެއް ނެތް ބާވަތުގެ ދަޢުވާ ފޯމާ ޙަވާލުވިކަން އަންގާ
"
ލިޔުން ހުށަހަޅާއިރު، ކިތާބީ ހެކިވެސް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. އަދި
ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން އެއްވެސް ޝަފަހީ ހެއްކެއް ހުށަހަޅަން
ބޭނުންވާނަމަ، ދަޢުވާ ފޯމާ ޙަވާލުވިކަން އަންގާ ލިޔުން
ހުށަހަޅާއިރު، އެކަން ވެސް ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ .
(ނ) ތަރިކަ މުދަލަކާ ގުޅިގެން ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތްތަކުން ހުށަހަޅާ
"އިޚްތިލާފެއް ނެތް ބާވަތުގެ ދަޢުވާ ފޯމާ ޙަވާލުވިކަން އަންގާ
"
ލިޔުން ގައި އެ ވާރިޘެއްގެ މަޞްލަޙަތު އޮތް މިންވަރާއި، އެ
މުދަލުގެ މައްޗަށް ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތެއްގެ މަޞްލަޙަތު އޮތް
މިންވަރާމެދު ދެބަސްވާނަމަ އެ ކަމަކާއި އެކަމުގެ ސަބަބުތައް
ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ. އަދި ތަރިކަ މުދަލުގެ މައްޗަށް ދަޢުވާއެއް
އޮތްނަމަ އެކަމެއްވެސް ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
(ރ) ހިބައިން ނުވަތަ ވަޞިއްޔަތުން ދޭ މައްސަލައެއްގައި ދެނީ ކޮން
އެއްޗެއްކަމާއި، ލިބެނީ ކޮންބަޔަކަށް ކަމާއި، އެ ދިނުމުގައި
ނުހިމެނޭ އިޢުތިރާޒުކުރުމުގެ ޙައްޤު ލިބޭ މީހުންނަކީ ކޮބައިކަން
ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ. މި ހައްޤު ލިބޭ މީހުންނަކީ ހިބައާއި
ވަޞިއް ޔަތުގައި ނުހިމެނޭ އަނބި/ފިރިންނާއި، އުފަންދަރިންނާއި،
މަރުވެފައިވާ ދަރިންގެ އުފަންދަރިންނާއި މައިންބަފައިންނެވެ.
ތޭރަވަނަ ބައި
ޞަފްޙާ 147 ގެ 64

އިޚްތިލާފު އޮންނަ ބާވަތުގެ މައްސަލަތަކުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާ
ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާއަށް ފޮނުވާ 110. ކޯޓަށް ހުށަހެޅޭ އިޚްތިލާފު އޮންނަ މަދަނީ ދަޢުވާތަކުގެ ތެރެއިން، ޝަރީޢަތުގެ
މައްސަލަތައް
މަރުޙަލާއަށް ގެންދަންވާނީ އަންނަނިވި މައްސަލަތަކެވެ.
(ހ) ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުގެ މުޅި ދަޢުވާއަށް
އެއްބަސްވެ ހުށަހަޅާފައިވާ ފޯމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމުން
ދަޢުވާއަށް މުޠުލަޤު ގޮތެއްގައި އެއްބަސްވެފައިވާކަން
ކަށަވަރުނުކުރެވޭ މައްސަލަތައް؛
(ށ) ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ދަޢުވާގެ ބަޔަކަށް އެއްބަސްވެފައިވާ
މައްސަލަތަކުގައި، އެ ދަޢުވާގައި އެއްބަސްނުވާ ބަޔާމެދު ގޮތެއް
ކަނޑައަޅަންޖެހޭ މައްސަލަތައް؛
(ނ) ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ދަޢުވާއަށް އިންކާރުކޮށް ދިފާޢު ހުށަހަޅާފައިވާ
މައްސަލަތައް؛
(ރ) ޣައިރު ޙާޟިރުގައި ކޮށްފައިވާ ޙުކުމް ބަދަލުކުރުމަށް ނުވަތަ
ބާޠިލުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ މައްސަލަތައް؛
(ބ) ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ދަޢުވާއަށް އެއްބަސްވެފައިވާ މައްސަލަތަކުގެ
ތެރެއިން، ޝަރީޢަތް ނުހިންގައި ޙުކުމްކުރުމަށް އެދިފައިނުވާ
މައްސަލަތަކުގެ ތެރެއިން، ޝަރީޢަތް ނުހިންގައި ޙުކުމްކުރުމަށް
ހުރަސް އެޅޭ ސަބަބެއް އޮތް ކަމަށް މައްސަލަ ބަލާ މެޖިސްޓްރޭޓަށް
ޤަބޫލުކުރެވޭ މައްސަލަތައް.
ޝަރީޢަތަށް ފޮނުވޭ މައްސަލަތައް 111. (ހ) ޝަރީޢަތަށް ފޮނުވާ މައްސަލަތަކުގެ ޝަރީޢަތް ހިންގޭނީ،
ބެހިގެންވާ ބައިތައް
އަންނަނިވި ތިން ޓްރެކުންކުރެ ޓްރެކަކުންނެވެ.
(1) ކުދި މައްސަލަތަކުގެ ޓްރެކް؛
(2) އަވަސްނިޔާގެ މައްސަލަތަކުގެ ޓްރެކް؛
ޞަފްޙާ 147 ގެ 65

(3) ބޮޑެތި މައްސަލަތަކުގެ ޓްރެކް.
(ށ) ޝަރީޢަތަށް ފޮނުވޭ މައްސަލައެއްގެ ޝަރީޢަތް ހިންގާނެ ޓްރެކް
ކަނޑައަޅާނީ، މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 16 ވަނަ ބާބުގައި
ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެ މަތިން ކޯޓުންނެވެ.
(ނ) މައްސަލަ ބަލާނެ ޓްރެކް ކަނޑައެޅުމުން، އެކަން އަންގައި،
މައްސަލައިގެ ޚަޞްމުންނަށް ޓްރެކް ކަނޑައެޅުމުގެ ނޯޓިސް ކޯޓުން
ދޭންވާނެއެވެ. މި ނޯޓިސް އޮންނަންވާނީ މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލުގެ
ފޯމު 30 ގައިވާ ނަމޫނާއާ އެއްގޮތަށެވެ.
ސާދަވަނަ ބައި
އިޚްތިލާފު އޮންނަ މައްސަލަތަކުގެ އިބްތިދާއީ އަޑުއެހުން
އިބްތިދާއީ އަޑުއެހުން 112. ޝަރީޢަތް ހިންގުމަށް ކަނޑައެޅޭ ކޮންމެ މައްސަލައެއްގެ އިބްތިދާއީ
އަޑުއެހުމެއް ނުވަތަ އަޑުއެހުންތަކެއް ބާއްވަންވާނެއެވެ. އިބްތިދާއީ
އަޑުއެހުންތައް ކުރިއަށް ގެންދާނީ މެޖިސްޓްރޭޓެވެ.
އިބްތިދާއީ އަޑުއެހުމުގައި 113. (ހ) އިބްތިދާއީ އަޑުއެހުމުގައި އަންނަނިވި ކަންތައްތައް މެޖިސްޓްރޭޓް
ކުރަންޖެހޭ ކަންކަން
ކުރަންވާނެއެވެ.
(1) މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 185 ވަނަ މާއްދާގެ)ށ(
ގައިވާ ކަންކަން ސާފުކޮށް އެ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ކަންކަން ކަނޑައެޅުން؛
(2) މައްސަލަ ކުރިއަށް ދާނެ ގޮތުގެ އިރުޝާދު ދިނުން؛
(3) މައްސަލައިގެ އަޑުއެހުން ނިންމާނެ ތާރީޚު ބަޔާންކޮށް،
މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތުގެ އަޑުއެހުންތައް ބާއްވާނެ ތާވަލު
އެކުލަވާލައި އިޢުލާންކުރުން؛ އަދި އެ ތާވަލު ލިޔުމުން
ޚަޞްމުންނާ ހަވާލުކުރުން.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 66

(ށ) މައްސަލައިގެ ވަކީލުންނާއި މެޖިސްޓްރޭޓުން ޗުއްޓީ ނެގުމުގައި
މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ)3(ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ތާވަލަށް
ރިޢާޔަތްކުރަންވާނެއެވެ.
ކޯޓުން ބޭރުގައި މައްސަލަ 114. (ހ) އިބްތިދާއީ ބައްދަލުވުމުގައި ކޯޓުން ބޭރުގައި މައްސަލަ
ހައްލުކުރަން އެދި ހުށަހެޅުން
ހައްލުކުރުމަށް ދެ ޚަޞްމުން އެއްބަސްވެއްޖެނަމަ މަދަނީ
އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 186 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައިވާ ގޮތަށް
އެ ފުރުޞަތު އެ ފަރާތްތަކަށް ދެވިއްޖެ ކަމުގެ ނޯޓިސް
ޚަޞްމުންނަށް ދޭންވާނެއެވެ. މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 186
ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ކޯޓުން ދޭންޖެހޭ ނޯޓިހާއި،
އެ މާއްދާގެ ދަށުން ކޯޓުން ނެރެންޖެހޭ އަމުރު އޮންނަންވާނީ އެއް
ލިޔުމެއްގައި، މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލުގެ ފޯމު 29 ގައިވާ ނަމޫނާއާ
އެއްގޮތަށެވެ.
(ށ) މައްސަލަ ކޯޓުން ބޭރުގައި ހައްލުކުރަން ބޭނުންވާނަމަ ޢަމަލުކުރާނީ
މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 186 މާއްދާގައިވާ ގޮތަށެވެ.
(ނ) ކޯޓުން ބޭރުގައި މައްސަލަ ހައްލުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ނުދިނުމަށް
ކޯޓުން ނިންމައިފިނަމަ، އެކަމުގެ ނޯޓިސް މައްސަލައިގެ
ޚަޞްމުންނަށް ދޭންވާނެއެވެ. މި ނޯޓިސް އޮންނަންވާނީ
މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލުގެ ފޯމު 30 ގައިވާ ނަމޫނާއާ އެއްގޮތަށެވެ.
ކޯޓުން ބޭރުގައި މައްސަލަ 115. (ހ) ކޯޓުން ބޭރުގައި މައްސަލަ ހައްލުކުރުމަށް ދެވުނު ފުރުޞަތުގައި
ޙައްލުކުރެވުނުކަން ނުވަތަ
މައްސަލަ ހައްލުވެއްޖެކަން ނުވަތަ ނުވާކަމުގެ ނޯޓިސް، އެންމެ
ނޫންކަން އެންގުން
ލަސްވެގެން އެ މުއްދަތު ހަމަވާ ދުވަހު ނުވަތަ އޭގެ ކުރިން
ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ކޯޓަށް ފޮނުވަންވާނެއެވެ. މި ނޯޓިސް
އޮންނަންވާނީ މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލުގެ ފޯމު 30 ގައިވާ ނަމޫނާއާ
އެއްގޮތަށެވެ. ބަޔާންކުރެވުނު މުއްދަތުގައި ނޯޓިސް ދީފައި
ނެތްނަމަ، ކޯޓުން މައްސަލަ ކުރިއަށް ގެންދާނެ ގޮތެއް
ޞަފްޙާ 147 ގެ 67

ޚަޞްމުންނަށް އެންގުމަށްޓަކައި އިރުޝާދު ދިނުމަށް އަޑުއެހުމެއް
ބާއްވަންވާނެއެވެ.
(ށ) ދެ ޚަޞްމުން އެއްބަސްވާނަމަ، ކޯޓުން ބޭރުގައި މައްސަލަ
ހައްލުކުރުމަށް ދެވުނު ފުރުޞަތު އިތުރުކޮށްދެވިދާނެއެވެ. ނުވަތަ
މުއްދަތު ކުރުކޮށްދެވިދާނެއެވެ. ކޯޓުން ބޭރުގައި މައްސަލަ
ހައްލުކުރުމަށް ދެވުނު ފުރުޞަތު އިތުރުކޮށްދެވޭނީ ދެ ފަރާތުން
އެކަމަށް އެދި ކޯޓަށް ސިޓީ ފޮނުވާފައިވާނަމައެވެ. މި ގޮތަށް ފޮނުވާ
ސިޓީގައި އިތުރުކޮށްދޭން އެދި ހުށަހަޅާ މުއްދަތު
ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
ކޯޓު މަރުޙަލާގައި މައްސަލަ 116. ކޯޓުން ބޭރުގައި މައްސަލަ ޙައްލުކުރުމުގެ ބަދަލުގައި، ކޯޓު މަރުޙަލާގައި
ހައްލުކުރަން އެދި ހުށަހެޅުން
މައްސަލަ ޙައްލުކުރުމުގެ ފުރުޞަތަކަށް މައްސަލައިގެ ޚަޞްމުންނަށް
އިބްތިދާއީ އަޑުއެހުމުގައި އެދެވިދާނެއެވެ.
ކޯޓު މަރުޙަލާގައި މައްސަލަ 117. ކޯޓު މަރުޙަލާގައި މައްސަލަ ހައްލުކުރުމަށް ހުށަހެޅޭ ހާލަތުގައި،
ހައްލުކުރުމުގެ އިޖުރާއަތު
އެ މައްސަލައަކީ ކޯޓުގެ މަރުޙަލާގައި ހައްލުކުރަން މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ
ޤާނޫނުގެ 187 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އެކަށޭނަ މައްސަލައެއް ކަމަށް
މެޖިސްޓްރޭޓަށް ޤަބޫލުކުރެވިއްޖެނަމަ، މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 187
ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގައިވާ ގޮތަށް އެއީ ކޯޓުގެ މަރުޙަލާގައި އެ ފުރުޞަތު
އެ ފަރާތްތަކަށް ދެވިއްޖެކަމުގެ ނޯޓިސް ޚަޞްމުންނަށް ދޭންވާނެއެވެ.
މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 187 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން ކޯޓުން
ދޭންޖެހޭ ނޯޓިހާއި އެ މާއްދާގެ ދަށުން ކޯޓުން ނެރެންޖެހޭ އަމުރު އޮންނަންވާނީ
އެއް ލިޔުމެއްގައި، މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލުގެ ފޯމު 29 ގައިވާ ނަމޫނާއާ
އެއް ގޮތަށެވެ.
ކޯޓު މަރުޙަލާގައި މައްސަލަ 118. (ހ) ކޯޓު މަރުޙަލާގައި މައްސަލަ ހައްލުކުރަން، މައްސަލަ ބަލާ
ހައްލުކުރުމުގައި ޢަމަލުކުރާނެ
މެޖިސްޓްރޭޓް ނިންމައިފިނަމަ ތިރީގައި މިވާގޮތަށް ކޯޓުން
ގޮތް
ޢަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 68

(1) ކޯޓު މަރުޙަލާގައި މައްސަލަ ހައްލުކުރަން ނިންމިކަމުގެ
ނޯޓިސް ޚަޞްމުންނަށް ދިނުމާއެކު މައްސަލައިގެ ފައިލު
އިސް މެޖިސްޓްރޭޓަށް ފޮނުވުން.
(2) މައްސަލަ ހައްލުކުރުމުގައި އެހީތެރިވެދޭނޭ މެޖިސްޓްރޭޓެއް
ކޯޓުގެ މެޖިސްޓްރޭޓުންގެ ތެރެއިން ޢައްޔަންކޮށް،
މެޖިސްޓްރޭޓަށް މައްސަލައިގެ ފައިލު ހަވާލުކުރުން؛
(3) މައްސަލަ ހައްލުކުރުމުގައި އެހީތެރިވެދޭ މެޖިސްޓްރޭޓް،
މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 18 ވަނަ ބާބުގައިވާ ގޮތަށް
މައްސަލަ ހައްލުކުރުމުގެ އިޖުރާއަތު ކުރިއަށް ގެންދިއުން.
(ށ) އެއް މެޖިސްޓްރޭޓަކު މަސައްކަތްކުރާ ނުވަތަ ހަވާލުވެފައިވެފައިވާ
ކޯޓެއްގައި، ކޯޓު މަރުޙަލާގައި މައްސަލަ ހައްލުކުރުމުގައި
ޚަޞްމުންނަށް އެހީތެރިވުމުގެ މަސައްކަތް ކުރާނީ
އެ މެޖިސްޓްރޭޓެކެވެ.
(ނ) މައްސަލަ ހައްލުކުރުމުގައި އެހީތެރިވެދޭނޭ މެޖިސްޓްރޭޓުން
ޢައްޔަންކޮށް އެގޮތުން ހަވާލުކުރެވޭ މައްސަލަތަކުގެ ވަކި
ރަޖިސްޓަރީއެއް ދާއިރާގެ އިސްމެޖިސްޓްރޭޓް ތައްޔާރުކޮށް
ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ. އަދި މައްސަލަ ހައްލުކުރުމުގައި
އެހީތެރިވެދޭނޭ މެޖިސްޓްރޭޓުންގެ މަސައްކަތް ނިމެމުންދާ ވަރަކަށް
ގަވާއިދުން މި ރަޖިސްޓަރީ އަދާހަމަކުރަމުން ގެންދަންވާނެއެވެ.
މައްސަލަ ޙައްލުކުރުމުގެ 119. (ހ) މައްސަލަ ހައްލުކުރުމުގައި އެހީތެރިވެދޭ މެޖިސްޓްރޭޓަށް
ބައްދަލުވުމުގެ ނޯޓިސް ދިނުން
މައްސަލައިގެ ފައިލު ލިބުމުން މައްސަލަ ހައްލުކުރުމުގެ ފުރަތަމަ
ބައްދަލުވުން ބޭއްވުމުގެ ނޯޓިސް ޚަޞްމުންނަށް ދޭންވާނެއެވެ.
މި ނޯޓިސް އޮންނަންވާނީ މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލުގެ ފޯމު 30
ގައިވާ ނަމޫނާއާ އެއްގޮތަށެވެ. ނޯޓިހުގައި ބަޔާންކުރާ ތާރީޚަކީ
މައްސަލަ ހައްލުކުރަން ފޮނުވުމަށް ނިންމި ތާރީޚުން ފެށިގެން
ޞަފްޙާ 147 ގެ 69

7 (ހަތެއް) ދުވަހަށްވުރެ ފަހުގެ ތާރީޚެއް ކަމުގައި
ވެގެންނުވާނެއެވެ.
(ށ) ކޯޓު މަރުޙަލާގެ މައްސަލަ ހައްލުކުރުމުގެ ފުރަތަމަ ބައްދަލުވުމަށް
ހާޟިރުވާއިރު މައްސަލައިގެ ޚަޞްމުންގެ ފަރާތުން މައްސަލައިގެ
ޚުލާޞާއެއް ތައްޔާރުކޮށް ހުށަހަޅަން ވާނެއެވެ. އެ ޚުލާޞާގައި
އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ހިމަނަންވާނެއެވެ.
(1) ޚަޞްމުންގެ ނަންތައް؛
(2) ޚަޞްމުންގެ އެޑްރެސް ، ގުޅޭނެ ނަންބަރު އަދި އީމެއިލް؛
(3) ދަޢުވާ އަދި ދިފާޢު ބިނާކޮށްފައިވާ ވާޤިޢާތައް ؛
(4) ވަކީލަކު ޢައްޔަނުކޮށްފައިވާނަމަ ނަމާއި އެޑްރެސް، ގުޅޭނެ
ނަންބަރު އަދި އީމެއިލް؛
(5) ހައްލުގެ އެއްބަސްވުމެއްގައި ސޮއިކުރުމުގެ ފުރިހަމަ
އިޚްތިޔާރު ލިބިގެންވާ ފަރާތަކީ ކޮބައިކަން ؛ އަދި
(6) ހައްލުގެ މަރުޙަލާގައި ދެފަރާތުން ބަރޯސާވާން ގަސްދުކުރާ
ލިޔުންތައް؛
(7) މައްސަލަ ހައްލުކުރަން ބޭނުންވާ ގޮތްތައް.
(ނ) ޙަޞްމެއްގެ އަތުގައި ނުވަތަ ބެލުމުގެ ދަށުގައިވާ ވަކި މަޢުލޫމާތަކީ
މައްސަލަ ހައްލުވުމަށް އެހީތެރިވެދާނެ މަޢުލޫމާތެއް ކަމަށް
މެޖިސްޓްރޭޓަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ ހާލަތެއްގައި، އެ މަޢުލޫމާތެއް އަނެއް
ފަރާތަށް ހާމަނުކުރާގޮތަށް، މެޖިސްޓްރޭޓަށް ހިއްސާކުރުމަށް
އެދެވިދާނެއެވެ.
(ރ) މައްސަލަ ހައްލުކުރުމުގެ ބައްދަލުވުމަށް ޚަޞްމުން
ޙާޟިރުނުވާނަމަ އަންނަނިވި ގޮތަށް ޢަމަލުކުރެވިދާނެއެވެ.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 70

(1) އަޑުއެހުން ފަސްކުރުން.
(2) ހައްލުކުރަން ބޭނުން ނުވަނީ ކަމުގައި ބަލައި ހައްލުކުރުމުގެ
މަސައްކަތް ނިންމުން.
މައްސަލަ ހައްލުކުރުމުގެ މަރުޙަލާ 120. (ހ) މައްސަލަ ހައްލުކުރުމުގައި އެހީތެރިވެދޭ މެޖިސްޓްރޭޓުގެ
ނިމުން
މަސައްކަތް ނިމުމުން އެ މަސައްކަތް ދިޔަގޮތުގެ ރިޕޯޓާއެކު
މައްސަލައިގެ ފައިލު ދާއިރާގެ އިސްމެޖިސްޓްރޭޓްއާ
ހަވާލުކުރާނީއެވެ.
(ށ) މައްސަލަ ހައްލުވެފައި ނުވާނަމަ، ނުވަތަ މައްސަލައިގެ ބައެއް
ހައްލުވެފައި ނުވާނަމަ، އެ މައްސަލައިގައި ނުވަތަ މައްސަލައިގެ
ހައްލުނުވެ އޮތް ބައިގައި ޝަރީޢަތްކުރުމަށްޓަކައި، މައްސަލަ
ބަލާނެ މެޖިސްޓްރޭޓަކު ޢައްޔަންކުރުމަށް، އެ މައްސަލަ ކުރިން
ބަލަމުން ގެންދިޔަ މެޖިސްޓްރޭޓު މައްސަލައިގެ ފައިލު ދާއިރާގެ
އިސްމެޖިސްޓްރޭޓް ހަވާލުކުރާނީއެވެ.
ޚުޞޫމަތު ނިންމުމަށް 121. (ހ) ކޯޓު މަރުޙަލާގައި މައްސަލަ ހައްލުވެއްޖެނަމަ، ދެ ފަރާތުން
އެއްބަސްވުން
މައްސަލަ ހައްލުކުރަން އެއްބަސްވި ގޮތުގެ ޞުލްޙައިގެ
އެއްބަސްވުމެއް އެކުލަވާލައި ، އެ އެއްބަސްވުމުގައި ޚަޞްމުން
ސޮއިކުރަންވާނެއެވެ. އަދި އެ އެއްބަސްވުމުގައި މައްސަލަ
ހައްލުކުރުމުގައި އެހީތެރިވެދޭ މެޖިސްޓްރޭޓް ސޮއިކުރަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެއްބަސްވުމާ އެއްގޮތަށް
ޚަޞްމަކު ޢަމަލުނުކޮށްފިނަމަ، އެ އެއްބަސްވުން ކޯޓުގެ ޙުކުމެކޭ
އެއްގޮތަށް ކޯޓުގެ ޙުކުމް ތަންފީޒުކުރުމުގެ ޑިވިޝަނުން
ތަންފީޒުކޮށްދޭންވާނެއެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރެވުނު އެއްބަސްވުން އޮންނަންވާނީ
މި ގަވާއިދުގެ އެޕްންޑިކްސް E ގައިވާ ނަމޫނާއާ އެއްގޮތަށެވެ.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 71

ޓްރެކް ކަނޑައެޅުން 122. (ހ) މައްސަލަ ޙައްލުކުރަން ބޭނުން ނުވާކަމަށް އިބްތިދާއީ
އަޑުއެހުމެއްގައި ޚަޞްމުން ބުނެފިނަމަ، ނުވަތަ ކޯޓުން ބޭރުގައި
ނުވަތަ ކޯޓުގެ މަރުޙަލާގައި މައްސަލަ ހައްލުނުވެއްޖެނަމަ، ނުވަތަ
އެ މައްސަލައަކީ މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 187 ވަނަ
މާއްދާގެ ދަށުން ހައްލެއް ހޯދުމަށް އެކަށޭނަ މައްސަލައެއް
ނޫންކަމަށް މެޖިސްޓްރޭޓަށް ޤަބޫލުކުރެވިއްޖެނަމަ، އެ މައްސަލައެއް
ބަލާނެ ޓްރެކް ކަނޑައެޅުމަށްޓަކައި، އިބްތިދާއީ އަޑުއެހުމެއް
ބާއްވައި، މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ޚަޞްމުންނާ މެޖިސްޓްރޭޓް
މަޝްވަރާކުރަންވާނެއެވެ.
(ށ) ކޯޓު މަރުޙަލާގައި މައްސަލަ ހައްލުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ނުދިނުމަށް
ކޯޓުން ނިންމައިފިނަމަ އެކަމުގެ ނޯޓިސް މައްސަލައިގެ
ޚަޞްމުންނަށް ދޭންވާނެއެވެ. އެ ނޯޓިސް އޮންނަންވާނީ
މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 30 ގައިވާ ނަމޫނާއާ އެއްގޮތަށެވެ.
(ނ) ޓްރެކް ކަނޑައެޅުމާ ބެހޭގޮތުން ކޯޓުގައި ޚަޞްމުންނާ
މަޝްވަރާކުރުމުގެ ބަދަލުގައި ޓްރެކް ކަނޑައެޅުމަށްޓަކައި ސާފުކުރާ
ފޯމެއް ފުރިހަމަކޮށް ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމަށް އެންގުމުގެ އިޚްތިޔާރު
ކޯޓަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އެ ފޯމު އޮންނާނީ މި ގަވާއިދުގެ
ޖަދުވަލުގައިވާ ފޯމު 30 ގައި ވާ ނަމޫނާއާ އެއްގޮތަށެވެ.
ޝަރީޢަތުގެ ބޭރުން ބޭއްވޭ 123. (ހ) އިބްތިދާއީ އަޑުއެހުންތަކާއި ޚަޞްމުންނަށް އިރުޝާދު ދިނުމަށް
ބައްދަލުވުންތައް
ބާއްވާ އަޑުއެހުންތަކާއި މައްސަލަ ތަރުތީބު ކުރުމަށް ބާއްވާ
އަޑުއެހުންތައް ބާއްވާނީ ނުރަސްމީ ސިފައެއްގައި ޝަރީޢަތުގެ
މަޖިލީހުން ބޭރުގައެވެ. ނަމަވެސް މިއިން ކޮންމެ
އަޑުއެހުމެއްގެ ޔައުމިއްޔާ ލިޔެ ބެލެހެއްޓުމަކީ މެޖިސްޓްރޭޓުގެ
މަސްއޫލިއްޔަތެކެވެ. މިގޮތުން ލިޔެވޭ ޔައުމިއްޔާ ލިޔެ މެޖިސްޓްރޭޓް
ސޮއިކުރުމަށްފަހު ދުވަހުން ދުވަހަށް މައްސަލައިގެ ފައިލުގައި
ފައިލުކުރަންވާނެއެވެ.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 72

(ށ) ކޯޓުގެ މަރުޙަލާގައި މައްސަލަ ހައްލުކުރުމަށް ބާއްވާ އަޑުއެހުންތައް
ބާއްވާނީ ނުރަސްމީ ސިފައެއްގައި ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުން
ބޭރުގައެވެ. ނަމަވެސް މިއިން ކޮންމެ އަޑުއެހުމެއްގެ ޔައުމިއްޔާ
ލިޔެ ބެލެހެއްޓުމަކީ މެޖިސްޓްރޭޓްގެ މަސްއޫލިއްޔަތެކެވެ. މި ގޮތުން
ލިޔެވޭ ޔައުމިއްޔާ ލިޔެ މެޖިސްޓްރޭޓް ސޮއިކުރުމަށްފަހު ދުވަހުން
ދުވަހަށް މައްސަލައިގެ ފައިލުގައި ފައިލުކުރަންވާނެއެވެ.
ފަނަރަވަނަ ބައި
އިޚްތިލާފު އޮންނަ މައްސަލަތަކުގެ ޝަރީޢަތުގެ އަޑުއެހުންތައް
ޝަރީޢަތްކުރެވޭ ބަސް 124. (ހ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހިންގާ މަދަނީ މައްސަލަތަކުގެ ޝަރީޢަތްތައް
ކުރެވޭނީ ދިވެހި ބަހުންނެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެގޮތަށް ބަޔާންކޮށްފައި އޮތްނަމަވެސް
ބިދޭސީ ބަސްބަހުން ހުންނަ ބަޔާންތަކާއި ލިޔެކިޔުން ބަލައިގަތުމުގެ
އިޚްތިޔާރު ކޯޓަށް ލިބިގެންވެއެވެ. މިގޮތަށް ބިދޭސީ ބަސްބަހުން
ހުންނަ ބަޔާންތަކާއި ލިޔެކިޔުމުގެ ދިވެހި ތަރުޖަމާ ކޯޓަށް
ހުށަހެޅުމަށް ކޯޓުން އަންގައިފިނަމަ އެ ލިޔުމެއްގެ ދިވެހި ތަރުޖަމާ
ކޯޓަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެގޮތަށް ބަޔާންކޮށްފައި އޮތްނަމަވެސް
ބިދޭސީއެއްގެ ހެކިބަސް އިނގިރޭސި ބަހުން ނެގުމަށް ނުވަތަ
އިނގިރޭސިބަހުން ހެކިބަހުގެ ބަޔާނެއް ނުވަތަ އެފިޑެވިޓެއް
ހުށަހެޅުމަށް މި ގަވާއިދު ހުރަހެއް ނާޅައެވެ.
(ރ) ދިވެހި ބަސް ނޭނގޭ ޚަޞްމުންނާއި އަޑު އިވުމާއި ވާހަކަ ދެއްކުމުން
މަޙުރޫމްވެފައިވާ ޚަޞްމުން، ތަރުޖަމާނަކު ހޯދުމަކީ އެ ޚަޞްމަކު
އަމިއްލައަށް ކުރަންޖެހޭ ކަމެކެވެ.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 73

(ބ) ދިވެހިބަހުން ވާހަކަދައްކަން ނޭނގޭ ބިދޭސީއެއްގެ ހެކިބަސް
ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ނެގުމަށް ޚަޞްމަކު ހުށަހަޅާފައިވާނަމަ،
ތަރުޖަމާކުރުމުގެ އިންތިޒާމު ހަމަޖައްސާނީ އެ ހެއްކަކު ހުށަހެޅި
ފަރާތުންނެވެ.
(ޅ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެގޮތަށް ބަޔާންކޮށްފައި އޮތްނަމަވެސް،
ބިދޭސީ ބަހަކުން ކޯޓު އަމުރެއް ނެރުމަށް މި ގަވާއިދު ހުރަހެއް
ނާޅައެވެ.
ސޯޅަވަނަ ބައި
އިޚްތިލާފު ނެތް ބާވަތުގެ މައްސަލަތަކުގެ އިބްތިދާއީ އަޑުއެހުމާއި ޝަރީޢަތް
އިޚްތިލާފެއް ނެތް މައްސަލަތަކުގެ 125. (ހ) މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 15 ވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
އިރުޝާދު ދިނުމުގެ އަޑުއެހުން
އިޚްތިލާފު ނެތް ބާވަތުގެ މައްސަލަތަކުގައި ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން
ހުށަހަޅާފައިވާ ދަޢުވާގެ ލިޔުންތަކާއި، އޭގެ ރައްދުގައި ދަޢުވާލިބޭ
ފަރާތްތަކުން ހުށަހަޅާފައިވާ "އިޚްތިލާފެއް ނެތް މައްސަލަތަކުގައި
"
ދަޢުވާ ފޯމާ ޙަވާލުވިކަން އަންގާ ލިޔުން ކޯޓަށް ލިބުމުން
މައްސަލަ ކުރިއަށް ގެންދާނެ ގޮތާ ބެހޭގޮތުން ކޯޓުން ޚަޞްމުންނަށް
އިރުޝާދު ދިނުމަށްޓަކައި އިބްތިދާއީ އަޑުއެހުމެއް ބާއްވަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބުނެފައިވާ އިބްތިދާއީ އަޑުއެހުމުގައި
މައްސަލަ ކުރިއަށް ގެންދާނެ ގޮތާބެހޭގޮތުން ޚަޞްމުންނާ
މަޝްވަރާކުރުމަށްފަހު މައްސަލައިގެ އަޑުއެހުންތައް ބާއްވާނެ
ތާވަލެއް އެކުލަވާލައި ، އެ ތާވަލު ކޯޓުން ޚަޞްމުންނާ
ހަވާލުކުރަންވާނެއެވެ. މީގެ އިތުރުން އިބްތިދާއީ އަޑުއެހުމުގައި
އަންނަނިވި ކަންކަން ކުރެވިދާނެއެވެ.
(1) ވަކި ކަމަކަށް ކިތާބީ ހެކި ބޭނުންވާނަމަ އެ ކަމެއް
ބަޔާންކުރުން.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 74

(2) ޝަފަހީ ހެކި ހުށަހަޅަން އެދޭނަމަ އެ ކަމަށް ފުރުޞަތު
ދޭކަން ނުވަތަ ނޫންކަން ބަޔާންކުރުން.
(3) ތަރިކައާއި ، ހިބައާއި ، ވަޞިއްޔަތުގެ މައްސަލައިގައި
އިއުތިރާޒު ކުރުމުގެ ޙައްޤު ލިބިގެންވާ ފަރާތްތަކުން އެ
ފަރާތްތަކުގެ ބަޔާން އަދި ވާރިޘުންނަށް އެ ފަރާތްތަކުގެ
ބަޔާން ނޮޓޮރައިޒް ކޮށްފައިވާ ބަޔާނަކުން ހުށަހަޅަން
ބޭނުންވާނަމަ، އެފަދައިން ހުށަހެޅުމަށް ފުރުޞަތު އޮތްކަން
ވެސް ބަޔާން ކުރުން.
(4) މައްސަލައިގައި އަޅަންޖެހޭ އިދާރީ ފިޔަވަޅުތައް އެޅުމަށް
ހޭދަވާނެ މުއްދަތަކީ ކޮބައިކަން ބަޔާންކޮށްދީ،
އެ ފިޔަވަޅުތައް އަޅަންޖެހޭ ޤާނޫނުތަކާއި، ފިޔަވަޅުތަކުގެ
ތަފްސީލު ބަޔާންކުރުން.
(5) އިޚްތިލާފެއް ނެތް ބާވަތުގެ މައްސަލަތަކަކީ
ލިޔެކިއުންތަކުގެ މައްޗަށް ނިންމުމަށް އިސްކަންދޭ ބާވަތުގެ
މައްސަލަތަކެއް ކަމުގައިވުމުން ޝަރީޢަތަކާ ނުލައި
ޙުކުމްކުރުމަށް އެދެވިދާނެކަން ބަޔާންކުރުން.
(6) ކޮންމެހެން ހެކިން ޝަރީޢަތަށް ހާޟިރުކުރަން ޖެހޭނަމަ
އެކަން ކުރާނެ ތާރީޚަކާ ބެހޭގޮތުން ގޮތެއް ކަނޑައެޅުން.
(ނ) އިބްތިދާއީ އަޑުއެހުމުގައި މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ 5 ވަނަ
ނަންބަރުގައިވާ ފަދައިން ޚަޞްމުން އެދޭނަމަ ނުވަތަ އިއުތިރާޒު
ނުކުރާނަމަ، ޝަރީޢަތް އިތުރަށް ކުރިއަށް ނުގެންގޮސް،
ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައާމެދު ކޯޓުން ގޮތެއް ނިންމައި،
މައްސަލައިގެ ޙުކުމް ކުރަންވާނެއެވެ .
(ރ) އިރުޝާދު ދިނުމުގެ އަޑުއެހުމުގައި ޚަޞްމުންނާ
މަޝްވަރާކުރުމަށްފަހު، އެ މައްސަލައަކީ އިޚްތިލާފެއް ނެތް
ޞަފްޙާ 147 ގެ 75

މައްސަލަތަކުގެ އިޖުރާއަތުގެ ދަށުން ހިންގޭނެ ދަޢުވާއެއް
ނޫންކަމަށް ކޯޓަށް ފެނިއްޖެ ހިނދެއްގައި، އެ ދަޢުވާއެއް އިޚްތިލާފު
އޮންނަ ބާވަތުގެ މައްސަލަތައް ބަލާ އިޖުރާއަތުން ބެލުމަށްޓަކައި،
ކަމާބެހޭ ފޯމުން އެ މައްސަލަ ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމަށް އަންގައި
އެ މައްސަލަ ނިންމާނީއެވެ.
(ބ) އިޚްތިލާފެއް ނެތް ބާވަތުގެ މައްސަލަތަކުގެ އިބްތިދާއީ
އަޑުއެހުމުގައި މައްސަލަ ނިންމާނެ ތާރީޚެއް ކަނޑައަޅައި ލިޔުމުން
ޚަޞްމުންނަށް އަންގަންވާނެއެވެ.
ތަރިކައިގެ މައްސަލަ ކުރިއަށް 126. (ހ) ތަރިކައިގެ މައްސަލައެއްނަމަ، އަދި އެ ތަރިކައިގައި އާމްދަނީ
ގެންދާނެ ގޮތް
ލިބިލިބި ހުރި މުދަލެއް ނުވަތަ ވިޔަފާރިއެއް ހިމެނޭނަމަ، އިބްތިދާއީ
އަޑުއެހުމުގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ކޯޓުން ހަމަޖައްސަންވާނެއެވެ.
(1) ތަރިކައިގެ މައްސަލަ ކޯޓުން ނިންމުމާ ހަމައަށް،
ތަރިކައިގައި ހިމެނޭ މުދަލުގެ ތެރެއިން އާމްދަނީ
ލިބިލިބިހުރި މުދާ ނުވަތަ ވިޔަފާރި ހުރިނަމަ އެ މުދައު
ނުވަތަ ވިޔަފާރި ހިންގައި ބަލަހައްޓާނޭ
އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރަކު ނުވަތަ އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރުން
ޢައްޔަންކުރުން؛
(2) މި މާއްދާގެ)ހ(ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ
ބުނެވުނު އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރުގެ މަސްއޫލިއްޔަތާއި ވާޖިބު
ކަނޑައަޅައި ބަޔާންކުރުން؛
(3) ތަރިކައިގެ މައްސަލަ ކޯޓުން ނިންމުމާ ހަމައަށް،
ތަރިކައިގައި ހުރި މުދާ ބަލަހައްޓާނޭ އުޞޫލެއް
ކަނޑައެޅުން ؛
(4) ތަރިކައިގެ މައްސަލަ ކޯޓުން ނިންމުމާ ހަމައަށް، ތަރިކައިގެ
ތެރޭގައި ހިމެނޭ މުދަލުން ލިބޭ އާމްދަނީއިން އެ މުދަލެއް
ޞަފްޙާ 147 ގެ 76

އިންޝުއަރކޮށް ބެލެހެއްޓޭނެ އިންތިޒާމު
ހަމަޖައްސާނެކަން ކަށަވަރުކުރުން؛
(5) މަރުހޫމުގެ ދަރަނިތަކާމެދު ޢަމަލުކުރާނޭ އުޞޫލެއް
ކަނޑައެޅުން ؛
(6) މަރުހޫމު ޝަރުޢީގޮތުން ބަލަހައްޓަންޖެހޭ މީހުންނާއި
ދަރިންގެ ޒަރޫރީ ބޭނުންތަކަށް ފައިސާ ނަގާނެ ގޮތާއި
އެކަމަށް ކުރަންޖެހޭ ހޭދައިގެ އަދަދު ކަނޑައެޅުން؛
(7) މި މާއްދާގެ)ހ(ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބުނެވުނު
އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރުގެ މަސައްކަތަށް ފީއެއް ނަގާނަމަ،
އެގޮތުން ނަގާނޭ ފީގެ މިންވަރު ކަނޑައެޅުން.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އާމްދަނީ ލިބިލިބި ހުރި
މުދަލުގެ ގޮތުގައި ކުންފުންޏެއްގައި ހުންނަ ހިއްސާ ހިމެނޭ
ހާލަތެއްގައި ތަރިކައިގެ މައްސަލަ ނިމެންދެން އެކުންފުނީގައި
ހިއްސާދާރެއްގެ ގޮތުން ތަމްސީލުކުރާނޭ ވާރިޘަކު ނުވަތަ ވާރިޘަން
ނުވަތަ ކޯޓުން ކަނޑައަޅާ މިނިވަން އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރަކު
ޢައްޔަންކުރުމުގެ ބާރު ކޯޓަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކޯޓުން ކަނޑައަޅާ ކަނޑައެޅުންތައް
މުރާޖަޢާ ކުރުމުގެ ބާރު ކޯޓަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
(ރ) ތަރިކައިގައި ހުރި މުދާ ހިންގައި ބެލެހެއްޓުމަށް އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރު
ކަމަށް މީހަކު ޢައްޔަންކުރާއިރު ، އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރުގެ ގޮތުގައި
ވާރިޘުންގެ ތެރެއިން މީހަކު ޢައްޔަންކުރުމަށް ކޯޓުން
އިސްކަންދޭންވާނެއެވެ. ވާރިޘުންގެ މެދުގައި އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރަކާ
މެދު އެއްބަސްނުވެވިއްޖެނަމަ، ވާރިޘުންގެ ތެރެއިން ނުވަތަ
ޞަފްޙާ 147 ގެ 77

ވާރިޘެއް ނޫން ޕްރޮފެޝަނަލް ފަރާތެއް އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރެއް ގެ
ގޮތުގައި ޢައްޔަންކުރުމުގެ ބާރު ކޯޓަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
(ބ) ތަރިކައިގެ މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގެ ކުރިން ވެސް ތަރިކައިގައި ހުރި
މުދާ ނުވަތަ ވަކި މުދަލެއް ހިންގައި ބެލެހެއްޓުމަށް
އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރަކު ޢައްޔަންކޮށްދިނުން އެދި މައްސަލަ
ހުށަހެޅުމުގެ ޙައްޤު ވާރިޘުކަށް ނުވަތަ ވާރިޘުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
(ޅ) ތަރިކައިގައި ހުރި މުދާ ނުވަތަ ވަކި މުދަލެއް ހިންގައި
ބެލެހެއްޓުމަށް ޢައްޔަންކުރާ އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު
ދެމިއޮންނާނީ ތަރިކައިގެ މައްސަލައިގައި ކޯޓުން ޙުކުމްކުރަންދެން
ނުވަތަ ކޯޓުން ކަނޑައަޅާ މުއްދަތަކަށެވެ.
(ކ) ތަރިކައިގައި ހުރި މުދާ ނުވަތަ ވަކި މުދަލެއް ހިންގައި
ބެލެހެއްޓުމަށް ޢައްޔަންކުރާ އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރުގެ މައްޗަށް
އަމާނާތްތެރިކަމާއެކު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމުގެ ވާޖިބު
އޮންނާނެއެވެ. އަދި މި ބަޔާންކުރި އަމާނާތްތެރިކަމާއެކު
މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމުގެ ވާޖިބާ ޚިލާފުވުމުގެ ސަބަބުން ވާރުތަ
މުދަލަށް ގެއްލުމެއް ލިބިއްޖެނަމަ، އެ ގެއްލުމަކަށް
އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރު އަމިއްލައަށް ޒިންމާ އުފުލަންވާނެއެވެ.
(އ) ތަރިކައިގެ މައްސަލަތައް ހިންގާއިރު އެ ތަރިކައިން ލިބޭ މީހަކު
ނުވަތަ ބަޔަކު މަރުވެފައިވާނަމަ، އެ މީސްމީހުންގެ ތަރިކައިގެ
މައްސަލަތައް އެ ޤަޟިއްޔާގެ ތެރޭގައި ބެލުމުގެ ބަދަލުގައި
އެ ތަރިކައަކުން ސީދާ ލިބޭ މީހުންގެ ޤަޟިއްޔާތައް ނިންމައި،
އެތަރިކައިން ސީދާ ލިބޭ މީހަކު މަރުވެފައިވާނަމަ އެ މީހެއްގެ
ނުވަތަ ބައެއްގެ ތަރިކައިގެ މައްސަލަ ވަކި ޤަޟިއްޔާތަކަކުން
ހުށަހަޅުމަށް އަންގާނީއެވެ.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 78

ވާރިޘުން ސާބިތުކުރިގޮތުގެ 127. ތަރިކައިގެ މައްސަލަ ނިންމުމުގެ ކުރިން ވާރިޘުން ސާބިތުކުރި ގޮތުގެ
ސެޓްފިކެޓް
ސެޓްފިކެޓެއް ހޯދުމަށް އެދި ވާރިޘުކު ކޯޓަށް ހުށަހަޅައިފިނަމަ، ތަރިކައިގެ
މައްސަލަ ކޯޓުން ނިމުމުގެ ކުރިން، ވާރިޘުން އެނގޭނޭ ގޮތުގެ ސެޓްފިކެޓެއް
ވާރިޘުންނަށް ދޫކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ކޯޓަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
ތަރިކައިން ލިބޭބައި ހަދިޔާކުރުން 128. ތަރިކައިގެ މައްސަލަތަކުގައި އެއް ވާރިޘަކު އަނެއް ވާރިޘަކަށް އެ މީހެއްގެ
ބައި ހަދިޔާކުރާނަމަ އެ ޤަޟިއްޔާގެ ތެރޭގައި އެކަން ކުރެވިދާނެއެވެ. އަދި
މިގޮތަށް ތަރިކައިގެ ބައެއް ހަދިޔާކުރާއިރު މުދާ ހަދިޔާކުރާ ފަރާތުގެ
ދަރަންޏެއް އޮތްތޯ ބަލަން ނުޖެހޭނެއެވެ.
(ހ) މީހެއްގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓަރީ ވެފައިވާ އެއްވެސް ބިމެއް ދައުލަތަށް
ނެގުމަށް ހުށަހަޅާނަމަ އެ ފަދަ ހުށަހެޅުމެއް ކޯޓަށް ހުށަހަޅަންވާނީ
އެ ބިމެއް ނެގުމުގެ ބާރު ޤާނޫނަކުން ދީފައިވާ ފަރާތުންނެވެ.
(ށ) މީހެއްގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓަރީ ވެފައިވާ އެއްވެސް ބިމެއްގެ
މިލްކުވެރިކަން ދައުލަތަށް ބަދަލުކޮށްދޭންވާނީ ޤާނޫނުއަސާސީގައިވާ
ގޮތުގެމަތިން ޢަދުލުވެރި ބަދަލެއް އެ ފަރާތަކަށް ދިނުމަށްފަހުގައެވެ.
(ނ) މީސްމީހުންނަށް ހަވާލުކުރެވޭ ބިންބިމާއި ގޯތީގައި ހުންނަ
ރުއްގަހަށް ބަދަލު ދިނުމުގެ މައްސަލަތަކުގައި މިލްކުވެރިކަން
ބަދަލުވެއްޖެކަމަށް ނިންމާނީ ޝަރީޢަތުން ކަނޑައަޅާ ޢަދުލުވެރި
ބަދަލެއް އެ ތަކެތީގެ ވެރިފަރާތަށް ދިނުމަށްފަހުއެވެ. ޢަދުލުވެރި
ބަދަލަކާމެދު ދެ ފަރާތުން އެއްބަސްނުވާނަމަ، ރުއްގަހުގެ ޢަދުލުވެރި
ބަދަލެއްގެ މިންވަރު ކަނޑައަޅާނީ ކޯޓުގެ އަގު ކޮމިޓީންނެވެ. ނުވަތަ
އެކަމަކާ ގުޅިގެން ޢަމަލުކުރާ އުޞޫލުތަކުގައި ބަޔާންކުރާ އަގު
ކޮމިޓީންނެވެ.
އަމުރުތައް ނެރުމުގެ ބާރު 129. ތަރިކައިގެ މައްސަލަ ކޯޓުގައި ހިނގަމުންދާއިރު، ތަރިކަ މުދާ
ހިމާޔަތްކުރުމަށާއި ވާރިޘުންގެ ޙައްޤުތައް ހިމާޔަތްކުރުމަށްޓަކައި ނެރެންޖެހޭ
އަމުރުތައް ނެރުމުގެ ބާރު ކޯޓަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 79

ތަރިކައިން ލިބުނުގޮތް 130. ތަރިކައިގެ މައްސަލަތަކުގައި ތަރިކަ ބެހުނުގޮތާއި ކޮންމެ މީހަކަށް ލިބުނު ބައި
ބަޔާންކުރުން
އެނގޭގޮތް ސާފުކޮށް މައްސަލައިގެ ނިންމުމުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ. އަދި
ކޮންމެ މީހަކަށް ތަރިކައިން ޙައްޤުވާ ބައި ބައިކުޅަބައިން ނުވަތަ
އިންސައްތައިން ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
ގޯތި ބައިކުރުމުގެ މައްސަލަތައް 131. ގޯތި ބައިކުރުމުގެ މައްސަލަތައް ކޯޓަށް ހުށަހެޅޭނީ، އަދި ގޯތި ނުވަތަ ތަން
ބައިކުރުމުގެ އިޖުރާއަތު ކޯޓުން ހިންގަންވާނީ، ތަރިކައިގެ މައްސަލަ
ޝަރީޢަތުން ނިންމައި އެ ގޯއްޗެއް ރަޖިސްޓަރީކޮށްދޭ މީސްމީހުންގެ ނަމުގައި
އިމާރާތާއި ގޯތީގެ ރަޖިސްޓަރީ ނުވަތަ ތަނުގެ ރަޖިސްޓަރީ ހަދައި
ދިނުމުންނެވެ.
ގޯތި ނުވަތަ ތަން ބައިކުރުމުގެ 132. ގޯތި ނުވަތަ ތަން ބައިކުރުމަށް ހުރިހާ ބެހެނިވެރިން އެއްބަސްނުވާނަމަ، އެފަދަ
މައްސަލަތަކުގައި ކޯޓުން
މައްސަލަތަކުގައި ކޯޓުން ޢަމަލުކުރާނީ އަންނަނިވި ގޮތްތަކުންކުރެ ގޮތަކަށެވެ.
ޢަމަލުކުރާނެ ގޮތް
(ހ) ހުރިހާ ބެހެނިވެރިން އެއްބަސްވާ ޞުލްޙަވެރި ގޮތެއް އޮތްތޯ ބަލައި
އެގޮތަކަށް؛
(ށ) ހުރިހާ ބެހެނިވެރިން އެއްބަސްވާ ޞުލްޙަވެރި ގޮތެއް ނުފެނުނުނަމަ،
ގުރުއަތުލައިގެން ؛ ނުވަތަ
(ނ) ގުރުއަތުލުމަކީ އެންމެ ޢަދުލުވެރި ގޮތްކަމަށް ނުވާ ހާލަތެއް ނުވަތަ
ޢަދުލުވެރި ސަބަބެއް އޮތްކަމަށް ކޯޓަށް ޤަބޫލުކުރެވޭނަމަ އެގޮތަކަށް.
ބިމާބެހޭ ޗާޓު ހޯދުން 133. ބިމެއް ބައިކުރުމާމެދު ނުވަތަ ބިން ޢައްޔަންކުރުމާމެދު ބެހެނިވެރިން ހުށަހަޅާ
ގޮތްތަކާމެދު ކޯޓުން ގޮތެއް ނިންމުމުގެ ކުރިން ބިމާބެހޭ އިދާރާއިން
ތައްޔާރުކުރެވިފައިވާ ޗާޓު ހޯދަންވާނެއެވެ.
ދަޢުވާ ފޯމާ ޙަވާލުވިކަން އަންގާ 134. "އިޚްތިލާފެއް ނެތް މައްސަލަތަކުގައި ދަޢުވާ ފޯމާ ޙަވާލުވިކަން އަންގާ ލިޔުން"
ލިޔުން ހުށަނޭޅުން
ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތަކުން ނުވަތަ ފަރާތްތަކުން ހުށަހަޅާފައި ނުވާނަމަ ދަޢުވާ ފޯމާ
ހަވާލުވިކަމުގެ ލިޔުން ހުށަހެޅުމަށް ދީފައިވާ މުއްދަތު ހަމަވުމުން މައްސަލައިގެ
ޞަފްޙާ 147 ގެ 80

އިބްތިދާއީ އަޑުއެހުމެއް ބޭއްވުމަށް ހުރިހާ ޚަޞްމުންނަށް ކޯޓު އަމުރު
ފޮނުވަންވާނެއެވެ.
ހެކިބަސް ކަށަވަރުކުރުން 135. އިޚްތިލާފެއް ނެތް ބާވަތުގެ މައްސަލަތަކުގައި ކޯޓުން އެހެން ގޮތަކަށް
އަމުރުނުކުރާހައި ހިނދަކު ޝަފަހީ ހެކި ހުށަހަޅާނީ މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ
ޤާނޫނުގެ 28 ވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތަށް ހެކިބަޔާން ހުށަހަޅައިގެންނެވެ.
ހެކި ބަޔާނަކަށް އެއްވެސް ޚަޞްމަކު އިންކާރުކުރާނަމަ ހެކިވެރިޔާ ކޯޓަށް
ޙާޟިރުކޮށް ހެކިބަސް ކަށަވަރުކުރަންވާނެއެވެ.
އިއުތިރާޒުކުރުމުގެ ހައްޤު 136. (ހ) ހިބައާއި ވަޞިއްޔަތާ ގުޅިގެން އިއުތިރާޒުކުރުމުގެ ހައްޤު ލިބިފައިވާ
ލިބިފައިވާ ފަރާތްތަކުގެ ބަސް
ފަރާތްތަކުންނާއި، ތަރިކައިގައި ވާރިޘުންނަށް ނޮޓަރައިޒް ކޮށްފައިވާ
ހުށަހެޅުން
ބަޔާނަކުން ނުވަތަ ލިޔުމަކުން އެ މީހުންގެ ބަސް ހުށަހަޅަން
ބޭނުންނަމަ ހުށަހެޅިދާނެއެވެ. މިގޮތަށް މައްސަލައިގެ ދަޢުވާލިބޭ
ހުރިހާ ޚަޞްމުން އެ މީހުންގެ ބަސް ހުށަހަޅާ ހާލަތުގައި ޝަރީޢަތް
ހިންގުމަކާ ނުލައި މައްސަލަ ނިންމިދާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތަށް ބަޔާން ހުށަނާޅާ
ފަރާތްތަކުގެ ބަޔާންތައް ކޯޓަށް ޙާޟިރުކޮށް ނުވަތަ
ޓެލެކޮށްފަރެންސް ނުވަތަ ވީޑިއޯ ކޮންފަރެންސްކޮށް ނެގިދާނެއެވެ.
ނަމަވެސް މައްސަލައިގެ ޙުކުމްކުރުމުގެ ކުރިން އެ ފަރާތްތަކުން ދޭ
ބަޔާން އެ ފަރާތްތަކަށް ފޮނުވައިގެން ސޮއިކުރުމަށްފަހު އަނބުރާ
އެ ބަޔާންތައް ކޯޓަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
ޣައިރު ޙާޟިރުގައި 137. (ހ) ތަރިކަ އާއި ހިބަ އާއި ވަޞިއްޔަތާއި، ވިއްކުމާއި، މި ނޫންވެސް
ޙުކުމްނުކުރުން
ގޮތަކަށް މިލްކުވެރިކަން ބަދަލުކުރުމާއި، މިލްކުވެރިކަން
ސާބިތުކުރުމުގެ މައްސަލަތަކުގައި ދަޢުވާ ފޯމު ރައްދުނުކުރެވުމުން
ނުވަތަ ދަޢުވާ ފޯމާ ހަވާލުވިކަމުގެ ލިޔުން ހުށަނޭޅުމުން ނުވަތަ
ދިފާޢެއް ހުށަހަޅާފައި ނުވުމުން ޣައިރު ޙާޟިރުގައި ޙުކުމް
ކޮށްގެންނުވާނެއެވެ.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 81

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެހެން ބަޔާންވެފައި ވީނަމަވެސް ތަރިކައިގެ
މައްސަލައިގައި ވާރިޘެއްގެ ބަޔާން ނުވަތަ ބައިކުރުމުގެ
މައްސަލައެއްގައި ބެހެނިވެރިއެއްގެ ބަޔާން ނެގުމަށް އެކަށީގެންވާ
މަސައްކަތް ކުރުމަށްފަހު އޭނާގެ ބަޔާން ނުނެގުނުނަމަ އޭނާއަށް
ޙައްޤުވާ މިންވަރެއް ލިބިދީ މައްސަލަ ނިންމުމަށް ހުރަހެއްނެތެވެ.
(ނ) ހިބަ ނުވަތަ ވަޞިއްޔަތުގެ މައްސަލައެއްގައި އިއުތިރާޒު ކުރުމުގެ
ޙައްޤު ލިބިފައިވާ ފަރާތަކުން ބަޔާންދިނުމަށް އިންކާރުކޮށްފިނަމަ
ނުވަތަ އެކަށީގެންވާ ގޮތަކަށް ކޯޓުން މަސައްކަތްކުރުމަށްފަހު އޭނާގެ
ބަޔާން ނުނެގުނުނަމަ، އޭނާގެ ބިމުގެ ތަނަވަސްކަން ހުރިގޮތެއް
ކަމާބެހޭ އިދާރާތަކުން ބެލުމަށްފަ ހުގައި އެ ހިބަ އާއި ވަޞިއްޔަތުގެ
މައްސަލަ ވަކިގޮތަކަށް ނިންމުމަށް މި މާއްދާ ހުރަހެއްނާޅައެވެ.
ދަޢުވާ އަނބުރާ ނުގެންދެވުން 138. ތަރިކައާއި، ވަޞިއްޔަތް ތަންފީޒު ކުރުމުގެ މައްސަލައެއްގައި ދަޢުވާ އަނބުރާ
ނުގެންދެވޭނެއެވެ.
ޞައްޙަކަން ކަނޑައެޅުން 139. (ހ) ހިބައާއި، ވަޞިއްޔަތާއި، ލާޖެއްސުމާއި، ވިއްކުމުގެ
މައްސަލަތަކުގައި އެ ކަމެއް ޞައްޙަކަމަށް ކޯޓުން ކަނޑައެޅުމުގެ
ކުރިން އަންނަނިވި ކަންކަން ކަށަވަރުކުރުމަށް
މަސައްކަތްކުރަންވާނެއެވެ.
(1) އޮޅުމެއް ނުވަތަ އޮޅުވާލުމެއް ނުވަތަ މަކަރެއް ނުވަތަ
ހީލަތެއް ނުވަތަ މަޖުބޫރެއް ނެތްކަން؛
(2) ދޭ ފަރާތަށް ނުވަތަ ވިއްކާ ފަރާތަށް އެކުރެވޭ ކަމެއް
އެނގޭކަން ނުވަތަ ނޫންކަން؛
(3) ޤާނޫނުތައް ލާޒިމުކުރާ ކަންކަން ފުރިހަމަކޮށްފައިވާކަން.
ދަޢުވާކުރާ ފަރާތެއް ހުރިތޯ 140. (ހ) ވިއްކުމަކުން، ދިނުމަކުން ނުވަތަ އެ ނޫން ވެސް ގޮތަކަށް
ބެލުމަށް އިޢުލާނުކުރުން
މިލްކުވެރިކަން ބަދަލުކުރާ މައްސަލަތަކުގައި، އެފަދަ މައްސަލައެއް
ޞަފްޙާ 147 ގެ 82

ހުށަހެޅިފައިވާކަން އިޢުލާންކޮށް، އެ މުދަލާމެދު ދަޢުވާކުރާ ފަރާތެއް
ހުރިކަން ނުވަތަ ނޫންކަން ކޯޓުން ކަށަވަރުކުރަންވާނެއެވެ. މިގޮތުން
ކުރާ އިޢުލާނުގައި މުދަލުގެ މައްޗަށް ދަޢުވާއެއް އޮތް ފަރާތަކުން
ދަޢުވާކުރުމަށް މަދުވެގެން ރަސްމީ މަސައްކަތު 7 (ހަތެއް) ދުވަސް
ދޭންވާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބުނާ މައްސަލަތަކުގައި މުދަލުގެ މައްޗަށް
ހައްޤެއް އޮތް ކަމަށް ދެކޭ ކޮންމެ ފަރާތަކުން މައްސަލައިގެ ތެރެއަށް
ތަދައްޚުލުވެވިދާނެއެވެ. ނަމަވެސް ތަދައްޚުލުވުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ
ހުށަހެޅުމުގައި އޭނާއަށް ލިބިގެންވާ ޙައްޤު ސާބިތުކުރުމަށް ހެކި
ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
(ނ) މުދަލެއްގެ މައްޗަށް ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ރަޖިސްޓަރީއެއް
ހަދާދީފައިވާ ހާލަތުގައި އެ ރަޖިސްޓަރީގައި ބަޔާންކޮށްދޭ މިލްކުވެރި
ފަރާތަކީ އެ މުދަލުގެ ޙަޤީޤީ މިލްކުވެރި ފަރާތް ނޫންކަން
ސާބިތުކުރެވޭނީ އެ ރަޖިސްޓަރީ ހޯދާފައިވަނީ ޤާނޫނާ ޚިލާފަށްކަން
ނުވަތަ މަކަރާއި ހީލަތަކުން ނުވަތަ އޮޅުވާލުމަކުންކަން ނުވަތަ
އޮޅުމަކުންކަން ނުވަތަ އެ ފަރާތުގެ ނަމުގައި އެ މުދަލެއް
ރަޖިސްޓަރީ ކޮށްފައިވަނީ ޓްރަސްޓީއެއްގެ ހައިސިއްޔަތުންކަން
ސާބިތުކޮށްދީފިނަމައެވެ.
ދަރަންޏެއް އޮތްތޯ ބެލުން 141. (ހ) ވިއްކުމަކުން، ހިބައަކުން، ވަޞިއްޔަތަކުން ނުވަތަ ލާޖެއްސުމުގެ
މުޢާމަލާތަކުން ނުވަތަ އެ ނޫން ވެސް ގޮތަކުން ކޯޓު މެދުވެރިވެގެން
ރަޖިސްޓަރީ ކުރެވިފައިވާ މުދަލެއްގެ މިލްކުވެރިކަން ބަދަލުކުރުމުގެ
ކުރިން މުދަލުގެ މިލްކުވެރިކަން ބަދަލުކުރަން އެދޭ ފަރާތުން
ސަރުކާރަށް ނުވަތަ އަމިއްލަ ފަރާތަކަށް ދައްކަންޖެހޭ ދަރަންޏެއް
އޮތްތޯ ކޯޓުން ބަލަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދަރަންޏެއް އޮތްތޯ ބަލާނީ،
މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް އަށާއި، މޯލްޑިވްސް އިންލަންޑް
ޞަފްޙާ 147 ގެ 83

ރެވެނިއު އޮތޯރިޓީއަށާއި، ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުޑިޝަލް
އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަނަށް ލިޔެގެންނާއި ޢާންމު އިޢުލާނުކޮށްގެންނެވެ.
އިއުތިރާޒު ނެތްކަމުގެ ލިޔުމެއް 142. ބަންޑާރަބިން ލާޖެއްސުމުގެ މައްސަލަތަކާއި، ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ އުފުލޭ
ހޯދުން
މުދަލެއްގެ މިލްކުވެރިކަން ބަދަލުކުރުމުގެ މައްސަލައެއް ހުށަހެޅިއްޖެނަމަ
ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/68 (މިލްކުވެރިކަން ބަދަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގައި
ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ރަޖިސްޓްރީ ދިން ފަރާތުގެ އިއުތިރާޒު
ނެތްކަމުގެ ލިޔުމެއް މައްސަލައިގައި ޙުކުމްކުރުމުގެ ކުރިން ކޯޓުން
ހޯދަންވާނެއެވެ.
ސަތާރަވަނަ ބައި
ކޯޓު އަމުރު
ކޯޓު އަމުރު 143. (ހ) ކޯޓަށް ދަޢުވާއެއް ނުވަތަ މައްސަލައެއް ހުށަހެޅުމުގެ ކުރިން ނުވަތަ
ކޯޓުގައި ހިނގަމުންދާ މައްސަލައަކާ ގުޅިގެން ނުވަތަ ދަޢުވާއަކާ
ގުޅިގެން މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 21 ވަނަ ބާބުގެ ދަށުން
ކޯޓު އަމުރަކަށް އެދި ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.
(ށ) ހިނގަމުންދާ ދަޢުވާއަކާ ނުވަތަ މައްސަލައަކާ ގުޅިގެން ކޯޓު
އަމުރަކަށް އެދޭނަމަ އެ އަމުރަކަށް އެދި ދަޢުވާ ހުށަހަޅާނީ
އެ ދަޢުވާ ނުވަތަ އެ މައްސަލަ ހިނގަމުންދާ ކޯޓަށެވެ. ކޯޓު
އަމުރަކަށް އެދެނީ ދަޢުވާއެއް ނުވަތަ މައްސަލައެއް ހުށަހެޅުމުގެ
ކުރިން ކަމަށް ވާނަމަ، އެ ކޯޓު އަމުރަށް އެދި ހުށަހަޅާނީ،
އެ ދަޢުވާއެއް ނުވަތަ އެ މައްސަލަ ހުށަހެޅޭނެ ކަމަށް ބެލެވޭ
ކޯޓަށެވެ. ކޯޓު އަމުރަށް އެދެނީ ޙުކުމް ތަންފީޒުކުރުމުގެ އިޖުރާއަތު
ފެށުމަށްފަހުގައި ކަމަށްވާނަމަ، ކޯޓު އަމުރަށް އެދި ހުށަހަޅާނީ
ޙުކުމް ތަންފީޒުކުރާ ކޯޓަށެވެ.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 84

(ނ) މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 21 ވަނަ ބާބުގެ ދަށުން ކޯޓު
އަމުރަކަށް އެދި ހުށަހަޅާނީ މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލުގެ ފޯމު 31
އިންނެވެ. އެ ފޯމާއެކު މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 236 ވަނަ
މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ ލިޔުންތަކާއި މަޢުލޫމާތު ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
އަށާރަވަނަ ބައި
ވަގުތީ ފަރުވާ އާއި ރައްކާތެރިކަމުގެ އަމުރު
ވަގުތީ އަމުރު 144. (ހ) ކޯޓަށް ހުށަހެޅިފައިވާ ދަޢުވާއެއްގައި ކޯޓުން ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމުގެ
ކުރިން ވަގުތީ ފަރުވާއެއް ހޯދައިދިނުމުގެ ގޮތުން ނުވަތަ ވަގުތީ
ރައްކާތެރިކަމެއް ހޯދައިދިނުމުގެ ގޮތުން، މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ
ޤާނޫނުގެ 242 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ އަމުރެއް
ހޯދުމަށް އެދި ޚަޞްމަކަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.
(ށ) މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގައި ނުވަތަ އެހެން ޤާނޫނެއްގެއި
އެހެންގޮތެއް ކަނޑައަޅާފައި ނުވާނަމަ، މައްސަލައެއްގެ ޝަރީޢަތެއް
ފެށުމުގެ ކުރިން ނުވަތަ ޝަރީޢަތުގެ ތެރޭގައި ނުވަތަ
ޙުކުމްކުރުމަށްފަހުގައި ޙުކުމް ތަންފީޒުކުރުމުގެ މަރުޙަލާގައި ވަގުތީ
އަމުރަކަށް އެދެވިދާނެއެވެ. ޝަރީޢަތް ފެށުމުގެ ކުރިން ވަގުތީ
އަމުރެއް ނެރެދެވޭނީ ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައަކީ އަވަހަށް ފިޔަވަޅު
އަޅަންޖެހޭ ބާވަތުގެ މައްސަލައެއް ނުވަތަ އެ މައްސަލައެއްގައި
ވަގުތީ އަމުރެއް ނެރުމަކީ އިންސާފު ގާއިމުކުރުމަށްޓަކައި
ކޮންމެހެން ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ކަމަށް ކޯޓަށް ޤަބޫލުކުރެވޭނަމައެވެ.
(ނ) ޢާންމު އުޞޫލެއްގެ ގޮތުން ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ވަގުތީ އަމުރަކަށް
އެދޭނީ ދަޢުވާ ފޯމު ހުށަހަޅާއިރު އެ ފޯމާއެކުގައެވެ. ދަޢުވާލިބޭ
ފަރާތުން ވަގުތީ އަމުރަކަށް އެދޭނީ ދަޢުވާގެ ދިފާޢު ހުށަހަޅާއިރު
ނުވަތަ ދަޢުވާ ފޯމާ ހަވާލުވިކަން އަންގާ ލިޔުމާއެކުގައެވެ.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 85

(ރ) ވަގުތީ އަމުރެއް ހޯދުމަށް އެދި ހުށަހަޅާނީ މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ
ޤާނޫނުގެ 244 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން މި ގަވާއިދުގެ
ޖަދުވަލުގައިވާ ފޯމު 32 އިންނެވެ.
(ބ) ވަގުތީ އަމުރަކަށް އެދޭނަމަ، އަމުރަށް އެދޭ ފޯމު ހުށަހަޅާއިރު،
ކޯޓުން ނެރެދޭންވީ އަމުރުގެ ޢިބާރާތް އޮންނަން އެދޭ ގޮތް
ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
މުދާ ބަލައި ފާސްކުރުމުގެ އަމުރު 145. ޝަރީޢަތް ފެށުމުގެ ކުރިން މުދާ ބަލައި ފާސްކުރުމުގެ އަމުރެއް ހޯދަން
ބޭނުންވާނަމަ އެފަދަ އަމުރެއް ހޯދުމަށް އެދޭނީ މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ
ޤާނޫނުގެ 245 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލުގައިވާ
ފޯމު 32 އިންނެވެ.
ފައިސާ ދެއްކުމުގެ ވަގުތީ އަމުރު 146. ފައިސާ ދެއްކުމުގެ ވަގުތީ އަމުރެއް ހޯދަން ބޭނުންވާނަމަ އެފަދަ އަމުރެއް
ހޯދުމަށް އެދޭނީ މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 246 ވަނަ މާއްދާގައިވާ
ގޮތުގެމަތިން މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލުގައިވާ ފޯމު 32 އިންނެވެ.
ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދުތަކަށް 147. ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދުތަކަށް ސެކިއުރިޓީއެއް ބެހެއްޓުމަށް އަންގާ އަމުރެއް ހޯދަން
ސެކިއުރިޓީ ހޯދުމުގެ އަމުރު
ބޭނުންވާނަމަ އެފަދަ އަމުރެއް ހޯދުމަށް އެދޭނީ މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ
251 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލުގައިވާ ފޯމު 32
އިންނެވެ.
އެއް ޚަޞްމުގެ ޣައިރު 148. (ހ) މި ބާބުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ އަމުރެއް އެ އަމުރު ރައްދުވާ
ޙާޟިރުގަ އި އަމުރު ނެރުން
ޚަޞްމުގެ ޣައިރު ޙާޟިރުގައި ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން ނުވަތަ
ޝަރީޢަތުގެ ތެރޭގައި ނުވަތަ ޙުކުމް ތަންފީޒުކުރުމުގެ މަރުޙަލާގައި
ނެރެދެވިދާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ވަގުތީ އަމުރެއް ހޯދަން އެދިފައިވަނީ
އަނެއް ޚަޞްމުގެ ޣައިރު ޙާޟިރުގައި ކަމަށް ވާނަމަ، އެ އަމުރަށް
ޞަފްޙާ 147 ގެ 86

އެދިފައިވާ ފޯމު އަމުރު ރައްދުވާ ފަރާތަށް ފޮނުވައި ހުށަހެޅުމާމެދު
އަމުރު ރައްދުވާ ފަރާތުގެ ބަހެއް ހޯދަން ނުޖެހޭނެއެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެހެން އޮތްނަމަވެސް އެއް ޚަޞްމުގެ
ޣައިރު ޙާޟިރުގައި އަމުރެއް ނެރެދޭންވާނީ އަންނަނިވި ހާލަތްތައް
މެދުވެރިވެފައިވާ ކަމަށް މެޖިސްޓްރޭޓަށް ޤަބޫލުކުރެވޭނަމައެވެ.
(1) އެ އަމުރަކީ އަވަހަށް ނެރެންޖެހޭ އަމުރެއް ކަމަށްވުން؛
ނުވަތަ
(2) ހެކި ނައްތާލަފާނެ ކަމުގެ ބިރު އޮތުން؛ ނުވަތަ
(3) ފައިސާއެއް ޤައުމުން ބޭރަށް ނުވަތަ އެހެން ފަރާތަކަށް
ތަހުވީލުކުރުމުގެ އިހްތިމާލު އޮތުން؛ ނުވަތަ
(4) މުދަލެއްގެ މިލްކުވެރިކަން ބަދަލުކުރުމުގެ އިހްތިމާލު
އޮތުން؛ ނުވަތަ
(5) އެފަދަ އަމުރެއް ޣައިރު ޙާޟިރުގައި ނެރެންޖެހޭ އެހެން
ވެސް ސަބަބެއް އޮތްކަމަށް މެޖިސްޓްރޭޓަށް ޤަބޫލުކުރެވުން.
(ރ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ޣައިރު ޙާޟިރުގައި ނެރޭ އަމުރެއް އެ އަމުރު
ރައްދުވާ ފަރާތަށް ލިބުމުން، އެ އަމުރު މުރާޖަޢާ ކޮށްދިނުން އެދި
ހުށަހަޅާނަމަ، އެ އަމުރު ނެރުނު ކޯޓަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ. އެފަދަ
އަމުރެއް މުރާޖަޢާކޮށް ދިނުމަށް އެދި ހުށަހަޅާނީ މި ގަވާއިދުގެ
ޖަދުވަލުގައިވާ ފޯމު 33 އިންނެވެ. މި އުޞޫލުން މުރާޖަޢާކުރުމަށް
އެދި ހުށަހަޅާ މައްސަލައެއް މުރާޖަޢާ ކުރާނީ އެ އަމުރު ނެރުނު
މެޖިސްޓްރޭޓް ނުވަތަ އެ މައްސަލައާ ހަވާލުވެހުރި މެޖިސްޓްރޭޓެވެ.
(ބ) ޚަޞްމެއްގެ ޣައިރު ޙާޟިރުގައި ނެރެފައިވާ އަމުރެއް މުރާޖަޢާ
ކުރެވޭނީ ތިރީގައި މި ބަޔާންކުރާ ފަދަ ސަބަބެއް އޮތްނަމައެވެ.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 87

(1) ޣައިރު ޙާޟިރުގައި އަމުރެއް ނެރެދިނުމަށް ހުށަހެޅި
ހުށަހެޅުމުގައި ހާމަކުރަންޖެހޭ ޙަޤީޤަތެއް ހާމަނުކޮށް
އޮތުން؛ ނުވަތަ
(2) އަމުރަށް އެދިފައިވާ ފަރާތުން އެ އަމުރުގައިވާ ޝަރުޠަކާ
ޚިލާފުވުން؛ ނުވަތަ
(3) މައްސަލައިގެ ހާލަތަކަށް ބަދަލު އައުން؛ ނުވަތަ
(4) އަމުރެއް ނެރެދިނުމަށް މައްސަލައިގެ ހާލަތުތައް ތަންދޭ
ކަމަށް ނުފެނުން؛ ނުވަތަ
(5) އަމުރު ނެރެދިނުމަށްފަހު އަމުރަށް އެދުނު ފަރާތުން
މައްސަލަ އަވަހަށް ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ފިޔަވަޅު ނޭޅުން؛
ނުވަތަ
(6) އަމުރު ނެރުމުގެ ސަބަބުން ޙައްޤުނޫން ބުރައެއް އެއްވެސް
ފަރާތަކަށް އުފުލަން ޖެހުން.
(ޅ) އަމުރު ނެރުނުއިރު ހިނގަމުންދާ މައްސަލައެއް ނެތްނަމަ، މިފަދަ
އަމުރެއް މުރާޖަޢާކުރުމުގެ މައްސަލަތައް ބަލާނީ ވަކި
ޤަޟިއްޔާއަކުންނެވެ.
(ކ) ވަގުތީ އަމުރަށް ނުވަތަ ރައްކާތެރިކަމުގެ ފިޔަވަޅަށް އެދޭ ފޯމުގައި
ވަގުތީ އަމުރަށް އެދުމުގެ ހައިސިއްޔަތު އަމުރަށް އެދި ހުށަހަޅާ
ފަރާތަށް ލިބިގެންވާގޮތް ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 88

ނަވާރަވަނަ ބައި
ދަޢުވާ އަނބުރާ ގެނައުން
ދަޢުވާ އަނބުރާ ގެންދިއުމަށް 149. (ހ) ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ބޭނުންވެއްޖެ ހިނދެއްގައި، އެ ފަރާތުން
ހުށަހެޅުން
ކޮށްފައިވާ ދަޢުވާ އެކުގައި ނުވަތަ އެ ދަޢުވާއިން ބައެއް އަނބުރާ
ގެންދިއުމަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.
(ށ) ދަޢުވާއެއް ނުވަތަ ދަޢުވާއިން ބައެއް އަނބުރާ ގެނައުމަށް އެދޭނަމަ،
އެކަމަށް އެދި ހުށަހަޅާނީ މި ގަވާ އިދު ޖަދުވަލުގައިވާ ފޯމު 34
އިންނެވެ. ދަޢުވާ އަނބުރާ ގެނައުމަށްޓަކައި، ދަޢުވާގައި ހިމެނޭ
ޚަޞްމެއްގެ ރުހުން ހޯދަންޖެހޭ ހާލަތުގައި، އެ ރުހުން
ލިބިފައިވާކަމުގެ ލިޔުން މި ފޯމާއެކު ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
(ނ) ދަޢުވާލިބޭ އެއް ފަރާތަށްވުރެ ގިނަ ފަރާތްތައް ހިމެނޭ
ދަޢުވާތަކުގައި، ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން އަނބުރާ ގެންނަނީ އޭގެ
ތެރެއިން ކޮން ފަރާތަކާ ދެކޮޅަށް ކޮށްފައިވާ ދަޢުވާއެއްކަން،
އެކަމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
(ރ) ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ދަޢުވާ އަނބުރާ ގެނައުމަށް ހުށަހަޅާ
ޙާލަތުގައި، އެ ހުށަހެޅުން ބާޠިލުކޮށްދިނުމަށް އެދި ދަޢުވާލިބޭ
ފަރާތަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.
(1) ދަޢުވާ އަނބުރާ ގެނައުމުގެ ހުށަހެޅުމެއް ބާޠިލުކުރަން
އެދޭނަމަ، އެކަމަށް އެދި ހުށަހަޅާނީ މި ގަވާއިދުގެ
ޖަދުވަލުގައިވާ ފޯމު 35 އިންނެވެ. ދަޢުވާ އަނބުރާ
ގެނައުމުގެ ހުށަހެޅުމެއް ބާޠިލުކުރުމަށް ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން
އެދޭނަމަ، ދަޢުވާ އަނބުރާ ގެންނަކަމުގެ ލިޔުން
އެ ފަރާތަށް ލިބޭތާ 28 (އަށާވީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި
އެ ހުށަހެޅުމެއް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 89

(2) ދަޢުވާ އަނބުރާ ގެންނަން ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުން
ބާޠިލުކުރުމަށް އެދި ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން
ހުށަހަޅާފައިނުވާނަމަ، ދަޢުވާ އަނބުރާ ގެންނަކަމުގެ
ލިޔުން ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތަށް ލިބޭ ތާރީޚުގައި ދަޢުވާ
އަނބުރާ ގެނައީ ކަމުގައި ބެލޭނެއެވެ.
(3) މި މާއްދާގެ)ރ(ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި އެހެން
އޮތްނަމަވެސް، މައްސަލަ މުޅިން ނިމުނީ ކަމުގައި ބެލޭނީ
ދަޢުވާ އަނބުރާ ގެންނަކަމުގެ ލިޔުން ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތަށް
ލިބޭ ތާރީޚުން ފެށިގެން ދަޢުވާ ބާޠިލުކުރުމަށް އެދި
ހުށަހެޅުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ މުއްދަތު ހަމަވުމުންނެވެ.
(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބުނާފަދަ ހުށަހެޅުމެއް ކޯޓަށް ލިބިއްޖެނަމަ،
މައްސަލައިގެ އެހެން ޚަޞްމުންނަށް އެ ހުށަހެޅުމުގެ ކޮޕީއެއް
ކޯޓުން ފޯރުކޮށްދޭންވާނެއެވެ.
(ޅ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެހެން އޮތްނަމަވެސް، އަންނަނިވި
ޙާލަތްތަކުގައި ދަޢުވާ ނުވަތަ ދަޢުވާގެ ބައެއް އަނބުރާ ގެންދެވޭނީ
ކޯޓުގެ ހުއްދަ ލިބިގެންނެވެ.
(1) އެ ދަޢުވާއާ ގުޅިގެން ވަގުތީ އަމުރެއް ނެރެފައިވުން؛
(2) އެ ދަޢުވާއާ ގުޅިގެން ދަޢުވާގެ އެއްވެސް ޚަޞްމަކު ވަކި
ކަމަކަށް ކޯޓުގައި އެއްބަސްވެފައިވުން ؛
(3) ދަޢުވާއާ ގުޅިގެން ދަޢުވާކުރާ ފަރާތަށް އެހާ ތަނަށް
އެއްވެސް ފައިސާއެއް ލިބިފައިވުން.
(4) ދަޢުވާކުރާ އެއް ފަރާތަށްވުރެ ގިނަ ފަރާތްތައް ހިމެނޭ
ދަޢުވާއެއްނަމަ، ދަޢުވާ އަނބުރާ ގެނައުމާމެދު އޭނާ
ޞަފްޙާ 147 ގެ 90

ފިޔަވައި ދެންތިބި ދަޢުވާކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ރުހުން ލިޔުމުން
ލިބުމުން؛
(ކ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެހެން އޮތްނަމަވެސް، ތަރިކައިގެ
މައްސަލައެއް އަނބުރާ ނުގެންދެވޭނެއެވެ.
(އ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެހެން އޮތްނަމަވެސް، ހުރިހާ ޚަޞްމުން
އެ މައްސަލަ ހައްލުކުރަން އެއްބަސްވެގެން މެނުވީ މައްސަލައިގެ
އަޑުއެހުންތައް ނިމިފައިވަނިކޮށް އެ ދަޢުވާއެއް ނުވަތަ
އެ މައްސަލައެއް އަނބުރާ ނުގެންދެވޭނެއެވެ.
ދަޢުވާ އަނބުރާ ގެނައުމަށްފަހު 150. ދަޢުވާ އަނބުރާ ގެނައުމަށްފަހު އަލުން އެ ދަޢުވާ ލިބުނު ފަރާތުގެ މައްޗަށް
އަލުން އެ ދަޢުވާ ކުރުމުގެ ހުއްދަ
ދަޢުވާއެއް ކުރާނަމަ، އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި އެކަމަށްޓަކައި ކޯޓުގެ ހުއްދަ
ހޯދުން
ހޯދަންވާނެއެވެ.
(ހ) ދަޢުވާ އަނބުރާ ގެނައީ ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ދަޢުވާއަށް
ޖަވާބުދާރީވުމަށް ފަހުގައި ކަމަށްވުން؛
(ށ) އަލުން ހުށަހަޅަން ބޭނުންވާ ދަޢުވާ އެ މައްޗަށް ބިނާވެފައިވާ
ވާޤިޢާތަކާއި އަނބުރާ ގެނައި ދަޢުވާ ބިނާވެފައިވާ ވާޤިޢާތައް
އެއްގޮތްވުން ނުވަތަ ދެ ދަޢުވާގެ ވާޤިޢާތަކަކީ ދާދި އެއްގޮތް
ވާޤިޢާތަކަކަށްވުން.
ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ޚަރަދު 151. (ހ) ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ދަޢުވާ އަނބުރާ ގެނައި ނަމަވެސް،
ނަގައިދިނުމަށް އެދުން
އެ ދަޢުވާގެ ސަބަބުން ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން އެހާތަނަށް ނުވަތަ
އެ ތާރީޚުގެ ކުރިން ކުރަންޖެހުނު ޚަރަދުތައް ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތަށް
ނަގައިދިނުމަށް ކޯޓުގައި އެދެވިދާނެއެވެ.
(ށ) ދަޢުވަކުރާ ފަރާތުން އަނބުރާ ގެންނަން އެދެނީ ދަޢުވާގެ ބައެއް
ކަމުގައިވާނަމަ، ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ޒިންމާވާންޖެހޭނީ ހަމައެކަނި
އަނބުރާ ގެންނަ ބަޔަކާ ގުޅިގެން ހިނގާފައިވާ ޚަރަދުތަކަށެވެ. އަދި
ޞަފްޙާ 147 ގެ 91

އެ ޙާލަތުގައި ކޯޓުން އެހެން ގޮތަކަށް ކަނޑަނާޅާހާ ހިނދަކު،
ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ދައްކަންޖެހޭ ޚަރަދުތައް ބަލައި ވަޒަންކުރާނީ،
މުޅި ދަޢުވާ އެކުގައި ބަލައި ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމަށްފަހުގައެވެ.
(ނ) ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ދަޢުވާގެ ބައެއް އަނބުރާ ގެނައުމުގެ
ސަބަބުން، ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ކުރަންޖެހުނު ޚަރަދުތަކަށް
ޒިންމާވާންޖެހޭ ހާލަތުގައި، އެ ޚަރަދު ދެއްކުމަށް ދަޢުވާކުރާ
ފަރާތަށް ކޯޓުން އަންގާފައިވާ ތާރީޚުން ފެށިގެން، ނުވަތަ އެ
ޚަރަދުގެ މިންވަރާ ގުޅޭގޮތުން ދަޢުވާގެ ޚަޞްމުން އެއްބަސްވި
ތާރީޚުން ފެށިގެން 14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، ދަޢުވާކުރާ
ފަރާތުން އެ ޚަރަދު ދައްކާފައިނުވާނަމަ، އެ ފަރާތުން
ދައްކަންޖެހިފައިވާ ޚަރަދު ދައްކަންދެން އެ ދަޢުވާއިން ކުރިއަށް
ގެންދިޔުމަށް ނިންމާފައިވާ ބައިތަކާގުޅޭ މައްސަލަ ކުރިއަށް
ނުގެންގޮސް މަޑުޖައްސާލެވިދާނެއެވެ.
(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން މައްސަލަ ކުރިއަށް ގެންދިޔުން
މަޑުޖައްސާލުމަށް ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން އެދޭނަމަ، އެކަމަށް އެދި
ކޯޓަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ. މިގޮތުން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމަކާ ގުޅިގެން
އަޑުއެހުމަކާ ނުލައި ކޯޓަށް އެކަމާމެދު ގޮތެއް ނިންމިދާނެއެވެ.
(ބ) ކުދި މައްސަލަތަކުގެ ޓްރެކުން ކުރިއަށްގެންދާ މައްސަލަތަކުގެ
މައްޗަކަށް މި މާއްދާއެއް ނުހިނގާނެއެވެ.
ވިހިވަނަ ބައި
ޙުކުމްކުރުން
ޙުކުމްކުރުން 152. (ހ) ޝަރީޢަތް ހިންގައިގެން ޙުކުމްކުރުމަށް މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ
ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ މައްސަލަތަކުގެ ޝަރީޢަތުގެ
އަޑުއެހުންތައް ނިމުމާއެކު، ވަގުތުން ނުވަތަ ވީ އެންމެ އަވަހަކަށް
ޞަފްޙާ 147 ގެ 92

އެ މައްސަލައިގެ ޙުކުމް ކުރަންވާނެއެވެ. މައްސަލައިގެ
އަޑުއެހުންތައް ނިމުމާއެކު ވަގުތުން ޙުކުމް ނުކުރާނަމަ، އަންނަނިވި
ގޮތުގެމަތިން ޢަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.
(1) ޙުކުމް ކުރާނެ ތާރީޚެއް، ޝަރީޢަތުގެ އެންމެ ފަހު
އަޑުއެހުމުގައި ޚަޞްމުންނަށް އެންގުން.
(2) ޝަރީޢަތުގެ ފަހު އަޑުއެހުމުގައި ޙުކުމްކުރާނެ ތާރީޚެއް
ކަނޑައެޅެން ނެތްނަމަ، އެ އަޑުއެހުން ބާއްވާތާ 3
(ތިނެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، މައްސަލައިގެ ޙުކުމްކުރާނެ
ތާރީޚެއް ކަނޑައަޅައި، ޚަޞްމުންނަށް އެންގުން.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މައްސަލައިގެ ޙުކުމްކުރުމަށް
ކަނޑައަޅާ ތާރީޚަކީ، ޝަރީޢަތުގެ ފަހު އަޑުއެހުން ބާއްވާ ތާރީޚުން
ފެށިގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ މުއްދަތަށްވުރެ ފަހުގެ ތާރީޚެއް
ކަމުގައި ވެގެންނުވާނެއެވެ.
(ނ) މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގައި ނުވަތަ އެހެން ޤާނޫނަކުން
އިސްތިސްނާކޮށްފައިވާ ޙާލަތުގައި މެނުވީ، މަދަނީ ކޮންމެ
މައްސަލައެއްގައި ކޯޓުން ޙުކުމްކުރަންވާނީ، މައްސަލައިގެ ފުރިހަމަ
ޝަރީޢަތެއް ހިންގުމަށްފަހު، ހުށަހެޅިފައިވާ ދަޢުވާއަށާއި،
ދިފާޢަށާއި، ހުށަހެޅުނު ހެއްކަށް ރިޢާޔަތްކުރުމަށްފަހު،
ހުޅުވާލެވިފައިވާ ޝަރީޢަތުގެ އަޑުއެހުމެއްގައެވެ. ޙުކުމްކުރުމުގެ
މަޖިލީހުގައި މެޖިސްޓްރޭޓް އިއްވާ ޙުކުމަކީ ލިޔެ ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ
ޙުކުމެއްނަމަ، މުޅި ޙުކުމް އެކުގައި އިއްވުން ލާޒިމެއް ނޫނެވެ.
އެހެންނަމަވެސް، ޙުކުމް އިއްވުމަށްފަހު، މައްސަލައިގެ ޙުކުމުގެ
އަސްލު، ވަގުތުން ޚަޞްމުންނަށް ދޭންވާނެއެވެ.
(ރ) މަދަނީ މައްސަލައަކާމެދު ގޮތެއް ކަނޑައަޅައި ކުރާ ޙުކުމުގައި
މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 261 ވަނަ މާއްދާގައި
ޞަފްޙާ 147 ގެ 93

ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަން ފުރިހަމަވާންވާނެއެވެ. އަދި ކޯޓުން ކުރާ
ޙުކުމެއްގައި، ފައިސާ ދެއްކުމަށް ކަނޑައަޅާނަމަ، އެ ޙުކުމުގައި
މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 262 ވަނަ މާއްދާގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަން ހިމަނަންވާނެއެވެ.
(ބ) ޤަޟިއްޔާތައް ނިންމުމުގައި އެ ޤަޟިއްޔާގައި ހިމެނޭ ބާވަތުގެ
ފައިސާއިން ނުވަތަ ދެ ފަރާތުން އެއްބަސްވާ ކޮންމެ ބާވަތެއްގެ
ފައިސާއަކުންވިޔަސް ޙުކުމްކުރެވިދާނެއެވެ.
ޙުކުމުގެ ތަންފީޒީ ބާރު ހިނގަން 153. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި މެނުވީ، ޙުކުމްކުރި ތާރީޚުގައި ޙުކުމުގެ
ފެށުން
ތަންފީޒީ ބާރު ހިނގަން ފަށާނެއެވެ.
(1) ޙުކުމް ނުވަތަ ޙުކުމުގައިވާ އަމުރު ތަންފީޒުކޮށް
ނިންމަންޖެހޭ ވަކި ތާރީޚެއް އެހެން ޤާނޫނެއްގައި
ކަނޑައަޅާފައިވުން؛ ނުވަތަ
(2) ޙުކުމް ނުވަތަ އަމުރު ތަންފީޒުކޮށް ނިންމަންޖެހޭ ވަކި
ތާރީޚެއް އެ ޙުކުމުގައި ނުވަތަ އަމުރުގައި
ކަނޑައަޅާފައިވުން)އިންސްޓޯލްމަންޓްތަކަކަށް ބަހާލައިގެން
ފައިސާ ދައްކަންޖެހޭނަމަ އެކަން ހިމެނޭގޮތުން(؛ ނުވަތަ
(3) ޙުކުމް ތަންފީޒުކުރުން ކޯޓުން ފަސްކޮށްފައިވުން ؛ ނުވަތަ
(4) ޙުކުމް ކުރި ކޯޓަކީ ފުރަތަމަ މަރުޙަލާގެ ކޯޓަކަށްވެފައި،
އަދި ޙުކުމަކީ ވަގުތީ ފަރުވާގެ ޙުކުމެއް ނުވަތަ އަމުރެއް
ކަމުގައިވާނަމަ، އަދި ވަގުތީ ފަރުވާގެ އެ ޙުކުމަކީ ނުވަތަ
އަމުރަކީ އަމުރަށް އެދޭ ފަރާތުން ސެކިއުރިޓީއެއް
ބަހައްޓަންޖެހޭ ބާވަތުގެ އަމުރެއް ނުވަތަ ޙުކުމެއްނަމަ،
އަމުރަށް އެދޭ ފަރާތުން އެކަށީގެންވާ ސެކިއުރިޓީއެއް
ބަހައްޓާފައިނުވުން؛
ޞަފްޙާ 147 ގެ 94

(5) އަމުރަށް އެދޭ ފަރާތުން ސެކިއުރިޓީއެއް ބަހައްޓާފައިނުވާ
ޙާލަތުގައި، އަމުރު ރައްދުވާ ފަރާތުން އެކަށީގެންވާ
ސެކިއުރިޓީއެއް ބެހެއްޓުމުގެ ސަބަބުން ޙުކުމުގެ ތަންފީޒީ
ބާރު ފަސްކޮށްފައިވުން.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޙާލަތްތަކުގައި މެނުވީ،
ފައިސާގެ ޢަދަދެއް ދެއްކުމަށް ކޯޓުން ކޮށްފައިވާ ޙުކުމެއް، ނުވަތަ
އަމުރެއް އެ ޙުކުމެއް ނުވަތަ އަމުރެއް ކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެން
14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ތަންފީޒުކޮށް ނިންމަންވާނެއެވެ.
ޙުކުމް ނުވަތަ އަމުރު 154. އެ މީހަކީ މައްސަލައިގެ ޚަޞްމަކަށް ނުވިނަމަވެސް، ޙުކުމުގައި ނުވަތަ
ރައްދުކުރުން
އަމުރުގައިވާ ކަމެއްގެ ސަބަބުން އެ މީހެއްގެ ޙައްޤަކަށް އަސަރުކޮށްފާނޭ
ކޮންމެ މީހަކަށް ޙުކުމުގެ ނުވަތަ އަމުރުގެ ކޮޕީއެއް އެކަމަށް އެދުނު ކޮންމެ
ފަރާތަކަށް ކޮންމެ ވަގުތެއްގައި ވެސް ރައްދުކުރުމުގެ ބާރު ކޯޓަށް
ލިބިގެންވެއެވެ.
ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓު 155. މައްސަލައިގެ ޙުކުމްކުރާ ދުވަހު ޝަރީޢަތް ނިންމިގޮތް (ފުލް ޖަޖްމަންޓް)
ދޫކުރުން
ޚަޞްމުންނަށް ދޫކުރަންވާނެއެވެ. އަދި މައްސަލަ ނިންމި ދުވަހުން ފެށިގެން
14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓު
ދޫކުރަންވާނެއެވެ.
އެކާވީސްވަނަ ބައި
އިސްތިއުނާފު
އިސްތިއުނާފުކުރުން އަދި 156. (ހ) މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 26 ވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި
ގޮތުގެމަތިން ކޯޓުގެ ޙުކުމްތަކާއި ނިންމުންތައް އިސްތިއުނާފުކުރަން
ހުށަހެޅިދާނެ ފަރާތްތައް
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅާނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން
ޞަފްޙާ 147 ގެ 95

އެކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ
ފޯމުންނެވެ.
(ށ) ޢާންމު އުޞޫލެއްގެ ގޮތުން ޙުކުމެއް ނުވަތަ އަމުރެއް ނުވަތަ
ނިންމުމެއް އިސްތިއުނާފުކުރެވޭނީ އެ މައްސަލައެއްގައި ހިމެނޭ
ޚަޞްމުންނަށެވެ. ނަމަވެސް، ޙުކުމް ނުވަތަ ކޯޓު އަމުރު ނުވަތަ
ނިންމުން ނިސްބަތްވާ މައްސަލައިގެ ޚަޞްމަކަށް ނުވިޔަސް ،
އެ ޙުކުމް ނުވަތަ އަމުރު ނުވަތަ ނިންމުން ރައްދުވާ ފަރާތަކަށް
ނުވަތަ އެ ނިންމެއްގެ މަޞްލަޙަތު އޮތް ފަރާތަކަށް އެ ނިންމުމެއް
އިސްތިއުނާފުކުރެވިދާނެ އެވެ. މިގޮތުން، މަޞްލަޙަތު އޮތް
ފަރާތަކުން ޙުކުމެއް އިސްތިއުނާފުކުރަން އެދޭއިރު ، އެ ފަރާތުގެ
މަޞްލަޙަތު އޮތްކަން އިސްތިއުނާފީ ކޯޓަށް ސާބިތުކޮށްދިނުމަކީ
އެ ނިންމުމެއް އިސްތިއުނާފުކުރަން އެދޭ ފަރާތުގެ
މަސްއޫލިއްޔަތެކެވެ.
އިސްތިއުނާފުކުރެވިދާނެ 157. އިސްތިއުނާފުކުރެވިދާނެ ނިންމުތަކުގެ ތެރޭގައި އަންނަނިވި ބާވަތްތަކުގެ
ނިންމުންތައް
ނިންމުންތައް ހިމެނެއެވެ.
(ހ) ޙުކުމްތަކާއި، ކޯޓު އަމުރުތަކާއި، އެ ނޫން ވެސް ނިންމުންތައް ؛
(ށ) ވަގުތީ އަމުރު.
އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި 158. (ހ) ޤާނޫނެއްގައި އެހެންގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހާހިނދަކު،
ހުށަހެޅުން
މަދަނީ މައްސަލައެއްގައި ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ނިންމުމެއް
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި ހުށަހަޅާނީ
އެ ނިންމުމެއް ނިންމި ތާރީޚުން ފެށިގެން ގިނަވެގެން
30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގަ އެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެހެން އޮތްނަމަވެސް، އިސްތިއުނާކުރުމަށް
އެދި ހުށަހަޅަނީ މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 280 ވަނަ މާއްދާގެ
(ހ) ގެ)2(ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ވަގުތީ އަމުރު އަދި)3(ވަނަ
ޞަފްޙާ 147 ގެ 96

ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޙުކުމް ތަންފީޛުކުރާ ކޓުން
ނިންމާފައިވާ ނިންމުމެއްނަމަ، އެ ނިންމުމެއް ނިންމާ
ތާ 7 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި
އިސްތިއުނާފުކުރަންވާނެއެވެ.
އިސްތިއުނާފުކުރުމުން ޙުކުމް 159. ކޯޓުގެ ނިންމުމެއް އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި ހުށަހެޅުނު ކަމުގައިވީނަމަވެސް،
ތަންފީޒުކުރުން ފަސްނުވުން
އެ ނިންމުމެއްގެ ޤާނޫނީ ނަތީޖާ ނުވަތަ ޙުކުމް ތަންފީޒުކުރުން ފަސްވެގެނެއް
ނުދާނެއެވެ. ކޯޓުގެ ޙުކުމް ތަންފީޒުކުރުން ފަސްކުރަން ޚަޞްމަކު އެދޭނަމަ،
ތަންފީޒުކުރުން ފަސްކުރުމަށް، އެކަމަށް އެދޭ ޚަޞްމު އެކަމަށް އިސްތިއުނާފީ
ކޯޓުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ފޯމުން އިސްތިއުނާފީ ކޯޓަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
ބާވީސްވަނަ ބައި
ނިހާއީ ޙުކުމް މުރާޖަޢާ ކުރެވޭނެ ޙާލަތްތައް
ނިހާއީ ޙުކުމެއް އަލުން 160. (ހ) ޙުކުމް އިއްވުމަށް ފަހު، ހިސާބު ޖެހުމުގައި އަރާފައިވާ އޮޅުމެއް
މުރާޖަޢާކުރުން
ނުވަތަ ލިޔުމުގައިވާ އިމްލާ ކުށެއް އިޞްލާޙުކުރުން ފިޔަވައި ކޯޓުން
ކޮށްފައިވާ ޙުކުމަކަށް އެއްވެސް ބަދަލެއް ގެނެސްގެންނުވާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެހެން އޮތްނަމަވެސް، މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ
ޤާނޫނުގެ 27 ވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކުރާ އިސްތިސްނާ
ޙާލަތްތަކުގައި، ނިހާއީ ޙުކުމެއް އަލުން މުރާޖަޢާކުރަން އެދި،
އެ ޙުކުމް ނިސްބަތްވާ މައްސަލައިގެ ޚަޞްމަކަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.
އެގޮތުން ނިހާއީ ޙުކުމެއް މުރާޖަޢާ ކުރުމަށް އެ ޙުކުމް ކުރި ކޯޓަށް
ހުށަހަޅާނީ މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލުގައިވާ ފޯމު 36 އިންނެވެ. ނިހާއީ
ޙުކުމެއް މުރާޖަޢާ ކުރަން ހުށަހަޅާއިރު، މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ
ޤާނޫނުގެ 292 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ޙާލަތްތަކުގެ ތެރެއިން
ޙާލަތެއް ވުޖޫގައިވާކަން، ސަބާބައެކު ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 97

(ނ) ނިހާއީ ޙުކުމެއް މުރާޖަޢާކުރަން އެދި ހުށަހަޅުމުން،
މި ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ދެ ފަރާތުން ހުށަހަޅަންޖެހޭ
ލިޔެކިޔުން ހުށަހެޅުމުން، ޝަރީޢަތުގެ 1 (އެކެއް) އަޑުއެހުން
ބޭއްވުމަށްފަހު، އެ ޤަޟިއްޔާގެ އަޑުއެހުންތައް ނިންމާލަންވާނެއެވެ.
(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ހުށަހެޅޭ މައްސަލައެއް ބަލާނީ
އެ ޤަޟިއްޔާއަށް އައު ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރެއް ދިނުމަށްފަހުއެވެ.
އަދި އެ މައްސަލަ ބަލާނީ މުރާޖަޢާކުރަން ހުށަހަޅާފައިވާ ނިހާއީ
ޙުކުމަކަށް ވެފައިވާ ޤަޟިއްޔާ ބެލި މެޖިސްޓްރޭޓަށެވެ.
(ބ) ނިހާއީ ޙުކުމަކީ އެ ޙުކުމެއް އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ އެންމެހައި
މަރުޙަލާއެއް ނިމިފައިވާ ނުވަތަ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އޮތް
އެންމެހައި ފުރުޞަތު ބަންދުވެފައިވާ ޙުކުމްތަކެވެ.
ނިހާއީ ޙުކުމެއް މުރާޖަޢާ ކުރުމަށް 161. (ހ) މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 292 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ
އެދި ހުށަހެޅޭނެ މުއްދަތު
ފަދަ ޙާލަތެއް އޮވެގެން، ނިހާއީ ޙުކުމެއް މުރާޖަޢާކުރަން އެދޭނަމަ،
އެ ޙުކުމް މުރާޖަޢާކުރަން ހުށަހަޅާ ޙާލަތު ނުވަތަ ސަބަބު
މެދުވެރިވިތާ 90 (ނުވަދިހަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
އަދި އެ މުއްދަތު ފާއިތުވުމަށް ފަހު ހުށައެއްނޭޅޭނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެހެން އޮތްނަމަވެސް، ނިހާއީ ޙުކުމް
ނިސްބަތްވާ މައްސަލައިގެ ޚަޞްމާ ދެކޮޅަށް މަދަނީ މައްސަލަ
ނިމިފައިވަނީ، ހިނގާފައިވާ ޖިނާއީ ކުށެއްގެ ސަބަބުން ކަމަށް،
ޝަރީޢަތަށް ސާބިތުވުމުގެ ސަބަބުން ކަމުގައިވާނަމަ، އެ
ޙުކުމްކުރާތާ ގިނަވެގެން 2 (ދޭއް) އަހަރު ދުވަސް ހަމަވުމުގެކުރިން
ޙުކުމް މުރާޖަޢާކޮށް ދިނުމަށް އެދި ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.
(ނ) މުރާޖަޢާކޮށް ދިނުމަށް އެދި ހުށަހަޅާފައިވާ ހުށަހެޅުމަކީ ހަރުދަނާ
ޤާނޫނީ ނުކުތާތަކެއްގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ހުށަހަޅާފައިވާ
ހުށަހެޅުމަކަށްވާނަމަ، މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ އަނެއް ޚަޞްމު
ޞަފްޙާ 147 ގެ 98

ނުވަތަ ޚަޞްމުން ޖަވާބުދާރީވުމަށްޓަކައި، ޖަވާބުދާރީވުމަށް ދެވޭ
މުއްދަތު ކަނޑައަޅައި، ކޯޓުން އެ ފަރާތްތަކަށް އެ ހުށަހެޅުން
ފޮނުވަންވާނެއެވެ.
(ރ) ނިހާއީ ޙުކުމެއް އަލުން މުރާޖަޢާ ކުރުމަށް އެދި ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމެއް
ލިބޭތާ، 7 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ ޙުކުމެއް އަލުން މުރާޖަޢާ
ކުރުމަށް އެދި ހުށަހަޅާފައިވާ ހުށަހެޅުން ބަލައިގަތުމާމެދު ކޯޓުން
ގޮތެއް ނިންމައި، ކޯޓުން ނިންމާގޮތެއް އެ ހުށަހެޅުމެއް ހުށަހެޅި
ފަރާތަށް ލިޔުމުން އަންގަންވާނެއެވެ.
(ބ) ނިހާއީ ޙުކުމެއް މުރާޖަޢާކޮށްދިނުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމެއް
ކޯޓަށް ބަލައިގަނެ، މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ އަނެއް ފަރާތަށް ފޮނުވާ
ތާރީޚުން ފެށިގެން 3 (ތިނެއް) މަސް ދުވަހުގެ ތެރޭގައި
އެ ހުށަހެޅުމާމެދު ކޯޓުން ގޮތެއް ނިންމަންވާނެއެވެ.
ނިހާއީ ޙުކުމެއް މުރާޖަޢާކޮށްދިނުމަށް އެދި ހުށަހަޅާފައިވާ
ހުށަހެޅުމަކަށް ބިނާކޮށް ކޯޓުގެ ޙުކުމް މުރާޖަޢާކުރުމަށް ނިންމާ
ޙާލަތުގައި، އެ ނިންމުން ބިނާކޮށްފައިވާ ސަބަބުތަކުގެ ތަފްސީލު
ބަޔާންކޮށް ކޯޓުން އަލުން ޙުކުމްކުރަންވާނެއެވެ. ކޯޓުން އަލުން
ޙުކުމް ކުރާނަމަ، ކުރިން އެ މައްސަލައިގަ އި ނަގައިދީފައިވާ
ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދާ މެދުގައި ވެސް ގޮތެއް ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.
(ޅ) ކޯޓުން އެ ނޫން ގޮތަކަށް ކަނޑަނާޅާ ހިނދަކު، ނިހާއީ ޙުކުމެއް
މުރާޖަޢާ ކޮށްދިނުމަށް އެދި ހުށަހެޅުނު ކަމުގައިވީނަމަވެސް،
އެ ޙުކުމެއްގެ ޤާނޫނީ ނަތީޖާ ނުވަތަ ޙުކުމް ތަންފީޒު ކުރުން
ފަސްވެގެނެއް ނުދާނެއެވެ.
ނިހާއީ ޙުކުމެއް މުރާޖަޢާ 162. ނިހާއީ ޙުކުމެއް އަލުން މުރާޖަޢާކުރުމާމެދު ކޯޓުން ނިންމާ ނިންމުމަކީ
ނުކުރުމަށް ނިންމާ ނިންމުން
އިސްތިއުނާފުކުރެވޭނެ ނިންމުމެއް ނޫނެވެ.
އިސްތިއުނާފު ނުކުރެވުން
ޞަފްޙާ 147 ގެ 99

ތޭވީސްވަނަ ބައި
ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދު ނަގައިދިނުން
ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދު ނަގައިދިނުން 163. (ހ) މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދު
ނަގައިދިނުމުގެ ބާރު ކޯޓުތަކަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އެހެން
ޤާނޫނެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާހައި ހިނދަކު،
ޢާންމު އުޞޫލުން، ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދު ނަގައިދެވޭނީ ދަޢުވާ
ކާމިޔާބުނުވި ފަރާތުގެ ކިބައިން ދަޢުވާ ކާމިޔާބުކުރާ ފަރާތަށެވެ.
ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދު ނަގައިދިނުމުގައި އަންނަނިވި ކަންކަން
ކަނޑައެޅުމުގެ އިޚްތިޔާރު ކޯޓަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
(1) އެއް ޚަޞްމުގެ ފަރާތުން އަނެއް ޚަޞްމަށް ޝަރީޢަތުގެ
ޚަރަދުތައް ދައްކަންޖެހޭކަން ނުވަތަ ނޫންކަން؛
(2) ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދުގެ ގޮތުގައި ދައްކަންޖެހޭ މިންވަރު؛
(3) ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދުގެ ގޮތުގައި ދައްކަންޖެހޭ މިންވަރު
ދައްކަންޖެހޭ މުއްދަތު.
(ށ) ޝަރީޢަތުގެ އިބްތިދާއީ މަރުޙަލާއަށް ދާނީ ހަމައެކަނި ދަޢުވާގެ
ދިފާޢެއް ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލަތަކުގައި ކަމަށްވާތީ،
މި ގަވާއިދުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބުނެފައިނުވާނަމަ، ޝަރީޢަތުގެ
ޚަރަދުތައް ނަގައިދިނުމަށް އިޚްތިޔާރުކުރެވޭނީ ހަމައެކަނި
މައްސަލައިގެ އިބްތިދާއީ މަރުޙަލާއަށް ދާ މައްސަލަތަކުގައެވެ.
(ނ) މައްސަލައެއްގެ އިބްތިދާއީ މަރުޙަލާއަށް ދިއުމަށްފަހު، ދެ ފަރާތުން
މައްސަލަ ކޯޓުން ބޭރުގައި ހައްލުކުރަން އެދޭނަމަ، ނުވަތަ ކޯޓުގެ
މަރުޙަލާގައި މައްސަލަ ހައްލުކުރަން އެދޭނަމަ، ޝަރީޢަތުގެ
ޚަރަދާމެދު ޢަމަލުކުރާނީ ޚަޞްމުން އެއްބަސްވާ ގޮތަކަށެވެ.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 100

ޝަރީޢަތުން ޚަރަދު 164. ޢާއިލާއާބެހޭ މައްސަލަތަކާއި، ތަރިކައިގެ މައްސަލަތަކުގައާއި، ތަރިކައިން
ނަގައިނުދެވޭނެ މައްސަލަތައް
ލިބިފައިވާ ބިން ބައިކުރުމުގެ މައްސަލަތަކުގައި ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދު ނަގައި
ނުދެވޭނެއެވެ. މި ގަވާއިދުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ހިބައިގެ މައްސަލަތަކާއި
ވަޞިއްޔަތުގެ މައްސަލަތައް ފަދަ މައްސަލަތައް ބެލެވޭނީ އެއީ ޢާއިލާއާބެހޭ
މައްސަލަތައް ކަމުގައެވެ.
ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދާމެދު 165. ކޮންމެ ވަކީލަކުމެ މަދަނީ މައްސަލައަކާ ޙަވާލުވުމާއެކު ، އެ މައްސަލައެއްގައި
މުވައްކިލަށް ލަފާ ދިނުން
ހިނގާނެ ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދާމެދު އަދި ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދުކުޑަކުރެވޭނެ
ގޮތްތަކާމެދު އޭނާ ތަމްސީލުކުރާ މުވައްކިލަށް ލަފާދޭންވާނެއެވެ.
ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދު ލިބޭނެ 166. ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދު ލިބޭނީ އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައެވެ.
ޚާލަތްތައް
(ހ) ކޯޓުން ޚަރަދު ދިނުމުގެ އަމުރެއް ކޮށްފައި އޮތުން؛ ނުވަތަ
(ށ) ޚަރަދާމެދު ދެފަރާތުން އެއްބަސްވާ ގޮތެއް އޮތުން؛ ނުވަތަ
(ނ) މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ކޯޓުގެ އަމުރެއް ނެތް ނަމަވެސް އެ ޚަރަދަކީ
ދޭންޖެހޭނެ ޚަރަދެއް ކަމަށް މި ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައި އޮތުން.
ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދު ހޯދަން 167. ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދު ހޯދަން އެދެނީ މި ގަވާއިދުގައި ޚަރަދު ނަގައިދިނުމަށް
އެދޭގޮތް
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތްތަކުގެ ތެރެއިން ކޮން ގޮތަކަށްކަން ދަޢުވާ ހުށަހަޅާ
ފޯމުގައި ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ. ނަމަވެސް ޚަރަދު
ނަގައިދިނުމުގައި މި ގަވާއިދުގައި ވަކި ގޮތެއް ކަނޑައެޅިފައިވާ
މައްސަލަތަކުގައި ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދު ނަގައިދިނުމުގައި ޢަމަލުކުރާނީ
އެގޮތަކަށެވެ. ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދު ހޯދަން އެދެނީ މި ގަވާއިދުގައި ޚަރަދު
ނަގައިދިނުމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތްތަކުގެ ތެރެއިން ކޮން ގޮތަކަށްކަން ކޯޓަށް
ދަޢުވާގެ ޖަވާބު ހުށަހަޅާ ފޯމުގައި ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
ނަމަވެސް ޚަރަދު ނަގައިދިނުމުގައި މި ގަވާއިދުގައި ވަކި ގޮތެއް
ކަނޑައެޅިފައިވާ މައްސަލަތަކުގައި ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދު ނަގައިދިނުމުގައި
ޢަމަލުކުރާނީ އެގޮތަކަށެވެ.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 101

ޚަރަދާމެދު ކޯޓުން ނިންމާގޮތް 168. ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދާމެދު ކޯޓުގެ ޙުކުމުގައި އެއްވެސް ގޮތެއް ކަނޑައަޅައި
ބަޔާންކޮށްފައި ނެތްނަމަ، ބެލެވޭނީ ޚަރަދު ނަގައިދިނުމަށް ކޯޓުން
ބޭނުންނުވަނީ ކަމަށެވެ. ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތް (ޖަޖްމެންޓު) ގައި ކޯޓުން
ކުރާ އަމުރުތަކުގެ ތެރޭގައި ޙުކުމުގައި ޚަރަދާމެދު ކޯޓުން އަމުރުކުރާ ގޮތް
ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
ޚަރަދު ނަގައިދެވޭނެ ގޮތް 169. (ހ) ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދުތައް ނަގައިދިނުމުގެ ޢާންމު އުޞޫލަކީ، ދަޢުވާ
ކާމިޔާބުކުރާ ފަރާތުން ޝަރީޢަތުގެ ކަންކަމަށް ކުރަންޖެހުނު
ޚަރަދު، މައްސަލަ ގެއްލުނު ފަރާތުގެ އަތުން ނަގައިދިނުން
ކަމަށްވީނަމަވެސް ، ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދު ނަގައިދިނުމަށް ކޯޓުން
ނިންމާ ނިންމުމުގައި އަންނަނިވި ގޮތްތަކުންކުރެ ގޮތަކަށް
އެ ޚަރަދު ދެއްކުމަށް ކޯޓުން އަމުރުކުރެވިދާނެއެވެ.
(1) އަނެއް ޚަޞްމުގެ ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދުގެ ބައެއް ދެއްކުމަށް؛
(2) އަނެއް ޚަޞްމުގެ ޚަރަދުގެ ތެރެއިން ވަކި މިންވަރެއް
ދެއްކުމަށް؛
(3) ވަކި ތާރީޚަކުން ފެށިގެން ނުވަތަ ވަކި ތާރީޚެއްގެ ނިޔަލަށް
ހިނގާފައިވާ ޚަރަދު ދެއްކުމަށް؛
(4) ޝަރީޢަތް ފެށުމުގެ ކުރިން ހިނގި ޚަރަދު ދެއްކުމަށް؛
(5) ޝަރީޢަތުގައި ވަކި މަރުޙަލާތަކުގައި ހިނގި ޚަރަދު
ދެއްކުމަށް؛
(6) ޝަރީޢަތުގެ ވަކި ބަޔަކާ ގުޅިގެން ހިނގި ޚަރަދު
ދެއްކުމަށް؛
ޞަފްޙާ 147 ގެ 102

(7) ޙުކުމް ކުރެވުނު ތާރީޚު ހިމެނޭގޮތުން، ވަކި ތާރީޚަކުން
ފެށިގެން ނުވަތަ ވަކި ތާރީޚެއްގެ ނިޔަލަށް އިންޓްރެސްޓް
ދެއްކުން؛
(8) ވަކި ތާރީޚަކުން ފެށިގެން ނުވަތަ ވަކި ތާރީޚަކާ ހަމައަށް
ޚަރަދުގެ ޖޫރިމަނާ ދެއްކުމަށް؛
(9) ޝަރީޢަތުގެ ކުރިންނާއި، ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާތަކުގައި،
ޚަޞްމުގެ ނުވަތަ ޚަޞްމުގެ ވަކީލުގެ ޢަމަލުތައް
ހުރިގޮތުން އެ ޚަޞްމަށް ޚަރަދު ނަގައި ނުދިނުމަށް ނުވަތަ
އުނިކުރުމަށް.
(ށ) ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދު ނަގައިދިނުމުގައި އަންނަނިވި ކަންކަން
ކަނޑައެޅުމުގެ އިޚްތިޔާރު ކޯޓަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
(1) އެއް ޚަޞްމުގެ ފަރާތުން އަނެއް ޚަޞްމަށް ޝަރީޢަތުގެ
ޚަރަދުތައް ދައްކަންޖެހޭކަން ނުވަތަ ނޫންކަން؛
(2) ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދުގެ ގޮތުގައި ދައްކަންޖެހޭ މިންވަރު؛
އަދި ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދުގެ ގޮތުގައި ދައްކަންޖެހޭ މިންވަރު
ދައްކަންޖެހޭ މުއްދަތު.
(ނ) ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދުތައް އެއް ޚަޞްމަކު އަނެއް ޚަޞްމަކަށް
ދައްކަންޖެހޭކަން ނުވަތަ ނޫންކަން ކަނޑައެޅުމުގައި ކޯޓުން
އަންނަނިވި ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކުރަންވާނެއެވެ.
(1) ދަޢުވާ ހުށަހެޅުމާއި، ދަޢުވާއަށް ދިފާޢު ހުށަހެޅުމާއި،
މައްސަލައިގެ ބަޔާންތައް ހުށަހެޅުމުގައި ޢަމަލުކޮށްފައިވާ
ގޮތް ހިމެނޭގޮތުން، ޚަޞްމުން އެ މައްސަލައިގައި
ޢަމަލުކޮށްފައިވާ ގޮތް ؛
ޞަފްޙާ 147 ގެ 103

(2) ޚަޞްމަކަށް މުޅި މައްސަލަ ކާމިޔާބުނުވި
ކަމުގައިވީނަމަވެސް، ދަޢުވާގެ ބައެއް ކާމިޔާބުވެފައިވުން ؛
(3) މައްސަލަ ޙައްލުކުރުމަށް އެއްވެސް ހުށަހެޅުމެއް
ހުށަހަޅާފައިވާނަމަ އެކަން؛
(4) ހުށަހެޅިފައިވާ ދަޢުވާ ހުރިހާ ޚަޞްމުންނަށް ވެސް
މުހިންމުވާ މިންވަރު؛
(5) މައްސަލައިގެ އުނދަގޫ ކަމާއި، މައްސަލައިގައި ނަގާފައިވާ
ޤާނޫނީ ސުވާލުތަކުގެ މުހިންމުކަން؛
(6) މައްސަލައަށް ހޭދަވި ވަގުތު ؛
(7) މައްސަލައަކީ މުދަލެއް ހިމެނޭ މައްސަލައެއްނަމަ،
އެ މުދަލުގެ އަގު؛
(8) މައްސަލައިގައި ޚަޞްމަކު ޢަމަލުކޮށްފައިވާ ގޮތުން ،
ޝަރީޢަތް ހިންގުން ނުވަތަ ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާތައް
ފުރިހަމަ ކުރުމުގައި އެއްވެސް ލަސްވުމެއް
މެދުވެރިވެފައިވާނަމަ އެކަން ؛
(9) އެ ނޫން ވެސް މައްސަލައިގެ ވަށައިގެންވާ އެފަދަ
އެންމެހައި ކަންކަން.
(ރ) މައްސަލައެއްގެ އިބްތިދާއީ މަރުޙަލާއަށް ދިއުމަށްފަހު، މައްސަލަ
ކޯޓުން ބޭރުގައި ހައްލުކުރަން ޚަޞްމަކު އެދުމަށްފަހު، ނުވަތަ
ކޯޓުގެ މަރުޙަލާގައި މައްސަލަ ހައްލުކުރަން ހުށަހެޅުމަށްފަހު،
އެ ފަރާތުގެ އެއްބާރުލުން ނުލިބުމުގެ ސަބަބުން، ނުވަތަ ސުލްހައިގެ
ބައްދަލުވުންތަކަށް ޙާޟިރުނުވުމުގެ ސަބަބުން އެ މަރު ޙަލާ
ނާކާމިޔާބު ވެއްޖެނަމަ، ނުވަތަ އެ މަރުޙަލާގައި އެ ފަރާތުން ވަގުތު
ބޭކާރުކޮށްފިނަމަ، އެ ގޮތަށް ޢަމަލުކުރި ޚަޞްމުގެ ފަރާތުން އަނެއް
ޞަފްޙާ 147 ގެ 104

ޚަޞްމުގެ ޚަރަދުގެ ގޮތުގައި މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ޚަރަދު ދިނުމަށް
މެޖިސްޓްރޭޓް އަމުރުކުރަންވާނެއެވެ.
ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދުގެ އަމުރެއް 170. ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދުގެ އަމުރެއް ޙަޞްމެއްގެ މައްޗަށް ނެރުމާއެކު،
ނެރުމާއެކު ލަސްނުކޮށް އެކަން
އެ ޚަޞްމުގެ ފަރާތުން ޝަރީޢަތަށް ޙާޟިރުވަނީ ވަކީލަކު ކަމަށް ވާނަމަ،
މުވައްކިލަށް އެންގުން
ޚަރަދުގެ އަމުރު ނެރުނު ވަގުތުން ފެށިގެން 48 (ސާޅީސް އަށެއް) ގަޑިއިރުގެ
ތެރޭގައި އެކަން އޭނާ ތަމްސީލުކުރާ މުވައްކިލަށް އަންގަންވާނެއެވެ. ޚަރަދުގެ
އަމުރު ނެރުނު ވަގުތުން ފެށިގެން 48 (ސާޅީސް އަށެއް) ގަޑިއިރުގެ ތެރޭގައި
އެކަން އޭނާ ތަމްސީލުކުރާ މުވައްކިލަށް އެންގިކަން ސާބިތު ކުރުމަކީ ވަކީލުގެ
ޒިންމާއެކެ ވެ.
ކުދި މައްސަލަތަކުގައި ޚަރަދު 171. ޢާންމު އުޞޫލަކީ ކުދި މައްސަލަތަކުގައި ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދު ނަގައި
ނަގައިދެވިދާނެ ހާލަތްތައް
ނުދިނުމެވެ. ނަމަވެސް، ކުދި މައްސަލަތަކުގެ ޓްރެކުން ބަލާ މައްސަލަތަކުގައި
އެ މައްސަލައެއްގައި އެއް އަޑުއެހުމަށްވުރެ ގިނަ އަޑުއެހުން ބާއްވަންޖެހޭނަމަ
ނުވަތަ ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ނުވަތަ ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން އެ މައްސަލައެއްގައި
އެއްރަށުން އަނެއް ރަށަށް ދަތުރުފަތުރު ކުރަންޖެހޭ ހާލަތުގައި ޚަރަދު
ނަގައިދިނުމުގެ އިޚްތިޔާރު މެޖިސްޓްރޭޓަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އެގޮތުން
މި ގަވާއިދުގެ އެޕެންޑިކްސް A ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މިންގަނޑުތަކަށް
ބިނާކޮށް ތިރީގައިވާ ޚަރަދުތައް ނަގައިދެވިދާނެއެވެ.
(1) މައްސަލައިގެ ޚަޞްމަކު ދަޢުވާ ފޯމު ހުށަހެޅުމުގެ ގޮތުން ކޯޓަށް
ދައްކާފައިވާ ފީ؛
(2) ދަޢުވާ ފޯމު ހުށަހެޅުމަށް ދެއްކި ފީގެ އިތުރުން ، ކޯޓަށް ދައްކާފައިވާ
އެހެން ފީއެއްވާނަމަ އެ ފީ؛
(3) ވަކި ކަމެއް ހިންގުން ހުއްޓުވުމަށް ނުވަތަ ވަކި ކަމެއް ކުރުވުމަށް
ވަގުތީ އަމުރަކަށް އެދި ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައެއްނަމަ، އަދި
ޚަޞްމު ތަމްސީލުކުރުމަށް ޤާނޫނީ ވަކީލަކު ޢައްޔަންކޮށްފައިވާނަމަ،
ޞަފްޙާ 147 ގެ 105

އެ ޤާނޫނީ ވަކީލު ފޯރުކޮށްދީފައިވާ ޚިދުމަތަށް ނަގައިދިނުމަށް
މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހުއްދަކުރާ ޢަދަދު؛
(4) ކޯޓަށް ޙާޟިރުވުމުގެ ގޮތުން ، ހެކިބަސްދޭ ފަރާތެއް ނުވަތަ
މައްސަލައިގެ ޚަޞްމު އެއްރަށުން އަނެއް ރަށަށް ދަތުރުކުރުމަށާއި،
އެ ރަށެއްގައި ހުރުމަށް ކޮށްފައިވާ އެކަށީގެންވާ މިންވަރެއްގެ
ޚަރަދު؛
(5) ކޯޓަށް ޙާޟިރުވުމުގެ ގޮތުން ، ހެކިބަސްދޭ ފަރާތެއް ނުވަތަ
މައްސަލައިގެ ޚަޞްމު ދަތުރުކުރަންޖެހުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ
ރަށުން ބޭރުގައި ހުންނަންޖެހުމުގެ ސަބަބުން އެފަރާތެއް އަދާކުރާ
ވަޒީފާ ނުވަތަ ކުރާ މަސައްކަތުގެ އުޖޫރައިން އެއްވެސް މިންވަރެއް
އުނިވެފައިވާނަމަ، އެ ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގެ ގޮތުގައި ނަގައިދެވޭ
އެކަށީގެންވާ ޢަދަދު؛
(6) ޚަބީރަކު ޙާޟިރުކުރުމަށް ހިނގި އެކަށީގެންވާ މިންވަރެއްގެ ޚަރަދު؛
(7) އެ ޚަޞްމުގެ ޢަމަލުތައް ހުރިގޮތުގެ ސަބަބުން މައްސަލައިގައި
ހިނގާފައިވާ އިތުރު ޚަރަދު ކަމަށް ކޯޓުން ހަދާ އެސެސްމަންޓަކުން
ކަނޑައަޅާ ޢަދަދު.
މުވައްކިލުގެ ޚަރަދާއި ވަކީލު 172. ބައެއް ހާލަތްތަކުގައި މުވައްކިލު ދައްކަންޖެހޭ ޚަރަދު ދެއްކުމަށް ވަކީލުގެ
ޒިންމާކުރުވުން
މައްޗަށް އަމުރުކުރުމުގެ ބާރު ކޯޓަށް ލިބިގެންވެއެވެ. ޚަޞްމަކު ހުށަހަޅާ
ހުށަހެޅުމަކަށް ނުވަތަ ކޯޓުގެ އިސްނެގުމަކަށް މިފަދަ އަމުރެއް
ނެރެދެވިދާނެއެވެ. މިގޮތަށް މުވައްކިލު ދައްކަންޖެހޭ ޚަރަދަށް ވަކީލު ޒިންމާ
އުފުލަން އަމުރުކުރާނީ ވަކީލުގެ ފުށުން ނުރަނގަޅު ކަމެއް ނުވަތަ
އެކަށީގެންނުވާ ކަމެއް ކޮށްފިނަމަ، ނުވަތަ ފަރުވާކުޑަވެފައިވާނަމަ ނުވަތަ
ވަކީލު ކުރަންޖެހޭކަމެއް ނުކޮށް ދޫކޮށްލާފައިވާނަމައެވެ. މިފަދަ އަމުރެއް ކޯޓުން
ނެރޭނަމަ، ވަކީލު ކޯޓަށް ޙާޟިރުކޮށް އެފަދަ އަމުރެއް އޭނާގެ މައްޗަށް
ނުނެރެންވީ ސަބަބެއް އޮތްތޯ ކޯޓުން ސާފުކުރަންވާނެއެވެ.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 106

ޚަރަދު ދެއްކުމުގެ މުއްދަތު 173. (ހ) ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދު ނަގައިދިނުމަށް ކޯޓުން ކުރާ އަމުރެއްގައި
ޚަރަދުގެ ގޮތުގައި ދައްކަންޖެހޭނެ މިންވަރެއް ކަނޑައަޅާފައިވާނަމަ،
އަދި މި ގަވާއިދުގައި އެހެންގޮތަކަށް ބުނެފައިނުވާނަމަ،
އެ އަމުރުގައިވާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި
އެ ޚަރަދު ދައްކަންވާނެއެވެ. ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދު ނަގައިދިނުމަށް
ކޯޓުން ކުރާ އަމުރުގައި ޚަރަދުގެ ގޮތުގައި ދައްކަންޖެހޭނެ މިންވަރު
ފަހުން ކަނޑައަޅާގޮތަށް އޮތްނަމަ، އެ ޚަރަދު ދެއްކުމަށް ކޯޓުން
އަންގާ އެންގުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުއްދަތުގައި ޚަރަދުގެ ފައިސާ
ދައްކަންވާނެއެވެ. ނަމަވެސް، ކޯޓުން ކަނޑައަޅާ އެނޫން
ތާރީޚެއްގައި ޚަރަދު ދެއްކުމަކަށް މިގަވާއިދު ހުރަހެއް ނާޅައެވެ.
(ށ) ޚަޞްމަކު ދައްކަންޖެހޭ ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދު ދައްކަންޖެހޭ
މުއްދަތުގައި ނުދައްކައި އޮވެއްޖެނަމަ ބެލެވޭނީ އެއީ ނުދައްކައި
އޮތް ސާބިތު ދަރަންޏެއް ކަމުގައެވެ.
ކޯޓުގެ އަމުރަކާ ނުވަތަ 174. މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 273 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކޯޓުން
އެންގުމަކާ ޚިލާފުވުމުން ޚަރަދު
ދައްކަންޖެހޭ ޚަރަދުގެ މިންވަރު ކަނޑައެޅުމަށް ހަދާ ހިސާބު ހެދުމުގައި ނުވަތަ
ނަގައިދިނުން
ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި ނުވަތަ އޭގެ ކުރިން ވެސް ، ޚަޞްމަކު ނުވަތަ
އެ ފަރާތް ތަމްސީލުކުރާ ފަރާތަކުން ކޯޓުގެ އަމުރަކާ ނުވަތަ އެންގުމަކާ
ޚިލާފަށް ޢަމަލުކޮށްފައިވާނަމަ އެ ހިސާބުތަކަށް ނިސްބަތްވާ ޚަރަދު އެއްކޮށް
ނުވަތަ އޭގެ ބައެއް ނަގައިނުދިނުމަށް ކޯޓަށް ނިންމިދާނެއެވެ.
މި ބުނެވުނު ޙާލަތުގައި ކޯޓުގެ އަމުރަކާ ނުވަތަ އެންގުމަކާ ޚިލާފަށް
ޢަމަލުކޮށްފައިވާ ޚަޞްމަކު ނުވަތަ އެ ފަރާތް ތަމްސީލުކުރާ ފަރާތަކުން ކުރި
ކަމަކާ ގުޅިގެން އަނެއް ފަރާތުން ކުރަންޖެހުނު ޚަރަދެއްވާނަމަ ، އެ ޚަރަދެއް
ދެއްކުމަށް ކޯޓަށް ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.
އަޅައިކަނޑާލުން ނުވަތަ 175. ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދު ނަގައިދެވޭ ފަރާތުން، ހަމަ އެ ޝަރީޢަތުގައި ޚަރަދުގެ
ފަސްކުރުން
ފައިސާ ދައްކަންޖެހޭނަމަ، އެ މިންވަރުތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށް އަންނަނިވި
ގޮތްތަކުންކުރެ ގޮތަކަށް ޢަމަލުކުރުމަށް ކޯޓުން އެފަރާތަށް އެންގިދާނެއެވެ.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 107

(ހ) ޚަރަދުގެ ފައިސާގެ ގޮތުގައި ލިބެންޖެހޭ މިންވަރު، އެ ފައިސާ ލިބޭ
ފަރާތުން ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާއާ އަޅައިކެނޑުމަށްފަހު، ބާކީ އޮތް
މިންވަރު ދެއްކުމަށް؛
(ށ) ޚަރަދުގެ ގޮތުގައި އެ ޚަޞްމަކަށް ފަހުން ލިބެންޖެހޭ ފައިސާ
ދެއްކުމަށް ކޯޓުން އަންގާ އެންގުން، އެފަރާތުން ދައްކަންޖެހޭ
ފައިސާ ދައްކާ ޚަލާޞްކުރަންދެން މަޑުޖެއްސުމަށް.
ދަޢުވާ އަނބުރާ ގެންދާ 176. މައްސަލައެއްގެ ދަޢުވާ އަނބުރާ ގެންގޮސްފިނަމަ، ދަޢުވާ އަނބުރާ ގެންދިޔަ
މައްސަލަތަކުގައި ޚަރަދު
ފަރާތުން އަނެއް ޚަޞްމުގެ ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދު ދޭން ކޯޓުން އެ ޚަޞްމަކަށް
ނަގައިދިނުން
އަމުރުކުރަންވާނެއެވެ. އަދި ދަޢުވާ އިސްލާހުކުރަން ދަޢުވާ އަނބުރާ
ގެންދިޔަނަމަވެސް، ނުވަތަ ޚަޞްމަކު ހުށަހަޅާފައިވާ ދިފާޢަކަށް ނުވަތަ
ބަޔާނަކަށް ބަދަލުގެނައުމުގެ ސަބަބުން ކޯޓުގެ އިޖުރާއަތު ދެމިގެންދާނަމަ
އެކަމުގެ ސަބަބުން އިތުރަށް ހިނގާ ޚަރަދަށް އެ ފަރާތަކުން ޒިންމާ
އުފުލަންވާނެއެވެ.
ޚަރަދު ދެއްކުން ފަސްކުރުމަށް 177. މައްސަލައެއް އިސްތިއުނާފު ކުރެވިއްޖެނަމަ، އެ މައްސަލަ އިސްތިއުނާފީ
އެންގުން
ކޯޓުން ނިންމަންދެން ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދު ދެއްކުން ފަސްކުރުމަށް އެންގުމުގެ
ބާރު އިސްތިއުނާފީ ކޯޓަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދުގެ ބާވަތްތައް 178. (ހ) މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރުމުގެ މަޤުޞަދަށްޓަކައި
ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދުތައް ބެހިގެންވަނީ ތިރީގައި ބަޔާންކުރާ
3 (ތިނެއް) ބާވަތުގެ މައްޗަށެވެ. އެ ބާވަތްތަކަކީ:
(1) ކުދި މައްސަލަތަކުގެ ޓްރެކުން ބަލާ މައްސަލަތަކުގެ ޚަރަދު ؛
(2) އަވަސްނިޔާގެ މައްސަލަތަކުގެ ޓްރެކުން ބަލާ
މައްސަލަތަކުގެ ޚަރަދު ؛
(3) ބޮޑެތި މައްސަލަތަކުގެ ޓްރެކުން ބަލާ މައްސަލަތަކުގެ
ޚަރަދު؛
ޞަފްޙާ 147 ގެ 108

(ށ) ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދުތައް ހޯދުމަށް ދަޢުވާ ހުށަހަޅާ ފޯމުގައި ނުވަތަ
ދަޢުވާގެ ދިފާޢު ހުށަހަޅާ ފޯމުގައި ޚަރަދު ހޯދުމަށް އެދޭއިރު ޚަރަދު
ހޯދަން އެދެނީ މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޚަރަދުގެ
ބާވަތްތަކުގެ ތެރެއިން ކޮންގޮތަކަށްކަން ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ ފޯމުގައި
ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ނަގައިދެވޭނެ ޚަރަދުތައް ތިރީގައި
އެވަނީއެވެ.
(1) ކުދި މައްސަލަތަކުގެ ޓްރެކުން ބަލާ މައްސަލަތަކުގައި
ނަގައިދޭނެ ޚަރަދުތައް މި ގަވާއިދުގެ އެޕެންޑިކްސް A
ގައި ؛
(2) އަވަސްނިޔާގެ މައްސަލަތަކުގެ ޓްރެކުން ބަލާ
މައްސަލަތަކުގައި ނަގައިދޭނެ ޚަރަދުތައް މި ގަވާއިދުގެ
އެޕެންޑިކްސް B ގައި ؛
(3) ބޮޑެތި މައްސަލަތަކުގެ ޓްރެކުން ބަލާ މައްސަލަތަކުގައި
ނަގައިދޭނެ ޚަރަދުތައް މި ގަވާއިދުގެ އެޕެންޑިކްސް C
ގައި.
ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދު ހޯދުމަށް އެދޭ 179. (ހ) މައްސަލައިގައި ޙުކުމް ކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 15 (ފަނަރަ)
ފޯމު
ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ޚަރަދު ހޯދަން އެދޭ ޚަޞްމުގެ ފަރާތުން މި
ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލުގައިވާ ފޯމު 37 ފުރިހަމަކޮށް ކޯޓަށް
ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. ޚަރަދު ހޯދަން އެދޭ ޚަޞްމުގެ ފަރާތުން
ހޯދަން އެދި ހުށަހަޅާ ޚަރަދުތަކުގެ ތަފްސީލު ބަޔާންކޮށް ކޯޓަށް
ހުށަހެޅުމުން، އެ ޚަރަދުތައް އެއީ ނަގައިދެވިދާނެ އެކަށީގެންވާ
ޚަރަދެއްތޯ ކަނޑައަޅާނީ ކޯޓުގެ ރަޖިސްޓްރަރ ނުވަތަ
ރަޖިސްޓްރަރގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ކޯޓުގައި އަދާކުރާ މުވައްޒަފެކެވެ.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 109

(ށ) ރަޖިސްޓްރަރ ނުވަތަ ރަޖިސްޓްރަރގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ކޯޓުގައި
އަދާކުރާ މުވައްޒަފު، ޚަޞްމުގެ ފަރާތުން ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދުގެ
ގޮތުގައި ދައްކަންޖެހޭ އަދަދު ކަނޑައެޅުމާއެކު، ޝަރީޢަތުގެ
ޚަރަދުގެ އަމުރެއް ދެފަރާތަށް ދޫކުރަންވާނެއެވެ. އެ އަމުރުގައި
ކޯޓުގެ މެޖިސްޓްރޭޓަކު ސޮއިކޮށް ކޯޓުގެ ތައްގަނޑު ޖަހަންވާނެއެވެ.
މި ބަޔާންކުރެވުނު ޚަރަދުގެ އަމުރުގައިވާ ޚަރަދު ދޭންޖެހޭ ފަރާތުން
ނުދީފިނަމަ، އެ ޚަރަދު ޙުކުމް ތަންފީޒުކުރުމުގެ އިޖުރާއަތުގެ
ތެރެއިން ތަންފީޒުކޮށްދޭން ވާނެއެވެ.
ކޯޓުން ޚަރަދު ބަލައި 180. (ހ) ކޯޓުން ޚަރަދު ބަލައި ވަޒަންކޮށް ޚަރަދުގެ އަދަދު ކަނޑައެޅުމުގައި
ވަޒަންކުރުން
ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދު ހިސާބުކުރުމުގެ ބޭނުމަށް ޚަޞްމުން
ޙާޟިރުކޮށް ނުވަތަ އެ ނޫން ވެސް ގޮތްގޮތަށް ހެކި ހޯދުމުގެ ބާރު
ރަޖިސްޓްރަރ ނުވަތަ ރަޖިސްޓްރަރގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ
މުވައްޒަފަށް ލިބިގެންވެ އެވެ.
(ށ) ޚަރަދަށް އެދި ފޯމު ހުށަހެޅި ފަރާތުން އެ ފޯމު ހުށަހެޅި ތާރީޚުން
ފެށިގެން 60 (ފަސްދޮޅަސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ކޯޓުން ބަލައި
ވަޒަންކޮށް ކަނޑައަޅާ ޚަރަދުގެ އަދަދު، ރަޖިސްޓްރަރ ނުވަތަ
ރަޖިސްޓްރަރގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މުވައްޒަފު ކަނޑައަޅައި
ނިންމަންވާނެއެވެ.
ޚަރަދުގެ އަމުރު މުރާޖަޢާ 181. ޚަރަދުގެ އަމުރުގައިވާ އަދަދާމެދު ހިތްހަމަ ނުޖެހޭނަމަ، ދާއިރާގެ އެންމެ
ކޮށްދިނުމަށް އެދުން
އިސްމެޖިސްޓްރޭޓްއަށް އެ އަމުރު މުރާޖަޢާކޮށްދިނުން އެދި ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.
މިގޮތުން ކުރެވޭ މުރާޖަޢާގައި ނިންމާ ނިންމުމަކީ ޚަރަދާބެހޭ ގޮތުން ނިންމާ
އެންމެ ފަހު ނިންމުމެވެ.
ޙުކުމް ތަންފީޒުކުރުމުގެ 182. ޙުކުމް ތަންފީޒުކުރުމުގެ މަރުޙަލާގައި ހިނގާ ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދުތައް ޙުކުމާ
މަރުޙަލާގައި ހިނގާ ޝަރީޢަތުގެ
އެއްގޮތަށް ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ ފަރާތުން އެ މައްސަލައިގެ އަނެއް ޚަޞްމަށް
ޚަރަދުތައް
ޞަފްޙާ 147 ގެ 110

ދޭންވާނެއެވެ. ޙުކުމް ތަންފީޒުކުރުމުގެ މަރުޙަލާގައި ނަގައިދޭނީ އެ މައްސަލަ
ނިސްބަތްވާ ޓްރެކުގެ މައްސަލަތަކަށް ނަގައިދޭ ބާވަތުގެ ޚަރަދެވެ.
އިޚްތިޞާޞްގެ މައްސަލަތަކުގެ 183. އެ މައްސަލައެއް ބެލުމަށް ކޯޓަށް އިޚްތިޞާޞް ލިބިގެންނުވާ ކަމަށް އިއުތިރާޒު
ޚަރަދު
ކޮށްގެން ބެލެވޭ މައްސަލަތަކުގައި ވެސް ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދު ނަގައިދިނުމުގެ
އިޚްތިޔާރު ކޯޓަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދު ދިނުމަށް 184. ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދު ނަގައިދިނުމުގައި މައްސަލައިގެ ޙުކުމުގައި ބަޔާންކުރާނީ
ކަނޑައަޅާގޮތް
ހަމައެކަނި އެ މައްސަލައިގައި ޚަރަދު ދޭންޖެހޭނެތޯ އާއި ޚަރަދު ދޭންޖެހޭ
ޚަޞްމަކީ ނުވަތަ ޚަޞްމުންނަކީ ކޮބައ ކަމާއި ޚަރަދު ދޭންޖެހޭ ގޮތެވެ.
ޚަރަދުގެ އަދަދު ބަޔާންކުރާނީ ޚަރަދުގެ އަމުރުގައެވެ.
ސައުވީސްވަނަ ބައި
ހެކިހާމަކުރުން
އިޚްތިލާފެއް ނެތް މައްސަލަތަކާއި 185. (ހ) އިޚްތިލާފެއްނުވާ ބާވަތުގެ މައްސަލަތަކާއި ކުދި މައްސަލަތަކުގެ
ކުދި މައްސަލަތަކުގައި ހެކި
ޓްރެކުން ބަލާ މައްސަލަތަކުގައި ހެކި ހާމަކުރާނީ އަންނަނިވި
ހާމަކުރުން
ގޮތަށެވެ.
(1) ދަޢުވާ ފޯމާއެކު ހެކީގެ ގޮތުގައި ހުށަހަޅާ ލިޔުންތައް
ހުށަހެޅުން؛
(2) އިބްތިދާއީ އަޑުއެހުމުގައި މައްސަލަ ބަލާ މެޖިސްޓްރޭޓް
އަންގާ ގޮތަކަށް އަދި އަންގާ މުއްދަތުގައި ހެކީގެ ގޮތުގައި
ހުށަހަޅާ ލިޔުންތައް ހުށަހެޅުން.
ހެކިހާމަކުރުމުގެ އިސްތިސްނާ 186. (ހ) އިޚްތިލާފެއްނުވާ ބާވަތުގެ މައްސަލަތަކާއި ކުދި މައްސަލަތަކުގެ
ޙާލަތް
ޓްރެކުން ބަލާ މައްސަލަތަކާއި މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 313
ވަނަ މާއްދާގައިވާ އުޞޫލުން ބޮޑެތި މައްސަލަތަކުގެ ޓްރެކުން ބަލާ
މައްސަލަތަކުގައި ހެކި ހާމަކުރުން ފިޔަވައި އެހެން މަދަނީ
ޞަފްޙާ 147 ގެ 111

މައްސަލަތަކުގަ އި، ޚަޞްމުން ހެކި ހާމަކުރާނެ ވަގުތާއި ގޮތް
އެ މައްސަލައެއްގެ އިބްތިދާއީ އަޑުއެހުމުގައި މެޖިސްޓްރޭޓް
ކަނޑައަޅައި ޚަޞްމުންނަށް އަންގަންވާނެއެވެ.
ހެކި ހާމަކުރުމުގެ އިޖުރާއަތު 187. (ހ) މި ބާބުގެ ދަށުން ހެކި ހާމަކުރާނީ، މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލުގެ
ފޯމު 38 އާ އެއްގޮތަށް ތައްޔާރުކުރާ "ލިޔުންތަކުގެ ލިސްޓް"
އިންނެވެ. އިބްތިދާއީ އަޑުއެހުމުގައި މެޖިސްޓްރޭޓް ކަނޑައަޅައި
ތާރީޚުގައި ، ލިޔުންތަކުގެ ލިސްޓު މައްސަލައިގެ ޚަޞްމުން ކޯޓަށް
ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
(ށ) ލިޔުންތަކުގެ ލިސްޓުގައި ހިމަނާނީ އެ މައްސަލައާ ގުޅުން ހުރި
އެންމެހައި ލިޔުންތަކެވެ. އެ މައްސަލައާ ގުޅުން ހުރި އެންމެހައި
ލިޔުންތަކަކީ، އެ ޚަޞްމަކު އެ މައްޗަށް ބަރޯސާވާ ލިޔުންތަކާއި،
އެ ފަރާތުން ވަކާލާތުކުރާ ކަމަކަށް ނޭދެވޭ އަސަރެއް ކޮށްފާނެ
ލިޔުންތަކާއި، އެހެން ޚަޞްމަކު ވަކާލާތުކުރާ ކަމަކަށް ނޭދެވޭ
އަސަރުކޮށްފާނެ ލިޔުންތަކާއި އެހެން ޚަޞްމަކު ވަކާލާތުކުރާ
ކަމަކަށް ބާރުލިބޭ ލިޔުންތަކާއި، ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން އެ ފަރާތުން
ހާމަކުރަންޖެހޭ ލިޔުންތަކެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރެވުނު ލިސްޓުގައި ހިމަނަންޖެހޭ
އެއްވެސް ލިޔުމެއް ގަސްތުގައި ހާމަނުކޮށް ވަންހަނާ ކުރުމާއި ދޮގު
މަޢުލޫމާތު ހިމެނުމަކީ ކޯޓުގެ ޙުރުމަތް ކެނޑުމުގެ ޢަމަލެކެވެ.
(ރ) ލިޔުންތަކުގެ ލިސްޓުގައި މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 305 ވަނަ
މާއްދާގައިވާ މަޢުލޫމާތު ހިމެނޭގޮތަށް ތަރުތީބުން ފުރިހަމަކޮށް، އަދި
އެ ލިޔުމުގެ ލިސްޓުގައިވާ މަޢުލޫމާތަކީ ތެދު މަޢުލޫމާތުކަން
ކަށަވަރުކޮށްދިނުމުގެ ގޮތުން ހެކި ހާމަކުރިކަމުގެ ބަޔާން ލިޔެ އެ
ބަޔާނުގައި ސޮއިކުރަންވާނެއެވެ.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 112

ޚަޞްމުންނަށް ލިޔުންތަކުގެ 188. ލިޔުންތަކުގެ ލިސްޓު ޚަޞްމުން ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން ލަސްނުކޮށް
ލިސްޓު ކޯޓުން ރައްދުކުރުން
އެ ލިސްޓުތައް ކޯޓުން ޚަޞްމުންނަށް ރައްދުކުރަންވާނެއެވެ. އަދި އެއަށްފަހު
އެ ލިސްޓުގައި ބަޔާންކުރާ ލިޔުންތައް ކޯޓަށް ހުށަހަޅާނެ ގޮތާއި ވަގުތާއި،
އެ ލިޔުންތައް އެއް ޚަޞްމަކު އަނެއް ޚަޞްމަކާ ހިއްސާކޮށް، ދައްކައި،
އެ އެއިން ލިޔުމެއްގެ ނަކަލެއް ނަގަން ބޭނުންވާނަމަ އެކަން ކުރިއަށް ގެންދާނެ
ގޮތުގެ އިރުޝާދު ކޯޓުން ޚަޞްމުންނަށް ދޭންވާނެއެވެ.
ހެކި ހާމަކުރުމުގެ ޚާއްޞަ 189. (ހ) ހެކި ހާމަކުރުމުގެ އުޞޫލުން ޚަޞްމު ހާމަކޮށްފައިވާ ހެއްކަކީ
އުޞޫލުގެ އިޖުރާއަތު
މައްސަލައިގައި ހެކި ބޭނުންވާ މިންވަރަށްވުރެ މަދު ހެކި
ކަމުގައިވާނަމަ، ނުވަތަ ބައެއް ލިޔުން ހާމަކޮށްފައި ނުވާނަމަ މަދަނީ
އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 307 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ ކަމެއް
އަނެއް ޚަޞްމުގެ ފަރާތުން ކުރުވުމަށް ކޯޓު އަމުރެއް ނެރެދިނުމަށް
އެދި ޚަޞްމަކަށް ކޯޓަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ. މި ބާވަތުގެ އަމުރަކަށް
އެދި ހުށަހަޅާނީ މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލުގައިވާ ފޯމު 31 އިންނެވެ.
މި ފޯމުގައި ޚަޞްމު އެދޭގޮތުގެ ތަފްސީލު އަދި އަމުރުކުރަން އެދޭ
ގޮތް ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އަމުރެއް ނެރުމާމެދު ކޯޓުން ގޮތެއް
ނިންމުމުގައި މައްސަލައިގެ ވަށައިގެންވާ ކަންކަމަށާއި، އެ ލިޔުމުގެ
މުހިންމު ކަމުގެ މައްޗަށާއި، މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 302
ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާން ކޮށްފައިވާ ކަންކަމަށް
ރިޢާޔަތްކުރަންޖެހޭނެއެވެ.
ޚަޞްމަކަށް ނުވާ ފަރާތެއްގެ 190. ދަޢުވާއެއްގެ ޚަޞްމަކަށް ނުވާ ފަރާތެއްގެ ކިބައިގައި ނުވަތަ އެ ފަރާތުގެ
މައްޗަށް ހެކި ހާމަކުރުމަށް ކުރާ
ހިޔާޒަތުގައި، ނުވަތަ ބެލުމުގެ ދަށުގައި، ނުވަތަ ބާރުގެ ދަށުގައި މައްސަލައާ
އަމުރު
ގުޅިގެން އުފެދޭނެ މައުޟޫޢަކާ ގުޅުން ހުރި ލިޔުންތަކެއް ހުންނާނެކަމަށް
ބެލެވޭ ކޮންމެ މީހެއްގެ މައްޗަށް، އެ ލިޔުމެއް ފޯރުކޮށްދިނުމަށް އަމުރުކޮށް
ދިނުމަށް އެދި މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލުގައިވާ ފޯމު 31 ކޯޓަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 113

ދަޢުވާއެއް ހުށަހެޅުމުގެ ކުރިން 191. ދަޢުވާއެއް ހުށަހެޅުމުގެ ކުރިން ހެކި ހާމަކުރުމަށް ކޯޓުގައި އެދުމަށް ޤާނޫނަކުން
ހެކި ހާމަކުރުމުގެ އަމުރަކަށް އެދި
ހުއްދަކުރާ ހާލަތުގައި، މައްސަލައެއްގެ ޚަޞްމަކަށް ވާނެކަމަށް ބެލެވޭ މީހެއްގެ
ހުށަހެޅުން
މައްޗަށް މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 311 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހެކި
ހާމަކުރުމުގެ އަމުރަކަށް އެދޭނަމަ، އެފަދަ އަމުރަކަށް އެދޭނީ
މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލުގައިވާ ފޯމު 31 އިންނެވެ.
ބޮޑެތި މައްސަލަތަކުގެ ޓްރެކުން 192. ކޯޓުން އެހެން ގޮތަކަށް އަމުރު ނުކުރާހާ ހިނދަކު، ބޮޑެތި މައްސަލަތަކުގެ
ބަލާ މައްސަލަތަކުގައި ހެކި
ޓްރެކުން ބަލާ އެންމެހައި މައްސަލަތަކުގައި، ހެކި ހާމަކުރުމާ ގުޅޭގޮތުން
ހާމަކުރުމާބެހޭ ޚާއްޞަ އިޖުރާއަތު
ޢަމަލުކުރާނީ މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 313 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)
ފެށިގެން އެ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޚާއްޞަ އިޖުރާއަތާ އެއްގޮތަށެވެ.
ލިޔުމެއް ހުއްޓުވުމުގެ އަމުރަކަށް 193. ލިޔުމެއް ނުވަތަ ލިޔުމެއްގެ ބައެއް ހާމަކޮށްފިނަމަ އޭގެ ސަބަބުން ޢާންމު
އެދުން
މަޞްލަޙަތަށް އުނިކަން އަތުވެދާނެނަމަ، އެ ލިޔުމެއް ހާމަކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ
އަމުރެއް ނެރެދިނުމަށް ކޮންމެ ފަރާތަކަށްވެސް އެދެވިދާނެއެވެ. އެފަދަ
އަމުރަކަށް އެދޭނީ މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލުގައި ވާ ފޯމު 31 އިންނެވެ.
ފަންސަވީސްވަނަ ބައި
ހެއްކާގުޅޭ ޢާންމު އުޞޫލުތައް
ހެކިބަހާބެހޭ ޢާންމު އުޞޫލު 194. ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި ހެކިބަސް ހުށަހަޅާނީ ޢާންމުކޮށް ހުޅުވާލެވިފައިވާ
ޝަރީޢަތެއްގައި ހެކިބަސްދޭ މީހާ އަނގަބަހުން ހެކިބަސް ދީގެންނެވެ.
ޝަރީޢަތުގެ އަޑުއެހުމެއް ފިޔަވައި، އެ ނޫން އަޑުއެހުމެއްގައި، ހެކިބަސް
ހުށަހަޅާނީ ހެކިބަސްދޭ މީހާގެ ލިޔުމަކުން ދީފައިވާ ހެކިބަހުގެ ބަޔާނަކުންނެވެ.
ހެކިބަހުގެ ބަޔާން އޮންނަންވީ 195. (ހ) ވަކި ވާޤިޢާއެއް ސާބިތުކުރުމަށްޓަކައި ހެކިބަސް ބޭނުންވާ
ގޮތް
ކަންކަމާއި، އެ ވާޤިޢާއެއް ސާބިތުކުރުމަށްޓަކައި ހެކިބަސްދޭނެ
ފަރާތްތައް ހުށަހެޅޭނެ މިންވަރާއި، ޝަރީޢަތުގައި އަނގަބަހުން
ހެކިބަސްދޭނެ ފަރާތްތަކާއި، ލިޔެފައިވާ ހެކިބަހުގެ ބަޔާނުން
ހެކިބަސްދޭ ފަރާތްތަކާއި، ހެކިބަހުގެ ބަޔާނުން ހެކިބަސްދޭނަމަ،
ޞަފްޙާ 147 ގެ 114

ހެކިބަސްދޭ ފަރާތުގެ ބަޔާނުގެ ދިގުމިނާއި ބަޔާން އޮންނަންވީގޮތް
އިބްތިދާއީ އަޑުއެހުމުގައި މެޖިސްޓްރޭޓަށް ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.
(ށ) ހެކިބަހުގެ ބަޔާން އޮންނަންވާނީ މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލުގެ
ފޯމު 39 ގައިވާ ނަމޫނާ އާ އެއްގޮތަށެވެ. ހެކިބަހުގެ ބަޔާނުގައި
އަންނަނިވި މަޢުލޫމާތު ހިމަނާފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.
(1) މައްސަލަ ނުވަތަ ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު؛
(2) މައްސަލައިގެ ޚަޞްމުންގެ މަޢުލޫމާތު؛
(3) ހެކިބަސްދެނީ ކޮން ޚަޞްމެއްގެ ފަރާތުންކަން؛
(4) ހެކިބަސްދޭ ފަރާތުގެ ފުރިހަމަ ނަމާއި، ދާއިމީ އެޑްރެހާއި،
ކާކުކަން އަންގައިދޭ ކާޑު ނުވަތަ ޕާސްޕޯޓުގެ ނަންބަރު،
ސޮއި އަދި އިނގިލީގެ ނިޝާން؛
(5) ހެކިބަހުގެ ބަޔާނުގައި ޙަވާލާދީފައިވާ ކޮންމެ އެގްޒިބިޓެއްގެ
ނަންބަރު؛
(6) ބަޔާން ދީފައިވާ ތާރީޚް.
ވީޑިއޯ ކޮންފަރެންސިން 196. (ހ) ހެކިބަސްދޭ ފަރާތް ކޯޓަށް ސީދާ ޙާޟިރުވުމުގެ ބަދަލުގައި، ޚާއްޞަ
މެދުވެރިކޮށް ދެވޭ ހެކި
ޙާލަތްތަކުގައި، ވީޑިއޯ ކޮންފަރެންސިންގ މެދުވެރިކޮށް އެފަރާތުން
ހެކިބަސް ދިނުމަށް ކޯޓަށް ހުއްދަ ދެވިދާނެއެވެ. މިގޮތުން
ހެކިބަސްދޭ މީހާ ހުރީ ޝަރީޢަތް ހިނގަމުންދާ ރަށްނޫން އެހެން
ރަށެއްގައި ނުވަތަ ބޭރު ޤައުމެއްގައި ކަމަށްވެފައި އޭނާ ޝަރީޢަތަށް
ޙާޟިރުވުމަށް ދިގު މުއްދަތެއް ނެގުމުގެ ސަބަބުން، ޢަދުލު
އިންޞާފު ޤާއިމުކުރުމަށް ދިގު މުއްދަތެއް ނެގުމުގެ ސަބަބުން،
މައްސަލަ ލަސްވާކަމަށް މެޖިސްޓްރޭޓަށް ޤަބޫލުކުރެވިއްޖެ
ޞަފްޙާ 147 ގެ 115

ހިނދެއްގައި މިފަދަ ޙާލަތްތަކަކީ ޚާއްޞަ ޙާލަތްތައް ކަމުގައި
ބެލިދާނެއެވެ.
(ށ) ހެކިބަސްދޭ މީހާ ހުރީ ޝަރީޢަތް ހިނގަމުންދާ ރަށް ނޫން އެހެން
ރަށެއްގައި ކަމަށްވާނަމަ، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބުނެފައިވާ
ފަދައިން ވީޑިއޯ ކޮންފަރެންސިންގ މެދުވެރިކޮށް ހެކިބަސް
ނަގަންވާނީ އެ ރަށެއްގެ ކޯޓަށް އެ މީހާ ޙާޟިރުކޮށް، އެ މިހަކީ
ކާކުކަން ޔަޤީންކުރުމަށްފަހު، މެޖިސްޓްރޭޓެއްގެ ކުރިމަތީގައި ހުވައި
ކުރުމަށްފަހުގައެވެ.
(ނ) ހެކިބަސްދޭ މީހާ ހުރީ ބޭރު ގައުމެއްގައި ކަމަށްވާނަމަ، އަދި އެމީހާ
އަކީ ކާކުކަން މައްސަލަ ބަލާ ކޯޓަށް ކަށަވަރުކުރެވޭނަމަ، ވީޑިއޯ
ކޮންފަރެންސިންގ މެދުވެރިކޮށް އެމީހެއްގެ ހެކިބަސް ނެގުމަށް
ހުރަހެއް ނެތެވެ.
ދޮގު މަޢުލޫމާތު ދިނުން 197. އެ ލިޔުމަކީ ނުވަތަ ހެކިބަހުގެ ބަޔާނަކީ ތެދުކަމަށްބުނެ އިޤުރާރުވެ
ސޮއިކޮށްފައިވާ ލިޔުމެއް ކަމުގައިވެފައި، އެ ލިޔުމުގައި ދޮގު މަޢުލޫމާތު
ދީފިނަމަ، އެމީހަކު ކޯޓުގެ ޙުރުމަތް ކެނޑީ ކަމުގައި ބަލައި، ކޯޓުގެ ޙުރުމަތް
ކެނޑުމުގެ ކުށަށް ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އެންމެ ބޮޑު އަދަބު
ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.
އިވުނުކަމަށް ބުނާ ހެކީގެ ގޮތުގައި 198. ޚަޞްމަކު ހުށަހަޅާފައިވާ ހެކިބަހުގެ ބަޔާނަށް މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތުގެ
ރިޢާޔަތްކުރެވޭ ހެކި
މަރުޙަލާގައި ރިޢާޔަތްކޮށްދިނުމަށް އެ ބަޔާން ހުށަހެޅި ޚަޞްމުގެ ފަރާތުން
ބޭނުންވާނަމަ، ކޯޓުން އެ ނޫންގޮތަކަށް ކަނޑަނާޅާހާ ހިނދަކު، އެ ބަޔާން
ދީފައިވާ ހެކިބަސްދޭ ފަރާތް ޙާޟިރުކޮށް އޭނާގެ ހެކިބަސް ޝަރީޢަތުގައި
ނަގައިދިނުމަށް ކޯޓުގައި އެދެންވާނެއެވެ. އެ ނޫން ގޮތަކަށް ޝަރީޢަތުގެ
މަރުޙަލާގައި ހެކިބަހުގެ ބަޔާނަށް ރިޢާޔަތްކުރެވޭނީ އިވުނުކަމަށް ބުނާ ހެކީގެ
ގޮތުގައެވެ.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 116

އެފިޑަވިޓަކުން ހެކިބަސް 199. މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގައި ނުވަތަ އެހެން ޤާނޫނަކުން ލާޒިމުކުރާ
ހުށަހެޅުން
ހާލަތުގައި ނުވަތަ ކޯޓުން އެފަދައިން ކަނޑައަޅައިފި ހިނދެއްގައި ހެކިބަސްދޭ
ފަރާތުގެ ހެކިބަހުގެ ބަޔާނުގެ ބަދަލުގައި ނުވަތަ ހެކިބަސްދޭ ފަރާތުގެ ބަޔާނުގެ
އިތުރުން ހެކިބަސްދޭ ފަރާތެއްގެ ހެކިބަސް ކޯޓަށް ހުށަހެޅޭނީ އެފިޑަވިޓް
މެދުވެރިކޮށެވެ.
އެފިޑަވިޓްގެ ބޭނުމަށް ހުވާކުރުން 200. (ހ) އެފިޑަވިޓްގެ ބޭނުމަށްޓަކައި ހުވާކުރަންވާނީ ހަމައެކަނި އަންނަނިވި
ފަރާތްތަކުގެ ކުރިމަތީގައެވެ.
(1) ފަނޑިޔާރަކު؛
(2) ދިވެހިރާއްޖޭގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ، ނުވަތަ ބޭރު
ގައުމެއްގައި ނަމަ އެ ގައުމެއްގެ ޤާނޫނާ އެއްގޮތްވާ
ގޮތުގެމަތިން ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ، ނޯޓަރީ ޕަބްލިކް؛
ނުވަތަ
(3) ޤާނޫނެއްގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އެހެން ފަރާތެއް.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ)1(ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން
ހެކިބަހުގެ ބަޔާނުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި ހުވައިކުރުމަށް މި ކޯޓަށް
ހުށަހަޅިދާނެއެވެ.
ހެކިބަސްދޭ މީހާގެ ޝަރުޠު 201. މައްސަލައެއްގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ހެކިބަސްދޭ މީހަކީ ޤާނޫނުން ނުވަތަ
ފުރިހަމަވުން
ޝަރުޢީ ގޮތުން ހެކިބަސް ދިނުމަށް ޝަރުޠު ފުރިހަމަވާ މީހަކުކަން ކޯޓުން
ކަށަވަރުކުރަން ވާނެއެވެ.
ހެކިބަސް ދިނުމުގެ ކުރިން 202. (ހ) ހެކިބަސް ދިނުމުގެ ކުރިން ހެކިބަސް ދޭ މީހާ ޚަތިމުގައި
ހުވައިކުރުން
އަތްލައިގެން އަންނަނިވި އިބާރާތުން ހުވައި ކުރަންވާނެއެވެ.
"މި މަޖިލީހުގައި އަހުރެންނާ ކުރެވޭ ސުވާލުތަކަށް ޖަވާބު
ދިނުމުގައްޔާއި، އަހުރެން ބުނާ ކޮންމެ ބަހެއްގައި ތެދުބުނުމަށާއި،
ޞަފްޙާ 147 ގެ 117

ޙަޤީޤަތާ ޚިލާފަށް އެއްވެސް ބަހެއް ނުބުނުމަށް މާތްاله ގަންދީ
"
ހުވައިކުރަމެވެ.
(ށ) ޚަތިމުގައި އަތްނުލެވޭ ޙާލަތުގައި ހުރި މީހަކުނަމަ، އެ މީހަކު ހުވައި
ކުރާއިރު ޚަތިމު އޭނާގެ ކުރިމަތީގައި ބޭއްވިދާނެއެވެ.
(ނ) ހެކިބަސްދޭން ހުރީ ޣައިރު މުސްލިމެއްނަމަ، ހެކިބަސް ނަގަންވާނީ
ތެދުބުނުމަށް އޭނާ އިޤްރާރުވާ ކަމަށާއި ، ދޮގު ވާހަކައެއް
ބުނެފިނަމަ، ޤާނޫނީގޮތުން އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅު އެޅޭނެކަން އޭނާއަށް
އެނގޭކަން ބަޔާންކޮށް، އޭނާގެ ބަޔާން ނެގުމަށްފަހުއެވެ.
ސައްބީސްވަނަ ބައި
ހެއްކާގުޅޭ ޚާއްޞަ އުޞޫލުތައް
ވަކި ކަމެއް އިވުނުކަމަށް ބުނެ ދޭ 203. މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ ތިރީސްވަނަ ބާބުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ވަކިކަމެއް
ހެކި
އިވުނު ކަމަށް ބުނެ ދޭ ހެކިބަހަކީ ޝަރީޢަތަށް ހެކިބަސްދޭ މީހަކަށް ސީދާ
ފެނުނު އެއްޗެއް ނުވަތަ އިވުނު އެއްޗެއް ބަޔާންކުރުމުގެ ބަދަލުގައި، އެހެން
މީހަކަށް ވަކި ކަމެއް ފެނުނު ކަމަށް ނުވަތަ އެހެން މީހަކަށް ވަކި އެއްޗެއް
އަޑުއިވުނު ކަމަށް އެމީހަކު ބުނި ބުނުމެއް، ހެކިބަސްދޭ މީހާއަށް އަޑުއިވުނު
ކަމަށް ބުނެ ދޭ ހެކިބަހެވެ.
އިތުރު ހެއްކެއް ހުށަހެޅުމަކާ 204. (ހ) ވިޔަފާރިއެއްގެ ނުވަތަ ދައުލަތުގެ އިދާރާއެއްގެ ރެކޯޑުތަކުގެ
ނުލައި ހެކީގެ ގޮތުގައި
ތެރޭގައި ހިމެނޭ ލިޔުމަކީ އެ ލިޔުމެއްގެ ޞައްޙަކަމާއި އެ ލިޔުމުން
ބަލައިގަނެވޭނެ ލިޔެކިޔުން
ދޭހަވާ ކަންކަން އިތުރަށް ސާބިތުކުރުމަކާ ނުލައި ހެކީގެ ގޮތުގައި
ޝަރީޢަތަށް ބަލައިގަނެވޭނެ ލިޔުމެކެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ވަކި ލިޔުމަކީ ވިޔަފާރިއެއްގެ
ނުވަތަ ދައުލަތުގެ އިދާރާއެއްގެ ރެކޯޑުތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ
ލިޔުމެއްކަމަށް ބެލެވޭނީ، އެ ލިޔުމެއް ނިސްބަތްވާ ވިޔަފާރިއެއް
ނުވަތަ އިދާރާއެއްގެ އޮފިސަރަކު/ހުއްދަދެވިފައިވާ މުވައްޒަފެއް
ޞަފްޙާ 147 ގެ 118

އެ ލިޔުމު ގައި ސޮއިކޮށް، އެ ތަނެއްގެ ސިއްކައެއް އެ ލިޔުމުގައި
ޖަހާފައިވާނަމައެވެ.
(ނ) މައްސަލައިގެ ވަށައިގެންވާ ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، ވަކި ލިޔުމަކާ
ގުޅޭގޮތުން މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި/ނުވަތަ (ށ) އަށް
ޢަމަލުނުކުރެވޭނެ ކަމުގައި ކޯޓަށް ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.
ހަތާވީސްވަނަ ބައި
ޚަބީރުން
ޚަބީރުންގެ ހެކި ބަސް ނެގުމުގައި 205. (ހ) މަދަނީ މައްސަލަތަކުގައި ޝަރީޢަތުގައި ހެކިބަސް ނެގުމަށްޓަކައި
ޢަމަލުކުރާނެ ގޮތް
ޚަބީރަކު ޙާޟިރުކުރެވޭނީ، އަދި މައްސަލައިގެ ހެކީގެ ތެރޭގައި،
ޚަބީރެއްގެ ރިޕޯޓު ހިމެނޭނީ ކޯޓުގެ ހުއްދައާއެކުގައެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހުއްދައަށް އެދި ކޯޓަށް
ހުށަހަޅާނީ އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމެނޭގޮތަށް، މި ގަވާއިދުގެ
ޖަދުވަލުގައިވާ ފޯމު 40 އިންނެވެ.
(1) ޚަބީރުގެ ހެކިބަސް ނެގުމަށް ހިނގާނެ ޚަރަދުގެ އަންދާޒާ ؛
(2) ޚަބީރުގެ ހެކިބަސް ބޭނުންވާ ދާއިރާ؛
(3) ހެކިބަސް ނަގަނީ ކޮންކަންތައްތަކަކާ ގުޅިގެންކަން ؛ އަދި
(4) ޚަބީރުގެ ނަން.
ޚަބީރުގެ ޝަރުޠު / އިލްމީ ސަނަދު 206. މި ބާބުގެ ދަށުން ހެކިބަސް ނެގުމަށް ހުށަހެޅޭ ޚަބީރަކީ، އެ ޚަބީރެއްގެ
ހެކިބަސް ނެގުމަށް ހުށަހެޅިފައިވާ ދާއިރާގައި ރެޖިސްޓަރީ ކުރެވިފައިވާ ނުވަތަ
ހުއްދަލިބިފައިވާ ފަރާތެއް ނުވަތަ އެ ދާއިރާއެއްގެ ޢިލްމާއި ތަޖުރިބާ ހުރި
ފަރާތެއް ކަމަށް ކޯޓަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ ފަރާތަކަށް ވާންވާނެއެވެ.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 119

ކުދި މައްސަލަތަކުގެ ނުވަތަ 207. (ހ) ޚާއްޞަ ޙާލަތެއް މެދުވެރިވެގެން މެނުވީ ކުދި މައްސަލަތަކުގެ
އަވަސްނިޔާގެ މައްސަލަތަކުގައި
ނުވަތަ އަވަސްނިޔާގެ މައްސަލަތަކުގެ ޓްރެކުން ބެލޭ
ޚަބީރުން ހެކިބަސް ނެގުން
މައްސަލައެއްގައި، ޚަބީރެއްގެ ހެކި ހުށަހެޅުމުގެ ހުއްދަ ކޮންމެ
ޚަޞްމަކަށް ދެވޭނީ، ކަނޑައަޅާފައިވާ ވަކި ކަމަކާ ގުޅިގެން އެންމެ
ޚަބީރެއްގެ ހެކި ހުށަހެޅުމަށެވެ.
(ށ) ކުދި މައްސަލަތަކުގެ ނުވަތަ އަވަސްނިޔާގެ މައްސަލަތަކުގެ
ޓްރެކުން ބެލޭ މައްސަލައެއްނަމަ، އެ މައްސަލައެއްގައި އިންޞާފު
ޤާއިމުކުރުމަށްޓަކައި ޚަބީރު ޝަރީޢަތަށް ޙާޟިރުކުރުމަށް
ކޮންމެހެން ބޭނުންވާކަމަކަށް މެޖިސްޓްރޭޓަށް ޤަބޫލުކުރެވޭނަމަ،
ޚަބީރުގެ ހެކިބަސް ނެގުމަށް މައްސަލައިގެ އަޑުއެހުމަކަށް އޭނާ
ޙާޟިރުކުރެވިދާނެއެވެ.
ޚަބީރުގެ ރިޕޯޓުގައި ހިމަނަންޖެހޭ 208. ޚަބީރުގެ ރިޕޯޓުގެ ނިންމުމުގައި އަންނަނިވި ބައިތައް ހިމަނަންވާނެއެވެ.
ބައިތައް
(ހ) ކޯޓުގެ މައްޗަށް ޚަބީރަށް އޮތް ޒިންމާތައް އެނގޭކަން؛
(ށ) އެ ޒިންމާތަކާ އެއްގޮތަށް ޢަމަލުކުރިކަން އަންގައިދޭ ބަޔާނެއް ؛ އަދި
(ނ) ރިޕޯޓު އެ މައްޗަށް ބިނާކޮށްފައިވާ އިރުޝާދުތައް.
އަށާވީސްވަނަ ބައި
ޙުކުމް ތަންފީޒުކުރުން
ތަންފީޒީ ޑިވިޝަން 209. (ހ) މި ކޯޓުގައި ތަންފީޒީ ޑިވިޝަނެއް ހުންނަންވާނެއެވެ.
(ށ) ކޯޓުގެ ތަންފީޒީ ޑިވިޝަނަށް ހުށަހެޅޭ ތަންފީޒީ މައްސަލަތައް
ބަލާނީ ކޯޓުގެ މެޖިސްޓްރޭޓެވެ.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 120

(ނ) ތަންފީޒީ މައްސަލަތަކުގެ އަދަދު ބެލުމަށްފަހު، ތަންފީޒީ
ޑިވިޝަނަށް ނުވަތަ ތަންފީޒީ މަސައްކަތް ކުރުމަށް އިތުރު
މެޖިސްޓްރޭޓުން ޢައްޔަން ކުރުމަށް ހުރަހެއް ނެތެވެ.
(ރ) ތަންފީޒީ ޑިވިޝަނުން އެ ޑިވިޝަނުގެ މަސައްކަތް ހިންގި ގޮތާއި
ހުށަހެޅުނު މައްސަލަތަކާއި ތަންފީޒު ކުރެވުނު އަދި ތަންފީޒު
ނުކުރެވި ހުރި މައްސަލަތަކެއް ހުރިނަމަ ހުރި ސަބަބު ބަޔާންކޮށް
ކޮންމެ 6 (ހައެއް) މަހަކުން ދާއިރާގެ އިސްމެޖިސްޓްރޭޓްއަށް
ރިޕޯޓެއް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
(ބ) ކޯޓުގެ ތަންފީޒީ ޑިވިޝަނަށް އެހީތެރިވެދޭނީ ޖުޑީޝަލް ދާއިރާގެ
އަގުކުރާ ކޮމިޓީންނެވެ. ކޮންމެ ދާއިރާއެއްގެ އަގުކުރާ ކޮމިޓީގައި
މަދުވެގެން އެއް ޕްރޮފެޝަނަލް އެކައުންޓަންޓަކު ހުންނަންވާނެއެވެ.
(ޅ) މި ކޯޓުގެ ތަންފީޒީ މަސައްކަތް ކުރާނީ، މި ކޯޓު ހިމެނޭ ޖުޑިޝަލް
ދާއިރާއަށް ޢައްޔަންކުރެވޭ، ތަންފީޒީ އޮފިސަރުންގެ ތެރެއިން އެ
މަސައްކަތް ކުރުމަށް ޢައްޔަން ކުރެވޭ 3 (ތިނެއް) ތަންފީޒީ
އޮފިސަރުންނެވެ. މި ކޯޓުގެ ތަންފީޒީ އޮފިސަރުންގެ މަސައްކަތާއި
އަގުކުރާ ކޮމިޓީގެ މަސައްކަތް ކުރުމަށް އެއް މުވައްޒަފުންތަކެއް
ހަމަޖެއްސުމުގެ ބާރު ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުޑިޝަލް
އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
(ކ) ތަންފީޒީ މަސައްކަތް ކުރުމަށް ޢައްޔަން ކުރެވޭ ތަންފީޒީ
އޮފިސަރުންނަށް ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުޑިޝަލް
އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަނުން ކަނޑައަޅާ ގޮތެއްގެ މަތިން އެކަށޭނަ
ތަމްރީން ދޭންވާނެއެވެ.
(އ) ތަންފީޒީ މަސައްކަތްކުރާ މުވައްޒަފަކު ޙުކުމެއް ތަންފީޒުކުރުމުގެ
ބޭނުމުގައި މީހެއްގެ ގޮވަތި ގެދޮރަށް، ނުވަތަ އޮފީހަކަށް
ވަންނަނަމަ، ނުވަތަ އުޅަނދަކަށް އަރާނަމަ، ނުވަތަ ތަނެއް ބަލައި
ޞަފްޙާ 147 ގެ 121

ފާސްކުރާނަމަ، ނުވަތަ މުދަލެއް ހިފަހައްޓާނަމަ އެކަމެއް ކުރަންވާނީ
ތަންފީޒީ މެޖިސްޓްރޭޓް ސޮއިކޮށް ދޫކޮށްފައިވާ ކޯޓު އަމުރެއް
އޮވެގެންނެވެ. މި ކޯޓު އަމުރު އޮންނަންވާނީ
މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލުގައިވާ ފޯމު 41 ގައިވާ ނަމޫނާއާ
އެއްގޮތަށެވެ.
ތަންފީޒު ކޮށްދިނުމަށް އެދުން 210. (ހ) ޙުކުމެއް ނުވަތަ އަމުރެއް ތަންފީޒުކޮށްދިނުމަށް އެދޭނީ
މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލުގެ ފޯމު 42 ގައިވާ ޙުކުމް ތަންފީޒު ކުރުމަށް
އެދި ހުށަހަޅާ ފޯމުންނެވެ.
(ށ) ޙުކުމެއް ނުވަތަ އަމުރެއް ތަންފީޒު ކޮށްދިނުމަށް އެދެވޭނީ ކޯޓުން
ކޮށްފައިވާ ޙުކުމުގައި ނުވަތަ ނެރެފައިވާ އަމުރުގައި އެ ކަމަކަށް
ކަނޑައަޅާފައިވާ މުއްދަތު ހަމަވުމުންނެވެ.
(ނ) ތަންފީޒު ކުރަން އެދެނީ ރަހުނެއް ނުހިމެނޭ ފައިސާގެ ޙުކުމެއްނަމަ،
ޙުކުމް ތަންފީޒުކުރުމުގެ މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގެ ކުރިން
ދަރަނިވެރިޔާގެ މިލްކުގައި ހުރި މުދަލުގެ ތަފްސީލު ހޯދުމަށް ވީ
ވަރަކުން އަރަނިވެރިޔާ މަސައްކަތް ކުރަންވާނެއެވެ. އަދި އެގޮތުން
ލިބޭ ތަފްސީލު ޙުކުމް ތަންފީޒުކުރުމަށް އެދޭ ފޯމުގައި
ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
ތަންފީޒު ފޯމާއެކު ހުށަހަޅަންޖެހޭ 211. ޙުކުމް ތަންފީޒުކުރުމަށް އެދޭ ފޯމާއެކު އަންނަނިވި ލިޔުންތަކާއި މަޢުލޫމާތު
ލިޔުންތައް
ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
(ހ) ތަންފީޒުކޮށްދިނުމަށް އެދޭ ޙުކުމް ނުވަތަ އަމުރުގެ ކޮޕީ.
(ށ) ތަމްސީލުކުރާނޭ ފަރާތެއް ނުވަތަ ޤާނޫނީ ވަކީލަކު ޢައްޔަންކުރާނަމަ
އެކަމަށް ޚާއްޞަކުރެވިފައިވާ ފޯމު.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 122

(ނ) ޤާނޫނީ ޝަޚްޞެއްނަމަ ތަމްސީލުކުރުމަށް ކަނޑައަޅާ ފަރާތެއް
ޢައްޔަންކޮށް ފާސްކޮށްފައިވާ ބޯޑު ރިޒޮލިއުޝަން ނުވަތަ ޤަރާރު
ފަދަ ލިޔުންތައް.
(ރ) ޕަވަރ އޮފް އެޓަރނީއެއް ލިބިގެން ހުށަހަޅާނަމަ ޕަވަރ އޮފް
އެޓަރނީގެ ކޮޕީ.
(ބ) ދަރަނިވެރިޔާގެ މުދާ ހުރި ތަނާބެހޭ މަޢުލޫމާތު ފަދަ
ތަންފީޒުކުރުމަށް އެހީއަކަށްވާނެ ކަމަށް އަރަނިވެރިޔާއަށް
ޤަބޫލުކުރެވޭ މަޢުލޫމާތު.
(ޅ) ތަންފީޒުކުރަން އެދޭ ޙުކުމަކީ ރަހުނު ނުހިމެނޭ ފައިސާގެ
ޙުކުމެއްނަމަ، މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 372 ވަނަ މާއްދާގެ
ދަށުން އަޅައިދިނުމަށް އެދޭ ފިޔަވަޅުތައް.
ފޯމާމެދު ގޮތެއް ނިންމުން 212. (ހ) ޙުކުމެއް ނުވަތަ އަމުރެއް ތަންފީޒު ކޮށްދިނުމުގެ މައްސަލަ ހުށަހަޅާ
ދުވަހުން ފެށިގެން ރަސްމީ 03 (ތިނެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި
މައްސަލަ ބަލައިގަތުމާމެދު ގޮތެއް ނިންމަންވާނެއެވެ.
(ށ) ޙުކުމް ތަންފީޒުކޮށްދިނުމުގެ މައްސަލަ ބަލައިގަނެވެން ނެތްކަމަށް
ކޯޓުން ނިންމާ ނިންމުން އޮންނަންވާނީ މި ގަވާއިދުގެ
ޖަދުވަލުގައިވާ ފޯމު 30 ގައިވާ ނަމޫނާއާ އެއްގޮތަށެވެ.
ފޯމެއް ހުށަހެޅުމެއްނެތި 213. ޙުކުމް ނުވަތަ އަމުރު ތަންފީޒު ކޮށްދިނުމަށް އެދި ހުށަހަޅާފައި ނުވިނަމަވެސް ،
ތަންފީޒުކުރަންޖެހޭ ޙުކުމްތަކާއި
ޙުކުމެއް ނުވަތަ އަމުރެއް ތަންފީޒު ކުރުމަށް މަތީ މަރުޙަލާއެއްގެ ކޯޓަކުން
އަމުރުތައް
އަމުރުކޮށްފިނަމަ، އެ ޙުކުމެއް ނުވަތަ އަމުރެއް ތަންފީޒު ކުރުމުގެ މަސައްކަތް
ކޯޓުން ފަށަން ވާނެއެވެ.
ތަންފީޒުކުރަން ހުށަހެޅިކަން 214. (ހ) ޙުކުމް ތަންފީޒުކުރުމަށް އެދި މައްސަލައެއް ހުށަހެޅިއްޖެނަމަ އެކަން
އެންގުން
ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތަށް އަންގަންވާނެއެވެ.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 123

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ އެންގުން އަންގައި ފޮނުވާ ނޯޓިސް
އޮންނަންވާނީ މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލުގެ ފޯމު 30 ގައިވާ ނަމޫނާއާ
އެއްގޮތަށެވެ. އަރަނިވެރިޔާ ޙުކުމް ތަންފީޒު ކުރުމަށް އެދޭ ފޯމުގައި
އަޅައި ދިނުމަށް އެދިފައިވާ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ތެރެއިން ދަރަނިވެރިޔާގެ
ޣައިރު ޙާޟިރުގައި އަޅައިދޭން އެދިފައިވާ ފިޔަވަޅުތައް
މި ނޯޓިހުގައި ކޯޓުން ބަޔާންކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.
ތަންފީޒު ކުރުމުގެ ނޯޓިސް 215. އަންނަނިވި ގޮތްތަކުންކުރެ ގޮތަކަށް ޢަމަލުކޮށްފިނަމަ ބަލާނީ ޙުކުމް
ރައްދުކުރުން
ތަންފީޒުކުރުމުގެ މައްސަލައިގައި ފޮނުވަންޖެހޭ ނޯޓިސް ނުވަތަ ކޯޓަށް
ޙާޟިރުވުމުގެ އަމުރު ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތަށް ރައްދުކުރެވިފައިވާ ކަމަށެވެ.
(ހ) ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތް ނުވަތަ އެފަރާތް ތަމްސީލުކުރާ ފަރާތަކަށް
ނޯޓިސް ނުވަތަ އަމުރު ރައްދުކުރުން.
(ށ) ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުގެ އެޑްރެސް ކަމަށް ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ކޯޓަށް
އަންގާފައިވާ އެޑްރެހަކަށް ނޯޓިސް ނުވަތަ އަމުރު ރައްދުކުރުން.
(ނ) ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުގެ ޕޯސްޓް ނުވަތަ އީ-މެއިލް އެޑްރެހެއްކަމަށް
ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ކޯޓަށް އަންގާފައިވާ ޕޯސްޓް ނުވަތަ އީމެއިލް
އެޑްރެހަކަށް ނޯޓިސް ނުވަތަ އަމުރު ފޮނުވުން.
(ރ) ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތަށް ލިޔުމެއް ރައްދުކުރެވޭނެ ނަންބަރެއް ކަމަށް
މައުޟޫޢީ ޤަޟިއްޔާގައި ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ކޯޓަށް އަންގާފައިވާ
ނަންބަރަކަށް ނޯޓިސް ނުވަތަ އަމުރު ފޮނުވުން.
(ބ) ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތަކީ ޤާނޫނީ ޝަޚްޞެއްނަމަ، އެ ފަރާތުގެ
ރަޖިސްޓްރީ އެޑްރެސް ކަމަށް އެ ޝަޚްޞެއް ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ
ފަރާތުން ދީފައިވާ އެޑްރެހަކަށް ނުވަތަ އީ-މެއިލްއަކަށް ނުވަތަ
ނަންބަރަކަށް ނޯޓިސް ނުވަތަ އަމުރު ފޮނުވުން.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 124

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް ނޯޓިސް
ނުފޮނުވިއްޖެ ޙާލަތެއްގައި ޤާނޫނީ ޝަޚްޞުގެ މަސްއޫލުވެރިއަކަށް
ނުވަތަ އެ ފަރާތެއްގެ އެޑްރެހަކަށް ނުވަތަ އީ-މެއިލްއަކަށް ނުވަތަ
ނަންބަރަކަށް ނޯޓިސް ނުވަތަ އަމުރު ފޮނުވުން.
(ކ) މި މާއްދާގެ (ޅ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް ނޯޓިސް
ނުފޮނުވިއްޖެ ޙާލަތެއްގައި ކުންފުންޏެއްނަމަ އެ ކުންފުނީގެ
ޑައިރެކްޓަރއެ އްގެ އެޑްރެހަށް ނުވަތަ އީމެއިލްއަށް ނުވަތަ
ނަންބަރަކަށް ނޯޓިސް ނުވަތަ އަމުރު ފޮނުވުން.
ޤާނޫނީ ޝަޚްޞެއްގެ 216. ޙުކުމެއް ނުވަތަ އަމުރެއް ތަންފީޒު ކުރުމުގެ ބޭނުމަށް ޤާނޫނީ ޝަޚްޞެއްގެ
މަސްއޫލުވެރިން ކަމުގައި ބަލާނެ
މަސްއޫލުވެރިން ކަމުގައި ބަލާނީ އަންނަނިވި މީހުންނެވެ.
މީހުން
(ހ) ކުންފުންޏެއްނަމަ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރު ނުވަތަ ޑިރެކްޓަރުން.
(ށ) ޕާޓްނަރޝިޕެއްނަމަ މެނޭޖިންގ ޕާޓްނަރ ނުވަތަ ޕާޓްނަރުން.
(ނ) ކްލަބެއް ނުވަތަ ޖަމްޢިއްޔާއެއްނަމަ ރައީސް ނުވަތަ ހިންގާ ކޮމިޓީގެ
މެންބަރުން.
(ރ) ސިޔާސީ ޕާޓީއެއްނަމަ ޕާޓީ ތަމްސީލުކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު
ޙަވާލުކޮށްފައިވާކަމަށް އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނުން އަންގާފައިވާ
ފަރާތް.
(ބ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބުނާފަދަ ފަރާތެއް ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައި
ނުވާނަމަ، ސިޔާސީ ޕާޓީގެ ރައީސް ނުވަތަ ޗެއަރޕަރސަން ނުވަތަ
ނައިބު ރައީސް ނުވަތަ ސެކްރެޓަރީ ޖެނެރަލް.
(ޅ) ރާއްޖޭގައި ރީ-ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ ކުންފުންޏެއްނަމަ، ކުންފުނީގެ
ލޯކަލް ރެޕްރެޒެންޓޭޓިވް.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 125

(ކ) މިނިވަން މުއައްސަސާއެއްނަމަ، އެ ތަނެއްގެ ރައީސް ނުވަތަ ނައިބު
ރައީސް ނުވަތަ މެންބަރުން.
ޙުކުމް ނުވަތަ އަމުރު ތަންފީޒު 217. (ހ) ތަންފީޒުކޮށްދިނުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ޙުކުމްތަކާއި އަމުރުތައް
ކުރާނެ ގޮތް
ތަންފީޒު ކުރާނީ އެ ޙުކުމެއް ނުވަތަ އެ އަމުރެއްގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށެވެ.
(ށ) އާބިޓްރޭޝަނުގެ އެވޯޑު ނުވަތަ އާބިޓްރޭޝަނަށް ހުށަހެޅިފައިވާ
މައްސަލައެއްގައި ނެރެފައިވާ އަމުރުތައް ތަންފީޒު ކުރާނީ
ދިވެހިރާއްޖޭގެ އާބިޓްރޭޝަންގެ ޤާނޫނާއި އެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން
ހަދާފައިވާ ގަވާއިދާ އެއްގޮތަށެވެ.
ޙުކުމް ތަންފީޒުކުރުމުގެ 218. ޙުކުމް ތަންފީޒުކުރުމަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލަތައް ބެހިގެންވަނީ އަންނަނިވި
މައްސަލަތައް ބެހިގެންވާ ގޮތް
ގޮތަށެވެ.
(ހ) ރަހުނު ހިމެނޭ ފައިސާގެ ޙުކުމް ތަންފީޒުކުރުމުގެ މައްސަލަ.
(ށ) ރަހުނު ނުހިމެނޭ ފައިސާގެ ޙުކުމް ތަންފީޒުކުރުމުގެ މައްސަލަ.
(ނ) ފައިސާ ނުހިމެނޭ ޙުކުމް ނުވަތަ އަމުރު ތަންފީޒުކުރުމުގެ މައްސަލަ.
ތަންފީޒު ކުރުމުގައި ޢަމަލުކުރާނެ 219. (ހ) ޙުކުމް ނުވަތަ އަމުރު ތަންފީޒުކުރުމަށް ހުށަހެޅޭ ހުރިހާ ބާވަތެއްގެ
ޢާންމު އުޞޫލު
މައްސަލަތަކުގައި ވެސް އިސްކަންދޭން ވާނީ އަރަނިވެރިޔާގެ
މަޞްލަޙަތަށެވެ. ތަންފީޒު ކުރުމުގެ މަރުޙަލާގެ އެއްވެސް
ހިސާބަކުން ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތަށް ދޭން ބޭނުންވާ
ކޮންމެ ފުރުޞަތެއް ކޯޓުން ދޭންވާނެއެވެ.
(ށ) ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ދޭ ލުއިގެ ސަބަބުން ކޯޓުގެ ވަގުތު
އެކަށިގެންނުވާ ގޮތެއްގައި ގެއްލިގެންދާކަމަށް ކޯޓަށް ފެނިއްޖެ
ހިނދެއްގައި ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ދޭ ފުރުޞަތު ކޯޓު އަމުރަކުން
ޞަފްޙާ 147 ގެ 126

ނުދިނުމުގެ އިޚްތިޔާރު މައްސަލަ ބަލާ މެޖިސްޓްރޭޓަށް
ލިބިގެންވެއެވެ.
ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ދޭން 220. (ހ) ޙުކުމް ނުވަތަ އަމުރު ތަންފީޒުކުރުމުގެ މައްސަލައެއްގައި ދަޢުވާކުރާ
ބޭނުންނުވާ ފުރުޞަތެއް ކޯޓުން
ފަރާތުން ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތަށް ދޭން އިންކާރުކުރާ ފުރުޞަތެއް
ނުދިނުން
ކޯޓުން ދީގެން ނުވާނެއެވެ.
(ށ) ޙުކުމް ނުވަތަ އަމުރާ އެއްގޮތަށް ޢަމަލު ނުކޮށްގެން ހުށަހެޅޭ
މައްސަލައެއްގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލިސް އޮންނަ ދުވަހު ނުވަތަ
ގިނަވެގެން 7 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ޙުކުމް ނުވަތަ
އަމުރު ތަންފީޒު ކުރާނެ ކަމަށް ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ކޯޓުގައި
ބުނެފިނަމަ އެކަމުގެ އިންތިޒާމުތައް ހަމަޖެއްސުމަށް ގިނަވެގެން 7
(ހަތެއް) ދުވަހުގެ މުއްދަތު ދިނުމަކަށް މި މާއްދާ ހުރަހެއް ނާޅައެވެ.
ޙުކުމް ތަންފީޒު ކުރުން 221. (ހ) ޙުކުމެއް ނުވަތަ އަމުރެއް ތަންފީޒުކުރުން ފަސްކުރުމަށް މަތީ
ފަސްކުރުން
މަރުޙަލާގެ ކޯޓަކުން އަމުރުކޮށްފިނަމަ، ޙުކުމް ނުވަތަ އަމުރު
ތަންފީޒުކުރުމުގެ މަސައްކަތް ވަގުތުން ހުއްޓާލައި، ތަންފީޒު
ކުރުމުގެ ގޮތުން އަޅާފައިވާ އެންމެހައި ފިޔަވަޅުތައް
ދޫކޮށްލެވޭނެއެވެ. ނުވަތަ ވަކި ގޮތަކަށް ޢަމަލުކުރުމަށް މަތީ
މަރުޙަލާގެ ކޯޓުން އަންގާފައިވާނަމަ، އެ ގޮތަށް ޢަމަލުކުރެވޭނެއެވެ.
(ށ) ޙުކުމް ނުވަތަ އަމުރެއްގެ ވަކި ބައެއް ތަންފީޒުކުރުން ފަސްކުރުމަށް
އަމުރުކޮށް، ތަންފީޒު ކުރުމުގެ ދަޢުވާގައި ހިމެނޭ އެހެން ބައެއް
ތަންފީޒުކުރަން މަތީ މަރުޙަލާގެ ކޯޓަކުން އަމުރުކޮށްފައިވާ
ޙާލަތުގައި، ތަންފީޒު ކުރުން ފަސްކުރުމަށް އަމުރުކޮށްފައިނުވާ ބައި
ތަންފީޒު ކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކޯޓުން ކުރިއަށް ގެންދަންވާނެއެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޙާލަތުގައި އެ ބައެއް
ތަންފީޒުކުރުމަށް މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނާއި ، މި ގަވާއިދުގައި
ޞަފްޙާ 147 ގެ 127

ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތައް ކޯޓުން
އަޅަންވާނެއެވެ.
ރަހުނު ހިމެނޭ ފައިސާގެ ޙުކުމް 222. (ހ) ރަހުނު ހިމެނޭ ފައިސާގެ ޙުކުމް ތަންފީޒު ކުރުމުގެ
ތަންފީޒުކުރުމުގެ މައްސަލަ
މައްސަލަތަކުގައި އަންނަނިވި ފިޔަވަޅުތައް އަޅަންވާނެއެވެ.
(1) ރަހުނުކުރެވިފައިވާ މުދާ ހުރި ތަނާއި ޙާލަތު ލިޔުމަކުން
ބަޔާން ކޮށްދިނުމަށް ރަހުނު ބެހެއްޓި ފަރާތަށް އެންގުން.
(2) ރަހުނުކުރެވިފައިވާ މުދަލުގެ އެއިރެއްގެ އަގަކީ
ކޮބައިކަމާމެދު ރަހުނު ބެހެއްޓި ފަރާތާއި ރަހުނު ހިފި
ފަރާތުން އެއްބަސްވާ މިންވަރެއް އޮތްތޯ ބެލުން.
(3) ރަހުނުކުރެވިފައިވާ މުދަލުގެ އެއިރެއްގެ އަގަކީ
ކޮބައިކަމާމެދު ރަހުނު ބެހެއްޓި ފަރާތާއި ރަހުނު ހިފި
ފަރާތުން އެއްބަސްވާ މިންވަރެއް ނެތްނަމަ، އަގުކުރުމަށް
ދެ ފަރާތުން އެއްބަސްވާ ތިންވަނަ ފަރާތެއް ވޭތޯ ބެލުން.
(4) ރަހުނުކުރެވިފައިވާ މުދަލުގެ އެއިރެއްގެ އަގަކީ
ކޮބައިކަމާމެދު ރަހުނު ބެހެއްޓި ފަރާތާއި ރަހުނު ހިފި
ފަރާތުން އެއްބަސްވާ މިންވަރެއް ނެތިފައި، އަ ގުކުރުމަށް
ދެ ފަރާތުން އެއްބަސްވާ ތިންވަނަ ފަރާތެއް ނެތްނަމަ
ތަންފީޒީ ޑިވިޝަނުގެ ނުވަތަ ޖުޑިޝަލް ދާއިރާގެ އަގު
ކޮމިޓީ މެދުވެރިކޮށް ރަހުނުކުރެވިފައިވާ މުދަލުގެ އެއިރުގެ
އަގު ހޯދުން.
(5) ރަހުނުކުރެވިފައިވާ މުދާ އެއްފަރާތަށްވުރެ ގިނަ ފަރާތުގައި
ރަހުނުކުރެވިފައިވޭތޯ ދަރަނިވެރިޔާގެ ފަރާތުންނާއި
ދައުލަތުގެ ކަމާގުޅޭ އިދާރާތަކުން މަޢުލޫމާތު ސާފުކުރުން.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 128

(6) އެއް މުޢާމަލާތާ ގުޅިގެން އެއް މުދަލަށްވުރެ ގިނަ މުދާ
ރަހުނުކުރެވިފައިވާނަމަ ވިއްކާލުމުގެ ހުއްދަ ދޭނެ މުދަލާއި،
ވިއްކުމުގައި އިސްކަންދޭނެ ތަރުތީބު ކަނޑައެޅުން.
(7) ރަހުނުކުރެވިފައިވާ މުދަލަކީ ބައިކޮށްގެން ވިއްކޭފަދަ
މުދަލެއްނަމަ އެ މުދަލުން ވިއްކުމުގެ ހުއްދަދޭނެ މިންވަރެއް
ކަނޑައެޅުން.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ފިޔަވަޅުތައް އެޅުމަށްޓަކައި ޙުކުމް
ތަންފީޒުކުރުމުގެ މައްސަލަ ހުށަހެޅޭ ތާރީޚުން ފެށިގެން
14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އިބްތިދާއީ އަޑުއެހުމެއް
ބާއްވަންވާނެއެވެ. މި އަޑުއެހުން ވީޑިއޯ ކޮންފެރެންސްގެ
ވަސީލަތެއް މެދުވެރިކޮށް ވެސް ބޭއްވިދާނެއެވެ. ތަންފީޒީ
ޑިވިޝަނުގެ ކޮންމެ އަޑުއެހުމެއްގެ ޔައުމިއްޔާ މެޖިސްޓްރޭޓް ލިޔެ
ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ. އެ ޔައުމިއްޔާ އެ މައްސަލައެއްގެ ފައިލުގައި
އޮންނަންވާނެއެވެ.
ރަހުނު ހިމެނޭ މައްސަލައެއްގައި 223. (ހ) ރަހުނު ހިމެނޭ ފައިސާގެ ޙުކުމް ތަންފީޒު ކުރުމުގެ
ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތާމެދު އެހެން
މައްސަލައެއްގައި އެ މުދަލެއް ވިއްކައިގެން ދަރަނި އަދާކުރެވޭނެ
ފިޔަވަޅެއް ނޭޅުން
ރަހުނެއް ހުރިނަމަ، އެ ދަރަނި ނުދައްކައިގެން ބަންދުކުރުމުގެ
ނުވަތަ ޕާސްޕޯޓު ހިފެހެއްޓުމުގެ އަމުރެއް ނެރެގެންނުވާނެއެވެ.
(ށ) ދަރަނި ނުދެއްކުން ފިޔަވައި އެހެން ގޮތަކަށް ކޯޓުގެ ޙުރުމަތް
ކަނޑައިގެން، ކޯޓުގެ ޙުރުމަތްކެނޑި ފަރާތަކާމެދު ފިޔަވަޅެއް
އެޅުމަކަށް މި މާއްދާ ހުރަހެއް ނާޅައެވެ.
(ނ) ރަހުނު ހިމެނޭ ފައިސާގެ ޙުކުމް ތަންފީޒު ކުރުމުގެ
މައްސަލައެއްގައި، ޙުކުމް ތަންފީޒު ކުރުމަށް ހުރަސް އެޅުމުގެ
ގަސްތުގައި ފިލައިފިނަމަ، ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރަށް
ހިނގައްޖެނަމަ ނުވަތަ އެ ނޫން ވެސް ގޮތަކަށް ޙުކުމް
ޞަފްޙާ 147 ގެ 129

ތަންފީޒުކުރުމަށް ގަސްތުގައި ހުރަސް އަޅަމުންދާނަމަ، އެ މީހެއްގެ
ޣައިރު ޙާޟިރުގައި އެ މުދަލެއް ނީލަމުގައި ވިއްކައިގެން އެ ޙުކުމް
ތަންފީޒުކުރަންވާނެ އެވެ.
ދަރަންޏަށް ޒިންމާކުރުވުން 224. ރަހުނު ބެހެއްޓި ފަރާތާއި ރަހުނު ހިފި ފަރާތާއި ގެރަންޓަރުންގެ މެދުގައި
އެހެން ގޮތަކަށް އެއްބަސްވެފައިނުވާނަމަ، ރަހުނު ހިމެނޭ ފައިސާގެ ޙުކުމް
ތަންފީޒު ކުރުމުގެ މައްސަލަތަކުގައި އެ ދަރަންޏަކާ ގުޅިގެން ޕާރސަނަލް
ގެރެންޓީ ދީފައިވާ ގެރަންޓަރެއް ނުވަތަ ގެރަންޓަރުންތަކެއް ތިބިނަމަ،
ގެރަންޓަރުންގެ މައްޗަށް ޙުކުމް ތަންފީޒު ކުރާނީ، ރަހުނު ކުރެވިފައިވާ މުދާ
ވިއްކައިގެން ދަރަނި އެކުގައި ޚަލާޞް ނުވިނަމައެވެ. އެ ހާލަތުގައި
އެ ދަރަންޏަކީ ރަހުނު ނުހިމެނޭ ސާބިތު ދަރަންޏަކަށް ބަދަލުވެގެންދާނެއެވެ.
ރަހުނު ވިއްކާލުމުގެ ހުއްދަ 225. (ހ) ރަހުނު ވިއްކާލުމުގެ ހުއްދަ ދެވޭނީ ވަކި ޝަރުޠުތަކެއް
ދިނުން
ފުރިހަމަވުމުން ކަމަށް ރަހުނު ހިމެނޭ ފައިސާގެ މައުޟޫޢީ
މައްސަލައިގެ ޙުކުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާނަމަ، ރަހުނު ވިއްކާލުމުގެ
ހުއްދަ ދޭންވާނީ އެ ޝަރުޠުތަކެއް ފުރިހަމަވުމުންނެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޝަރުޠުތައް ފުރިހަމަވެފައި
އޮތްނަމަވެސް ރަހުނު ބެހެއްޓި ފަރާތުން ރަހުނު ސަލާމަތްކުރުމަށް
އެދޭނަމަ ރަހުނު ވިއްކާލުމުގެ ހުއްދަ ދޭންވާނީ އެ ނުކުތާއާމެދު
ރަހުނު ހިފި ފަރާތާއެކު މުޢާމަލާތްކުރުމަށް ރަހުނު ބެހެއްޓި ފަރާތަށް
މަދުވެގެން 2 (ދޭއް) މަސް ދުވަހުގެ ފުރުޞަތު ދިނުމަށްފަހުއެވެ.
(ނ) ރަހުނު ވިއްކާލުމުގެ ހުއްދަ އޮންނަންވާނީ މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލުގެ
ފޯމު 43 ގައިވާ ނަމޫނާއާ އެއްގޮތަށެވެ.
(ރ) ރަހުނު ވިއްކާލުމުގެ ހުއްދައިގައި މަދުވެގެން އަންނަނިވި މަޢުލޫމާތު
ހިމެނިފައި ވާންވާނެއެވެ.
(1) ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 130

(2) މައުޟޫޢީ ޤަޟިއްޔާގެ ނަންބަރު.
(3) ރަހުނު ބެހެއްޓިފަރާތާއި ރަހުނު ހިފިފަރާތް.
(4) ރަހުނުކުރެވިފައިވާ މުދަލަކީ ކޮބައިކަން.
(5) ރަހުނުކުރެވިފައިވާ މުދަލުގެ ވެރިފަރާތް.
(6) ރަހުނު ވިއްކާލުމުގެ ހުއްދައަށް އެދުނުފަރާތް.
(7) ރަހުނު ވިއްކާލުމުގެ ހުއްދަ ދިން ތާރީޚާ ހަމައަށް ދަރަނީގެ
ބާކީގައި އޮތް މިންވަރު.
(8) ރަހުނު ވިއްކާލުމުގެ ހުއްދަ ދޭންޖެހޭ ސަބަބު.
(9) ރަހުނު ވިއްކާލުމުގެ ހުއްދަ ދެމިއޮންނާނެ މުއްދަތު.
(10) ރަހުނު ވިއްކާލައިގެން ލިބުނު ފައިސާއާމެދު
ޢަމަލުކުރިގޮތާއި، މުޢާމަލާތް ނިމުނުއިރު ދަރަނި
ޚަލާޞްވެފައިވާކަން ނުވަތަ ނޫންކަން ކޯޓަށް އެންގުމަށް
ހުއްދަ ދެވޭ ފަރާތުގެމައްޗަށް އަމުރުކުރެވިފައިއޮތުން.
(11) ރަހުނު ވިއްކާލުމުގެ ހުއްދަ ދިން ގޮތް.
(ބ) އެހެން ގޮތަކަށް ޚަޞްމުންގެ މެދުގައި އެއްބަސްވެފައި ނުވާނަމަ،
ދަރަންޏަކާ ގުޅިގެން އެއް މުދަލަށްވުރެ ގިނަ މުދާ
ރަހުނުކޮށްފައިވާނަމަ، އަދި އޭގެ ތެރެއިން ބައެއް މުދާ ވިއްކައިގެން
ދަރަނި އަދާކުރެވިދާނެ ކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވޭނަމަ، ފުރަތަމަ
ވިއްކާލަން ހުއްދަދޭނީ އެ ދަރަނި އަދާކުރެވޭނެ މިންވަރުގެ އަގެއް
ހުރިކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ މިންވަރަށްވާ މުދަލެވެ.
މުދަލަކުން ލިބޭ ކުލި ކޯޓަށް 226. ރަހުނު ހިމެނޭ ފައިސާގެ ޙުކުމް ތަންފީޒުކުރުމުގެ މައްސަލައެއް ހުށަހެޅޭއިރު،
ދެއްކުން
އެ މުދާ ނުވަތަ ރަހުނުކުރެވިފައިވާ އެއްވެސް މުދަލެއް ހުރީ އެއްވެސް
ފަރާތަކަށް ކުއްޔަށް ދޫކޮށްފައި ކަމަށްވާނަމަ، ޙުކުމް ތަންފީޒުކުރުމުގެ
ޞަފްޙާ 147 ގެ 131

މައްސަލަ ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމާއެކު، އެ މުދަލަކުން ލިބޭ ކުލި ކޯޓަށް ދައްކަމުން
ގެންދިއުމަށް އެ މުދަލެއް ކުއްޔަށް ހިފައިގެން އުޅޭ ފަރާތުގެ މައްޗަށް ކޯޓުން
އަމުރުކުރަންވާނެއެވެ.
ރަހުނު ތަންފީޒުވަންދެން 227. (ހ) ރަހުނު ހިމެނޭ ފައިސާގެ ޙުކުމް ތަންފީޒުކުރުމުގެ މައްސަލައެއްގައި
ޤަޟިއްޔާގައި ޙުކުމެއް ނުކުރުން
ރަހުނު ވިއްކާލުމުގެ ހުއްދަ ދިންނަމަވެސް، ރަހުނު ވިއްކާލެވި،
ރަހުނުގެ އެއްބަސްވުން ނިމުމަކަށް އަންނަންދެން އެ ޤަޟިއްޔާގައި
ޙުކުމް ކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.
(ށ) އެ ޤަޟިއްޔާއެއްގައި ހިމެނޭ ރަހުނު ވިއްކާލުމުގެ އިޖުރާއަތާއި
ގުޅިގެން ހުށަހެޅޭ ކަންކަން ބަލައި، އެފަދަ ކަމަކާ ގުޅިގެން ކޯޓުން
އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތައް އަޅާނީ އެ ޤަޟިއްޔާގައި ނެރޭ އަމުރުތަކާއި
ދޭ ނޯޓިސްތަކުންނެވެ.
(ނ) ރަހުނު ހިފި ފަރާތުން ރަހުނު ވިއްކާލަނީ އެކަށީގެންވާ އަގެއްގައި
ނޫންކަމަށް ރަހުނު ބެހެއްޓި ފަރާތުން ހުށަހަޅައިފިނަމަ ރަހުނު
ވިއްކާލުމުގެ ބީލަން ފަށަންޖެހޭ އަގު ކަނޑައެޅުމުގައި އަސްލަކަށް
ބަލާނީ ޚަބީރަކު ދީފައިވާ އަގެވެ.
ރަހުނު ވިއްކާލުމުގެ ހުއްދަ 228. (ހ) ރަހުނު ވިއްކާލުމުގެ ހުއްދަ ދެވުނު މުއްދަތުގައި ރަހުނު
ދެވުނު މުއްދަތު އިތުރުކުރުން
ވިއްކާލެވިފައި ނުވަނީ ރަހުނު ވިއްކުމުގެ ހުއްދަ ދެވުނު ފަރާތުގެ
ފަރުވާކުޑަކަމުން ނުވަތަ އިހުމާލަކުން ކަމުގައި ނުވާނަމަ ރަހުނު
ވިއްކާލުމުގެ ހުއްދައިގެ މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދޭންވާނެއެވެ.
(ށ) ރަހުނު ވިއްކާލުމުގެ ހުއްދަ ދެވުނު މުއްދަތުގައި ރަހުނު
ވިއްކާލެވިފައިނުވަނީ ރަހުނު ވިއްކުމުގެ ހުއްދަ ދެވުނު ފަރާތުގެ
ފަރުވާކުޑަކުރުމެއް ނުވަތަ އިހުމާލެއް އޮވެގެން ކަމަށް ވެފައި،
ދަރަނި ދައްކައިގެން ރަހުނުކުރި މުދާ ސަލާމަތްކުރުމަށް ރަހުނު
ބެހެއްޓި ފަރާތުން ނުވަތަ ރަހުނުގެ ވެރިފަރާތުން އެދޭނަމަ މުދާ
ސަލާމަތް ކުރުމަށް އެދުނު ފަރާތަށް މަދުވެގެން
ޞަފްޙާ 147 ގެ 132

45 (ސާޅީސްފަހެއް) ދުވަހުގެ މުއްދަތުގެ ނޯޓިހެއް މި ގަވާއިދުގެ
ޖަދުވަލުގެ 30 ގައިވާ ފޯމުން ދޭންވާނެއެވެ.
ރަހުނު ވިއްކާލައިގެން ދަރަނި 229. (ހ) ރަހުނު ކުރެވިފައިވާ މުދާ ނުވަތަ މުދަލުން ބައެއް ވިއްކާލައިގެން
އަދާވުން
އެ ދަޢުވާގައި ހިމެނޭ ދަރަނި ޚަލާޞްވެއްޖެނަމަ ދަރަނި
ޚަލާޞްވެއްޖެ ކަމަށް ކަނޑައަޅައި ޙުކުމްކުރަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޙުކުމްކުރާނީ ރަހުނު ވިއްކާލައިގެން
ދަރަންޏާއި ރަހުނު ވިއްކާލުމުގެ ޚަރަދު ކަނޑައި ބާކީ ފައިސާ
ހުރިނަމަ އެ ފައިސާ ރަހުނުކުރި ފަރާތަށް ލިބުމަށްފަހުއެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކުރާ ޙުކުމުގައި ރަހުނުގެ އެއްބަސްވުން
ނިމުމަކަށް އައިސްފައިވާ ކަމަށް ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
ރަހުނު ވިއްކާލައިގެން ދަރަނި 230. (ހ) ރަހުނު ކުރެވިފައިވާ މުދަލުން ބައެއް ވިއްކާލައިގެން އެ ދަޢުވާގައި
އަދާ ނުވުން
ހިމެނޭ ދަރަނި ޚަލާޞްނުވިނަމަ އިތުރު މުދާ ވިއްކުމުގެ ހުއްދަ
ދޭންވާނެއެވެ.
(ށ) ރަހުނު ކުރެވިފައިވާ އެންމެހައި މުދާ ވިއްކައިގެން ވެސް ދަޢުވާގައި
ހިމެނޭ ދަރަނި ޚަލާޞް ނުވިނަމަ ދަރަނީގައި ބާކީއޮތް މިންވަރަކީ
ރަހުނު ނުހިމެނޭ ސާބިތު ދަރަންޏެއްކަމަށް ކަނޑައަޅައި
ޙުކުމްކުރަންވާނެއެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ކުރާ ޙުކުމުގައި ރަހުނުގެ
އެއްބަސްވުން ނިމިފައިވާކަމަށް ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
އިންޓްރެސްޓް ނިމުން 231. (ހ) ދަރަނިވެރިޔާއާއި އަރަނިވެރިޔާ އެހެން ގޮތަކަށް އެއްބަސްވެފައިނުވާ
ނަމަ، ރަހުނު ކުރެވިފައިވާ މުދާ ވިއްކާލުމުން ނުވަތަ ރަހުނު
ހަވާލުކުރުމުން ރަހުނު ހިމެނޭ ދަރަންޏަކާ ގުޅިގެން ޚަޞްމުގެ
ފަރާތުން ބޭންކަށް ނުވަތަ މާލީ އިދާރާއަށް އެ ދަރަންޏާ ގުޅިގެން
ދައްކަން އެއްބަސްވެފައިވާ އިންޓްރެސްޓް ހިނގުން ހުއްޓޭނެއެވެ.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 133

(ށ) ރަހުނު ހިމެނޭ ދަރަންޏަކާ ގުޅިގެން ހުކުމާއެއްގޮތަށް ދަރަނިވެރިޔާ
ދައްކަންޖެހޭ ދަރަނި ދައްކަންޖެހޭ މުއްދަތުގައި ދައްކާފައިނުވާ
ހާލަތުގައި، ދެ ފަރާތުން އެހެން ގޮތަކަށް އެއްބަސްވެފައިނުވާނަމަ،
ޙުކުމާ އެއްގޮތަށް ފައިސާ ނުދައްކާ ދުވަހުން ފެށިގެން
60 (ފަސްދޮޅަސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ރަހުނު ތަންފީޒުކުރުމުގެ
އަމުރަކަށް އެދި ކޯޓަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. ދަރަނިވެރިޔާ އާއި
އަރަނިވެރިޔާ އެހެން ގޮތަކަށް އެއްބަސްވެއްޖެނަމަ އެކަން ކޯޓަށް
އަންގަންވާނެއެވެ.
ރަހުނު ނުހިމެނޭ ފައިސާގެ ޙުކުމް 232. ރަހުނު ނުހިމެނޭ ފައިސާގެ ޙުކުމް ތަންފީޒުކުރުމުގެ މައްސަލައެއް
ތަންފީޒުކުރުމުގެ މައްސަލަ
ހުށަހެޅުމުން، ލަސްނުކޮށް މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 369 ވަނަ
މާއްދާގައިވާ ގޮތަށް ދަރަނިވެރިޔާގެ މާލީ ހާލަތު ބެލުމަށްޓަކައި ކުރަންޖެހޭ
ކަންތައްތައް ކޯޓުން ފަށަންވާނެއެވެ.
އަޅަންވާނެ ފިޔަވަޅުތައް 233. ރަހުނު ނުހިމެނޭ ފައިސާގެ ޙުކުމް ތަންފީޒު ކުރުމުގެ މައްސަލަތަކުގައި
އަރަނިވެރިޔާގެ އެދުމުގެ މަތިން ޙުކުމް ތަންފީޒު ކުރުމުގައި ކޯޓުން އެޅިދާނެ
ކަމަށް މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފިޔަވަޅުތަކުގެ
ތެރެއިން އެ ވަގުތު އެޅެން ހުރި އެންމެހައި ފިޔަވަޅުތައް ވަގުތުން އަދި
އެއްފަހަރާ ކޯޓުން އަޅަންވާނެއެވެ. ރަހުނު ނުހިމެނޭ ފައިސާގެ ޙުކުމް ތަންފީޒު
ކުރުމުގެ މައްސަލައެއް ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން އަޅާނެ ފިޔަވަޅުތަކުގެ
ޗެކްލިސްޓެއް ކޮންމެ މައްސަލައެއްގެ ފައިލުގައި އޮންނަންވާނެއެ ވެ. އަދި
ފިޔަވަޅު އަޅަމުންދިއުމުގައި އެ ޗެކް ލިސްޓު އަދާހަމަކުރަންވާނެއެވެ.
މި ގޮތުން ކޯޓުން އަޅައިދެވިދާނެ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ތެރޭގައި އަންނަނިވި ކަންކަން
ހިމެނުމުގެ އިޚްތިޔާރު އަރަނިވެރިޔާއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
(ހ) ދަރަނިވެރިޔަކީ އަމިއްލަ ފަރުދެއްނަމަ، އަދި ދަރަނިވެރިޔާގެ
އަތުގައި ދަރަނި އަދާކުރާނޭ މުދަލާއި ފައިސާ ހުރިކަމަށް
ޤަބޫލުކުރެވޭ ހާލަތުގައި، ކޯޓުގެ ޙުކުމް ތަންފީޒުކުރަން ހުރަސް
އެޅުމުގެ ގޮތުން ދަރަނިވެރިޔާ ރާއްޖެއިން ބޭރަށް ފުރައިގެން
ޞަފްޙާ 147 ގެ 134

ހިނގައިދާނެ ކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ ސަބަބެއް އޮތްނަމަ، އެ މީހާގެ
ޕާސްޕޯޓު ހިފެހެއްޓުމަށް އަމުރުކުރުން.
(ށ) ދަރަނިވެރިޔާގެ މިލްކިއްޔާތުގައި ހުރި ވިޔަފާރި އާއި އުފުލޭ މުދަލާއި
ނުއުފުލޭ މުދަލުގެ ތެރެއިން ވިއްކާލެވެން ހުރި މުދާތައް
ވިއްކުމަށްޓަކައި އެ މުދާ ހިފެހެއްޓުމުގެ އަމުރެއް ނެރުން؛ އަދި
މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން، ހިފެހެއްޓޭ މުދާ
ވިއްކުމުގެ މަސައްކަތް ކުރާނޭ ފަރާތެއް ޢައްޔަން ކުރުން.
(ނ) ބޭންކެއްގައި ނުވަތަ މާލީ އިދާރާއެއްގައި ދަރަނިވެރިޔާގެ ނަމުގައި
ފައިސާ ހުރިނަމަ ހުރި ފައިސާއަކުން ދަރަނި ޚަލާޞްކުރުމަށް
ބޭނުންވާ މިންވަރަށް ފައިސާ ހިފަހައްޓައި ކޯޓަށް ފޮނުވުމަށް
އަމުރުކުރުން.
(ރ) ދައުލަތުގެ އިދާރާއެއްގައި ނުވަތަ އެހެން މީހެއްގެ އަތުގައި
ދަރަނިވެރިޔާގެ ނަމުގައި ފައިސާ ހުރިނަމަ ހުރި ފައިސާއަކުން
ދަރަނި ޚަލާޞްކުރުމަށް ބޭނުންވާ މިންވަރަށް ފައިސާ ހިފަހައްޓައި
ކޯޓަށް ފޮނުވުމަށް އަމުރުކުރުން.
(ބ) ދަރަނިވެރިޔާއަކީ ވަޒީފާ އަދާކުރާ މީހެއްނަމަ ދަރަނިވެރިޔާއަށް ލިބޭ
މުސާރައިގެ ތެރެއިން މެޖިސްޓްރޭޓް ކަނޑައަޅާ މިންވަރެއް، ކޯޓަށް
ފޮނުވުމަށް ވަޒީފާދިން ފަރާތުގެ މައްޗަށް އަމުރުކުރުން.
(ޅ) ދަރަނިވެރިޔާގެ ނަމުގައި ހުރި މުދަލުގެ ތެރެއިން އެ ދަރަނި
އަދާކުރެވޭނެ މިންވަރަށް ދަރަނިވެރިޔާގެ މުދަލުގެ މިލްކުވެރިކަމުގެ
މައްޗަށް އޮތް ޙައްޤަކަށް ބަދަލު އަންނާނެ ކަމެއް ނުކުރުމަށް
މުދަލުގެ ވެރިފަރާތަށާއި އެ މުދަލެއް ރަޖިސްޓަރީ ކޮށްދިން ފަރާތުގެ
މައްޗަށް އަމުރުކުރުން.
(ކ) ދަރަނިވެރިޔާގެ މުދަލެއް އެހެން ފަރާތަކަށް ކުއްޔަށްދީ، ނުވަތަ
ހިބަކޮށްދީ، ނުވަތަ ވިއްކާ، ނުވަތަ ރަހުނު ކޮށްފައިވަނީ ދަރަނި
ޞަފްޙާ 147 ގެ 135

ސާބިތުވި ފަހުން ކަމުގައި ވާނަމަ ނުވަތަ ދަރަނީގެ މައުޟޫޢީ
މައްސަލަ ކޯޓުން ނިންމުމުގެ 6 (ހައެއް) މަސްދުވަހުގެ ކުރިން
ކަމުގައި ވެފައި، އެ ކަމަކީ އަރަނިވެރިޔާއަށް ގެއްލުން ދިނުމުގެ
ނިޔަތުގައި ނުވަތަ ހީލަތްތެރި ގޮތެއްގައި ކޮށްފައިވާ
މުޢާމަލާތެއްކަމުގައި ޝަރީޢަތަށް ޤަބޫލުކުރެވޭނަމަ އަދި އެ ކަމަކީ
އަދާލަތުގެ ހަމަތަކުގެ މަތިން ކުރެވިދާނެ ކަމެއް ކަމަށްވާނަމަ،
އެ މުޢާމަލާތެއް ބާޠިލުކޮށް ކުރިން އޮތް ހާލަތަށް ރުޖޫޢަ ކުރުމަށް
އަމުރުކުރުން.
(އ) އެ މުދަލަކުން ދަރަނިވެރިޔާއަށް އާމްދަނީ ނުވަތަ ކުލި ލިބޭ
މުދަލެއްގެ އާމްދަނީ ނުވަތަ ކުލި ކޯޓަށް ދެއްކުމަށް ކުއްޔަށް ހިފާ
ފަރާތަށް ނުވަތަ ކުލި ދައްކާ ފަރާތަށް އަމުރުކުރުން.
(ވ) ދެ ދަރަނިވެރިންގެ ދަރަނި، އެއް ދަރަނި އަނެއް ދަރަންޏާ
އަޅާކެނޑުން.
(މ) ދަރަނިވެރިޔާގެ މިލްކުގައި ހުރި ވިޔަފާރި އާއި އުފުލޭ މުދަލާއި
ނުއުފުލޭ މުދާ ވިއްކައިގެން ލިބޭ ފައިސާގެ ތެރެއިން ދަރަނީގެ
މިންވަރު ކޯޓަށް ޖަމާކުރާ ގޮތަށް މުދާ ކޯޓުގެ ބެލުމުގެ ދަށުން
ވިއްކުމަށް އަމުރުކުރުން.
ޙުކުމާއެއްގޮތަށް ފައިސާ 234. (ހ) ދަރަނިވެރިޔާގެ މާލީ އަދި މުދަލުގެ ތަނަވަސްކަން ހުރިނެތްގޮތް
ނުދެއްކުމުގެ އަދަބު
ތަޙްޤީޤުކޮށް ބެލުމަށްފަހު، ޙުކުމާއެއްގޮތަށް ފައިސާ ދެއްކުމުގެ
ތަނަވަސްކަން ހުރި ކަމަށް ކޯޓަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ ހާލަތުގައި ޙުކުމާ
އެއްގޮތަށް ފައިސާ ނުދެއްކުމަކީ ކޯޓުގެ ޙުރުމަތް ކެނޑުމުގެ
ޢަމަލެއް ކަމުގައި ބަލައި އެ ކުށުގެ ޢުޤޫބާތެއްގެ ގޮތުގައި
ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އަދަބެއް ދަރަނިވެރިޔާގެ މައްޗަށް
ކަނޑައެޅުމުގެ ބާރު ކޯޓަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 136

(ށ) ދަރަނިވެރިޔަކީ ކުންފުންޏެއް ނުވަތަ އެ ނޫން ވެސް ޤާނޫނީ
ޝަޚުޞަކަށްވާ ހާލަތުގައި ދަރަނިވެރިޔާގެ މާލީ އަދި މުދަލުގެ
ތަނަވަސްކަން ހުރިނެތްގޮތް ތަޙްޤީޤުކޮށް ބެލުމަށްފަހު، ޙުކުމާ
އެއްގޮތަށް ފައިސާ ދެއްކުމުގެ ތަނަވަސްކަން ހުރިކަމަށް ކޯޓަށް
ޤަބޫލުކުރެވޭ ހާލަތުގައި އެ ކުންފުނިން ޙުކުމާ އެއްގޮތަށް ފައިސާ
ނުދައްކާނަމަ، އެ ކުންފުނީގެ ނުވަތަ ޤާނޫނީ ޝަޚުޞުގެ
ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުގެ މެންބަރުގެ ތެރެއިން އެކަމަށް ޒިންމާ
އުފުލަންޖެހޭ ޑިރެކްޓަރަކު ނުވަތަ ޑިރެކްޓަރުން ކޯޓުގެ ހުރުމަތް
ކެނޑުމުގެ ޢަމަލެއްކޮށްފި ކަމުގައި ބަލައި އެ ކުށުގެ ގޮތުގައި
ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އަދަބެއް އެއިން ފަރާތެއްގެ މައްޗަށް
ކަނޑައެޅުމުގެ ބާރު ކޯޓަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
ދަރަނި އަދާނުކުރެވޭ ހާލަތުގައި 235. ރަހުނު ނުހިމެނޭ ފައިސާގެ ޙުކުމް ތަންފީޒުގެ މައްސަލަތަކުގައި ދަރަނިވެރިޔަކީ
ކުންފުނި އުވާލުން
ޤާނޫނީ ޝަޚްޞެއްނަމަ، އަދި އަރަނިވެރިޔާ އެގޮތަށް ކޯޓުގައި އެދިއްޖެނަމަ،
އެ ކުންފުންޏަކީ ދަރަނި އަދާކުރެވެން ނެތް ކުންފުންޏެއް ކަމަށް ކަނޑައަޅައި
ކުންފުންޏާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 80 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ)3(ގެ ދަށުން އެ
ކުންފުންޏެއް އުވާލުމުގެ މަސައްކަތް ކޯޓުން ފަށަންވާނެއެވެ.
ޙުކުމް ތަންފީޒުކުރުމަށް އަންގާ 236. ޙުކުމާ އެއްގޮތަށް ޢަމަލު ނުކޮށްގެން ފަރުދެއްގެ މައްޗަށް ބަންދުގެ އަމުރެއް
ޗުޓި
ނެރޭނަމަ، ޙުކުމް ތަންފީޒުކުރުމަށް އަންގާ ޗުޓި އޮންނަންވާނީ މި ގަވާއިދުގެ
ޖަދުވަލުގެ ފޯމު 44 ގައިވާ ނަމޫނާއާ އެއް ގޮތަށެވެ.
އަދަބު ކަނޑައަޅާފައިވަ ނިކޮށް 237. ޙުކުމް ތަންފީޒުނުކޮށް ކޯޓުގެ ޙުރުމަތް ކެނޑުމުގެ ސަބަބުން އެއްވެސް
ޙުކުމާއެއްގޮތަށް ޢަމަލުކުރުން
މީހެއްގެ މައްޗަށް އަދަބު ކަނޑައެޅިފައި ވަނިކޮށް، އަދަބު ކަނޑައެޅިފައިވާ
މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ ކުރިން ޙުކުމާ އެއްގޮތަށް ޢަމަލުކޮށްފިނަމަ ޙުކުމް
ތަންފީޒުކުރުމަށް އަންގައި ކޮށްފައިވާ އަމުރު ނުވަތަ ޙުކުމް ތަންފީޒުކުރުމަށް
އަންގާ ޗުޓި ބާޠިލުކުރަންވާނެއެވެ.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 137

ޕާސްޕޯޓު ދޫކޮށްލުން 238. މިގަވާއިދުގެ ދަށުން ދަރަނިވެރިޔާ ޕާސްޕޯޓު ހިފެހެއްޓިފައިވަނިކޮށް،
މި ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ޙާލަތްތަކުގެ އިތުރުން އަންނަނިވި
ޙާލަތްތަކުގައި ދަރަނިވެރިޔާގެ ޕާސްޕޯޓު ދޫކޮށްލަންވާނެއެވެ.
(ހ) ރާއްޖެއިން ފަރުވާކުރެވެން ނެތް ބައްޔަކަށް ފަރުވާކުރުމަށް
ރާއްޖެއިން ބޭރަށް ދާންޖެހޭކަން ޑޮކްޓަރެއްގެ ލިޔުމުން އެނގެން
އޮތުން.
(ށ) ރާއްޖެއިން ބޭރުން ފަރުވާ ހޯދުމަށް ދައުލަތުގެ ސޯޝަލް މެޑިކަލް
ސްކީމަކުން ފަރުވާގެ ޚަރަދު ހަމަޖެހިފައި އޮތުން.
ޙުކުމް ތަންފީޒުކުރުމުގެ 239. ކުންފުންޏެއްގެ މައްޗަށް ހުށަހަޅާ ދަޢުވާއެއްގައި އެ ކުންފުނީގެ ނިވާފަތްގަނޑު
މަރުޙަލާގައި ނިވާފަތްގަނޑު
ނަގައި، ދަޢުވާގައި ހޯދުމަށް އެދިފައިވާ ފަރުވާ ދިނުމަށް ކުންފުނީގެ
ނެގުމުގެ މައްސަލަ ނުބެލުން
ޑައިރެކްޓަރުން ނުވަތަ ޑައިރެކްޓަރަކު ޒިންމާވާންޖެހޭ ކަމަށް ކަނޑައަޅައިދޭން
ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން އެދިފައި ނުވާނަމަ، އެ މައްސަލައެއްގެ ތަންފީޒީ
މަރުޙަލާގައި ދަޢުވާލިބޭ ކުންފުނީގެ ނިވާފަތްގަނޑު ނަގައިދިނުމުގެ މައްސަލަ
ބަލައެއް ނުދެވޭނެއެވެ.
ޝަރީޢަތުން މުދާ ވިއްކުން 240. (ހ) މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 385 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މުދާ
ވިއްކާނެ ފަރާތެއް ޢައްޔަންކުރުމުގައި ޢަމަލުކުރާނީ އަންނަނިވި
ގޮތަށެވެ.
(1) މުދާ ވިއްކުމަށް ޙަވާލުކުރުމަށް ދެ ފަރާތް އެއްބަސްވާ
ފަރާތެއް ހުރިނަމަ މުދާ ވިއްކުމުގެ މަސައްކަތް
އެ ފަރާތަކާ ޙަވާލުކުރުން.
(2) މި މާއްދާގެ)ހ(ގެ (1) ގައި ބުނާފަދަ ފަރާތެއް
ނެތިފައި، މުދާ ހިފެހެއްޓުނު ޤަޟިއްޔާގައި ދަޢުވާކުރާ
ފަރާތަކީ މާލީ އިދާރާއެއްނަމަ މުދާ، ވިއްކުމުގެ މަސައްކަތް
އެފަރާތާ ޙަވާލުކުރުން.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 138

(3) މި މާއްދާގެ)ހ(ގެ (1) އަދި (2) ގައި ބުނާފަދަ
ފަރާތެއް ނެތްނަމަ މުދާ ވިއްކާނީ ކޯޓުގެ ތަންފީޒީ
ޑިވިޝަނުންނެވެ.
މުދާ ވިއްކުމުގެ ނޯޓިސް 241. (ހ) މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 385 ވަނަ މާއްދާގެ (ވ) ގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުދާ ވިއްކުމުގެ ނޯޓިސް ދިނުމުގައި ޢަމަލުކުރާނީ
އަންނަނިވި ގޮތަށެވެ.
(1) ދަރަނިވެރިޔާއަށް ނޯޓިސް ފޮނުވާނީ މި ގަވާއިދުގައި
ބުނެފައިވާ ގޮތަށެވެ.
(2) އަރަނިވެރިޔާއަށް ނޯޓިސް ފޮނުވާނީ ދަޢުވާ ހުށަހެޅުމުގައި
އަރަނިވެރިޔާއަށް ފޮނުވަންޖެހޭ ލިޔުންތަކާއި ތަކެތި
ފޮނުވުމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށެވެ.
(3) މުދަލާގުޅޭގޮތުން ދަޢުވާއެއް ކޮށްފައިވާ އެ ދަޢުވާގެ
ޚަޞްމުންނަށް ނޯޓިސް ފޮނުވާނީ ދަޢުވާ ހުށަހެޅުމުގައި
ޚަޞްމުންނަށް ފޮނުވަންޖެހޭ ލިޔުންތަކާއި ތަކެތި
ފޮނުވުމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށެވެ.
(4) މުދަލާ ގުޅޭގޮތުން ޙައްޤެއް އޮތްކަމަށް
ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކަށް ނޯޓިސް ފޮނުވާނީ
ރަޖިސްޓްރީ ކުރުމަށް ހުށަހެޅުމުގައި އެ ފަރާތަށް
ފޮނުވަންޖެހޭ ލިޔުންތަކާއި ތަކެތި ފޮނުވުމަށް
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށެވެ.
(ށ) މުދާ ވިއްކާލުމުގެ ނޯޓިހުގައި މަދުވެގެން އަންނަނިވި މަޢުލޫމާތު
ހިމަނަންވާނެއެވެ.
(1) މުދަލުގެ ބާވަތާއި ނަން.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 139

(2) ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ މުދަލެއްނަމަ ރަޖިސްޓަރީ ކުރި
ތާރީޚް.
(3) މުދާ ވިއްކުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތް.
(4) ބީލަން ނުވަތަ ނީލަމުގެ އުޞޫލުން ވިއްކާނަމަ ބީލަން
ނުވަތަ ނީލަން ފެށޭ އަގާއި، ފަހަރަކު އިތުރުކުރެވޭނެ
އެންމެ ކުޑަ މިންވަރު.
(5) ބީލަން ނުވަތަ ނީލަން ކާމިޔާބުކުރި ފަރާތް ކަންޑައަޅާނެ
ގޮތާއި، ފައިސާ ދެއްކުމަށް އެ ފަރާތަށް ދޭނެ މުއްދަތު.
(6) ޝަކުވާ ހުށަހަޅާނެ ގޮތާއި، ޝަކުވާ ބަލައިގަންނާނެ
އެންމެ ފަހު ތާރީޚާއި ގަޑި.
ދަރަނިވެރިންގެ ފައިސާ 242. ދަރަނިވެރިންގެ މުދާ ވިއްކައިގެންނާއި، ކޯޓުން ހިފަހައްޓާ ފައިސާއާއި،
ހިފެހެއްޓުން
އެހެނިހެން ގޮތްގޮތުން ކޯޓަށް ލިބޭ ދަރަނިވެރިންގެ ފައިސާ ކޯޓުގައި
ހިފަހައްޓާނީ އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައެވެ.
(ހ) ފައިސާ ހިފެހެއްޓުމަށް މަތީ މަރުޙަލާގެ ކޯޓަކުން އަމުރުކޮށްފައި
އޮތުން.
(ށ) އަރަނިވެރިޔާ އެހެން ފަރާތަކަށް ދައްކަންޖެހޭ ސާބިތު ދަރަންޏެއް
އޮވެ ޙުކުމުގައިވާ ގޮތަށް އެ ފައިސާ ދައްކަމުން ނުދިއުން.
(ނ) ސާބިތު ދަރަންޏަކާ ގުޅިގެން ދައްކާފައިވާ ފައިސާ ލިބެންވާ
ފަރާތަށް ދޫނުކުރުމަށް ޝަރީޢަތުން އަންގާފައި އޮތުން.
ކޯޓަށް ގެނެވޭ ފައިސާ 243. އެއްވެސް ފަރާތެއްގެ ނަމުގައި ހުރި ފައިސާއެއް ވަކި ޤަޟިއްޔާއަކާ ގުޅިގެން
އަރަނިވެރިންނަށް ދޫކުރުން
ކޯޓަށް ގެނައިނަމަވެސް އެފައިސާ ދޫކުރަންވާނީ ދަރަނިވެރިޔާގެ ނަމުގައި
ސާބިތުވެފައިވާ ދަރަނިތަކަކީ ކޮބައިކަން ބަލައި ، އެދަރަންޏެއްގެ ނިސްބަތުން
ޞަފްޙާ 147 ގެ 140

ހުރިހާ އަރަނިވެރިންނަށްވެސް ފައިސާ ލިބޭނެ ގޮތަށެވެ. ނަމަވެސް ރަހުނެއް
އޮންނަ ހާލަތުގައި އެ ރަހުނަށް އިސްކަންދޭންވާނެއެވެ.
ދަރަނިވެރިޔާގެ މާނަ 244. މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ދަރަންޏެއް އޮތް މީހަކު ކަމުގައި ބެލެވޭނީ، ކޯޓުގެ
ޙުކުމަކުން އެ މީހެއްގެ މައްޗަށް ދަރަންޏެއް ސާބިތުވެ، އެ ދަރަނި ކޯޓުގެ
ހުކުމާ އެއްގޮތަށް ނުވަތަ ދެ ފަރާތުން އެއްބަސްވެފައިވާ ގޮތަކަށް، ފައިސާ
ދައްކަންޖެހި ނުދައްކައި އޮތް ނަމައެވެ.
ބޭރު ޤައުމުތަކުގެ ޙުކުމްތައް 245. (ހ) ބޭރު ޤައުމުތަކުގެ ޙުކުމްތައް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ތަންފީޒުކުރުމުގައި
ތަންފީޒުކުރުން
ޢަމަލުކުރާނީ މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 33 ވަނަ ބާބު އަދި
މި ގަވާއިދުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޙުކުމް ތަންފީޒުކުރުމަށް
އެކަށައެޅިފައިވާ ގޮތަށެވެ.
(ށ) ބޭރު ގައުމެއްގެ ކޯޓެއްގެ ޙުކުމެއް ނުވަތަ އަމުރެއް
ތަންފީޒުކޮށްދިނުމަށް އެދޭނީ މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 394
ވަނަ މާއްދާއާ އެއްގޮތަށް މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލުގެ ފޯމު 45 ގައިވާ
"ބޭރު ޤައުމުތަކުގެ ޙުކުމް ތަންފީޒުކުރުމަށް އެދޭ ފޯމު" އިންނެވެ.
ކުށުގެ މައްސަލަތަކުގެ ޖުރުމާނާގެ 246. ޖނާއީ މައްސަލަތަކުގައި އެކިއެކި ފަރާތްތަކުން ދައުލަށް ދައްކަން ޖެހޭ
ފައިސާއާއި ޙުކުމުގެ ފައިސާ
ޖޫރިމަނާ އާއި ޙުކުމުގެ ފައިސާ ހުކުމާ އެއްގޮތަށް ނުދައްކައިފިނަމަ،
ދައުލަތުގެ ފަރާތުން އެ ޙުކުމް ތަންފީޒުކުރުމަށް ހުށަހަޅާނީ މި ގަވާއިދުގެ މި
ބައިގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށެވެ.
ނަވާވީސް ވަނަ ބައި
ލިޔެކިޔުން ތައްޔާރުކުރުމާއި ކޯޓަށް ހުށަހެޅުން
ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ ލިޔުންތައް 247. (ހ) ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ ލިޔުންތައް ހުށަހަޅަންވާނީ މި ގަވާއިދުގެ
ޖަދުވަލުތަކުގައިވާ ނަމޫނާތަކާ އެއްގޮތަށް ތައްޔާރުކުރާ
ލިޔުމަކުންނެވެ.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 141

(ށ) ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ ލިޔުން އޮންނަންވާނީ ވަކި ޝަރުޠެއް ފުރިހަމަވާ
ގޮތަށް ނުވަތަ ތެދުކަމަށް ކަށަވަރުކޮށްފައި ކަމަށް މަދަނީ
އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގައި ނުވަތަ މި ގަވާއިދުގައި ބުނެފައިވާނަމަ،
އެ ލިޔުމެއް އޮންނަންވާނީ އެ ޝަރުޠު ފުރިހަމަވާ ގޮތަށެވެ.
(ނ) ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ ލިޔެކިޔުންތަކާއި ފޯމާއެކު ވަކި ލިޔުންތަކެއް
ހުށަހަޅަންޖެހޭ ކަމަށް މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގައި ނުވަތަ
މި ގަވާއިދުގައި ބުނެފައިވާނަމަ، އެ ލިޔުންތައް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
(ރ) ކޯޓުން ޚަޞްމަކަށް އެއްވެސް އެންގުމެއް އަންގާނަމަ އެ އެންގުން
އަނެއް ޚަޞްމަށް ކޮޕީ ކުރަންވާނެއެވެ.
(ބ) ވަކިކަމެއް ކުރުމަށް ކޯޓުން ޚަޞްމަކަށް ދީފައިވާ މުއްދަތެއް
އިތުރުކުރުމަށް ނުވަތަ އެ ނޫން ވެސް އެފަދަ ކަމަކު އެއްވެސް
ޚަޞްމަކު ކޯޓަށް ސިޓީއެއް، އީމެއިލްއެއް، ލިޔުމެއް ނުވަތަ
ނޯޓިހެއް ފޮނުވާނަމަ، އެ އެއްޗެއްގެ ކޮޕީ އަނެއް ޚަޞް މަށް
ފޮނުވަންވާނެއެވެ.
(ޅ) ކޯޓުން މައްސަލައެއްގެ ޝަރީޢަތާބެހޭ ގޮތުން ދައުލަތުގެ އެއްވެސް
އިދާރާއަކަށް ނުވަތަ އަމިއްލަ ފަރާތަކަށް އެއްވެސް ކަމެއް އޮޅުން
ފިލުވަން ސިޓީއެއް ނުވަތަ ލިޔުމެއް ފޮނުވާނަމަ، އެކަން
އެ މައްސަލައިގެ ދެ ޚަޞްމުންނަށް އަންގަންވާނެއެވެ.
(ކ) މި މާއްދާގެ (ރ)، (ބ)، އަދި (ޅ) ގައި އެހެން އޮތް ނަމަވެސް
އެއް ޚަޞްމުގެ ޣައިރު ހާޒިރުގައި ނެރޭ ވަގުތީ އަމުރުތަކާއި،
އެފަދަ ވަގުތީ އަމުރުތައް ނެރެދިނުން އެދޭކަން، ނުވަތަ ޙުކުމް
ތަންފީޒުކުރުމުގެ މަރުޙަލާގައި ވަކިބާވަތެއްގެ އަމުރަކަށް އެދޭކަން
ނުވަތަ އެފަދަ އަމުރެއް ކޯޓުން ނެރޭކަން ނުވަތަ މީހެއްގެ
މިލްކިއްޔާތުގައި ހުރި ތަކެތި އޮޅުން ފިލުވަން ފޮނުވާ އަމުރުތަކާއި
ޞަފްޙާ 147 ގެ 142

ލިޔުންތައް އަނެއް ޚަޞްމަށް އަންގަން ނުޖެހޭނެއެވެ.
ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓަށް 248. (ހ) ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓު ހޯދުމަށް އިލެކްޓްރޯނިކް ވަސީލަތެއް
އިލެކްޓްރޯނިކްގޮތަކުން އެދުން
ނުވަތަ އީ-މެއިލް މެދުވެރިކޮށް ކޯޓަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ. ޝަރީޢަތް
ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓަށް އެދެންވާނީ ކޯޓުން އެކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ
ފޯމުންނެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އިލެކްޓްރޯނިކް ވަސީލަތަކުން
ނޫންގޮތަކަށް ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓަށް އެދޭނަމަ ކޯޓުން އެ
ލިޔުން ދޫކުރާނީ މި ގަވާއިދުގެ އެޕެންޑިކްސް D ގައި
ކަނޑައެޅިފައިވާ ފީ ދެއްކުމުންނެވެ.
ތިރީސްވަނަ ބައި
ކޯޓުން ޚަޞްމުންނަށް ލިޔެކިޔުން ރައްދުކުރުން
ލިޔެކިޔުން ރައްދުކުރުން 249. ކޯޓުން މައްސަލަތަކާބެހޭ ލިޔެކިޔުން ޚަޞްމުންނަށް ރައްދުކުރާނީ މަދަނީ
އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 24 ވަނަ ބާބުގެ ދެވަނަ ބައިގައި އަދި މި ގަވާއިދުގައި
ބުނެފައިވާ ގޮތަށެވެ.
އެއްތިރީސްވަނަ ބައި
ޚަޞްމުންނާއި ވަކީލުންގެ ޗުއްޓީ
ޚަޞް މު ނުވަތަ ޤާނޫނީ ވަކީލު 250. ކޯޓުގައި ހިނގަމުންދާ ޤަޟިއްޔާއެއްގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ އަޑުއެހުންތަކާއި
ރަށުން ފުރުމުގެ ކުރިން
އެހެނިހެން އިޖުރާއަތުތަކުގެ ތާވަލު ކަނޑައެޅުމަށްފަހު، އެ ތާވަލާ ޚިލާފުވާނޭ
ފުރިހަމަ ކުރަންޖެހޭ ކަންކަން
ގޮތަކަށް ރަށުން ބޭރަށް ފުރައިގެން ގޮސްގެންނުވާނެއެވެ.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 143

ބައްތިރީސްވަނަ ބައި
މައްސަލަ ބަލާ މެޖިސްޓްރޭޓް، މައްސަލައިގެ ފައިލު އަދި ލިޔެލިޔުން
މައްސަލަ ބަލާނެ 251. (ހ) ޤާނޫނެއްގައި ވަކި ގޮތަކަށް ކަނޑައަޅާފައިނުވާނަމަ، މި ކޯޓުގައި
މެޖިސްޓްރޭޓުންގެ އަދަދު
މައްސަލަ ބަލައި ޝަރީޢަތް ކުރާނީ އެންމެ މެޖިސްޓްރޭޓެކެވެ.
(ށ) މައްސަލަ ބެލުމަށް މެޖިސްޓްރޭޓަކު ޢައްޔަން ވުމަށްފަހު،
މި ގަވާއިދުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާނަމަ،
އެ މައްސަލައެއް ކޯޓުން ނިމެންދެން އެ މައްސަލައެއްގެ ހުރިހާ
އިޖުރާއަތެއް ފުރިހަމަކުރަންވާނީ އެ މެޖިސްޓްރޭޓެކެވެ.
(ނ) މައްސަލަ ބަލަމުން ގެންދާ މެޖިސްޓްރޭޓް ބަދަލުކުރެވޭނީ ހަމައެކަނި
ޤާނޫނުގައި ނުވަތަ ގަވާއިދެއްގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހާލަތެއްގައެވެ.
(ރ) ޤާނޫނެއްގައި ނުވަތަ ގަވާއިދެއްގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހާލަތެއްގައި
މައްސަލަ ބަލާ މެޖިސްޓްރޭޓަށް މައްސަލަ ބެލެން ނެތިގެން، އެ
މައްސަލަ ބެލުމަށް އެހެން މެޖިސްޓްރޭޓަކާ ހަވާލުކުރެވިއްޖެ
ހިނދެއްގައި އޭނާ އެ މައްސަލަ ހިންގަންވާނީ އެ މައްސަލައެއް
އެއިރަކު ގޮސްފައިވާ ހިސާބަކުން ފެށިގެންނެވެ.
(ބ) ޤާނޫނެއްގައި ނުވަތަ ގަވާއިދެއްގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހާލަތެއްގައި
މައްސަލަ ބަލާ މެޖިސްޓްރޭޓަށް މައްސަލަ ބެލެން ނެތިގެން، އެ
މައްސަލަ ބެލުމަށް އެހެން މެޖިސްޓްރޭޓަކާ ހަވާލުކުރެވިއްޖެ
ހިނދެއްގައި އޭނާއާއި މައްސަލަ ހަވާލުކުރެވުމުގެ ކުރިން
ޙާޟިރުކުރެވިފައިވާ ހެކިން އަލުން ޙާޟިރުކުރަން ނުޖެހޭނެއެވެ.
މައްސަލައިގެ އަޑުއެހުންތަކުގެ 252. (ހ) ކޮންމެ މައްސަލައެއްގެ އިބްތިދާއީ އަޑުއެހުންތަކާއި ޝަރީޢަތްތަކުގެ
އޯޑިއޯ ވީޑިއޯ ރެކޯޑިން
އަޑުއެހުންތަކުގެ އޯޑިއޯ/ވީޑިއޯ ރެކޯޑުކޮށް ޑިޕާޓްމަންޓު
ބެލެހެއްޓުމާއި އަރުޝީފުކުރުން
އޮފް ޖުޑިޝަލް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަނުން ހަމަޖައްސާ އުޞޫލަކުން
ރައްކާތެރިކޮށް ބެލެހެއްޓުމަކީ އެކޯޓެއްގެ ރަޖިސްޓްރަރގެ
ޞަފްޙާ 147 ގެ 144

މަސްއޫލިއްޔަތެކެވެ. އަދި އެ ރެކޯޑިންގތައް އަރުޝީފު
ކުރުމަށްޓަކައި ޑިޕާޓްމަންޓު އޮފް ޖުޑިޝަލް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަނުން
ހަމަޖައްސާ އުޞޫލަކުން އެ ޑިޕާޓްމަންޓާ އެ ރެކޯޑިންތައް
ރައްކާތެރިކަމާއެކު ހަވާލުކުރަންވާނެއެ ވެ.
(ށ) ކޮންމެ މައްސަލައެއްގެ ފައިލުގައި ހުންނަ ލިޔެކިޔުންތައް
ރައްކާތެރިކަމާއެކު ބެލެހެއްޓުމަކީ އެވަގުތަކު އެ ފައިލަކާއި
ހަވާލުވެހުރި މީހެއްގެ ޒިންމާއެކެވެ.
(ނ) މައްސަލައެއްގެ ފައިލު އެކަކު އަނެކަކަށް ހަވާލުކުރަންވާނީ ފައިލުގައި
އޮންނަ ލިޔުމަކުން އެ ފައިލުގެ ކަސްޓަޑީ އެ ވަގުތަކު އޮންނަ މީހެއް
އެނގޭނެ ގޮތަށެވެ.
(ރ) ފައިލު އެ ވަގުތު އަތުގައި ނެތް ފަރާތަކުން ފައިލުގައި އޮތް ލިޔުމެއް
ނެގުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.
(ބ) ފައިލުގައި އޮންނަ ލިސްޓަކުން ފައިލުގައި ހުރީ ކޮން ލިޔުންތަކެއްކަން
އެނގެންވާނެއެވެ.
(ޅ) ފައިލު އިލެކްޓްރޯނިކް ވަސީލަތަކުން ބަލަހައްޓާނަމަ، ރައްކާތެރި
އެހެން ތަނެއްގައި އެ ފައިލުގެ ބެކަޕްއެއް އޮންނަންވާނެއެވެ.
އިސްމެޖިސްޓްރޭޓްގެ 253. (ހ) ކޯޓުގެ އިސްމެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ އެހެން މެޖިސްޓްރޭޓުންނަށް ދޭ
މަސްއޫލިއްޔަތު
އިރުޝާދުތަކާއި އެންގުންތައް އަންގަން ވާނީ ލިޔުމަކުންނެވެ.
(ށ) ކޯޓުގެ ހުރިހާ މެޖިސްޓްރޭޓުން މައްސަލަތައް ހިންގުމުގައި
ޢަމަލުކުރަނީ އެއްގޮތް އިޖުރާއަތުތަކަކަށްކަން ކަށަވަރުކުރުމަކީ
އިސްމެޖިސްޓްރޭޓުގެ މަސްއޫލިއްޔަތެކެވެ.
(ނ) ކޯޓުގެ ތަންފީޒީ ޑިވިޝަނުގެ މަސައްކަތްތަކާއި ރަޖިސްޓް ރަރގެ
މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާ ކުރާ މުވައްޒަފުގެ މަސައްކަތްތައް
ޞަފްޙާ 147 ގެ 145

ސުޕްވައިޒްކޮށް އިރުޝާދު ދިނުމަކީ ކޯޓުގެ އިސްމެޖިސްޓްރޭޓްގެ
މަސްއޫލިއްޔަތެކެވެ.
މައްސަލައިގެ ފައިލް 254. މައްސަލައެއްގެ އޮރިޖިނަލް ފައިލު ކޯޓުގެ އިމާރާތުން ނެރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.
އަރުޝީފުކުރުން
މައްސަލަ ނިމި މައްސަލައިގެ ލިޔުންތައް އަރުޝީފުކުރަން މައްސަލައިގެ
ފައިލު ގެންދިއުން މީގެ ތެރޭގައި ނުހިމެނެއެވެ.
ބާތިލު ލިޔުމެއް ހޯދުމަށް އެދުން 255. ބާޠިލްކޮށްފައިވާ އެއް ވެސް ޝަރުޢީ ލިޔުމެއް ހޯދުމަށް އެއްވެސް ފަރާތަކުން
އެދިއްޖެނަމަ އެލިޔުމެއް ކޯޓުން ދޫކުރަންވާނީ، މި ވެނި ތާރީޚެއްގައި އެ
ލިޔުމެއް ބާޠިލުކުރެވިފައިވާކަން ބަޔާންކޮށް ކޯޓުގެ ތައްގަނޑެއް ޖަހައި ކޯޓުގެ
ކަމާބެހޭ މުވައްޒަފެއް ސޮއިކުރުމަށްފަހުއެވެ.
ތަހުވީލުކުރެވޭ މައްސަލަތައް 256. އިސްތިއުނާފީ ކޯޓަކުން ތަހުވީލުކުރެވޭ މައްސަލަތަކާއި ކޯޓެއްގެ އެއް
މެޖިސްޓްރޭޓަކު ކުރެން އަނެއް މެޖިސްޓްރޭޓަކަށް ތަހުވީލުކުރެވޭ މައްސަލަ
ބަލާނޭ އުޞޫލެއް ކޮންމެ ކޯޓެއްގައި ލިޔެފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.
ތެއްތިރީސްވަނަ ބައި
ލިޔެކިޔުން ރަޖިސްޓަރީ ކުރުމާއި ތަޞްދީޤުކުރުން
އެއްބަސްވުންތަކާއި އެހެނިހެން 257. އެކި އެކި ފަރާތްތަކުގެ މެދުގައިވެވޭ އެއްބަސްވުމާއި ސޮއިކުރެވޭ އެހެނިހެން
ލިޔެކިޔުންތައް ކޯޓުގައި
ލިޔުންތައް ކޯޓުގައި ރަޖިސްޓްރީ ކޮށްދޭނީ މި ގަވާއިދުގެ އެޕްނެޑިކްސް D
ރަޖިސްޓްރީ ކުރުން
ގައިވާ ފީ ދެއްކުމުންނެވެ.
ސައުރަތިރީސްވަނަ ބައި
އެހެނިހެން ކަންކަން
ކޯޓު ގެޒެޓް 258. (ހ) މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ކޯޓުތަކުން ކުރަންޖެހޭ އިޢުލާންތަކާއި
ނޯޓިސްތަކާއި ޢާންމު އެންގުންތައް ޝާއިޢުކުރުމަށްޓަކައި
ކޯޓު ގެޒެ ޓުގެ ނަމުގައި އޮންލައިން ޕޯޓަލްއެއް ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް
ޞަފްޙާ 147 ގެ 146

ޖުޑިޝަލް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަންއިން ހިންގައި ބަލަހައްޓަންވާނެ
އެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ކޯޓު ގެޒެޓުގައި އިޢުލާންޖެހުމުގެ ކަންކަން
އިންތިޒާމު ކުރަންވާނީ ކޯޓުން އަމިއްލައަށް އިޢުލާން ޝާއިޢުކުރުމުގެ
ކަންކަން ކުރާ ގޮތަށެވެ.
(ނ) ކޯޓުގެ އިޢުލާނެއް ރޭޑިއޯއިން ނުވަތަ ޓީވީއަކުން ކުރާނަމަ،
އެ ކަމެއް އިދާރީ ގޮތުން ހަމަޖައްސާނީ ކޯޓުން އަމިއްލައަށެވެ.
ކޯޓުގެ ވެބްސައިޓް 259. މި ކޯޓުގެ ވެބްސައިޓުން އަންނަނިވި މަޢުލޫމާތު ޢާންމުންނަށް ލިބެން
ހުންނާނެއެވެ.
(ހ) ކޯޓާ ގުޅޭނެ ގޮތް.
(ށ) ކޯޓަށް ހުށަހެޅި ނުނިމި ހުރި މައްސަލަތައް.
(ނ) ކޯޓުގެ ނިންމުންތައް.
(ރ) ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ އަޑުއެހުންތަކުގެ ތާވަލް.
ޖަދުވަލު އަދި އެޕެންޑިކްސް 260. މި ގަވާއިދާ އެކުގައިވާ ޖަދުވަލުތަކުގައިވާ ފޯމުތަކާއި އެޕެންޑިކްސްތަކަކީ
މި ގަވާއިދުގެ ބައެކެވެ.
ގަވާއިދަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށުން 261. މި ގަވާއިދަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާނީ މި ގަވާއިދު ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި
ޝާއިޢުކުރާ ދުވަހުން ފެށިގެންނެވެ.
މި ގަވާއިދު މުރާޖަޢާކުރުން 262. މި ގަވާއިދަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 6 (ހައެއް) މަސް
ދުވަސްވުމުގެ ކުރިން މި ގަވާއިދު މުރާޖަޢާ ކުރަން ވާނެއެވެ.
ޞަފްޙާ 147 ގެ 147

`
މާލެއަތޮޅު ގާފަރު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓް
ކ.ގާފަރު
ދިވެހިރާއްޖެ
A
ޚަރަދުގެ ބާވަތް އެކަށީގެންވާ ޚަރަދުކަމަށް ކަމަށް ކޯޓުން
ނަގައި ދިނުން ހުއްދަކުރާ ޢަދަދު
މައްސަލައިގެ ޚަޞްމަކު ދަޢުވާ ފޯމު ހުށަހެޅުމުގެ ގޮތުން ކޯޓަށް ދައްކާފައިވާ ކޯޓަށް ދެއްކި ފައިސާގެ އަދަދު
؛
ފީ
ދަޢުވާ ފޯމު ހުށަހެޅުމަށް ދެއްކި ފީގެ އިތުރުން، ކޯޓަށް ދައްކާފައިވާ ކޯޓަށް ދެއްކި ފައިސާގެ އަދަދު
އެހެނިހެން ފީ ތަކާއި ޚަރަދުތަކުގެ ފައިސާ؛
ޚަޞްމު ތަމްސީލުކުރުމަށް ޤާނޫނީ ވަކީލަކު ޢައްޔަންކޮށްފައިވާނަމަ، 1000/- ރުފިޔާ
ނަގައިދިނުން ހުއްދަކުރާ ޢަދަދު؛
ޚަސްމު ކޯޓަށް ޙާޟިރުވުމުގެ ގޮތުން ކުރާ ދަތުރު، ހެކިބަސްދޭ ފަރާތެއް • އެއްގަމު މަގުން ނަމަ ޓެކްސީގެ
ޚަރަދު
ނުވަތަ މައްސަލައިގެ ޚަޞްމު އެއްރަށުން އަނެއް ރަށަށް ދަތުރުކުރުމަށާއި އެ
• ވައިގެމަގުން ނަމަ – ޓިކެޓްގެ
ރަށެއްގައި ހުރުމަށް ކޮށްފައިވާ އެކަށީގެންވާ މިންވަރެއްގެ ޚަރަދު؛
އަގު
• ފެރީއަކުންނަމަ - ފެރީ ޓިކެޓްގެ
އަގު

• ފެރީގެ މަގުން ނޫންގޮތަކަށް
ކަނޑުމަގުން ދަތުރުކުރާނަމަ ،
ދަތުރުކުރި ކޮންމެ މޭލަކަށް –
75 ރުފިޔާ
• ހުރުމުގެ ޚަރަދު ދޭންޖެހޭފަދަ
ދަތުރެއް ނަމަ – ދުވާލަކަށް
500 ރުފިޔާ
• ކެއުމުގެ ޚަރަދު ދޭންޖެހޭ
ދަތުރެއް ނަމަ – ދުވާލަކަށް
300 ރުފިޔާ
ކޯޓަށް ޙާޟިރުވުމުގެ ގޮތުން، ހެކިބަސްދޭ ފަރާތެއް ނުވަތަ މައްސަލައިގެ • ދުވާލަކަށް 300 ރުފިޔާ
ޚަޞްމު ދަތުރުކުރަންޖެހުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ ރަށުން ބޭރުގައި
ހުންނަންޖެހުމުގެ ސަބަބުން އެފަރާތެއް އަދާކުރާ ވަޒީފާ ނުވަތަ ކުރާ
މަސައްކަތުގެ އުޖޫރައިން އެއްވެސް މިންވަރެއް އުނިވެފައިވާނަމަ، އެ
ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގެ ގޮތުގައި ނަގައިދެވޭ އެކަށީގެންވާ ޢަދަދު؛
ޚަބީރަކު ޙާޟިރުކުރުމަށް ހިނގި އެކަށީގެންވާ މިންވަރެއްގެ ޚަރަދު؛ 5000 ރުފިޔާ
އަނެއް ޚަޞްމުގެ ޢަމަލުތައް ހުރިގޮތުގެ ސަބަބުން މައްސަލައިގައި 1000 ރުފިޔާ
ހިނގާފައިވާ އިތުރު ޚަރަދު ކަމަށް ކޯޓުން ކަނޑައަޅާ ޢަދަދު؛
• ކުދި މައްސަލަތަކުގެ ޓްރެކުން ބަލާ މައްސަލަތަކުގައި މި އެޕެންޑިކްސްގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޚަރަދު
ފިޔަވައި އެހެން ޚަރަދެއް ނަގައި ނުދެވޭނެއެވެ.

`
މާލެއަތޮޅު ގާފަރު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓް
ކ.ގާފަރު
ދިވެހިރާއްޖެ
B
ޚަރަދުގެ ބާވަތް އެކަށީގެންވާ ޚަރަދުކަމަށް ކަމަށް ކޯޓުން ނަގައި ދިނުން ހުއްދަކުރާ
ޢަދަދު
މައްސަލައިގެ ޚަޞްމަކު ދަޢުވާ ފޯމު ހުށަހެޅުމުގެ ގޮތުން ކޯޓަށް ދެއްކި ފައިސާގެ އަދަދު
ކޯޓަށް ދައްކާފައިވާ ފީ؛
ދަޢުވާ ފޯމު ހުށަހެޅުމަށް ދެއްކި ފީގެ އިތުރުން، ކޯޓަށް ކޯޓަށް ދެއްކި ފައިސާގެ އަދަދު
ދައްކާފައިވާ އެހެނިހެން ފީ ތަކާއި ޚަރަދުތަކުގެ ފައިސާ؛
ޚަޞްމު ތަމްސީލުކުރުމަށް ޤާނޫނީ ވަކީލަކު 2500 ރުފިޔާ
ޢައްޔަންކޮށްފައިވާނަމަ، ނަގައިދިނުން ހުއްދަކުރާ ޢަދަދު؛
ޚަސްމު އެދިގެން އަޑުއެހުން ކެންސަލްކުރާ ކޮންމެ ދުވަހަކަށް 500 ރުފިޔާ
މަގުބޫލު ސަބަބެއް ނެތި ޚަސްމު ކޯޓަށް ހާޒިރުނުވާ ކޮންމެ 1000 ރުފިޔާ
ދުވަހަކަށް

ޚަސްމު ކޯޓަށް ޙާޟިރުވުމުގެ ގޮތުން ކުރާ ދަތުރު، • އެއްގަމު މަގުން ނަމަ ޓެކްސީގެ ޚަރަދު
• ވައިގެމަގުން ނަމަ – ޓިކެޓްގެ އަގު
ހެކިބަސްދޭ ފަރާތެއް ނުވަތަ މައްސަލައިގެ ޚަޞްމު އެއްރަށުން
• ފެރީއަކުންނަމަ - ފެރީ ޓިކެޓްގެ އަގު
އަނެއް ރަށަށް ދަތުރުކުރުމަށާއި އެ ރަށެއްގައި ހުރުމަށް
• ފެރީގެ މަގުން ނޫންގޮތަކަށް ކަނޑުމަގުން ދަތުރުކުރާނަމަ ،
ކޮށްފައިވާ އެކަށީގެންވާ މިންވަރެއްގެ ޚަރަދު؛ ތުރުކުރި ކޮންމެ މޭ ކަށް – 75 ރުޔާ
ދަ ލަ ފި
• ހުރުމުގެ ޚަރަދު ދޭންޖެހޭފަދަ ދަތުރެއް ނަމަ –
ދުވާލަކަށް 500 ރުފިޔާ
• ކެއުމުގެ ޚަރަދު ދޭންޖެހޭ ދަތުރެއް ނަމަ –
ދުވާލަކަށް 300 ރުފިޔާ
ކޯޓަށް ޙާޟިރުވުމުގެ ގޮތުން ، ހެކިބަސްދޭ ފަރާތެއް ނުވަތަ • ދުވާލަކަށް 300 ރުފިޔާ
މައްސަލައިގެ ޚަޞްމު ދަތުރުކުރަންޖެހުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ
ރަށުން ބޭރުގައި ހުންނަންޖެހުމުގެ ސަބަބުން އެފަރާތެއް
އަދާކުރާ ވަޒީފާ ނުވަތަ ކުރާ މަސައްކަތުގެ އުޖޫރައިން
އެއްވެސް މިންވަރެއް އުނިވެފައިވާނަމަ، އެ ގެއްލުމުގެ
ބަދަލުގެ ގޮތުގައި ނަގައިދެވޭ އެކަށީގެންވާ ޢަދަދު؛
ޚަބީރަކު ޙާޟިރުކުރުމަށް ހިނގި އެކަށީގެންވާ މިންވަރެއްގެ 5000 ރުފިޔާ
ޚަރަދު؛
އަނެއް ޚަޞްމުގެ ޢަމަލުތައް ހުރިގޮތުގެ ސަބަބުން 2000 ރުފިޔާ
މައްސަލައިގައި ހިނގާފައިވާ އިތުރު ޚަރަދު ކަމަށް ކޯޓުން
ކަނޑައަޅާ ޢަދަދު؛
• އަވަސްނިޔާގެ މައްސަލަތަކުގެ ޓްރެކުން ބަލާ މައްސަލަތަކުގައި މި އެޕެންޑިކްސްގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޚަރަދު
ފިޔަވައި އެހެން ޚަރަދެއް ނަގައި ނުދެވޭނެއެވެ.

`
މާލެއަތޮޅު ގާފަރު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓް
ކ.ގާފަރު
ދިވެހިރާއްޖެ
C
ޚަރަދުގެ ބާވަތް އެކަށީގެންވާ ޚަރަދުކަމަށް ކަމަށް ކޯޓުން
ނަގައި ދިނުން ހުއްދަކުރާ ޢަދަދު
މައްސަލައިގެ ޚަޞްމަކު ދަޢުވާ ފޯމު ހުށަހެޅުމުގެ ގޮތުން ކޯޓަށް ދައްކާފައިވާ ކޯޓަށް ދެއްކި ފައިސާގެ އަދަދު
؛
ފީ
ދަޢުވާ ފޯމު ހުށަހެޅުމަށް ދެއްކި ފީގެ އިތުރުން، ކޯޓަށް ދައްކާފައިވާ ކޯޓަށް ދެއްކި ފައިސާގެ އަދަދު
އެހެނިހެން ފީ ތަކާއި ޚަރަދުތަކުގެ ފައިސާ؛
ޚަޞްމު ތަމްސީލުކުރުމަށް ޤާނޫނީ ވަކީލަކު ޢައްޔަންކޮށްފައިވާނަމަ، 15000 ރުފިޔާ
ނަގައިދިނުން ހުއްދަކުރާ ޢަދަދު؛
އެއް އަޑުއެހުމަށްވުރެ އިތުރަށް ބާއްވާ ކޮންމެ އަޑުއެހުމަކަށް 1000 ރުފިޔާ
ޚަސްމު އެދިގެން އަޑުއެހުން ކެންސަލްކުރާ ކޮންމެ ދުވަހަކަށް 1000 ރުފިޔާ
މަގުބޫލު ސަބަބެއް ނެތި ޚަސްމު ކޯޓަށް ހާޒިރުނުވާ ކޮންމެ ދުވަހަކަށް 2000 ރުފިޔާ

ޚަސްމު ކޯޓަށް ޙާޟިރުވުމުގެ ގޮތުން ކުރާ ދަތުރު، ހެކިބަސްދޭ ފަރާތެއް • އެއްގަމު މަގުން ނަމަ ޓެކްސީގެ
ޚަރަދު
ނުވަތަ މައްސަލައިގެ ޚަޞްމު އެއްރަށުން އަނެއް ރަށަށް ދަތުރުކުރުމަށާއި އެ
• ވައިގެމަގުން ނަމަ – ޓިކެޓްގެ
ރަށެއްގައި ހުރުމަށް ކޮށްފައިވާ އެކަށީގެންވާ މިންވަރެއްގެ ޚަރަދު؛
އަގު
• ފެރީއަކުންނަމަ - ފެރީ ޓިކެޓްގެ
އަގު
• ފެރީގެ މަގުން ނޫންގޮތަކަށް
ކަނޑުމަގުން ދަތުރުކުރާނަމަ ،
ދަތުރުކުރި ކޮންމެ މޭލަކަށް –
75 ރުފިޔާ
• ހުރުމުގެ ޚަރަދު ދޭންޖެހޭފަދަ
ދަތުރެއް ނަމަ – ދުވާލަކަށް
500 ރުފިޔާ
• ކެއުމުގެ ޚަރަދު ދޭންޖެހޭ
ދަތުރެއް ނަމަ – ދުވާލަކަށް
300 ރުފިޔާ
ކޯޓަށް ޙާޟިރުވުމުގެ ގޮތުން، ހެކިބަސްދޭ ފަރާތެއް ނުވަތަ މައްސަލައިގެ • ދުވާލަކަށް 300 ރުފިޔާ
ޚަޞްމު ދަތުރުކުރަންޖެހުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ ރަށުން ބޭރުގައި
ހުންނަންޖެހުމުގެ ސަބަބުން އެފަރާތެއް އަދާކުރާ ވަޒީފާ ނުވަތަ ކުރާ
މަސައްކަތުގެ އުޖޫރައިން އެއްވެސް މިންވަރެއް އުނިވެފައިވާނަމަ، އެ
ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގެ ގޮތުގައި ނަގައިދެވޭ އެކަށީގެންވާ ޢަދަދު؛
ޚަބީރަކު ޙާޟިރުކުރުމަށް ހިނގި އެކަށީގެންވާ މިންވަރެއްގެ ޚަރަދު؛ 5000 ރުފިޔާ
އަނެއް ޚަޞްމުގެ ޢަމަލުތައް ހުރިގޮތުގެ ސަބަބުން މައްސަލައިގައި 10000 ރުފިޔާ
ހިނގާފައިވާ އިތުރު ޚަރަދު ކަމަށް ކޯޓުން ކަނޑައަޅާ ޢަދަދު؛
• ބޮޑެތި މައްސަލަތަކުގެ ޓްރެކުން ބަލާ މައްސަލަތަކުގައި މި އެޕެންޑިކްސްގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޚަރަދު
ފިޔަވައި އެހެން ޚަރަދެއް ނަގައި ނުދެވޭނެއެވެ.

`
މާލެއަތޮޅު ގާފަރު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓް
ކ.ގާފަރު
ދިވެހިރާއްޖެ
D
ފީގެ ތަފްލު
(1) ދަޢުވާ ނުވަތަ މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފޯމު ރަޖިސްޓްރީ ކުރުމުގެ ފީ 25/- ރުފިޔާ
(2) ތަދައްޚުލުވުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފޯމު ރަޖިސްޓްރީ ކުރުމުގެ ފީ 30/- ރުފިޔާ
(3) ޙުކުމް ތަންފީޒުކުރަމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފޯމު ރަޖިސްޓްރީ ކުރުމުގެ ފީ 35/- ރުފިޔާ
(4) ކޯޓު އަމުރަކަށް އެދޭ ފޯމު ރަޖިސްޓްރީކުރުމުގެ ފީ 40/- ރުފިޔާ
(6) އެގްރިމެންޓް ރަޖިސްޓްރީ ކުރުމުގެ ފީ 1000/- ރުފިޔާ
(7) ލިޔުންތައް ތަސްދީގު ކުރުމުގެ ފީ 500/- ރުފިޔާ
(8) ވަގުތީ އަމުރަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފޯމު 50/- ރުފިޔާ
ޝަރިޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓު
(1) ހުކުމާއި ރިޕޯޓާއި މަޙުޟަރު ބަޔާންތައް ޕްރިންޓްކޮށް ފޮޓޯ ކޮޕީ ހެދުމަށް ޞަފްޙާއަކަށް 1/- ރުފިޔާ
(2) އިދާރީ ފީ 100/- ރުފިޔާ
ޚަސްމުން ހުށަހަޅާ ލިޔެކިޔުން ޕްރިންޓްކުރުމަށް

(1) ޚަސްމުން ހުށަހަޅާ ފޯމުތަކާއި ބަޔާންތަކާއި ލިޔުންތަކާއި ފޯމުތައް އަނެއް 1/- ރުފިޔާ
ޚަސްމަށް ރައްދުކުރުމަށް، ކޮންމެ ސަފްހާއަކަށް
(2) ފޯލްޑަރ 15/- ރުފިޔާ

`
މާލެއަތޮޅު ގާފަރު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓް
ކ.ގާފަރު
ދިވެހިރާއްޖެ
އެޕެންޑިކްސް E
ގަޟިއްޔާ
ނަންބަރު
____
ދަޢުވާކުރާ ފަރާތް
އަދި
____
ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތް

ޚަސްމުން އަދި ތަމްސީލުކުރާ ފަރާތްތައް
1.
2.
މައްސަލަ ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު:
ނިންމުން ނިންމި ތާރީޚު:
މައްސަލައިގެ ޚުލާސާ
މައްސަލަ ހައްލުކުރަން ދައުވާކުރާ ފަރާތުން ހުށަހެޅިގޮތް

މައްސަލަ ހައްލުކުރަން ދައުވާލިބޭ ފަރާތުން ހުށަހެޅިގޮތް
މައްސަލަހައްލުކުރަން ދެފަރާތުން އެއްބަސްވިގޮތް
ދަޢުވާކުރާ ފަރާތް ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތް
ނަން: ނަން:
ސޮއި: ސޮއި:
ތާރީޚު: ތާރީޚު:
މަތީގައިވާ އެއްބަސްވުމުގައި ދެ ޚަސްމުން ސޮއިކުރީ އަހުރެންގެ ހާޒިރުގައެވެ.
މެޖިސްޓްރޭޓުގެ ނަން:
ސޮއި:
(ކޯޓުގެ ތައްގަނޑު)

`
މާލެއަތޮޅު ގާފަރު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓް
ކ.ގާފަރު
ދިވެހިރާއްޖެ
ޚާއްސަ އިރުޝާދުގެ އަމުރު (ކުދިމައްސަލަ ތަކުގެ ޓްރެކް)
އެޕެންޑިކްސް F
ޤަޟިއްޔާންނަބރު:
ދައުވާކުރާ-:
ދައުވާލިބޭ-:
މިއަމުރުގައި އިރުޝާދުދީފައިވާ ކަންކަމަށް ޢަމަލުކުރަންވާނެއެވެ. އިރުޝާދަށް އާމަލުނުކުރުމުގެ ސަބަބުން ޝަރީޢަތުގެ
ޚަރަދުވެސް ދޭންޖެހުމަކީ އެކަށީގެންވާކަމެއްކަން އަންގަމެވެ. އެދެވިގެންވަނީ ދެފަރާތުން ވާހަކަދައްކައިގެން ހައްލުކުރުމަށް
އެދެވޭ ވަރަށް މަސައްކަތްކުރުމެވެ. މައްސަލައިގެ ހުކުމްކުރުމުގެ ކުރިން މައްސަލަހައްލުވެއްޖެނަމަ ނުވަތަ ވަކިގޮތަކަށް
އެއްބަސްވެވިއްޖެނަމަ އެކަން ވަގުތުން ކޯޓަށް އެންގަންވާނެއެވެ.
އިރުޝާދު ދެވުނުތާރީޚް-:
މެޖިސްޓުރޭޓް/ޤާޟީ (ނަން ބަޔާންކުރުން) މިމައްސަލާގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ލިޔުންތައް ކިއުމަށްފަހު އަންނަނިވި
އިރުޝާދުތައްދެމެވެ. ނުވަތަ އަމުރުތައް ކުރަމެވެ.
1. ދައުވާކުރާފަރާތުން އޭނާ ހުށަހަޅާފައިވާ ދައުވާ ....ތާރީޚުބާޔަންކުރުން................... ކުރިން
ތަފްސީލުބަޔާނެއް ހުށަހަޅައިގެން ދައުވާއަކީ ކިވައިކަން ޚުލާސާކޮށް ދިނުމާއެކު ތަފްސީލު ސާފުކޮށްދޭންވާނެއެވެ.
2. ބަލައިފާސްކުރާނެ މީހަކު އައްޔަނުކޮށް އަމުރުކުރުމުން ....ނަން............... ބަލައިފާސްކުރަން ކޯޓު އަމުގައި
ހުއްދަދީފައިވާ ....ނަން............ ބަލައިފާސްކުރުމުގެ ފުރުސަތު އަމުރު ލިބޭތާ ....ދުވަސް...............
ތެރޭގައި ފުރުސަތުދީ ފަހިކޮށްދޭންވާނެއެވެ.
3. ޝަރީޢަތުގެ ފަހުގެ އަޑުއެހުން }ކުރިން ތާރީޚު ކަނޑައަޅާފައި ނުވާނަމަ ތާރީޚު{ އޮންނާއެވެ.
4. ޝަރީޢަތުގައި ބޭނުންކުރަން ޤަސްދުކުރާ ހުރިހާ ހެކިންގެ ސޮއިކޮށްފައިވާ ބަޔާން ނަންބަރު 01 ގައި ބަޔާންކުރާ
ތަފްސީލާއެކު ކޯޓަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
5. އެއްޚަބީރަކު ހުށަހެޅުމާމެދު އެއްބަސްނުވެނުނަމަ އެކަމަށް އިތުރުއިރުޝާދު ލިބިގަތުމަށް ކޯޓަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

6. ޚަބީރުގެ ހެކިބަސް އޮންނަންވާނީ ރިޕޯޓެއްގެ ގޮތުގައި ލިޔުމުންނެވެ. ލިޔުމުން ޚަބީރާ ސުވާލުކުރުމަށް ބޭނުންނަމަ އެކަން
ލިޔުމުން ސުވާލުހުށަހަޅައި ޖަވާބު ހޯދިދާނެއެވެ. ކުދިމައްސަލަތަކުގައި އިސްކަންދެވޭނީ ކޮންމެހެން ޚަބީރު ހާޟިރުކުރަން
ނުޖެހޭނަމަ ހާޟިރުނުކުރުމެވެ. ޚަބީރުގެ ފީގެ ގޮތުގައި 750/-ރ (ހަތްސަތޭކަ ފަންސާސް) ރުފިޔާ ދައްކަންޖެހޭނެއެވެ.
7. ވީޑިއޯ ހެކި ޝަރީޢަތުގައި ދައްކަން އެދޭނަމަ އެކަން ކުރެވިދާނެއެވެ. ފަހަރުގައި އެވަސީލަތްތައް ކޯޓުގައި ނެތުމަކީ
ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު-:
ދަޢުވާކުރާފަރާތް-:
ވ.
ދައުވާ ލިބޭފަރާތް-:
ވެދާނެކަމެއްކަމުގައި ވާތީ މިފަދައިން އެދޭނަމަ ކުރިން ޝަރީޢަތުގެ އަޑުއެހުމުގެ ކުރިން ކޯޓަށްގުޅައި އެކަން
އަންގަންވާނެއެވެ. އަދި ހަމައެއާއެކު އެހެކީގެ ކޮޕީއެއް އަޑުއެހުމުގެ ....އަދަދު.... ދުވަސްކުރިން ޚަސްމަށާއި ކޯޓަށް
ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
ތާރީޚު -:
ސޮއި
މެޖިސްޓްރޭޓުގެ ނަން

`
މާލެއަތޮޅު ގާފަރު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓް
ކ.ގާފަރު
ދިވެހިރާއްޖެ
އާންމު އިރުޝާދުގެ އަމުރު (ކުދި މައްސަލަ)
އެޕެންޑިކްސް G
މިއަމުރުގައި އިރުޝާދުދީފައިވާ ކަންކަމަށް ޢަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.
އިރުޝާދާއެއްގޮތަށް ޢަމަލުނުކޮށްފިނަމަ ދަޢުވާފޯމު ބާޠިލުކޮށް މައްސަލަ ނިންމިދާނެކަމާއި، ނުވަތަ ހުށަހަޅާފައިވާ ރައްދުބަލައި
ނުގަތުމަށް ނިންމުމުގެ ބާރު ކޯޓަށް ލިބިގެންވާކަން އަންގަމެވެ. އަދި ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދުވެސް ދޭންޖެހުމަކީ އެކަށީގެންވާކަމެއްކަން
އަންގަމެވެ. އެދެވިގެންވަނީ ދެފަރާތުން ވާހަކަދައްކައިގެން ހައްލުކުރުމަށް އެދެވޭ ވަރަށް މަސައްކަތްކުރުމެވެ. މައްސަލައިގެ
ހުކުމްކުރުމުގެ ކުރިން މައްސަލަހައްލުވެއްޖެނަމަ ނުވަތަ ވަކިގޮތަކަށް އެއްބަސްވެވިއްޖެނަމަ އެކަން ވަގުތުން ކޯޓަށް އެންގަންވާނެއެވެ.
އިރުޝާދު ދެވުނުތާރީޚް-:
މިމައްސަލަ ބެލުމަށް .... ރޮގުން ބެލުމަށް ކަނޑައަޅައިފީމެވެ. މައްސަލައިގެ ހުރިހާމަރުހަލާއެއްގައިވެސް މައްސަލަ
ހައްލުކުރުމަށް ދެފަރާތުން މަސައްކަތްކުރަންވާނެއެވެ.
މެޖިސްޓުރޭޓް/ޤާޟީ (ނަން ބަޔާންކުރުން) މިމައްސަލާގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ލިޔުންތައް ކިއުމަށްފަހު އަންނަނިވި އިރުޝާދުތައްދެމެވެ.
ނުވަތަ އަމުރުތައް ކުރަމެވެ.
1. ކޮންމެ ޚަސްމަކުވެސް އެމީހަކު މައްސަލައިގައި ބުރަދަންދިނުމަށް ބޭނުންވާ އެންމެހައި ލިޔުންތަކުގެ ކޮޕީ ޝަރީޢަތުގެ
ފަހުގެ އަޑުއެހުން .... ތާރީޚުގެ/ބޭއްވުމުގެ މަދުވެގެން 14 ދުވަސް ކުރިން އިނދިކޮޅު ޚަސްމަށް
ފޯރުކޮށްދޭންވާނެއެވެ. 208(ގެ (ށ)) އަދި ހެކިހާމަކުރާއިރު ހާމަކުރަންވާނީ މިޤަވާޢިދުގެ 00 މާއްދާގައިވާ ޖަދުވަލު
ހުށަހަޅައިގެނެވެ.
2. މަތީގައި ދެންނެވުނު ހުރިހާ ލިޔުންތަކެއްގެ އަސްލު ޝަރީޢަތަށް ހާޟިރުވާއިރު ގެންނާންވާނެއެވެ. (402)
އޮންލައިންކޮށް ބޭއްވޭނަމަ ސެޓިފައިޑު ކޮޕީ ރަޖިސްޓުރީ ޕޯސްޓުމެދުވެރިކޮށް ޝަރީޢަތް ފެށުމުގެ ކުރިއަށް ކޯޓަށް
ފޮނުވާންވާނެއެވެ.
3. }ޝަރީޢަތުގެ ފަހުގެ އަޑުއެހުމުގެ ތާރީޚާއި، ގަޑި ތަން ބަޔާންކުރުން{ 208(ގެ (އ))
4. މިއިރުޝާދުގައި ޝަރީޢަތުގެ ފަހުގެ އަޑުއެހުމުގެ ތާރީޚު ކަނޑައަޅާފައި ނުވާނަމަ ޚާއްސަ އިރުޝާދު ދިނުމުގެ މަޖުލީހެއް
މިއިރުޝާދު ދެވޭތާ 14 ދުވަހުގެ ފަހުގެ ތާރީޚެއްގައި، މި {...} ތާރީޚުގައި އޮންނާނެއެވެ. އަދި ޝަރީޢަތުގެ ފަހުގެ

އަޑުއެހުން އޮންނާތީ ޚާއްސަ އިރުޝާދު ދިނުމުގެ އަޑުއެހުމުގެ ތާރީޚުން ފެށިގެން 21 ދުވަހުގެ ފަހުގެ ތާރީޚެއް ގައެވެ.
އެއީ {........} ތާރީޚުގައެވެ. 209(ގެ (ބ))
5. ޚައްސަ އިރުޝާދުގެ އަޑުއެހުން ބޭއްވުމުގެ ފަހު އިތުރު އިރުޝާދެއް ދިނުމަށް ޤަސްދުކުރާނަމަ ޚާއްސަ އިރުޝާދު
ދިނުމުގެ އަޑުއެހުން ބޭއްވޭ ތާރީޚުން ފެށިގެން 28 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެކަން އަންގާނެއެވެ. އަންގާފައި ނުވާނަމަ އެފަދަ
ކޭސްމެނޭޖުމަންޓު އަޑުއެހުމެއް ކޯޓުން ނުބާއްވާނެއެވެ. (208ގެ(ޅ))
6. ޝަރީޢަތް ފެށުމުގެ ކުރިން މައްސަލަ ހައްލުވެއްޖެނަމަ ނުވަތަ ދެފަރާތަށް އެއްބަސް ވުމަކަށް އާދެވިއްޖެނަމަ އެކަން
ކޯޓަށް އަންގާންވާނެއެވެ. 186(ގެ (ކ))
7. އަޑުއެހުމަކާނުލައި މައްސަލަ ނިމަން ޤަސްދުކުރާކަމާއި، އެކަމަށް އެއްބަސްވާނަމަ އެކަން އިންކާރުކުރާނަމަ
އިންކާރުކުރާކަން މިއިރުޝާދު ދެވުނު ތަރީޚުން ފެށިގެން 14 ދުވަސް .... ތެރޭގައި އަންގަންވާނެއެވެ. 208)
ގެ (ކ))
8. މައްސަލައާއި ގުޅިގެން އިތުރު އިރުޝާދު ދިނުމަށް ޤަސްދުކުރާނަމަ މިއިރުޝާދު ދެވޭތާރީޚުންފެށިގެން 28 ދުވަސް
ކުރިން އެކަމުގެ ނޯޓިސްދެވޭނެއެވެ. 208((ޅ))
9. ކުރިން ހުއްދަހޯދުމަކާނުލައި ޚަބީރެއްގެ އެއްވެސްރިޕޯޓެއް ދެފަރާތުން ކުރެފަރާތަކަށް ހުށަނެއެޅޭނެއެވެ. 208(ގެ (ވ))
10. އެއްވެސް ޚަސްމަކު ޚަބީރެއްގެ ރައުޔަކަށް ބުރަދަންދިނުމަށް އެދޭނަމަ މިނޯޓިސް/އިރުޝާދުތަކުގެ ނޯޓިސް ލިބުމާއެކީގައި
ލިޔުމުން ކޯޓުގައި އެކަމަށް އެދެންވާނެއެވެ. (351) އެހުށަހެޅުމުގައި ޚަބީރެއްގެ ރައުޔަށް ބުރަދަންދިނުމަށް އެދެނީ އަދި
އެކަން މުހިންމު ވަނީ ކީއްވެގެންކަން ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
11. ޚަބީރުގެ ހެކިބަސް އެހެންގޮތަކަށް ކަނޑަނައަޅާނަމަ ލިޔުމުން އޮތުން ލާޒިމްވާނެއެވެ. (352) ޚަބީރު ހާޟިރުކުރުން
ކޮންމެހެން މުހިންމުނަމަ ހާޟިރު ކުރެވޭނެއެވެ.
12. ޝަރީޢަތުގައި ހެކިބަސް ދިނުމަށް އެދޭ ޝަފަވީހެއްކަކު ދޭންބޭނުންވާ ހެކިބަސް ލިޔެސޮއިކޮށްފައިވާ ބަޔާން މަތީގައިވާ
ގޮތުގެމަތީން ހާމަކޮށްފައިނުވާނަމަ އެހެއްކަކަށް ޝަރީޢަތުގެ މަޖުލީހުގައި ހެކިބަހެއްނުދެވޭނެއެވެ. (325)
13. ޚަބީރު ހެކިބަސްދިނުމަށް ރުހި އޭނާއަށް ހުށަހެޅި ޚަސްމުދޭންޖެހޭ އިރުޝާދުތައް ދޭންވާނެއެވެ. އަދި އެއިރުޝާދުގެ ކޮޕީ
އެހެންޚަސްމުންނަށް ހެކިބަސް އެހުމުގެ 02 ދުވަސް .... ތާރީހުގެ ކުރިން ދޭންވާނެއެވެ. (325) ކޯޓުގެ
އިރުޝާދެއް ބޭނުންވާނަމަ ޚަބީރު ލިޔުމުން ހެކިސް އެހުމުގެ 07 ދުވަސް ކުރިން ކޯޓަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. (361)
ތާރީޚު -:
ސޮއި
މެޖިސްޓްރޭޓުގެ ނަން

`
މާލެއަތޮޅު ގާފަރު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓް
ކ.ގާފަރު
ދިވެހިރާއްޖެ
އާންމު އިރުޝާދުގެ އަމުރު (އަވަސްނިޔާ އަދި ބޮޑެތި މައްސަލަތައް)
އެޕެންޑިކްސް H
ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު-:
ދައުވާކުރާ-:
ދައުވާލިބޭ-:
އިންޒާރު
މިއަމުރުގައި އިރުޝާދުދީފައިވާ ކަންކަމަށް ޢަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.
އިރުޝާދާއެއްގޮތަށް ޢަމަލުނުކޮށްފިނަމަ ދަޢުވާފޯމު ބާޠިލުކޮށް މައްސަލަ ނިންމިދާނެކަމާއި، ނުވަތަ ހުށަހަޅާފައިވާ ރައްދުބަލައި
ނުގަތުމަށް ނިންމުމުގެ ބާރު ކޯޓަށް ލިބިގެންވާކަން އަންގަމެވެ. އަދި ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދުވެސް ދޭންޖެހުމަކީ އެކަށީގެންވާކަމެއްކަން
އަންގަމެވެ. އެދެވިގެންވަނީ ދެފަރާތުން ވާހަކަދައްކައިގެން ހައްލުކުރުމަށް އެދެވޭ ވަރަށް މަސައްކަތްކުރުމެވެ. މައްސަލައިގެ
ހުކުމްކުރުމުގެ ކުރިން މައްސަލަހައްލުވެއްޖެނަމަ ނުވަތަ ވަކިގޮތަކަށް އެއްބަސްވެވިއްޖެނަމަ އެކަން ވަގުތުން ކޯޓަށް
އެންގަންވާނެއެވެ.
އިރުޝާދު ދެވުނުތާރީޚް-:
މެޖިސްޓުރޭޓް/ޤާޟީ (ނަން ބަޔާންކުރުން) މިމައްސަލާގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ލިޔުންތައް ކިއުމަށްފަހު އަންނަނިވި އިރުޝާދުތައްދެމެވެ.
ނުވަތަ އަމުރުތައް ކުރަމެވެ.
މިމައްސަލަ ބެލުމަށް .... ޓްރެކުން ބެލުމަށް ކަނޑައަޅައިފީމެވެ. މައްސަލައިގެ ހުރިހާމަރުހަލާއެއްގައިވެސް މައްސަލަ
ހައްލުކުރުމަށް ދެފަރާތުން މަސައްކަތްކުރަންވާނެއެވެ.
އިތުރުމަޢުލޫމާތު ލިބިގަތުމަށް އެދިފައިވާނަމަ ދައުވާކުރާފާރަތުން އެދިފައިވާ މަޢުލޫމާތު ދޭންޖެހޭކަމަށް ފެންނަމަ
1. އިރުތު މަޢުލޫމާތު ދިނުމަށް އަންގާފައިވާ ގޮތުގެމަތީން ....ތާރީޚް....... ކުރިން އެމައުލޫމާތު ކޯޓަށާއި
އަނެއްޚަސްމަށް ފޮނުވަންވާނެއެވެ.

2. ޝަރީޢަތުގެ ތާރީޚު
3. ޝަރީޢަތް ހިންގާނީ .... އިން .... ތާރީޚާއި ދެމެދުގައެވެ. ލަފާކުރާ ޝަރީޢަތުގައި
ހޭދަވާނެ ދުވަސްތަކުގެ އަދަދަކީ .... ދުވަހެއެވެ. ޝަރީޢަތް އޮންނާނީ .... އިން ގަޑި .... އަށެވެ.
ހެކިހާމަކުރުމާގުޅޭ އިރުޝާދު
4. ހާމަކުރަން ނުޖެހޭނަމަ. އެއްވެސް ފަރާތަކުން ހެކިހާމަކުރާކަށް ނުޖެހޭނެއެވެ.
5. އާންމު އުސޫލުން ހާމަކުރަންޖެހޭ ހެކި ހެކިހާމަކުރާބަޔާނާއެކު ހެކީގެ ލސްޓު ....ތާރީޚް........ ކުރިން
ހާމަކޮށްނިމަންވާނެއެވެ.
6. އެވެސް ހެއްކެއް ހާމަކުރުމުގެ އަމުރަށް އެދޭނަމަ އެއަމުރަށް .... ކުރިން އެދިހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
ވާޤިއީ ހެކި
7. އެފަރާތަކުން މައްސަލައިގެ ބޭނުންކުރަން ނުވަތަ ބަރޯސާވުމަށް ގަސްދުކުރާ ހަޤީޤަތްތަކާއި އެހަޤީޤަތްތަކުގެ މައްޗަށް
ހެކިދޭ އެންމެހައި ހެކިންގެ ބަޔާންތައް ....ތާރީކު....... ގެކުރިން ބަދަލުކޮށް ނިންމަންވާނެއެވެ. މިހެކިތައް
ދެފަރާތުން ބަދަލުކޮށްނިންމަންވާނީ އެކުއެކީގައެވެ. އެކަކު ފަހުން އަނެކަކު ކުރިން ގެންދާގޮތަކަށް ގެންގޮސްގެން
ނުވާނެއެވެ.
8. ހެކިބަޔާން ހުށަހަޅާފައި ނުވާ ޝަފަވީހެއްގެ ހެކިބަސް ޝަރީޢަތުގެ މަޖުލީހުގައި އެހުމަށް ފުރުސަތެއް ނުދެވޭނެއެވެ.
9. ހެކިބާޔާން އޭ4 ކަރުދާހުގެ .... ޥަފްހާއަށް ވުރެން އިތުރުކޮށްގެންނުވާނެއެވެ.
10. ވާޤިއާއެއް ސާބިތުކުރުމަށް ހުށަހެޅޭނީ ގިނަވެގެން .... ހެއްކެވެ.
ޚަބީރީ ރައުޔު
11. އެއްވެސްފަރާތަކަށް ޚަބީރީހެކި ހުށަހެޅުމުގެ ހުއްދަނެތްކަމާއި، އެހެކީގެ މައްޗަށް ބުރަނުވެނޭނެއެވެ. އެގޮތަށް
ނިންމާނަމަ.
12. ކޯޓަށް ފާހަނަގަ ވެފައިވާ .... މިވަޤިއާއި ގުޅިގެން ޚަބީރީ
ހެކި ބޭނުންވެއެވެ. މިހެކި ނަގާނީ ޚަބީރުގެ ރިޕޯޓުމެދުވެރިކޮށް އަދި ބޭނުންކުރެވޭނީ ދެފަރާތަށް އެންމެ ޚަބީރެކެވެ.
13. ޚަބީރަށް ދެފަރާތުން އިރުޝާދުދީފިނަމަ .... ތާރީޚުގެ ކުރިން ކޯޓަށް އަންގަންވާނެއެވެ.
14. އެއްޚަބީރަކަށް ދެފަރާތަށް އެއްބަސްނުވެވޭނަމަ އަކަން އިތުރު އިރުޝާދަށް ކޯޓަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
15. ދެފަރާތަށް ވަކިގޮތަކަށް އެއްބަސް ނުވެވޭނަމަ ނުވަތަ ކޯޓުން ވަކިގޮތަކަށް އަމުރުނުކުރާނަމަ ޚަބީރުގެ
ފީދައްކަންޖެހޭނީ ދެފަރާތުން ހަމަ ހަމައަށް ބަހައިގެން މީހަކު ....ރ އެވެ.
16. ޚަބީރުގެ ރިޕޯޓު .... ކުރިން ކޯޓަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
17. ދައުވާކުރާ ފަރާތުގެނަން އަށް އަދި ދައުވާލިބޭފަރާތުގެ ނަން އަށް މިރިޕޯޓު .... ކުރިން ފޮނުވަންވާނެއެވެ.
18. ޚަބީރުގެ ރިޕޯޓާމެދު ޚަބީރުން އެއްބަސްވުމަށް .... މިތާރީޚުގެ ކުރިން އާދެވޭތޯ ބަލަންވާނެއެވެ.
19. ޚަބީރުންގެ މެދުގައި ދެވުނު މުއްދަތުގައި އެއްބަސްނުވެވިއްޖެނަމަ ....ތާރީޚު...... ކުރިން ވާޤީއާތަށް ދަނެގަނެ
.........ތާރީޚުގެ...... ކުރިން އެވަކިވަޤިއާތަކަށް އެއްބަސްވެވޭ ތޯ މަސައްކަތްކުރަންވާނެއެވެ.

20. ޚަބީރުން އެއްބަސްވެވުނު ކަންކަމާއި އެއްބަސްނުވޭކަންކަން ޚުލާސާކޮށް އެކަމުގެ ސަބަބު ބަޔާންކޮށް ރިޕޯޓެއް ނުވަތަ
ބަޔާނެއް ....ތާރީޚު............. ގެކުރިން އެއީ ޝަރީޢަތުގެ ކުރީގެ އިޖުރާއަތު ފުރިހަމަ ކުރާނެ ގޮތުގެ ލިސްޓު
ހުށަހެޅުމުގެ ތާރީޚަށްވުރެން ފަސްނުވާނެ ގޮތުގެމަތީން ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
21. ކޮންމެ ފަރާތަކަށްވެސް ....ނަން.......... ޚަބީރެއްގެ ގޮތުގައި ޝަފަހީ ކޮށް ހެކިބަސް ދިނުމަށް މިޚަބީރު ބޭނުން
ކުރުމަށް ހުއްދަކޮށްފީމެވެ.
22. ޚަބީރަށް ހުށަހަޅާ ސުވާލު ޚަބީރުގެ ރިޕޯޓު ލިބޭތާ .....އަދަދު...... ދުވަސްތެރޭގައި ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
23. ހެކިހާމަކުރުމުގައި ހާމަކޮށްފައިވާ ލިއުމަކާގުޅިގެން އެއްވެސް ކަމެއް ސާފުކުރަން އޮތްނަމަ ހެކިހާމަކުރި ބަޔާނާ
ހެކީގެ ލިސްޓު ލިބުނުތާ .... ދުވަސް ކުރިން ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
24. ޝަރީޢަތުގެ ކުރީގެ މަރުހަލާގެ ޗެލުލިސްޓު
25. ޝަރީޢަތުގެ ކުރީމަރުހަލާގެ ޗެކުލިސްޓާއެކު ޚަބީރުގެ ރިޕޯޓާއި، ހެކިގެބަޔާންތަކާއި އިތުރުމަޢުލޫމާތު ދިނުމަށް އެންގި
އެންގުމުގެ ޖަވާބުތައް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
26. ޝަރީޢަތުގެ އަޑުއެހުން ފެށުން ތާވަލު ކުރެވިފައިވާ .... ގެ ކުރިން .... ތާރީހާއި
.... ދެމެދުގައި ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
ޝަރީޢަތުގެ ކުރީގެ މަރުހަލާގެ މުރާޖާ
27. ޝަރީޢަތް ފެށުމުގެ 28 ދުވަސްކުރިން ނުވަތަ 4 ހަފްތާކުރިން ޝަރީޢަތުގެ ކުރީގެ މަޖުހަލާގެ މުރާޖާއެއް
އޮންނާނެއެވެ. (ބާއްވަން ޤަސްދުކުރާނަމަ)
28. ދެފަރާތުން އެއްބަސްވާނަމަ ޝަރީޢަތުގެ ކުރީގެ މަރުހަލާގެ މުރާޖައާއި ހިންގާނީ)ވީޑިއޯ ނުވަތަ ޓެލެކޮންފަރެންސް
ދެގޮތުން ކުރެގޮތަކަސް ބަޔާންކުރުން(ކޮށްނެވެ.
29. ޝަރީޢަތުގެ ކުރީގެ މަރުހަލާގެ މުރާޖައާގެ .... ދުވަސް ކުރިން ދެފަރާތަށް އެއްބަސްވެވޭ ދިނުމަސް އެދޭ
އިރުޝާދާއި، މައްސަލައިގެ ވާޤިއާތައް އެނގޭގޮތަށް ޚުލާސާއަކާއި، ޝަރީޢަތް ހިންގުމަށް އެއްބަސްވެވޭ ތާރީކުތައް
ބަޔާންކުރާ ބާޔާނެއް ނުވަތަ ތާވަލެއް މެއިލް މެދުވެރިކޮށް ކޯޓަށާއި، ޚަސްމުންނަށް ފޮނުވަންވާނެއެވެ.
30. ޝަރީޢަތް ފެށުމުގެ ލަސްވެގެން 3 ދުވަސް ގިނަވެގެން 07 ދުވަސް ކުރިން ދައުވާކުރާފަރާތުން އެނެކުސްކޮށް
ތަރުތީބުކޮށްފައިވާ ޝަރީޢަތުގެ ކަރުދާސް ބަންޑަލިއެއް ކޯޓަށް ފޮނުވަންވާނެއެވެ. މިބަންޓަލައިއާއެކުގައި
މައްސަލައިގެ ފަސްމަންޒަރަކާއި، މައްސަލައިގެ ވާޤިއާތަށް އެކުލެވޭ ޚުލާސާއެއް މިބަންޑަލީގެ މުޤައްދިމާއެއް ގޮތުގައި
ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
31. ޝަރީޢަތް ފެށުމުގެ 03 ދުވަސް ކުރިން މައިގަނޑު ބަހުސްތައް ނުވަތަ ޚިލާފުވާކަންކަމުގެ މައިގަނޑު ބަޔާނެއް
ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. ނުވަތަ މައްސަލައިގެ ވަޤީއާތަށް ލިސްޓުކޮށްލަދޭންވާނެއެވެ.
ތާރީޚު -:
ސޮއި
މެޖިސްޓްރޭޓުގެ ނަން

`
މާލެއަތޮޅު ގާފަރު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓް
ކ.ގާފަރު
ދިވެހިރާއްޖެ
އެޕެންޑިކްސް I
ގަޟިއްޔާ
ނަންބަރު
____
ދަޢުވާކުރާ ފަރާތް
އަދި
____
ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތް

ޚަސްމުން އަދި ތަމްސީލުކުރާ ފަރާތްތައް
1.
2.
މައްސަލަ ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު:
ނިންމުން ނިންމި ތާރީޚު:

މައްސަލައިގެ ޚުލާސާ
ދަޢުވާ ލިބޭ ފަރާތުން ހުށަހެޅި އިޢުތިރާޟް
ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުގެ ވާހަކަ
ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުގެ ވާހަކަ
އިޢުތިރާޟްއާ މެދު ކޯޓުން ނިންމި ގޮތް
މެޖިސްޓްރޭޓުގެ ނަން:
ސޮއި:
ކޯޓުގެ ތައްގަނޑު

`
މާލެއަތޮޅު ގާފަރު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓް
ކ.ގާފަރު
ދިވެހިރާއްޖެ
އެޕެންޑިކްސް J – ނަމޫނާ
(ތަމްސީލުކުރާ ފަރާތަށް ދީފައިވާ ބާރުތަކުގެ ތަފްސީލު)
ތަމްސީލުކުރާ ފަރާތަށް ދޭ ބާރުތައް ތިރީގައިވާ ގޮތަށް ނުވަތަ ދިނުމަށް ގަސްތުކުރާ ބާރުތަކާ މުނާސަބުވާ ގޮތަށް
ބަދަލުކޮށްގެން ލިޔުމަށް
1. ދައުވާ/މައްސަލައިގައި ޚަސްމު ކޯޓުގައި ތަމްސީލުކުރުން.
2. މައްސަލަ/ދައުވާއާ ގުޅިގެން ކޯޓަށް ހުށަހަޅަންޖެހޭ ދައުވާ ފޯމުތަކާއި، ހުށަހެޅުންތަކާއި، ލިޔުންތަކާއި ނޯޓިސްތަކުގައި
ސޮއިކޮށް ކޯޓަށް ފޮނުވުމާއި އެފަދަ ލިޔެކިޔުންތަކާއި ހަވާލުވުން.
3. ޝަރީއަތުގެ މަޖިލީހުގައި ވާހަކަދެއްކުން.
4. ޝަރިއަތަށް ނުގޮސް ކޯޓުގައި ނުވަތަ ކޯޓުން ބޭރުގައި ހައްލެއް ހޯދައި މައްސަލަ ހައްލުކުރުން އަދި އެފަދަ
އެއްބަސްވުންތަކުގައި ސޮއިކުރުން.
5. އަޑުއެހުން ފަސްކުރުމަށް އެދުން.
6. އިއުތިރާފުވުން
7. މައްސަލަ އަނބުރާ ގެނައުން.
8. ކޯޓުން ލިޔެކިޔުންތަކާއި ލިޔެކިޔުންތަކުގެ ކޮޕީ ހޯދުން
9. ކޯޓު މެދުވެރިކޮށް ލިބޭ ފައިސާއާއި ހަވާލުވުން ނުވަތަ ކޯޓަށް ޖަމާކުރަންޖެހޭ ފައިސާ ޖަމާކުރުން.
މަތީގައިވާ ކަންކަން އަހުރެން އަމިއްލައަށް ކުރުމެކޭ އެއްފަދައިން އެކަންކަން ކުރުމުގެ ފުރިހަމަ ބާރާއި އިޚްތިޔާރު)ތަމްސީލުކުރާ
ފަރާތުގެ ނަން(އަށް ދީފީމެވެ.

`
މާލެއަތޮޅު ގާފަރު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓް
ކ. ގާފަރު
ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯމު 01
ގަޟިއްޔާ
ނަންބަރު
____
ދަޢުވާކުރާ ފަރާތް
އަދި
____
ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތް

ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ
މައްސަލައިގައި ކަން ހިނގާފައިވާ ގޮތުގެ ބަޔާން
1.
2.
3.
ދައުވާކުރާ ފަރާތުން ހޯދުމަށް އެދޭ ފަރުވާ
)ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ހޯދަން އެދޭނަމަ ހޯދަން އެދޭ ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގެ ބާވަތާއި އޭގެ ސަބަބު މިތަނުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ. ދަޢުވާކުރަނީ ހަމައެކަނި
ކަނޑައަޅާފައިވާ ފައިސާގެ ޢަދަދެއް ހޯދުމަށް ކަމުގަ އިވެފައި، އެ ފައިސާއާ ގުޅިގެން އަރާފައިވާ އިންޓްރެސްޓްގެ ފައިސާ ނަގައިދިނުމަށް އެދޭނަމަ، މަދަނީ
އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 92 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ފަދައިން ހޯދަންއެދޭ އިންޓްރެސްޓްގެ ފައިސާގެ މިންވަރު މި ތަނުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.(

(ފޯމުގެ ދެވަނަ ބައި)
މައްސަލަ ކުރިއަށް ގެންދަން އެދޭގޮތް
1. ދަޢުވާކުރުމުގެ ކުރިން ދައުވާ ލިބޭ ފަރާތަށް މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވައިދުގެ ދަށުން ފޮނުވަންޖެހޭ ސިޓީ ؛
☐ ފޮނުވިފައި
☐ ފޮނުވާފައި ނުވޭ
2. މައްސަލަ ޙައްލުކުރަން ބޭނުންނަމަ ހައްލުކުރަން އެދެނީ ؛
☐ ކޯޓުން ބޭރުގައި
☐ ޝަރީޢަތުގެ މަރުހަލާގައި
3. މައްސަލަކުރިއަށް ގެންދަން އެދެނީ ؛
☐ ކުދި މައްސަލަތަކުގެ ޓްރެކުން
☐ އަވަސް ނިޔާގެ މައްސަލަތަކުގެ ޓްރެކުން
☐ ބޮޑެތި މައްސަލަތަކުގެ ޓްރެކުން
4. ދައުވާކުރާ ފަރާތުން ދައުވާކުރަނީ ފައިސާގެ އަދަދެއް ހޯދަން ކަމަށްވެފައި އެދައުވާއަށް ދައުވާލިބޭ ފަރާތުން އެއްބަ ސް ވެއްޖެނަމަ
މައްސަލަ އިގެ އަޑުއެހުމެއް ނުބާއްވައި މައްސަލަ ނިންމައިދިނުމަށް؛
☐ އެދެން
☐ ނޭދެން

5. މައްސަލަ ޝަރިއަތަށް ހުށަހެޅުމުގެ ކުރިން މި މައްސަލައިގައި ކޯޓުން ވަގުތީ އަމުރެއް؛
☐ ނެރެފައިވޭ
☐ ނެރެފައި ނުވޭ
6. މައް ސަލަ އާއި ގުޅުން ހުރި އެހެން މައްސަލައެއް މިކޯޓުގައި ނުވަތަ އެހެން ކޯޓެއްގައި ހިނގަމުން ދާކަން ނުވަތަ ނޫންކަން ؛
☐ ހިނގަމުންދޭ
☐ ހިނގަމުން ނުދޭ
7. މައްސަލަ އާއި ގުޅުން ހުރި އެހެން މައްސަލައެއް މިކޯޓުގައި ނުވަތަ އެހެން ކޯޓެއްގައި ؛
☐ ހިނގައި ނިމިފައިވޭ
☐ ހިނގާފައި ނުވޭ
(ފޯމުގެ ތިންވަނަ ބައި)
ތަމްސީލުކުރުން
☐ ޤާނޫނީ ވަކީލު މެދުވެރިކޮށް
☐ އަމިއްލައަށް
ޤާނޫނީ ވަކީލަކު އައްޔަންކުރާނަމަ ނުވަތަ އެހެން މީހަކު ދަޢުވާކުރާ ފަރާތް ތަމްސީލުކުރާނަމަ އެފަރާތެއްގެ މައުލޫމާތު
ނަން:
އައިޑީކާޑް ނަންބަރު:

ޤާނޫނީ ވަކީލެއް ނަމަ
ވަކާލާތުކުރުމުގެ ހުއްދައިގެ ނަންބަރު:
ތަމްސީލުކުރާ އޮފީސް، ލޯ ފަރމް ނުވަތަ ލީގަލް ޕްރެކްޓިސްގެ ނަން:
އޮފީހުގައި ތަމްސީލުކުރާ މަގާމު:
ތަމްސީލުކުރާ ފަރާތުގެ އެޑްރެސް
ގެ/އޮފީހުގެ ނަން:
ފަންގިފިލާ:
ރަށާއި އަތޮޅު:
ފޯނު ނަންބަރު
ކޯޓުން ގުޅަންޖެހޭ ކަންކަމުގައި ގުޅާނޭ ފޯނު ނަންބަރު :
ކޯޓުން ގުޅަންޖެހޭ ކަންކަމުގައި މުއާމަލާތްކުރާނޭ އީމެއިލް :
(ފޯމުގެ ހަތަރުވަނަ ބައި)
ދަޢުވާގެ ލިޔެކިޔުން ރައްދުކުރަންވީގޮތް
ދަޢުވާކުރާ ފަރާތް ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތް
ނަން: ނަން:

އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު:
ދާއިމީ/ރަޖިސްޓަ ރީ އެޑްރެސް ދާއިމީ/ރަޖިސްޓަ ރީ އެޑްރެސް
ގޭގެ ނަން: ގޭގެ ނަން:
މަގު: މަގު:
ފަންގިފިލާ: ފަންގިފިލާ:
ރަށާއި އަތޮޅު: ރަށާއި އަތޮޅު:
މިހާރު ދިރިއުޅޭ/ހުންނަ އެޑްރެސް މިހާރު ދިރިއުޅޭ/ހުންނަ އެޑްރެސް
ގޭގެ ނަން: ގޭގެ ނަން:
ފަންގިފިލާ: ފަންގިފިލާ:
މަގު: މަގު:
ރަށާއި އަތޮޅު: ރަށާއި އަތޮޅު:
ކޯޓުން ގުޅަންޖެހޭ ކަންކަމުގައި ގުޅާނޭ ފޯނު ނަންބަރު: ފޯނު ނަންބަރ
ކޯޓުން ގުޅަންޖެހޭ ކަންކަމުގައި މުއާމަލާތް ކުރާނޭ އީމެއިލް: އީމެއިލް:
(ފޯމުގެ ފަސްވަނަ ބައި)
އިޤުރާރު
މިފޯމުގައި ދީފައިވާ މައުލޫމާތަކީ ތެދު މައުލޫމާތުކަމަށް އަހުރެން އިޤުރާރުވަމެވެ.
ސޮއި:
____
ނަން:
____

މަޤާމް ނުވަތަ ޙައިސިއްޔަތު:
____
ތާރީޚު
____
އިރުޝާދު
1. އިޚްތިލާފު އޮންނަ ބާވަތުގެ މައްސަލައެއް ހުށަހެޅުމަށް މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދުގައި ވަކި ޚާއްސަ ފޯމެއް ކަނޑައަޅާފައިނުވާ ނަމަ،
އިޚްތިލާ ފުު އޮންނަ ބާވަތުގެ އެންމެހައި މަދަނީ މައްސަލަތައް ހުށަހަޅާނީ މި ފޯމުންނެވެ. ޖިސްމާނީ އަނިޔާގެ މައްސަލަތައް ފިޔަވައި
އެހެނިހެން ޓޯޓުގެ މައްސަލަތައް ވެސް ހުށަހަޅާނީ މި ފޯމުންނެވެ.
2. މައްސަލައިގައި ކަންހިނގިގޮތް ކަމަށް ދައުވާ ކުރާ ފަރާތުން ބަޔާންކުރި ވާގިއާތަކުގެ ތެރޭގައި ނުހިމެނޭ ވާގިއާއެއްގެ މައްޗަށް ޝަރީއަތުގެ
މަރުހަލާގައި ހެކި ހުށަހަޅަން ފުރުސަތު ނުލިބި ހިނގައިދާނެކަން ދައުވާކުރާ ފަރާތް ރިއާޔަތްކުރަން ވާނެއެވެ.
3. މި ފޯމު ފުރުން އެދެވިގެންވަނީ ކޮމްޕިއުޓަރުންނެވެ.
4. މި ފޯމު ފުރިހަމަކުރާންވާނީ ދިވެހި ބަހުން، ފަރުމާ ފޮންޓްގައި، ފޮންޓް ސައިޒް 12 ގައެވެ. ލިޔުންތައް ހުންނަންވާނީ ކަޅު ކުލައިންނެވެ.
5. މި ފޯމުގައި ފުރިހަމަ ކުރަންޖެހޭ މަޢުލޫމާތު ފުރިހަމަކޮށްފައި ނުވާނަމަ މި ފޯމު ބަލައި ނުގަނެވޭނެއެވެ .
6. އެއްފަރާތަށްވުރެ ގިނަ ފަރާތުން މައްސަލަ ހުށަހެޅުމަށް އެދޭނަމަ، ނުވަތަ އެއް ފަރާތްތަށްވުރެ ގިނަ ފަރާތްތަކުގެ މައްޗަށް މައްސަލަ
ރައްދުވާނަމަ، އެއިން ކޮންމެ ފަރާތެއްގެ މަޢުލޫމާތު ވަކިވަކިން ހިމަނަންވާނެއެވެ.
7. މައްސަލަ ހުށަހަޅަނީ ފަރުދަކުނަމަ އެފަރާތުގެ އައި.ޑީ ކާޑު (ދިވެހި ރައްޔިތެއް ނޫންނަމަ ޕާސްޕޯޓުގެ ކޮޕީ)، އަދި ޤާނޫނީ ޝަޚްޞެއްނަމަ،
ސެޓްފިކެޓް އޮފް ރެޖިސްޓްރޭޝަންގެ ކޮޕީ، ޤާނޫނަކުން އުފައްދާފައިވާ އިދާރާއެއް ނަމަ އެކަން އެނގޭނެ ލިޔުމެއްގެ ކޮޕީ މި ފޯމާއެކު
ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ .

8. މައްސަލަ ހުށަހަޅަނީ ޤާނޫނީ ޝަޚްޞަކުންނަމަ، ނުވަތަ ޤާނޫނަކުން އުފައްދާފައިވާ އިދާރާއަކުންނަމަ، މި ފޯމާއެކު ޤާނޫނީ ޝަޚްޞަކުން
ނުވަތަ ޤާނޫނަކުން އުފައްދާފައިވާ އިދާރާއަކުން މައްސަލަ ހުށަޅަން ނިންމި ކަމުގެ ލިޔުން ހުށަހަޅަން ވާނެއެވެ.
9. މިފޯމާއި އެކު ހުށަހަޅާ ލިޔުމެއް ނުވަތަ ލިޔުމެއްގެ ބައެއްނަމަވެސް ދިވެހިބަސްނޫން އެހެންބަހަކުން އޮވެފައި އެލިޔުމެއް ނުވަތަ އެލިޔުމެއްގެ
ބައެއްގެ ތަރުޖަމާ ހުށަހެޅުމަށް ކޯޓުން އަންގައިފިނަމަ، ތަރުޖަމާ ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
10. މިފޯމުގައިވާ ދަޢުވާއާއިއެކުގައި ވަގުތީ އަމުރަކަށް އެދޭނަމަ، އެވަގުތީ އަމުރަކަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފޯމު، މިފޯމާއި އެކު ހުށަހަޅަން ވާނެއެވެ.

`
މާލެއަތޮޅު ގާފަރު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓް
ކ. ގާފަރު
ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯމު 02
ގަޟިއްޔާ
ނަންބަރު
____
ދަޢުވާކުރާ ފަރާތް
އަދި
____
ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތް

ސަމާލުކަމަށް
ދައުވާލިބޭ ފަރާތަށް މި ލިޔުންތައް ލިބުމުން މި ލިޔުން ފުރިހަމަކޮށް ސޮއިކުރުމަށްފަހު 14 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި
މިފޯމު ކޯޓަށް ހުށަހަޅަންޖެހޭނެއެވެ. މި ފޯމުގެ އިތުރުން މި ފޯމާ އެކުގައި ކޯޓުން ހަވާލުކުރި ފޯމުތަކުގެ ތެރެއިން
ފޯމަކުން ދަޢުވާއަށް ޖަވާބު ދިނުމަށް ވަކި ގޮތެއް އިޚްތިޔާރުކޮށް ، އިޚްތިޔާރުކުރި ގޮތާ މުނާސަބު ފޯމު ނުވަތަ
ފޯމުތައް ފުރިހަމަ ކުރުމަށްފަހު 14 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ކޯޓަށް ހުށަހަޅަން ވާނެއެވެ. ފޯމުތައް 14 ދުވަހުގެ
ތެރޭގައި ކޯޓަށް ހުށަނާޅައިފިނަމަ ތިޔަފަރާތުގެ ޣައިރު ހާ ޒި ރުގައި މި ދަޢުވާ ނިންމުމުގެ ބާރު މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ
ގާނޫނުގެ 106 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ ދަށުން ކޯޓަ ށް ލިބިގެންވެއެވެ. މި ފޯމު ލިބުމުން ގާނޫނީ ވަކީލަކާ
މަޝްވަރާކުރުމަށް ލަފާ އަރުވަމެވެ. އުިތުރާ މައުލްޫމާތު މް ފުޯމުގެ ފުަހަތުގައި ބަޔާންކޮށްފައި ވެއެވެ.
ދައު ވއަށް ރައދުދިނުމަށި ބޭނންވާ ލިޔން
• މުޅި ދައުވާއަށް އެއްބަސްވާކަން ބަޔާންކުރާ ފޯމު 04 • ދައުވާއަށް ދިފާޢެއް ހުށަހަޅާކަން ބަޔާންކުރާ ފޯމު 07
• ދައުވާގެ ބަޔަކަށް އެއްބަސްވާކަން ބަޔާންކުރާ ފޯމު 06 • ރައްދުދައުވާ ފޯމު 10
• އިތުރު ދައުވާގެ ފޯމު - ފޯމް 13 • އިޚްތިސާސްއާމެދު އިއުތިރާޒުކުރާ ފޯމު - ފޯމް 03
• ދައުވާއާއި ހަވާލުވިކަން އަންގާ ލިޔުން (އެއީ މިފޯމު)
މުޅި ދައުވާއަށް އެއްބަސްވާނަމަ ނުވަތަ ހޯދަންއެދިފައިވާ ފައިސާދައްކަންޖެހޭކަމަށް އެއްބަސްވާނަ ނުވަތަ ދައުވާއަށް އެއްބަސްވާކަން ބަޔާންކުރާ
ފައިސާދެއްކުމަށް އިތުރުވަގުތު ބޭނުންވާނަމަ ހުށަހަޅަން ޖެހޭނީ ފޯމު 04
ދައުވާގެ ބަޔަކަށް އެއްބަސްވާ ފޯމު
ދައުވާގެ ބައަކަށް އެއްބަސްވާނަމަ ހުށަހަޅަން ޖެހޭނީ
06
މުލިދައުވާއަށް އިންކާރުކޮށް ދިފާއީދައުވާއެއް ހުށަހަޅަން ބޭނުންނަމަ ހުށަހަޅަން ޖެހޭނީ ދިފަޢު ހުށަހަޅާ ފޯމު 07
ދިފާޢު ހުށަހެޅުމަށާއި، ކޯޓުގެ އިޚުތިޞާސާމެދު ސުވާލުއުފައްދަން އެދޭނަމަ އަދި ދިފާޢު ހުށަހެޅުމުގެ މުއްދަތު
ދައުވާފޯމާ ހަވާލުވިކަމުގެ ލިޔުން
އިތުރުކޮށް ދިނުމަށް އެދޭނަމަ ހުށަހަޅަންޖެހޭނީ
ފޯމު ހުށަހަޅާފަރާތުގެ މައުލޫމާތު
ނަން-:
ދާއިމީ އެޑުރެސް-: އައިޑީކާޑު ނަންބަރު
މިހާރު އުޅޭ އެޑްރެސް އުފަންތާރީޚް-:
މައްސަލައާއިގުޅޭ ލިޔެކިއުން ފޮނުވަންވީ އެޑުރެސް
އެޑުރެސް-:
އީމެއިލް އެޑުރެސް-:
ވަޓްސް އެޕް ވައިބާރ
ގުޅޭނެ ފޯނު ނަނަންބަރު-:
ޓެލެގުރާމް ނަންނަބރު

އެދޭ ގޮތަކާގުޅޭ ގޮޅީގައި ގާހަނގަ ޖާހާށެވެ.
ދައުވާއާއި ހަވާލުވިކަމުގެ ލިޔުން ހުށަހެޅުމުން އިތުރު ހުށަހެޅުމަކާނުލައި
ދައުވާ ދިފާޢުކުރަން ބޭނުން ދައުވާއަށް ދިފާޢު ހުށަހަޅަން ޖެހޭ މުއްދަތު ރާއްޖޭގެ އެޑުރެހަކަށް ދައުވާ
ކޯޓުގެ އިޚޫތިޞާޞާމެ ސުވާ އު އް ން ބޭނުން ރައްދުކުރެވޭ ހާލަތުގައި 28 ދުވަހަށް ދައުވާރައްދުކުރީ ރާއްޖޭން ބޭރުގެ
ދު ލު ފަ ދަ
އެޑުރެހަކަށްނަމަ 42 ދުވަހަށް ދިފާޢު ހުށަހެޅުމުގެ މުއްދަތު
ދައުވާގެ ބައެއް ދިފާޢުކުރަން ބޭނުން
އުތުރުވެގެންދާނެއެވެ.
ދައުވާރައްދުކުރެވުނުތާ 14 ދުވަސް ތެރޭގައި ދައުވާއާއި ހަވާލުވިކަމުގެ ލިޔުން ކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިނުވާނަމަ ކޯޓުގެ އިޚުތިސާސް ޤަބޫލުކުރީކަމުގައި ބެލެވޭނެ
އެވެ.
ދައުވާ ރައްދުވާފަރާތުގެ ސޮއި (ޤާނޫނީ ވަކީލަކު އައްޔަނު ކޮށްފައިވާނަމަ އެމީހެއްގެ) މަޤާމާއި ހައިސިއްޔަތު (ކުންފުންނެއް ނުވަތަ ޤާނޫނީ ޝަހުސެއްގެ
ފަރާތުންނަމަ(
ތާރީޚު-:

`
މާލެއަތޮޅު ގާފަރު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓް
ކ. ގާފަރު
ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯމު 03
ގަޟިއްޔާ
ނަންބަރު
____
ދަޢުވާކުރާ ފަރާތް
އަދި
____
ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތް

ކޯޓުގެ އިޙްތިސާސްއާއި މެދު ސުވާލު އު ފައްދާ ސަބަބު
އިޙްތިސާސްއާއި މެދު ސުވާލު އު ފައްދާ ގޮތަށް ބާރުދޭ ހެކި
1.
2.
އެދޭ ގޮތް

އިޤުރާރު
މިފޯމުގައި ދީފައިވާ މައުލޫމާތަކީ ތެދު މައުލޫމާތުކަމަށް އަހުރެން އިޤުރާރުވަމެވެ.
ސޮއި:
____
ނަން:
____
މަޤާމް ނުވަތަ ޙައިސިއްޔަތު:
____
ތާރީޚު
____
އިރުޝާދު
1. މި ފޯމު ހުށަހަޅާނީ ދައުވާ ފޯމުގައިވާ ދައުވާއަކީ މިހާރު މި ދައުވާ ހުށަހެޅިފައިވާ ކޯޓުގެ ބަދަލުގައި، މި ދައުވާގެ މައްސަލަ
ބެލޭނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެހެން ރަށެއްގެ ކޯޓަކުން ކަމަށް ގަބޫލުކުރެވޭނަމައެވެ. އެކިއެކި ކޯޓުތަކުން ބެލޭނެ މައްސަލަތައް ލިޔެފައިވަނީ
މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ގާނޫނުގެ 4 ވަނަ ބާބުގައެވެ. މިފޯމު ހުށަހަޅާނަމަ، ލިޔުންތައް ލިބޭ ތާރީޚުން ފެށިގެން 14 ދުވަސް ތެރޭގައި
މި ފޯމު ކޯޓަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

2. މި ފޯމު ހުށަހަޅާނަމަ، މި ފޯމުގެ އިތުރުން މިވަގުތު ކޯޓަށް ހުށަހަޅަންޖެހޭނީ ހަމައެކަނި ދަޢުވާ ފޯމާއި ހަވާލުވިކަން އަންގާ ލިޔުމެވެ.
ދައުވާއަށް ރައްދުދޭ އެހެނިހެން ފޯމުތައް ކޯޓަށް ހުށަހަޅާނީ ކޯޓުގެ އިޚްތިސާސްއާ މެދު ކޯޓުން ވަކި ގޮތެއް ނިންމުމުންނެވެ. މި ފޯމު
ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ ތާރީޚުން ފެށުގެން ލަސްވެގެން 45 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ކޯޓުގެ އިޚްތިސާސްއާ މެދު ކޯޓުން ގޮތެއް ނިންމާނެއެވެ.
3. މި ފޯމު ފުރުން އެދެވިގެންވަނީ ކޮމްޕިއުޓަރުންނެވެ.
4. މި ފޯމު ފުރިހަމަކުރާންވާނީ ދިވެހި ބަހުން، ފަރުމާ ފޮންޓްގައި، ފޮންޓް ސައިޒް 12 ގައެވެ. ލި ޔުންތައް ހުންނަންވާނީ ކަޅު
ކުލައިންނެވެ.
5. މި ފޯމުގައި ފުރިހަމަ ކުރަންޖެހޭ މަޢުލޫމާތު ފުރިހަމަކޮށްފައި ނުވާނަމަ މި ފޯމު ބަލައި ނުގަނެވޭނެއެވެ .

`
މާލެއަތޮޅު ގާފަރު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓް
ކ. ގާފަރު
ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯމު 04
ގަޟިއްޔާ
ނަންބަރު
____
ދަޢުވާކުރާ ފަރާތް
އަދި
____
ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތް

އަހުރެން ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުގެ މުޅި ދަޢުވާއަށް އެއްބަސްވަމެވެ.
ދަޢުވާއަށް އެއްބަސްވާ ގޮތް
މައްސަލައިގައި ކަންހިނގާފައިވާ ގޮތްކަމަށް އެއްބަސްވާގޮތް
ޝަރީޢަތް ހިންގުމެއް ނެތި ޙުކުމް ކުރުމަށް އެދޭ ކަން ނުވަތަ ނޫންކަން
☐ އާނ
☐ ނޫން

މިދަޢުވާ އަކީ ފައިސާ ހޯދުމުގެ ދަޢުވާއެއް ނަމަ އެފައިސާ ދައްކައި ޚަލާ ސް ކުރާނެ ތާރީޚު:
___/___/_______
މި ދަޢުވާގައި ނަގައިދިނުމަށް އެދިފައިވާ ފައިސާ ދައްކަން ހުށަހަޅާ ގޮތް:
☐ އެއްފަހަރާ ވަގުތުން
☐ ފައިސާގެ ޢަދަދު 3 ބަޔަށް ބަހާލައިގެން
☐ ފައިސާގެ ޢަދަދު 6 ބަޔަށް ބަހާލައިގެން
☐ ފައިސާގެ ޢަދަދު 12 ބަޔަށް ބަހާލައިގެން
ފައިސާ ދައްކަން ބޭނުންވަނީ
☐ ސީދާ ދަޢުވާކުރާ ފަރާތަށް
☐ ކޯޓަށް
(ފޯމުގެ ދެވަނަ ބައި)
ދަޢުވާގެ ލިޔެކިޔުން ރައްދުކުރަންވީގޮތް
ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުގެ
ނަން:
އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު:

ދާއިމީ/ރަޖިސްޓަ ރީ އެޑްރެސް
ގޭގެ ނަން:
މަގު:
ފަންގިފިލާ:
ރަށާއި އަތޮޅު:
މިހާރު ދިރިއުޅޭ/ހުންނަ އެޑްރެސް
ގޭގެ ނަން:
ފަންގިފިލާ:
އެޕާޓްމަންޓް:
މަގު:
ރަށާއި އަތޮޅު:
ކޯޓުން ގުޅާނެ ފޯނު ނަންބަރު:
ކޯޓުން މުޢާމަލާތް ކުރާނެ އީމެއިލް:
(ފޯމުގެ ތިންވަނަ ބައި)
އިޤުރާރު
މިފޯމުގައި ދީފައިވާ މައުލޫމާތަކީ ތެދު މައުލޫމާތުކަމަށް އަހުރެން އިޤުރާރުވަމެވެ.
ސޮއި:
____
ނަން:
____

މަޤާމް ނުވަތަ ޙައިސިއްޔަތު:
____
ތާރީޚު
____
އިރުޝާދު
6. ކުޑަކުއްޖެއްގެ ފަރާތުން ނުވަތަ ރައްކާތެރިކަން ލިބިގެންވާ ފަރާތެއް ތަމްސީލުކުރާ ފަރާތަކަށް ދަޢުވާއަށް އެއްބަސްވެވޭނީ ކޯޓުގެ
ހުއްދައާ އެކުގައެވެ. ކޯޓުގެ ހުއްދައަށް އެދޭނީ މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު ގައިވާ ފޯމު 11 އިން ނެވެ.
7. މި ފޯމު ފުރުން އެދެވިގެ ންވަނީ ކޮމްޕިއުޓަރުންނެވެ.
8. މި ފޯމު ފުރިހަމަކުރާންވާނީ ދިވެހި ބަހުން، ފަރުމާ ފޮންޓްގައި، ފޮންޓް ސައިޒް 12 ގައެވެ. ލިޔުންތައް ހުންނަންވާނީ ކަޅު
ކުލައިންނެވެ.
9. މި ފޯމުގައި ފުރިހަމަ ކުރަންޖެހޭ މަޢުލޫމާތު ފުރިހަމަކޮށްފައި ނުވާނަމަ މި ފޯމު ބަލައި ނުގަނެވޭނެއެވެ .

`
މާލެއަތޮޅު ގާފަރު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓް
ކ. ގާފަރު
ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯމު 05
ގަޟިއްޔާ
ނަންބަރު
____
ދަޢުވާކުރާ ފަރާތް
އަދި
____
ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތް

ޝަރިއަތް ހިންގުމެއްނެތި ޙުކުމްކޮށްދިނުމަށް އެދޭ ސަބަބު
☐ ދައުވާލިބޭ ފަރާތުން ދަޢުވާއަށް އެއްބަސްވެފައި އޮތުން
☐ ދަޢުވާގެ ދިފާޢު ހުށަހެޅުމުގެ މުއްދަތުގައި ހުށަހަޅާފައިނުވާތީ
☐ ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ރައްދު ދަޢުވާއަށް ނުވަތަ އިތުރު ދަޢުވާއަށް ރައްދު ދީފައި ނުވާތީ
☐ ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ނުވަތަ ދައުވާލިބޭ ފަރާތުން ދަޢުވާގެ ލިޔުމެއް ނުވަތަ ދަޢުވާގެ ޖަވާބުގެ ލިޔުމެއް ހުށަހަޅަންޖެހޭ މުއްދަތުގައި
ހުށަހަޅާފައި ނުވާތީ.
ޝަރީޢަތުގެ އަޑުއެހުމެއް ބޭއްވުމެއްނެތި ހުކުމް ކޮށްދިނުމަށް އެދޭނަމަ، ކޯޓުން ކުރާ ޙުކުމް އޮންނަންވީގޮތް
ސޮއި

____
ނަން:
____
އިޚްތިޔާރު ކުރައްވާ!
އިޚްތިޔާރު ކުރައްވާ!
އިރުޝާދު
11. ޝަރީޢަތުގެ އަޑުއެހުމެއް ބޭއްވުމެއްނެތި ޙުކުމްކޮށްދިނުމަށް އެދި ހުށަހެޅޭނީ ދިފާއު ހުށަހެޅުމަށް ދީފައިވާ މުއްދަތު ހަމަވުމަށް ފަހު، އަދި ދައުވާ
ލިބޭފަރާތުން މުޅި ދައުވާއަށް އެއްބަސްވެފައިވާނަމައެވެ.

`
މާލެއަތޮޅު ގާފަރު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓް
ކ. ގާފަރު
ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯމު 06
ގަޟިއްޔާ
ނަންބަރު
____
ދަޢުވާކުރާ ފަރާތް
އަދި
____
ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތް

ދަޢުވާ އާއި ގުޅޭގޮތުން އެއްބަސްވާ ކަންކަން:
ދަޢުވާ އާއި ގުޅޭގޮތުން އެއްބަސްނުވާ ކަންކަން:
ދަޢުވާގެ އިންކާރުކުރާ ބަޔަށް އިންކާރުކުރާ ސަބަބު:
މައްސަލައިގައި ކަންހިނގާފައިވާ ގޮތްކަމަށް އެއްބަސްވާގޮތް :
1.
2.
އެއްބަސްވާ ބަޔާމެދު ޝަރީޢަތުގެ އަޑުއެހުމެއް ބޭއްވުމެއްނެތި ޙުކުމް ކުރުމަށް އެދޭ ކަން ނުވަތަ ނޫންކަން
☐ އާނ

☐ ނޫން
މިދަޢުވާ އަކީ ފައިސާ ހޯދުމުގެ ދަޢުވާއެއް ނަމަ އެއްބަސްވާ ފައިސާ ދައްކާ ޚަލާޞް ކުރާނެ ތާރީޚު:
___/___/_______
ފައިސާ އެއް ދައްކަން އެއްބަސްވާނަމަ ފައިސާ ދައްކަން ހުށަހަޅާގޮތް :
☐ އެއްފަހަރާ ވަގުތުން
☐ ފައިސާގެ ޢަދަދު 3 ބަޔަށް ބަހާލައިގެން
☐ ފައިސާގެ ޢަދަދު 6 ބަޔަށް ބަހާލައިގެން
☐ ފައިސާގެ ޢަދަދު 12 ބަޔަށް ބަހާލައިގެން
ފައިސާ ދައްކަން ބޭނުންވަނީ
☐ ސީދާ ދަޢުވާކުރާ ފަރާތަށް
☐ ކޯޓަށް
(ފޯމުގެ ދެވަނަ ބައި)
ދަޢުވާގެ ލިޔެކިޔުން ރައްދުކުރަންވީގޮތް
ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުގެ؛
ނަން:
އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު:

ދާއިމީ/ރަޖިސްޓަ ރީ އެޑްރެސް
ގޭގެ ނަން:
މަގު:
ފަންގިފިލާ:
އެޕާޓްމަންޓް:
ރަށާއި އަތޮޅު:
މިހާރު ދިރިއުޅޭ/ހުންނަ އެޑްރެސް
ގޭގެ ނަން:
ފަންގިފިލާ:
އެޕާޓްމަންޓް:
މަގު:
ރަށާއި އަތޮޅު:
ކޯޓުން ގުޅާނޭ ފޯނު ނަންބަރު:
ކޯޓުން މުއާމަލާތްކުރާނޭ އީމެއިލް:
(ފޯމުގެ ފަސްވަނަ ބައި)
އިޤުރާރު
މިފޯމުގައި ދީފައިވާ މައުލޫމާތަކީ ތެދު މައުލޫމާތުކަމަށް އަހުރެން އިޤުރާރުވަމެވެ.
ސޮއި:
____
ނަން:
____

މަޤާމް ނުވަތަ ޙައިސިއްޔަތު:
____
ތާރީޚު
____
އިރުޝާދު
10. ލިޔުންތައް ލިބޭ ތާރީޚުން ފެށިގެން 14 ދުވަސް ތެރޭގައި މިފޯމު ކޯޓަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
11. ދަޢުވާގެ ބަޔަކަށް އެއްބަސްވެ ދައުވާގެ ބަޔަކަށް އެއްބަސްނުވާނަމަ، އެއްބަސްނުވާ ބަޔާއި ގުޅޭގޮތުން، މިފޯމާއި އެކު ލިބިފައިވާ
ދަޢުވާގެ ދިފާޢު ފޯމު، ލިޔުންތައް ލިބުނު ތާރީޚުން ފެށިގެން 14 ދުވަސް ތެރޭގައި ކޯޓަށް ހުށަހަޅަން ވާނެއެވެ.
12. މި ފޯމު ފުރުން އެދެވިގެންވަނީ ކޮމްޕިއުޓަރުންނެވެ.
13. މި ފޯމު ފުރިހަމަކުރާންވާނީ ދިވެހި ބަހުން، ފަރުމާ ފޮންޓްގައި، ފޮންޓް ސައިޒް 12 ގައެވެ. ލިޔުންތައް ހުންނަންވާނީ ކަޅު
ކުލައިންނެވެ.
14. މި ފޯމުގައި ފުރިހަމަ ކުރަންޖެހޭ މަޢުލޫމާތު ފުރިހަމަކޮށްފައި ނުވާނަމަ މި ފޯމު ބަލައި ނުގަނެވޭނެއެވެ .

`
މާލެއަތޮޅު ގާފަރު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓް
ކ. ގާފަރު
ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯމު 07
ގަޟިއްޔާ
ނަންބަރު
____
ދަޢުވާކުރާ ފަރާތް
އަދި
____
ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތް

މުޅި ދަޢުވާއަށް އަހުރެން އިންކާރު ކުރަމެވެ.
ދަޢުވާއަށް އިންކާރުކުރާ ސަބަބު:
މައްސަލައިގައި ކަންހިނގާފައިވާ ގޮތްކަމަށް ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ބަޔާންކުރާ ގޮތް)މި ފޯމުގެ ފަހަތުގައިވާ އިރުޝާދުތަކު ގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމަށް ސަމާލުކަން ދީގެން މި ބައި ލިޔުމަށް(
ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން އެދޭގޮތް
(ފޯމުގެ ދެވަނަ ބައި)
މައްސަލަ ކުރިއަށް ގެންދަން އެދޭގޮތް

8. މައްސަލަ ޙައްލުކުރަން ބޭނުންނަމަ ހައްލުކުރަން އެދެނީ ؛
☐ ކޯޓުން ބޭރުގައި
☐ ޝަރީޢަތުގެ މަރުހަލާގައި
9. މައްސަލަކުރިއަށް ގެންދަން އެދެނީ ؛
☐ ކުދި މައްސަލަތަކުގެ ޓްރެކުން
☐ އަވަސް ނިޔާގެ މައްސަލަތަކުގެ ޓްރެކުން
☐ ބޮޑެތި މައްސަލަތަކުގެ ޓްރެކުން
(ފޯމުގެ ތިންވަނަ ބައި)
ތަމްސީލުކުރުން
☐ ޤާނޫނީ ވަކީލު މެދުވެރިކޮށް
☐ އަމިއްލައަށް

ޤާނޫނީ ވަކީލަކު އައްޔަންކުރާނަމަ ނުވަތަ އެހެން މީހަކު ދަޢުވާކުރާ ފަރާތް ތަމްސީލުކުރާނަމަ އެފަރާތެއްގެ މައުލޫމާތު
ނަން:
އައިޑީކާޑް ނަންބަރު:
ޤާނޫނީ ވަކީލެއް ނަމަ
ވަކާލާތުކުރުމުގެ ހުއްދައިގެ ނަންބަރު:
ތަމްސީލުކުރާ އޮފީސް، ލޯ ފަރމް ނުވަތަ ލީގަލް ޕްރެކްޓިސްގެ ނަން:
އޮފީހުގައި ތަމްސީލުކުރާ މަގާމު:
ތަމްސީލުކުރާ ފަރާތުގެ އެޑްރެސް
ގެ/އޮފީހުގެ ނަން:
ފަންގިފިލާ:
ރަށާއި އަތޮޅު:
ފޯނު ނަންބަރު
ލޭންޑް ލައިން:
ކޯޓުން ގުޅާނޭ މޯބައިލް ނަންބަރު
ކޯޓުން މުއާމަލާތްކުރާނޭ އީމެއިލް:
(ފޯމުގެ ހަތަރުވަނަ ބައި)
ދަޢުވާގެ ލިޔެކިޔުން ރައްދުކުރަންވީގޮތް

ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތް
ނަން:
އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު:
ދާއިމީ/ރަޖިސްޓަ ރީ އެޑްރެސް
ގޭގެ ނަން:
މަގު:
ފަންގިފިލާ:
އެޕާޓްމަންޓް:
ރަށާއި އަތޮޅު:
މިހާރު ދިރިއުޅޭ/ހުންނަ އެޑްރެސް
ގޭގެ ނަން:
ފަންގިފިލާ:
އެޕާޓްމަންޓް:
މަގު:
ރަށާއި އަތޮޅު:
ފޯނު ނަންބަރު:
އީމެއިލް:
(ފޯމުގެ ފަސްވަނަ ބައި)
އިޤުރާރު
މިފޯމުގައި ދީފައިވާ މައުލޫމާތަކީ ތެދު މައުލޫމާތުކަމަށް އަހުރެން އިޤުރާރުވަމެވެ.

ސޮއި:
____
ނަން:
____
މަޤާމް ނުވަތަ ޙައިސިއްޔަތު:
____
ތާރީޚު
____
އިރުޝާދު
15. މުޅި ދަޢުވާއަށް އިންކާރުކުރާ ނަމަ ފުރާނީ މިފޯމެވެ.
16. ކޯޓުގެ އިޚްތިސާސްއަށް އިޢުތިރާޒް ނުކުރާނަމަ، ދަޢުވާގެ ލިޔުންތައް ލިބޭ ތާރީޚުން ފެށިގެން 14 ދުވަސްތެރޭގައި މިފޯމު ކޯޓަށް
ހުށަހަޅަން ޖެހޭނެއެވެ.
17. ކޯޓުގެ އިހްތިޞާޞްއާއިމެދު ސުވާލު އުފައްދާނަމަ ދަޢުވާގެ ދިފާޢުފޯމު ހުށަހަޅާނީ އިހްތިޞާޞްއާއިމެދު ކޯޓުން ގޮތެއް
ކަނޑައެޅުމުން، އެކަނޑައަޅާ ގޮތެއްގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށެވެ.
18. މިފޯމް ފުރުމުގައި ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން:
(ހ) ދަޢުވާގައި ހިމެނޭ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން އިއުތިރާފްވާ ވާގިއާތައް ވަކިވަކިން ބަޔާންކުރަން ވާނެއެވެ.
(ށ) ދަޢުވާގައި ހިމެނޭ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން އިންކާރުކުރާ ވާގިއާތައް ވަކިވަކިން ބަޔާންކުރަން ވާނެއެވެ.
(ނ) ދަޢުވާގައި ހިމެނޭ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން އޭނާއަށް ޔަގީންނުކުރެވޭ ވާގިއާއެއް އޮތްނަމަ އެކަން ޔަގީން
ނުކުރެވޭކަން ނުވަތަ އޭގެ ތެދުކަން ކަށަވަރުނުކުރެވޭނަމަ އެކަމެއް ބަޔާންކުރަން ވާނެއެވެ.

(ރ) ދައުވާލިބޭ ފަރާތުގެ ދިފާއުގައި ބޭނުންކުރަން ބޭނުންވާ ލިޔުންތަކެއްހުރިނަމަ އެލިޔުންތަކަށް ހަވާލާދީ އެކަން
ފާހަގަކުރަން ވާނެއެވެ.
(ބ) ދައުވާގައި ހިމެނޭ އެއްވެސް ތުހުމަތަކަށް އިންކާރުކުރާނަމަ އޭގެ ސަބަބު ބަޔާންކުރަން ވާނެއެވެ.
(ޅ) މައްސަލައިގައި ކަންހިނގާފައިވަނީ ދައުވާކުރާ ފަރާތުން ބުނާގޮތަށް ކަމުގައި ނުވާނަމަ މައްސަލަ
ހިނގިގޮތްކަމަށް ދައުވާލިބޭ ފަރާތުން ބަޔާންކުރާގޮތް ދައުވާފޯމުގައި ލިޔަންވާނެއެވެ.
19. މައްސަލައިގައި ކަންހިނގިގޮތް ކަމަށް ދައުވާ ލިބޭ ފަރާތުން ބަޔާންކުރި ވާގިއާތަކުގެ ތެރޭގައި ނުހިމެނޭ ވާގިއާއެއްގެ މައްޗަށް
ޝަރީއަތުގެ މަރުހަލާގައި ހެކި ހުށަހަޅަން ފުރުސަތު ނުލިބި ހިނގައިދާނެކަން ދައުވާލިބޭ ފަރާތުން ރިއާޔަތްކުރަން ވާނެއެވެ.
20. ދައުވާފޯމާ ހަވާލުވިކަން އަންގާ ލިޔުން ކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައި ވީނަމަވެސް، ކަނަޑައެޅިފައިވާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ދައުވާގެ ދިފާއު
ހުށަހަޅާފައިނުވާނަމަ ދައުވާލިބޭ ފަރާތުގެ ޣައިރު ހާޒިރުގައި ހުކުމް ކުރެވިދާނެއެވެ.
21. ދަޢުވާއަށް ދިފާޢު ހުށަހަޅާއިރު، ރައްދު ދަޢުވާއެއް ނުވަތަ އިތުރު ދަޢުވާއެއް ކުރާނަމަ، އެފަދަ ދަޢުވާއެއް ކުރާނީ އެކަމަށް ރައްދު
ދައުވާ ފޯމު (ފޯމު)10 އިން އަދި އިތުރު ދައުވާ ފޯމު (ފޯމު)13 އިންނެވެ. ރައްދު ދަޢުވާއެއް ނުވަތަ އިތުރު ދަޢުވާއެއް
ކުރާނަމަ ދިފާޢު ފޯމާއެކު އެ ފޯމު(ތައް) ހުށަހަޅަންވާނެ އެވެ.
22. މި ފޯމު ފުރުން އެދެވިގެންވަނީ ކޮމްޕިއުޓަރުންނެވެ.
23. މި ފޯމު ފުރިހަމަކުރާންވާނީ ދިވެހި ބަހުން، ފަރުމާ ފޮންޓްގައި، ފޮންޓް ސައިޒް 12 ގައެވެ . ލިޔުންތައް ހުންނަންވާނީ ކަޅު
ކުލައިންނެވެ.
24. މި ފޯމުގައި ފުރިހަމަ ކުރަންޖެހޭ މަޢުލޫމާތު ފުރިހަމަކޮށްފައި ނުވާނަމަ މި ފޯމު ބަލައި ނުގަނެވޭނެއެވެ .
25. މި ފޯމު ފުރާއިރު ގާނޫނީ ވަކީލަކު އައްޔަންކުރެވިފައިވާނަމަ، މިފޯމުގައި ސޮއިކުރާނީ ޤާނޫނީ ވަކީލެވެ.

`
މާލެއަތޮޅު ގާފަރު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓް
ކ. ގާފަރު
ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯމު 08
ގަޟިއްޔާ
ނަންބަރު
____
ދަޢުވާކުރާ ފަރާތް
އަދި
____
ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތް

ދައުވާލިބޭ ފަރާތުގެ ދިފާޢުއަށް ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ދޭ ޖަވާބު)މި ފޯމުގެ ފަހަތުގައިވާ އިރުޝާދުތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ކަންކަމަށް ސަމާލުކަން ދީގެން މި ބައި ލިޔުމަށް(
ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ދަޢުވާ ލިބޭ ފަރާތަށް ސުވާލުކުރަން ހުރިނަމަ އެސުވާލުތައް
1.
2.
އިޤުރާރު

މިފޯމުގައި ދީފައިވާ މައުލޫމާތަކީ ތެދު މައުލޫމާތުކަމަށް އަހުރެން އިޤުރާރުވަމެވެ.
ސޮއި:
____
ނަން:
____
މަޤާމް ނުވަތަ ޙައިސިއްޔަތު:
____
ތާރީޚު
____
އިރުޝާދު
26. ދަޢުވާ ކުރާ ފަރާތަށް ދަޢުވާގެ ދިފާޢު ލިބޭ ދުވަހުން ފެށިގެން 14 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ދަޢުވާގެ ދިފާޢުއަށް ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ޖަވާބު
ދޭންވާނެއެވެ.
27. މި ފޯމު ފުރިހަމަކުރަންވާނީ ދަޢުވާ ލިބޭ ފަރާތުން ދައުވާގެ ދިފާޢުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކޮންމެ ވާގިއާއަކަށް އެއްބަސް ވާކަން ނުވަތަ
އިންކާރުކުރާކަން ވަކިވަކިން އެނގޭނެ ގޮތަކަށެވެ. މި ފޯމު ފުރިހަމަކުރަންވާނީ ދަޢުވާ ލިބޭ ފަރާތުން ދައުވާގެ ދިފާޢުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކޮންމެ
ތުހުމަތަކަށް އެއްބަސް ވާކަން ނުވަތަ އިންކާރުކުރާކަން ވަކިވަކިން އެނގޭނެ ގޮތަކަށެވެ. އިންކާރުކުރާނަމަ، އިންކާރު ކުރާ ސަބަބު ކިތާބީ
ހެއްކަށް ނުވަތަ ޝަފަހީ ހެއްކަށް ހަވާލާދީ ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

28.
29. މި ފޯމު ފުރުން އެދެވިގެންވަނީ ކޮމްޕިއުޓަރުންނެވެ.
30. މި ފޯމު ފުރިހަމަކުރާންވާނީ ދިވެހި ބަހު ން، ފަރުމާ ފޮންޓްގައި، ފޮންޓް ސައިޒް 12 ގައެވެ. ލިޔުންތައް ހުންނަންވާނީ ކަޅު ކުލައިންނެވެ.
31. މި ފޯމުގައި ފުރިހަމަ ކުރަންޖެހޭ މަޢުލޫމާތު ފުރިހަމަކޮށްފައި ނުވާނަމަ މި ފޯމު ބަލައި ނުގަނެވޭނެއެވެ.

`
މާލެއަތޮޅު ގާފަރު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓް
ކ. ގާފަރު
ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯމު 09
ގަޟިއްޔާ
ނަންބަރު
____
ދަޢުވާކުރާ ފަރާތް
އަދި
____
ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތް

ދަޢުވާ ލިބޭ ފަރާތުގެ ދިފާޢަށް ދައުވާކުރާ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ޖަވާބަށް ދައުވާ ލިބޭ ފަރާތުންދޭ ރައްދު
ދައުވާކުރާ ފަރާތުން ސުވާލެއް ކޮށްފައިވާ ނަމަ އެ ސުވާލުތަކުގެ ޖަވާބު

(ފޯމުގެ ދެވަނަ ބައި)
އިޤުރާރު
މިފޯމުގައި ދީފައިވާ މައުލޫމާތަކީ ތެދު މައުލޫމާތުކަމަށް އަހުރެން އިޤުރާރުވަމެވެ.
ސޮއި:
____
ނަން:
____
މަޤާމް ނުވަތަ ޙައިސިއްޔަތު:
____
ތާރީޚު
____
އިރުޝާދު
32. ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ދައުވާގެ ދިފާއަށް ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ޖަވާބުގެ ރައްދުގައި ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ ރައްދު 14
ދުވަސް ތެރޭގައި ކޯޓަށް ހުށަހަޅަން ވާނެއެވެ.
33. މި ފޯމު ފުރުން އެދެވިގެންވަނީ ކޮމްޕިއުޓަރުންނެވެ.
34. މި ފޯމު ފުރިހަމަކުރާންވާނީ ދިވެހި ބަހުން، ފަރުމާ ފޮންޓްގައި، ފޮންޓް ސައިޒް 12 ގައެވެ. ލިޔުންތައް ހުންނަންވާނީ ކަޅު ކުލައިންނެވެ.
35. މި ފޯމުގައި ފުރިހަމަ ކުރަންޖެހޭ މަޢުލޫމާތު ފުރިހަމަކޮށްފައި ނުވާނަމަ މި ފޯމު ބަލައި ނުގަނެވޭނެއެވެ.

`
މާލެއަތޮޅު ގާފަރު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓް
ކ. ގާފަރު
ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯމު 10
ގަޟިއްޔާ
ނަންބަރު
____
ދަޢުވާކުރާ ފަރާތް
އަދި
____
ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތް

ރައްދު ދަޢުވާ
ކަން ހިނގާފައިވާ ގޮތް
ރައްދު ދައުވާކުރާ ފަރާތުން ހޯދުމަށް އެދޭ ފަރުވާ
)ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ހޯދަން އެދޭނަމަ ހޯދަން އެދޭ ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގެ ބާވަތާއި އޭގެ ސަބަބު ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ. ދަޢުވާކުރަނީ ހަމައެކަނި
ކަނޑައަޅާފައިވާ ފައިސާގެ ޢަދަދެއް ހޯދުމަށް ކަމުގައިވެފައި، އެ ފައިސާއާ ގުޅިގެން އަރާފައިވާ އިންޓްރެސްޓްގެ ފައިސާ ނަގައިދިނުމަށް އެދޭނަމަ،
މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 92 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ފަދައިން ކަނޑައަޅާ އިންޓްރެސްޓްގެ ފައިސާގެ މިންވަރު މި ތަނުގައި
ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.(

(ފޯމުގެ ދެ ވަނަ ބައި)
ރައްދު ދަޢުވާގެ ލިޔެކިޔުން ރައްދުކުރަންވީގޮތް
ރައްދު ދަޢުވާކުރާ ފަރާތް ރައްދު ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތް

ނަން: ނަން:
އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު:
ދާއިމީ/ރަޖިސްޓަ ރީ އެޑްރެސް ދާއިމީ/ރަޖިސްޓަ ރީ އެޑްރެސް
ގޭގެ ނަން: ގޭގެ ނަން:
މަގު: މަގު:
ފަންގިފިލާ: ފަންގިފިލާ:
ރަށާއި އަތޮޅު: ރަށާއި އަތޮޅު:
މިހާރު ދިރިއުޅޭ/ހުންނަ އެޑްރެސް މިހާރު ދިރިއުޅޭ/ހުންނަ އެޑްރެސް
ގޭގެ ނަން: ގޭގެ ނަން:
ފަންގިފިލާ: ފަންގިފިލާ:
މަގު: މަގު:
ރަށާއި އަތޮޅު: ރަށާއި އަތޮޅު:
ފޯނު ނަންބަރު: ފޯނު ނަންބަރ
އީމެއިލް: އީމެއިލް:
(ފޯމުގެ ފަސްވަނަ ބައި)
އިޤުރާރު
މިފޯމުގައި ދީފައިވާ މައުލޫމާތަކީ ތެދު މައުލޫމާތުކަމަށް އަހުރެން އިޤުރާރުވަމެވެ.
ސޮއި:
____

ނަން:
____
މަޤާމް ނުވަތަ ޙައިސިއްޔަތު:
____
ތާރީޚު
____
އިރުޝާދު
36. މި ފޯމު ހުށަހެޅޭނީ ހަމައެކަނި ދަޢުވާގެ ބަޔަކަށް އިންކާރުކުރާ މައްސަލަތަކުގައާއި މުޅި ދަޢުވާއަށް އިންކާރުކުރާ މައްސަލަތަކުގައެވެ.
37. މި ފޯމު ފުރާއިރު ގާނޫނީ ވަކީލަކު އައްޔަންކުރެވިފައިވާނަމަ، މިފޯމުގައި ސޮއިކުރާނީ ޤާނޫނީ ވަކީލެވެ.
38. މައްސަލައިގައި ކަންހިނގިގޮތް ކަމަށް ރައްދު ދައުވާ ކުރާ ފަރާތުން ބަޔާންކުރި ވާގިއާތަކުގެ ތެރޭގައި ނުހިމެނޭ ވާގިއާއެއްގެ މައްޗަށް ޝަރީއަތުގެ
މަރުހަލާގައި ހެކި ހުށަހަޅަން ފުރުސަތު ނުލިބި ހިނގައިދާނެކަން ރައްދު ދައުވާކުރާ ފަރާތުން ރިއާޔަތްކުރަން ވާނެއެވެ.
39. މި ފޯމު ފުރުން އެދެވިގެންވަނީ ކޮމްޕިއުޓަރުންނެވެ.
40. މި ފޯމު ފުރިހަމަކުރާންވާނީ ދިވެހި ބަހުން، ފަރުމާ ފޮންޓްގައި، ފޮންޓް ސައިޒް 12 ގައެވެ. ލިޔުންތައް ހުންނަންވާނީ ކަޅު ކުލައިންނެވެ.
41. މި ފޯމުގައި ފުރިހަމަ ކުރަންޖެހޭ މަޢުލޫމާތު ފުރިހަމަކޮށްފައި ނުވާނަމަ މި ފޯމު ބަ ލައި ނުގަނެވޭނެއެވެ.

`
މާލެއަތޮޅު ގާފަރު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓް
ކ. ގާފަރު
ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯމު 11
ގަޟިއްޔާ
ނަންބަރު
____
ދަޢުވާކުރާ ފަރާތް
އަދި
____
ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތް

ހުއްދައަށްއެދޭ ކަމުގެ ތަފްސީލު:
ހުއްދައަށް އެދޭ ސަބަބު:
އިޤުރާރު
މިފޯމުގައި ދީފައިވާ މައުލޫމާތަކީ ތެދު މައުލޫމާތުކަމަށް އަހުރެން އިޤުރާރުވަމެވެ.

ސޮއި:
____
ނަން:
____
މަޤާމް ނުވަތަ ޙައިސިއްޔަތު:
____
ތާރީޚު
____
އިރުޝާދު
42. މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ގާނޫނުގެ ދަށުން ނުވަތަ މަޖަނީ އިޖުރާއަތުގެ ގާނޫނުގެ ދަށުން އެކަމަކަށް ކޯޓުގެ ހުއްދަ އެދެންޖެހޭކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ހާލަތުގައި، އެކަމަށް ޚާއްސަ އެހެން ފޯމެއް ކަނޑައެޅިފައިނުވާނަމަ، އެފަދަ ކޮންމެ ހުއްދައެއް ހޯދަން އެދޭނީ މި ފޯމުންނެވެ.
43. މި ފޯމު ފުރުން އެދެވިގެންވަނީ ކޮމްޕިއުޓަރުންނެވެ.
44. މި ފޯމު ފުރިހަމަކުރާންވާނީ ދިވެހި ބަހުން، ފަރުމާ ފޮންޓްގައި، ފޮންޓް ސައިޒް 12 ގައެވެ. ލިޔުންތައް ހުންނަންވާނީ ކަޅު ކުލައިންނެވެ.
45. މި ފޯމުގައި ފުރިހަމަ ކުރަންޖެހޭ މަޢުލޫމާތު ފުރިހަމަކޮށްފައި ނުވާނަމަ މި ފޯމު ބަލައި ނުގަނެވޭނެއެވެ.

`
މާލެއަތޮޅު ގާފަރު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓް
ކ. ގާފަރު
ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯމު 12
ގަޟިއްޔާ
ނަންބަރު
____
ދަޢުވާކުރާ ފަރާތް
އަދި
____
ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތް

އުނިކުރަން ނުވަތަ އިތުރުކުރަން އެދޭ ޚަސްމުގެ މަޢުލޫމާތު
ނަން
އައިޑީ ކާޑް ނަންބަރު
އެޑްރެސް
ޚަސްމަކު އުނިކުރަން ނުވަތަ އިތުރުކުރަން އެދޭ ސަބަބު
އުނިކުރަން ނުވަތަ އިތުރުކުރަން އެދޭ ޚަސްމާ މައްސަލައާ އޮތް ގުޅުން ނުވަތަ ހައިސިއްޔަތު

ޚަސްމަކު އިތުރުކުރަން އެދެނީ ދަޢުވާކުރާ ފަރާތެއްގެ ގޮތުގައިތޯ ނުވަތަ ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތެއްގެ ގޮތުގައިތޯ
އިތުރު ކުރަން އެދޭ ޚަސްމަށް ކޯޓު އަމުރު ފޮނުވަންވީ ތަން:
އިތުރު ކުރަން އެދޭ ޚަސްމާ ގުޅޭނެ:
ފޯނު:
އީމެއިލް
އިޤުރާރު

ޤު
މި މު ގަ އި އި ވާ މަ އު މާ ތަކީ ތެ މަ އު މާ ތުކަ މަށް އަ ހު ރެން އި ރާރުވަމެ ވެ.
ފޯ ދީފަ ލޫ ދު ލޫ
ސޮ އި:
____
ނަން:
____
ޤާ ސި
މަ މް ނުވަ ތަ ޙަ އި އް ޔަތު:
____
ޚު
ތާރީ
____

`
މާލެއަތޮޅު ގާފަރު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓް
ކ. ގާފަރު
ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯމު 13
ގަޟިއްޔާ
ނަންބަރު
____
ދަޢުވާކުރާ ފަރާތް
އަދި
____
ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތް

އިތުރު ދަޢުވާ
މައްސަލައިގެ ކަން ހިނގާފައިވާ ގޮތް
4.
5.
6.
ދައުވާކުރާ ފަރާތުން ހޯދުމަށް އެދޭ ފަރުވާ
)ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ހޯދަން އެދޭނަމަ ހޯދަން އެދޭ ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގެ ބާވަތާއި އޭގެ ސަބަބު ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ. ދަޢުވާކުރަނީ ހަމައެކަނި
ކަނޑައަޅާފައިވާ ފައިސާގެ ޢަދަދެއް ހޯދުމަށް ކަމުގައިވެފައި، އެ ފައިސާއާ ގުޅިގެން އަރާފައިވާ އިންޓްރެސްޓްގެ ފައިސާ ނަގައިދިނުމަށް އެދޭނަމަ،
މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 92 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ފަދައިން ކަނޑައަޅާ އިންޓްރެސްޓްގެ ފައިސާގެ މިންވަރު މި ތަނުގައި
ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.(
ހުށަހެޅިފައި އޮތް ދަޢުވާއާއި މިދަޢުވާއާއި ހުރި ގުޅުން

ދައުވާގެ ދިފާޢު ހުށަހެޅިއިރު އިތުރު ދަޢުވާ ހުށަހަޅާފައި ނެތްނަމަ އޭގެ ސަބަބު
މިފޯމުގައި ދީފައިވާ މައުލޫމާތަކީ ތެދު މައުލޫމާތުކަމަށް އަހުރެން އިޤުރާރުވަމެވެ.
ސޮއި:
____
ނަން:
____
މަޤާމް ނުވަތަ ޙައިސިއްޔަތު:
____
ތާރީޚު
____

އިރުޝާދު
46. މައްސަލައިގައި ކަންހިނގިގޮތް ކަމަށް އިތުރު ދައުވާ ކުރާ ފަރާތުން ބަޔާންކުރި ވާގިއާތަކުގެ ތެރޭގައި ނުހިމެނޭ ވާގިއާއެއްގެ މައްޗަށް ޝަރީއަތުގެ
މަރުހަލާގައި ހެކި ހުށަހަޅަން ފުރުސަތު ނުލިބި ހިނގައިދާނެކަން އިތުރު ދައުވާކުރާ ފަރާތުން ރިއާޔަތްކުރަން ވާނެއެވެ.
47. މި ފޯމު ފުރުން އެދެވިގެންވަނީ ކޮމްޕިއުޓަރުންނެވެ.
48. މި ފޯމު ފުރިހަމަކުރާންވާނީ ދިވެހި ބަހުން، ފަރުމާ ފޮންޓްގައި، ފޮންޓް ސައިޒް 12 ގައެވެ. ލިޔުންތައް ހުންނަންވާނީ ކަޅު ކުލައިންނެވެ.
49. މި ފޯމުގައި ފުރިހަމަ ކުރަންޖެހޭ މަޢުލޫމާތު ފުރިހަމަކޮށްފައި ނުވާނަމަ މި ފޯމު ބަ ލައި ނުގަނެވޭނެއެވެ.

`
މާލެއަތޮޅު ގާފަރު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓް
ކ. ގާފަރު
ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯމު 14
ގަޟިއްޔާ
ނަންބަރު
____
ދަޢުވާކުރާ ފަރާތް
އަދި
____
ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތް

ދަޢުވާ
މައްސަލައިގެ ކަން ހިނގާފައިވާ ގޮތް
)މި ތަނުގައި ދަޢުވާ ކުރާ ފަރާތަށް ލިބިފައިވާ އަނިޔާތަކުގެ ތަފްސީލާއި ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ކުރަންޖެހުނު އަދި މުސަތަޤުބަލުގައި ކުރަންޖެހިދާނެ ޚަރަދާއި
އަދި ދަޢުވާ ކުރާ ފަރާތަށް ލިބިފައިވާ ގެއްލުންތަކުގެ ތަފްޞީލު ހިމަނަންވާނެއެވެ. (ހަށިގަނޑަށް ލިބިފައިވާ އަނިޔާގެ ސަބަބުން މުސަތަޤުބަލުގައި
ބޮޑުބައްޔެއް ނުވަތަ ޖިސްމާނީގޮތުން ނުވަތަ ނަފްސާނީގޮތުން އުނިކަމެއް މެދުވެރިވުމުގެ ފުރުސަތެއް އޮތްކަން ނުވަތަ ނޫންކަން .... ފަހުގެ ތާރީޚެއްގައި
މިއަނިޔާއާއި ގުޅިގެން ދަޢުވާއެއް ހުށަހެޅިދާނެ ބަލީގެ ނުވަތަ ޖިސްމާނީ ނުވަތަ ނަފްސާނީ އުނިކަމުގެ ތަފްޞީލު:
7.
8.
ފުރާނައަށް ނުރައްކާވާ ފަދަ އެކްސިޑެންޓަކާއި ގުޅިގެން ބަދަލު ނަގައި ދިނުން އެދޭނަމަ އެކްސިޑެންޓް ހިނގި ފަރާތުން
ބަލަހައްޓަންޖެހޭ ފަރާތްތަކާއި އެފަރާތްތައް ބަލަހައްޓާ ޙައިސިއްޔަތު
1

2.
ދައުވާކުރާ ފަރާތުން ހޯދުމަށް އެދޭ ފަރުވާ
)މި ދަޢުވާއާ ގުޅިގެން ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ހޯދަން އެދޭނަމަ ، ހޯދަން އެދޭ ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގެ ބާވަތާއި އޭގެ ސަބަބު ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ. އަދި މިދަޢުވާއާއި
ގުޅިގެން ވަގުތީ ބަދަލެއް ނަގައިދިނުން އެދޭނަމަ އެކަން، ސަބަބާއި އެކު ބަޔާންކުރަން ވާނެއެވެ.(
(ފޯމު ގެ ދެވަނަ ބައި)
މައްސަލަ ކުރިއަށް ގެންދަން އެދޭގޮތް
10. ދަޢުވާކުރުމުގެ ކުރިން ދައުވާ ލިބޭ ފަރާތަށް މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވައިދުގެ ދަށުން ފޮނުވަންޖެހޭ ސިޓީ
☐ ފޮނުވިފައި
☐ ފޮނުވާފައި ނުވޭ
11. މައްސަލަ ޙައްލުކުރަން ބޭނުންނަމަ ހައްލުކުރަން އެދެނީ
☐ ކޯޓުން ބޭރުގައި
☐ ޝަރީޢަތުގެ މަރުހަލާގައި

12. މައްސަލަކުރިއަށް ގެންދަން އެދެނީ
☐ ކުދި މައްސަލަތަކުގެ ޓްރެކުން
☐ އަވަސް ނިޔާގެ މައްސަލަތަކުގެ ޓްރެކުން
☐ ބޮޑެތި މައްސަލަތަކުގެ ޓްރެކުން
13. ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދު ނަގަން އެދެނީ
☐ ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބާވަތުގެ ހަރަދު
☐ ކޯޓުން ވަޒަންކުރާ ބާވަތުގެ ހަރަދު
14. ދައުވާކުރާ ފަރާތުން ދައުވާކުރަނީ ފައިސާގެ އަދަދެއް ހޯދަން ކަމަށްވެފައި އެދައުވާއަށް ދައުވާލިބޭ ފަރާތުން އެއްބަށްވެއްޖެނަމަ މައްސަލަ
ޝަރީޢަތް ނުހިނގައި ނިންމައިދިނުމަށް
☐ އެދެން
☐ ނޭދެން
(ފޯމުގެ ތިންވަނަ ބައި)
ތަމްސީލުކުރުން
☐ ޤާނޫނީ ވަކީލު މެދުވެރިކޮށް
☐ އަމިއްލައަށް
ޤާނޫނީ ވަކީލަކު އައްޔަންކުރާނަމަ ނުވަތަ އެހެން މީހަކު ދަޢުވާކުރާ ފަރާތް ތަމްސީލުކުރާނަމަ އެފަރާތެއްގެ މައުލޫމާތު

ނަން:
އައިޑީކާޑް ނަންބަރު:
ޤާނޫނީ ވަކީލެއް ނަމަ
ވަކާލާތުކުރުމުގެ ހުއްދައިގެ ނަންބަރު:
ތަމްސީލުކުރާ އޮފީސް، ލޯ ފަރމް ނުވަތަ ލީގަލް ޕްރެކްޓިސްގެ ނަން:
އޮފީހުގައި ތަމްސީލުކުރާ މަގާމު:
ތަމްސީލުކުރާ ފަރާތުގެ އެޑްރެސް
ގެ/އޮފީހުގެ ނަން:
ފަންގިފިލާ:
ރަށާއި އަތޮޅު:
ފޯނު ނަންބަރު
ލޭންޑް ލައިން:
މޯބައިލް ނަންބަރު
އީމެއިލް:
(ފޯމުގެ ހަތަރުވަނަ ބައި)
ދަޢުވާގެ ލިޔެކިޔުން ރައްދުކުރަންވީގޮތް

ދަޢުވާކުރާ ފަރާތް ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތް
ނަން: ނަން:
އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު:
ދާއިމީ/ރަޖިސްޓަ ރީ އެޑްރެސް ދާއިމީ/ރަޖިސްޓަ ރީ އެޑްރެސް
ގޭގެ ނަން: ގޭގެ ނަން:
މަގު: މަގު:
ފަންގިފިލާ: ފަންގިފިލާ:
ރަށާއި އަތޮޅު: ރަށާއި އަތޮޅު:
މިހާރު ދިރިއުޅޭ/ހުންނަ އެޑްރެސް މިހާރު ދިރިއުޅޭ/ހުންނަ އެޑްރެސް
ގޭގެ ނަން: ގޭގެ ނަން:
ފަންގިފިލާ: ފަންގިފިލާ:
މަގު: މަގު:
ރަށާއި އަތޮޅު: ރަށާއި އަތޮޅު:
ފޯނު ނަންބަރު: ފޯނު ނަންބަރ
އީމެއިލް: އީމެއިލް:
(ފޯމުގެ ފަސްވަނަ ބައި)
އިޤުރާރު
މިފޯމުގައި ދީފައިވާ މައުލޫމާތަކީ ތެދު މައުލޫމާތުކަމަށް އަހުރެން އިޤުރާރުވަމެވެ.
ސޮއި:
____

ނަން:
____
މަޤާމް ނުވަތަ ޙައިސިއްޔަތު:
____
ތާރީޚު
____
ފޯމު ފުރާނެ ގޮތުގެ އިރުޝާދު
50. މައްސަލައިގައި ކަންހިނގިގޮތް ކަމަށް އިތުރު ދައުވާ ކުރާ ފަރާތުން ބަޔާންކުރި ވާގިއާތަކުގެ ތެރޭގައި ނުހިމެނޭ ވާގިއާއެއްގެ މައްޗަށް ޝަރީއަތުގެ
މަރުހަލާގައި ހެކި ހުށަހަޅަން ފުރުސަތު ނުލިބި ހިނގައިދާނެކަން އިތުރު ދައުވާކުރާ ފަރާތުން ރިއާޔަތްކުރަން ވާނެއެވެ.
51. ހަށިގަނޑަށް ލިބޭ ޖިސްމާނީ އަނިޔާއަކާއި ގުޅޭ ދަޢުވާއެއްގައި ކަމާބެހޭ ދައުލަތުގެ އިދާރާއިން ގަބޫލުކުރާ ސިއްހީ ހިދުމަތުގެ ފަންނީ
މަސައްކަތްތެރިއެއްގެ ހެކިބަހަށް ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ރިޢާޔަތްކުރާނަމަ ، އޭނާގެ ހަށިގަނޑަށް ލިބުނު އަނިޔާ ކަމަށް ދަޢުވާގައި ބަޔާންކުރާ އަނިޔާއާ
ގުޅޭގޮތުން އެފަރާތުން ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ރިޕޯޓު މިފޯމާއި އެކު ހުށަހަޅަން ވާނެއެވެ.
52. ފުރާނައަށް ނުރައްކާވާ ފަދަ އެކްސިޑެންޓަކާއި ގުޅިގެން ބަދަލު ނަގައި ދިނުން އެދޭނަމަ އެކްސިޑެންޓް ހިނގި ފަރާތުން ބަލަހައްޓަންޖެހޭ
ފަރާތްތަކާއި އެ ފަރާތްތަކުގެ އައިޑީކާޑުގެ ކޮޕީއެއް މިފޯމާއި އެކު ފޮނުވަން ވާނެއެވެ.
53. މި ފޯމު ފުރުން އެދެވިގެންވަނީ ކޮމްޕިއުޓަރުންނެވެ.
54. މި ފޯމު ފުރިހަމަކުރާންވާނީ ދިވެހި ބަހުން، ފަރުމާ ފޮންޓްގައި، ފޮންޓް ސައިޒް 12 ގައެވެ. ލިޔުންތައް ހުންނަންވާނީ ކަޅު ކުލައިންނެވެ.
55. މި ފޯމުގަ އި ފުރިހަމަ ކުރަންޖެހޭ މަޢުލޫމާތު ފުރިހަމަކޮށްފައި ނުވާނަމަ މި ފޯމު ބަލައި ނުގަނެވޭނެއެވެ.